

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

19'uncu Birleşim 9 Kasım 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	486
II.- GELEN KÂĞITLAR	489
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	494, 495
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>494:495, 495:498</i>
1.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması	494:495
2.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin gündem dışı konuşması	495:497
3.- Mersin Milletvekili Hasan Ufuk Çakır'ın, Mersin'e ilişkin gündem dışı konuşması	497:498
	479

TBMM	B: 19	9 . 11 . 2023
		Sayfa
IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI		495, 501, 514
<i>A) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>		<i>495, 501</i>
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bozüyük Yardım Sevenler Derneği üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi		495
2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Çukurova Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu Yönetim Kurulu üyeleri ile Mersin-Adana Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi		501
<i>B) TEZKERELER</i>		<i>514:515</i>
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Azerbaycan Millî Meclis Başkanı Sahibe Gafarova’nın beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte Türkiye’yi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 19 Ekim 2023 tarih ve 9 sayılı Kararı’yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/91)		514:515
2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin 19-21 Kasım 2023 tarihleri arasında Endonezya’nın başkenti Cakarta’da düzenlenecek olan 9’uncu MIKTA Parlamento Başkanları Toplantısı’na katılımında bulunmalarına ilişkin tezkeresi (3/92)		515
V.- AÇIKLAMALAR		498, 501, 509, 531, 585
1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi’nin, Atatürk’e ilişkin açıklaması		498
2.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş’in, 3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası’na ilişkin açıklaması		499
3.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş’in, aile ve sosyal hayatın tesisi ile korunması çalışmalarına ilişkin açıklaması		499
4.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’a ilişkin açıklaması		499
5.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat’ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’a ve Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ilişkin açıklaması		499:500
6.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok’un, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması		500
7.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım’ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması		500

8.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesini Anayasa'ya aykırı karar almakla suçladığına ilişkin açıklaması	500:501
9.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması	501
10.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da meydana gelen sele ilişkin açıklaması	501
11.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi kararına uymamasına ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ilişkin açıklaması	502
12.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, mahkemeyikübraya ilişkin açıklaması	502
13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan'ın, Gaziantep'in ihracatına ilişkin açıklaması	502:503
14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci yılına ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması	503
15.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ilişkin açıklaması	503
16.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Barış ve Kalkınma İçin Dünya Bilim Günü'ne ilişkin açıklaması	504
17.- Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Kastamonu Ilgaz Yurduntepe Kayak Merkezi'ne ilişkin açıklaması	504
18.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, iktidarın güç, yetki ve sorumluluk paylaşmak istemediğine ilişkin açıklaması	504
19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'ın, Yargıtayın Anayasa'ya darbe vurduğuna ilişkin açıklaması	505
20.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, Kütahya'daki Murat Dağı Barajı'na ilişkin açıklaması	505
21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin açıkladığı karara ve bu karara el birliğiyle karşı durulması gerektiğine ilişkin açıklaması	505:507

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci yıl dönümüne, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesinin Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay kararına uyulmamasına hükmetmesine ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına, emeklilere tek seferlik ödenecek 5 bin liralık ikramiyeden ziraat odalarına kayıtlı çiftçilerin yararlanamamasına, Galatasaray-Fenerbahçe Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan'da oynanacak olmasına ilişkin açıklaması

507:509

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

509:510

24.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Yargıtayın Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ve Anayasa Mahkemesinin Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay kararının derhâl uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

510:512

25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Yargıtayın Anayasa Mahkemesinin kararına uyulmaması kararına ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına, Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

512:513

26.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci yıl dönümüne, iki yüksek mahkeme kararı arasında bir çatışma olduğuna, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ve Kaymakam Muhammet Fatih Safitürk'ün şehadetinin 7'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

513:514

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in HEDEP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

531

28.- İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in, Ankara Milletvekili İdris Şahin'in 40 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

585

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

509

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, vefatının 85'inci seneidevriyesinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı, minnet, şükran, rahmet ve duayla yâd ettiklerine ilişkin konuşması

509

VII.- ÖNERİLER**515, 528, 531***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**515:528, 528:531,
531:542*

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, yargıda yaşanan ideolojik ve siyasi karmaşmanın ve bunun sonucunda ortaya çıkan hukuksuz uygulamaların belirlenmesi amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması taleplerinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

515:522

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesinin son üç yılda yaptığı reklam, ilan ve PR çalışmalarında Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesi talimatlarına uyulmadığı iddialarının araştırılması amacıyla 8/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

522:528

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, AİHM ve AYM kararlarına uyulmamasının neden olacağı kaosun önlenmesi amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

529:531, 531:536

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Anayasa Mahkemesinin Can Atalay hakkında verdiği ihlal kararının Yargıtayca tanınmaması ve Yargıtayın AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması özelinde AYM kararlarının bağlayıcılığına riayet edilmemesinin sebepleri hakkında genel görüşme açılması amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

536:542

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**528**

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

528

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**542, 586, 598***A) KANUN TEKLİFLERİ*542:585, 586:597,
598:611

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 40)

542:585, 586:597,
598:611

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52)

597

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/38) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 22)

597

X.- OYLAMALAR**598**

1.- (S. Sayısı: 40) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

598:611

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**612**

1.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/5167)

612:622

2.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, evi hasarlı olduğu için eşyalarını alamayan depremzedelere verilecek eşya yardımına dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/5456)

623:625

3.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek'in, Van ilinde son beş yılda sosyal yardım alan vatandaş sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/5457)

626:627

4.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 28'inci Yasama Döneminde göreve başlayan milletvekillerine tahsis edilen makam odalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/5519)

628:629

5.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde yaşandığı iddia edilen bir cinsel istismar vakasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/5679)

630:631

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak iki oturum yaptı.

İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, küresel iklim değişikliğine ve sıfır atığa,

Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak, lider ülke Türkiye'ye,

Kocaeli Milletvekili Nail Çiler, Kocaeli'nin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, 8 Kasım'da Karabağ'ın Ermenistan işgalinden kurtuluşuna,

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin,

Ardahan Milletvekili Kaan Koç;

Azerbaycan'ın Zafer Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel, AK PARTİ iktidarının 21'inci yılına,

Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir, üniversitelerin İsrail'e karşı başlattığı boykota,

Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak, 8 Kasım Dünya Radyoloji Günü'ne,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Yeni Adana Stadyumu'na,

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu, Rize'de Cumhurbaşkanının katılımıyla gerçekleştirilen toplu açılış törenine,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Cumhurbaşkanının seçim öncesi BAĞ-KUR'lulara prim gün sayısının 7200'e indirilmesiyle ilgili verdiği müjdeye,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, Ordu Büyükşehir Belediyesinin İsrail'e yönelik göstermelik tepkilerine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, tıbbi laboratuvar teknikerlerinin ve teknisyenlerinin atama beklediğine,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak'ın kara yolu sorununa,

Kastamonu Milletvekili Halil Uluay, yabancı yazarların dilinden cumhuriyete giden yolda Kastamonu-İnebolu-Ankara İstiklal Yolu'na,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, tarımın sorunlu hâle getirilmesine,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun ili Şebinkarahisar ilçesinde faaliyet gösteren maden şirketine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Adana'nın Akkapı Mahallesi'nin okul sorununa,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, yabancıların ikamet alma şartlarında yapılan değişikliğe,

İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Bingöl'de birkaç gün önce yapılan gözetaltıların sebeplerine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, Kocaeli Şehir Hastanesine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, Konya'nın şehir içi trafiğinde önemli rahatlama sağlayacak inşaatlara,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kars ili Digor ilçesinin kanalizasyon suyuna maruz kalmasına ve 8 Kasım Azerbaycan'ın Zafer Günü'ne,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Gaziantep'teki hastanelerde uzman hekim eksikliğine,

Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci, vatandaşları AFAD gönüllüsü olmaya davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım, 8 Kasım Karabağ zaferinin 3'üncü yıl dönümüne,

İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen, mülakata,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, kira sorununa,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, ziraat mühendislerinin, veteriner hekimlerin ve su ürünleri mühendislerinin atama beklediğine,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, esnaf ve sanatkârların zor günler geçirdiğine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiğinde demokratikleşme ve özgürleşme alanında gerçekleştirdiği sessiz devrimlere ve bugün sessizce rücu ettiği bu sessiz devrimlerden bazılarına, 600 milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin hukukuna ve kuvvetler ayrılığına hep beraber sahip çıkması gerektiğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Azerbaycan'ın Zafer Günü'ne, AK PARTİ Hükûmetinin Gazze'de yaşanan katliam nedeniyle İsrail'e karşı herhangi bir yaptırım uygulamamasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Nescafe ve Coca Cola'ya yasak getirilmesine; cumhuriyetin 100'üncü yılı münasebetiyle bastırılan 5 liralık hatıra paralara, Türkiye Cumhuriyeti'nin kaynaklarının sığınmacı ve kaçak Suriyeliler için harcanmasına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 3 Kasım'da Kazakistan'ın başkenti Astana'da gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı Devlet Başkanları Konseyi 10'uncu Zirvesi'ne, 8 Kasım Karabağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 3'üncü yıl dönümüne, Azerbaycan'ın 8 Kasım Zafer Günü'ne ve 9 Kasım Bayrak Günü'ne,

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Diyarbakır'da ikinci duruşması görülecek olan 18 gazetecinin davasıyla ilgili PEN Norveç'in hazırladığı rapora, Dünya Radyoloji Günü'ne ve radyoloji çalışanlarının taleplerine, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Anayasa Mahkemesinin işlevsiz hâle getirilmesine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Anayasa Mahkemesinde bugün görüşülecek olan Türk Ceza Kanunu'nun 217/A maddesine ve gazeteci Tolga Şardan'a, bankaların kârının katbekat artmasına, Zonguldak'ta bir lisede askıda simit uygulamasının başlamasına ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Azerbaycan'ın Zafer Günü'ne, Kazakistan'ın başkenti Astana'da gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatının 10'uncu Toplantısı'na, 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü'ne, AK PARTİ hükûmetlerinin şehircilik anlayışına ve deprem bölgesinde yapıyı biten konutları yıl sonunda teslim edeceklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denildi.

Saadet Partisi Grubunun, 8/11/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, İsrail Tel Aviv merkezli bazı şirketlerin stratejik kurumlar başta olmak üzere çoğu kamu kurumuna siber güvenlik hizmeti verdiği iddia edildiğinden, bakanlıklar ve kamu kurumlarının İsrail’in işlediği insanlık suçuna destek veren bu firmalardan hizmet almasının bölgede yaşanan askeri gelişmeler düşünüldüğünde kendilerini endişeye sevk ettiğinden; bu nedenle teknolojiye dışa bağımlılık ve dijital güvenlik konusunun bütün yönleriyle araştırılması ve gerekli adımların ivedilikle atılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Alınan karar gereğince, 9 Kasım 2023 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere 16.13’te birleşime son verildi.

Gülizar BİÇER KARACA

Başkan Vekili

Muhammed ADAK

Mardin

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 28

9.11.2023 Perşembe

Raporlar

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/60) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 56) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/65) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 57) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/66) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 58) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 59) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/51) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 60) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/16) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 61) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

7.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/41) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 62) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

8.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 63) (Dağıtma tarihi: 9.11.2023) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Cumhurbaşkanı tarafından yapılan bazı açıklamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5430)

2.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta bir mezarlığa yönelik saldırı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5431)

3.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ta bir mezarlığa yönelik saldırı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5432)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ili İzmit ilçesi Akçakoca Mahallesi'nde bulunan ağır hasarlı bir camiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/5433)

5.- İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz'ın, teknolojinin çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5434)

Adalet Bakanlığı

6.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 2002 yılından günümüze AİHM'in Türkiye aleyhine verdiği hak ihlali kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5435)

7.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, İstanbul'da bir vatandaşın ölümüyle ilgili devam eden yargılamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5436)

8.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Ankara Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bazı mahkumların koşullu salıverilmeden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5437)

9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, yargılama sürecinde tercüman desteği sağlanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5438)

10.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta bir mezarlığa yönelik saldırı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5439)

11.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumların koşullu salıverilmeden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5440)

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Giresun E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun koşullu salıverilmeden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5441)

13.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, bir partinin il eş başkanı ve başkan yardımcısının gözetiminde ve cezaevinde kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5442)

14.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ta bir mezarlığa yönelik saldırı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5443)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısınca Hakimler ve Savcılar Kuruluna gönderilen bir yazıya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5444)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Seydikemer T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir tutuklunun infaz süresi dolmasına rağmen tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5445)

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5446)

18.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Giresun E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir hükümlünün koşullu salıverilmeden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5447)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Karabük T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5448)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Eskişehir L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun infaz erteleme talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5449)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın adil yargılanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5450)

22.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 30 Aralık 2022 tarihinde Ankara'da işlenen bir cinayetle ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5451)

23.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, dava şartı arabuluculuk kapsamına giren uyuşmazlıklara uzmanlık eğitimi verilmesine ve arabuluculuk verilerinin yayınlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5452)

24.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir ve Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevlerinde bulunan iki mahkumun çıplak aramaya maruz kaldıkları iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5453)

25.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Van ilinde son beş yılda hakkında haciz işlemi uygulanan vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5454)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

26.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Tunceli Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5455)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

27.- İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz'ın, 4/D statüsünde çalışanların eş durumundan tayin haklarının düzenlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5458)

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilindeki sendikasız çalışan işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5459)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

29.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, Zonguldak'ın Orta Kapuz ve Tersane plajlarına hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının dökülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5461)

30.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin tasarruf tedbirlerine uymadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5462)

31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde bulunan bir şirketin kapasite artırma projesi için verilen ÇED raporuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/5463)

32.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, mekansal veri çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5464)

33.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'da kamu görevlileri için lojman tahsis edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5465)

34.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman ilindeki binaların depreme dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5466)

35.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Birecik ilçesinde cenaze hizmetlerinin yetersiz kalmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5467)

36.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, taşkın ve sel felaketlerine dair çeşitli verilere ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5468)

37.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Siverek Belediyesi binasında bazı kolonların kesildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5469)

38.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt ilindeki deprem toplanma alanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5470)

39.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kulp ve Batman'ın Sason ilçeleri arasında yapılması planlanan HES projesi için verilen ÇED raporuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/5471)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

40.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesindeki bazı köylerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5472)

41.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'ın Çatak ilçesine bağlı Kaçit köyünde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5473)

42.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesinde yer alan bir elektrik panosunun devrilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5474)

43.- İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz'ın, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimine ve işçi sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5475)

44.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, EKAP internet sitesinde vatandaşların erişimine açılan iki ihaleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/5476)

45.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, Elazığ'ın Maden ilçesine doğalgaz altyapısı yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5477)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

46.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında Hatay ilindeki öğrencilerin barınma sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/5479)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

47.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, organize suç örgütü lideri olduğu iddiasıyla yargılanan bir kişiye kamu bankalarından kredi verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5480)

48.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, evi hasarlı olduğu için eşyalarını alamayan depremzedelere verilecek eşya yardımına dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5481)

İçişleri Bakanlığı

49.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Suriye'nin kuzeyinde yaşanan çatışmalara dair bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5482)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

50.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya Devlet Türk Halk Müziği Korosunda görev yapan müdürlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5493)

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde bulunan tarihi Kutluca Köprüsü'nün restorasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/5494)

52.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5495)

Milli Eğitim Bakanlığı

53.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, bir okul müdürü hakkındaki soruşturma sonucu verilen kararın uygulanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5496)

54.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilindeki bir lisede öğretmenlere mobbing uygulandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5497)

55.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Üniversitesinde ikinci öğretim harç ücretlerine yapılan zamma ilişkin yazılı soru önergesi (7/5498)

Sağlık Bakanlığı

56.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde darp edilen doktorlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5499)

57.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, SÜDGE belgesi almak isteyen bir vatandaşta yedi ay sonrası için randevu verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5500)

58.- İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz'ın, Muş ili Malazgirt ilçesinde yapımı devam eden bir hastanenin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5501)

59.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5502)

60.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da bulunan Viranşehir Devlet Hastanesinde psikiyatri ve göğüs hastalıkları dallarındaki uzman doktor eksikliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5503)

61.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van ilinin Edremit ilçesi Kurubaş Mahallesi'nin sağlık ocağı ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5504)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

62.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Bor ilçesi Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi ile ilgili devam eden çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5505)

Tarım ve Orman Bakanlığı

63.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, tarım politikalarına ve tarımsal üretime ilişkin yazılı soru önergesi (7/5506)

64.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Solhan ilçesinde yapılması planlanan GES projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5507)

65.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, fındık üretiminde yaşanan düşüşe ilişkin yazılı soru önergesi (7/5508)

66.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'nın Bodrum ilçesinde içme suyu sağlayan barajların durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5509)

67.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde yapılacak olan Balkar Göleti ve Sulama İkmal Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5510)

68.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, şeker pancarı üretimine dair çeşitli verilere ve şeker pancarı alım fiyatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5511)

69.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman ilinde yapımı devam eden Koçalı Barajı'nın akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5512)

70.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek'in, Van'da Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı çiftçi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5513)

Ticaret Bakanlığı

71.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, tasfiye edilen tasarruf finansman şirketleri sebebiyle mağdur olan bir vatandaşla ilişkin yazılı soru önergesi (7/5514)

72.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'nın ihracatımıza etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5515)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

73.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kaş ilçesindeki bazı kavşaklarda yaşanan trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5518)

9 Kasım 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk’e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk’ün, Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası’na ilişkin gündem dışı konuşması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3-9 Kasım Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası vesilesiyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, İsrail’in dur durak bilmeden, insanlık ve hukuk tanımadan Gazze’ye yönelik düzenlediği saldırıları lanetliyorum. Saldırılarda hayatını kaybeden Filistinli kardeşlerime Allah’tan rahmet, yaralıları acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 2002’de sağlık ve sosyal güvenlik sistemi çökmüş, tedaviye ulaşılamayan bir Türkiye devraldık. AK PARTİ olarak “İnsanların en hayırlısı insanlara hizmet edendir.” ilkesinin ışığında “önce insan” ve “herkes için sağlık” diyerek kollarımızı sıvadık, herkesin sağlık hakkına kolayca erişebileceği Sağlıkta Dönüşüm Programı’nı hayata geçirdik, genel sağlık sigortası şemsiyesi dışında kimseyi bırakmayacak bir sistem kurduk. Eskiden kelimenin tam anlamıyla dökülen, şifa değil dert kapısı olan hastanelerimizi binasından cihazına, ambulansından personeline kadar tamamen yeniledik. Bununla da kalmadık, hayalimiz olan şehir hastanelerini halkımızın hizmetine sunduk. Şehir hastanelerimizle dünya standartlarında hizmet veriyoruz, vatandaşlarımızın tüm sağlık sorunlarını tek bir kampüs içinde çözüme kavuşturuyoruz. Sağlık alanında gelişmiş ülkelerin kırk yılda ulaşamadığı hedeflere Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde kısa bir sürede ulaştık. Covid salgını nedeniyle dünyanın pek çok ülkesinde sağlık sisteminin çöktüğü bir dönemde Türkiye mevcut imkânlarını en iyi şekilde kullandı; hastalarımızın ilaçları evlerine kadar ulaştırıldı, yaygın aşılama sistemimiz başarıyla yapıldı, pandemiyle mücadelemiz dünyaya örnek gösterildi, Dünya Sağlık Örgütü tarafından başarı hikâyesi olarak yayına dönüştürüldü.

Geçtiğimiz hafta Gazi Meclisimizde On İkinci Kalkınma Planı’nı kabul ettik. Bu planla fiziki altyapının ve insan kaynağının niteliği ve niceliğinin artırılmasına devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde her yıl 3-9 Kasım tarihleri Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası olarak kutlanmaktadır. Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası, hayat kurtaran organ nakillerine dikkat

çekmek, organ bağışının önemini vurgulamak için her yıl düzenlenen bir etkinliktir. Bu hafta, insan hayatını kurtarmak için bir umut ışığıdır. Tedavisi yalnızca organ ve doku nakliyle mümkün olan hastalıklar bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sağlık sorunudur. Günümüzde tıp alanının en önemli olaylarından biri olan organ ve doku naklinin teknik sorunlarının büyük bir kısmı aşılmıştır. Vücudun nakledilen organın reddini önlemek için önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Türkiye de organ ve doku nakilleri konusunda yapılan başarılı çalışmalarla dünya standartlarını yakalamıştır, hatta bazı yerlerde standartların üzerine geçilmiştir. Ülkemizde her çeşit organ nakli başarıyla uygulanmaktadır. Organ nakli, hayatı tekrar başlatmanın, umudu yeşertmenin, insanlığın en büyük bağışlarından biridir.

Ülkemizde organ bağışları Sağlık Bakanlığı kontrolü ve denetiminde yapılmaktadır. Türkiye’de Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Sistemi vasıtasıyla organ dağıtımı en adaletli ve şeffaf biçimde yapılmaktadır. Türkiye, organ nakli faaliyetleri için yeterli donanım, deneyimli nakil ekiplerine ve nakil merkezlerine sahiptir. Organ ve doku bağışını daha hızlı ve daha kolay hâle getiren elektronik bağış sistemi oluşturarak 1 milyon 300 bin gönüllü bağışçı sayısına ulaştık. Şimdiye kadar 72 bin hastamıza organ nakli yapılmıştır. 150 bin organ nakli merkeziyle tüm Türkiye’ye hizmet veriliyor. Unutmamak gerekir ki her bağış yeni bir hayattır.

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, organ naklinin caiz olduğunu bildirmiştir ve organ bağışını insanın insana yapabileceği en büyük yardım olarak tanımlamıştır. Bu hafta kutladığımız Organ Bağışı ve Doku Nakli Haftası vesilesiyle, bir hekim olarak tüm vatandaşlarımızı organ bağışı yapmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (Devamla) – Yaşamak için tek şansı organ bağışı olan hastalara yeni bir yaşam imkânı verebilir, başka hayatlara umut olabiliriz.

Bu haftayı anlamlı ve bilinçlendirici etkinliklerle değerlendirmemiz dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bozüyük Yardım Sevenler Derneği üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Bozüyük Yardım Sevenler Derneği üyeleri aramızdalar, Genel Kurulumuzun misafir bölümündeler; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen’in, cumhuriyetin 100’üncü yılına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Şimdi, gündem dışı ikinci söz, cumhuriyetin 100’üncü yılı münasebetiyle söz isteyen Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen’e aittir.

Sayın Ekmen, buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetin 100’üncü yılında yaşanan nöbetleşe zorbalıkları hatırlatarak bunlara son verilmesi yönünde bir çağırım

olacaktı ancak dün gece yaşanan gelişme daha önce hiçbir anlayışın tahayyül dahi edemediği yeni bir durumla karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Konuşmamın özünü paylaşıp dün akşamki gelişmelere de değinmek istiyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını büyük bir coşkuyla, heyecanla kutladık; hepimizi gururlandıran, hepimizi onurlandıran birçok gelişmeyi bu vesileyle andık ancak unutmayalım ki devletler böyle dönemelerde muhasebe yapıp sağlıklı değerlendirmelerde bulunurlarsa ülkelerinin yarınlarını güzelleştirebilirler. Cumhuriyet bütün coşkusuyla bizim, cumhuriyetle elde ettiğimiz kazanımlar, değerler bizim ancak darbeler, ötekileştirmeler, sakıncalı kimlikler, 28 Şubatlar, sıkıyönetimler, olağanüstü hâller, işkence ve faili meçhuller, devlet belgelerine geçmiş devlet içi çeteler de tarihimizin bir parçası. Bu sorunların temelinde şöyle bir yaklaşım görüyoruz: Devlet o kadar güçlü bir devlet ki siyasi anlayışlar millete kendilerini anlatıp ve toplumun onayını almak yerine devleti ele geçirmeyi, ele geçirdikleri devletle de bir sopa gibi kanun, hukuk tanımadan düşman belledikleri rakipleri terbiye etmeyi, kimi zaman da öldüresiye dövmeyi hedeflemiştir. Son yaşanan alçak 15 Temmuz darbe girişimi de devleti ele geçirerek kendi anlayışını egemen kılmanın, bunun için hiçbir değer tanımamanın en çarpıcı örneği olmuştur.

“Devlet sopasını kim ele geçirmiştir ve bu sopayla kime zulmetmiştir?” diye merak ederseniz, Gazi Meclisimize çok kısa mesafedeki Ulucanlar Cezaevini ziyaret etmeniz yeterlidir. Ulucanlar Cezaevi devlet sopasını ele geçirenlerin sırayla birbirini dövmesi tarihimizin bir özetidir. Güzel bir yüzleşme müzesine dönüştürüldü, emeği geçenlere teşekkür ederim. Benzer bir müzenin Diyarbakır Cezaevi için de yapılmasını dilerim.

Ahmed Arif, Bülent Ecevit, Deniz Gezmiş, Erdal Eren, Fakir Baykurt, Hasan Damar, Hüseyin İnanc, İskilipli Âtîf, Kemal Tahir, Leyla Zana, Muhsin Yazıcıoğlu, Mustafa İslamoğlu, Mustafa Pehlivanoglu, Muharrem Şemsek, Nazım Hikmet, Necdet Adalı, Necip Fazıl, Orhan Doğan, Osman Yüksel, Yaşar Kemal ve daha birçok isim... Şimdi soruyorum: Genel Kurulda ve ekranları başında bizi izleyenlerden bu isimlerin en az biri için ah çekmeyen kimse var mı acaba? Evet, arkadaşlar, her birimize en az bir kere “ah” dedirttiler. Devlette güç biriktirip bürokrasi gücüyle, yer yer ordu ve Emniyet ama en çok da yargı gücüyle herkesi kendisine benzetmeye çalışan anlayışlardan cumhuriyetimiz yeterince çekmedi mi?

İnsanların kendisi gibi yaşama ve örgütlenme hakkının yasal ve anayasal güvence altında olacağı bir ülke olmayı başarabilir miyiz diye düşünürken dün gece yaşanan gelişme cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının ilk büyük utancı olarak kayda geçmiştir. Bir grup yüksek mahkeme üyesi anayasal güvenceye sahip başka bir yüksek mahkeme üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunma çreti göstermiştir.

Arkadaşlar, bu ülkede olağanüstü hâl ve sıkıyönetim mahkemeleri, darbe sonrası yargılamalar ve Genelkurmay brifingleri yaşandı. Ancak kesif karanlığa rağmen o dönemlerde de vicdanıyla karar veren çok sayıda hâkim gördük. Ancak o hâkimleri yargılamak hiçbir zorbanın, hiçbir muktedirin aklına dahi gelmedi. AK PARTİ'li arkadaşlar, AK PARTİ'ye gönül vermiş vatandaşlarımız, başörtüsü yasağında inanç ve ifade özgürlüğünü, e-muhtıralara karşı siyaseti, Genelkurmay brifinglerine karşı adaleti, 367 krizine karşı anayasal düzeni, alçak darbe girişiminde sokağa çıkarak kamu düzenini, hukuk düzenini savunmuştuk; Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını tanıırken bütün bir yargı sistemine karşı bireyi ve insanı savunmuştuk. Anayasa Mahkemesi, doğası gereği iç yargı sisteminde neticelenmiş ve sonuç alınmamış ihlalleri karşı bir hak arama mercisi değil midir? Mahkemenin görevi de tam olarak bu değil midir? Bu, sadece Can Ataklı'ya, sadece vicdanlarının sesine uyan Anayasa Mahkemesi üyelerine değil, topyekûn hukuk ve adalet sistemimize, anayasal düzenimize, övündüğümüz binlerce yıllık devlet geleneğimize karşı bir yönelmedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ekmen, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) – Bütün bu değerlerimiz bir tehdit altındadır. Bu tehdit aynı zamanda anayasal düzene karşı bir darbe girişimidir. Sadece vicdanlarınıza değil, hafızalarınıza da seslenerek diyorum ki: Yargı siyasal mücadelede bir silah olarak kullanılırsa bu silah bir bumerang gibi gelir, kullananı vurur; tarihimiz bunun örnekleriyle doludur. Bu bir aktivizm ise Yargıtay kararı bir infaz girişimidir. Bu infaz girişimine karşı anayasal düzenimizi savunmanın tek bir yolu vardır, Yargıtay Kanunu gereğince kararda imzası olan üyelerin işten el çektilmesi için Yargıtay Başkanlığına çağrıda bulunmalı ve Anayasa Mahkemesi kararı behemehâl uygulanmalıdır. Ancak maalesef Kabine üyeleri ve Külliye’de görevli birtakım arkadaşların şu ana kadarki yaklaşımı bu kararın desteklenmesi şeklinde olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) – Bu konudaki derin hüznümüzü ve sukutuhayalimizi paylaşmak istedim.

BAŞKAN – Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Mersin hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Hasan UFUK ÇAKIR’a aittir.

Buyurun Sayın Çakır. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Mersin Milletvekili Hasan UFUK ÇAKIR’ın, Mersin’e ilişkin gündem dışı konuşması

HASAN UFUK ÇAKIR (Mersin) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında yapacağımız konuşma bu değildi ama bugün değiştirdik.

Yargıtay 13. Ceza Mahkemesinin ve 3. Ceza Dairesinin verdiği karar gayrimeşru bir karardır, derhâl bu kararı veren hâkimler hakkında gerekli adli işlemlerin yapılması gerekir. Mahkemenin verdiği bu karara uymayan Yargıtay darbe yapmaya kalkışmıştır. Buna istinaden bu karar milletin vicdanında yok hükmündedir. Şiddetle kınıyoruz. Millet ızdırıp içindedir. Bu karara en büyük tepki de AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısı Sayın Hayati Yazıcı’dan olmuştur. Ömer Çelik de dâhil oldu bu işe. Bu, hepinizin huzurunda vicdanınıza sorulacak sorudur. Millet bunun hesabını bize sorar. Adalet herkese lazımdır.

Şimdi, vilayetimin sorununa geliyorum. Tarsus Pamukluk Barajı isale hattı yapılmadı. Bu hat gelmediği takdirde 2024 yılında ortaya çıkacak susuzluk içme suyu olarak nefes almaya bile yetmeyecek. Depremden dolayı Mersin’e 500 bine yakın vatandaşımız geldi. Kış aylarında olmamıza rağmen su bize yetmiyor, ileriki günler de sıkıntılı. Derhâl Pamukluk Barajı’nın isale hattı yapılıp, borularının döşenip bu işin bitirilmesi lazım. Çözüm bekliyor Mersin.

Diğer taraftan, daha önce Meclisimizin kürsüsünde limon ihracatçımızı, limon üreticimizi, tarım ürünlerini defaatle konuştum; ses gelmedi. Şimdi, Mersin’de yapacağımız hadiseyi anlatıyorum: Tabii ki hakkımız olan, en kısa zamanda Mersin’de bir çiftçi mitingi yapacağız, hem de öyle 5 bin, 10 bin değil, yüz binlerin olacağı bir çiftçi mitingi yapacağız. Sizlere Mersinli, Adanalı, Tarsuslu, Erdemlili, Silifkeli Torosların üreticileri adına sesleniyorum: 1 milyon 200 bin limon yetişiyor, bunun yüzde 93’ü Adana ve Mersin tedarikçisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Çözüm, Mısır ülkesinin kendi üreticisine, ihracatçısına verdiği fatura bedelinin yüzde 8 iadesidir. Bunu vermezseniz -50 kuruşlara düştü limon, tarım ürünleri de böyle- İspanya’yla, Mısır’la, dünya piyasalarıyla baş edemiyoruz. Geçen, Ticaret Bakanına arz ettim, söyledim; takılıp takılıp Maliye Bakanına takılıyor. Yeni yılda bu limonun başından kesip hasat etmezsek yeni yılda İstanbul ile Ankara limonun tanesini 100 liradan yiyecek; o zaman enflasyonun ne olduğunu hep beraber göreceğiz. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Kaldı ki zaten göletleri yapmadınız; bitirmediniz. Erdemli’nin Sorgun Göleti, Sorgun Barajı, Aksıfat Barajı isale hatlarını yapmadınız; Fındıkpınarı’nın Göleti’ni bitirmediniz, Erçel’in yüzde 30 bitmiş olan barajına “Para yok.” diyorsunuz.

Diğer taraftan, -Akkız Göleti, 8 köyü ilgilendiren, Yavca ve daha aşağıdaki köyleri Musalı, Çelebilili göletlerini, Akkız Göleti'ni bitirmediniz. Daha ileri gidelim, Karakız, Kargasekmez Göleti, Fındıkpınarı hattında en az 20 köyü ilgilendiriyor.

Şimdi, soruyorum; Dört buçuk aylık milletvekiliyim, ben bunu en az 4 defa burada dile getirdim: Bunu bu kayıtlara geçiriyorsunuz da bunu başka biri duymuyor mu? Nasıl olacak? Gidiyoruz Plan ve Bütçeye, varıyoruz Bakanın yanına “cek”le “cak”la karşılaşıyoruz. Bunun siyasetle bir alakası yok arkadaşlar. Zaten para etmiyor, üretici para kazanamıyor; tüketici bunu pahalıya alıyor, yiyor: Biz de böyle olursa ne ekeceğiz ne dikeceğiz? Hayvanı olanlar, Yörükler, dağdan koyununu getirmede, getirirse her gün 3 bin lira yem parası verecek. Onun için soğukta, kırdı, tepede kalıyor ki orada çadırın arasında bir günde 3 bin lira kâr edeyim diye. Et para etmiyor üretici için, süt para etmiyor, Yörük bağırıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Mersin’de 800 bin Yörük var. Evet, ben onların temsilcisiyim. Garip gurebanın, yoksulun, üreticinin, çiftçinin her zaman sesi oldum. Bunu vallahi şov olsun diye söylemiyorum. Yüreği yeten varsa işte Erdemli Meydanı, yüreği yeten varsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çakır, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

HASAN UFUK ÇAKIR (Devamla) – Yüreği yeten varsa partisi pırtısı ne olursa olsun Erdemli Meydanı’na, Toroslar Meydanı’na, Silifke Meydanı’na, Anamur Meydanı’na çağırıyorum. “İthal muzı kesin.” dedim, her gün tehdit alıyorum. Evet, ithal muzı kesmezseniz uyuşturucuyu da kesemezsiniz, eroinciye kesemezsiniz, kokainciye kesemezsiniz. Yerli muzı ayağa kaldıralım. Anamurlu “İmdat!” diyor. Şovu bırakalım, gerçeğe bakalım.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Adalet herkese lazım! Yaşasın adalet! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çakır, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi...

Buyurun Sayın Çelebi.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Atatürk'e ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yirmi iki yılını cephede geçirmişliği, yorulmak bilmeden binlerce kitap okumuşluğu var. 42 yaşında devlet kurmuşluğu, “cumhuriyet” diyerek egemenliğe ait olduğu millete vermişliği var. En çaresiz durumda “Geldikleri gibi giderler. Ya istiklal ya ölüm!” demişliği, bayrağı indirmeyip ezanı dindirmeyişi, emperyalizme karşı mazlum milletlerin umudu oluşu var. Askerine “Ben size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum!” derken tek bir ağacı kesmemek için koca köşkü yürütmüşlüğü, “Yurtta barış, dünyada barış!” diyerek insanlığa yol gösterişi, eserini çok güvendiği gençliğe emanet etmişliği var. Ömrünü milletine adanmışlığı gibi tüm malını mülkünü de milletine bağışlamışlığı... Hasretle, minnetle, saygıyla anıyor, Atatürk’ün izinde Türkiye Yüzyılı’nı selamlıyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Elâzığ Milletvekili Erol Keleş...

2.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası'na ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası'nda hayat kurtarmanın en somut yollarından biri olan organ bağışının önemini tekrar anımsıyoruz. Türkiye ve dünya genelinde nakil bekleyen binlerce hastanın umudu olabileceğimizi hatırlıyoruz. Organ bağışı pek çok insan için hayati bir çare olabilir. Her yıl bağışçıların fedakârlıkları sayesinde gerçekleşen nakillerle hayatlar kurtuluyor ve umutlar yeşeriyor. Organ bağışı işlemi bir belge imzalayarak ve bir kart taşıyarak gerçekleştirilebilen basit ama etkili bir eylemdir. Bu eylemle birden fazla hayatı iyileştirme potansiyeli taşıyoruz ve hastalara yeniden umut vadediyoruz. Bu önemli haftada her bir bireyi organ bağışının önemini düşünmeye ve hayat kurtarma yolunda aktif bir rol almaya davet ediyorum; bağışınızla hayat kurtararak sonsuz bir teşekkürle sessizce ortak olabilirsiniz. Herkese sağlık dolu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bayburt Milletvekili Orhan Ateş...

3.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, aile ve sosyal hayatın tesisi ile korunması çalışmalarına ilişkin açıklaması

ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aile kurumu toplumun temel birimi ve en önemli sermayesi olmakla beraber, bireyi topluma hazırlayan yagâne kurumdur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda aile ve sosyal hayatın tesisi ve korunması çalışmalarımız süratle devam etmektedir. Yirmi bir yıllık iktidarımızda aile kurumunun tesisi ve korunmasına yönelik ciddi projeleri hayata geçirilmiş olup yine, bu kapsamda kurulacak olan Aile ve Gençlik Fonu'yla aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesi, gençlerin evliliklerinin daha sağlam temeller üzerinde kurulmasının sağlanması, gençlerin ve ailenin sosyal risklere karşı korunması, gençlerin gelişim ve girişimlerine destek verilmesi sağlanacaktır.

Bu vesileyle Gazi Meclisimizi hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayhan Barut...

4.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülkemizde uzun süredir “hak, hukuk, adalet” şiarıyla mücadele eden bizlerin ne kadar haklı bir talep için çaba gösterdiğimiz bir kez daha anlaşılmıştır. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin, Anayasa Mahkemesinin tutuklu milletvekili Can Atalay hakkındaki ihlal kararına karşı verdiği hüküm asla kabul edilemez, Yargıtay eliyle yapılan açık bir hukuksuzluk örneğidir, anayasal bir suçtur. Bu karar anayasal düzene açık bir meydan okumadır. Derhâl bu yanlışın dönülmelidir. Ulu Önder'imiz Atatürk'ün deyimiyle adalet mülkün temelidir. İktidar başta olmak üzere Yargıtay 3. Ceza Dairesi üyeleri ve İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi üyelerini, tüm yargı mensuplarını Anayasa'ya, yasalara ve Anayasa Mahkemesi kararlarına uymaya davet ediyoruz. Hukuksuzluğa geçit vermeyeceğiz.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

5.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Hatay'dan Milletvekili seçilen Can Atalay Anayasa'nın 83'üncü maddesine göre aramızda olması gerekirken altı aydır serbest bırakılmaması nedeniyle Anayasa Mahkemesinin verdiği yerinde tahliye kararını uygulamayan yerel mahkemeden sonra Yargıtay 3. Ceza Dairesi bir hukuk garabetine imza atarak Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda

bulunmuştur. Türkiye ve hatta evrensel hukuk tarihinde örneği olmayan en üst mahkemenin verdiği kararı yanlış bulan ve kararı veren üyeler hakkında suç duyurusunda bulunacak kadar ileri giden Yargıtay 3. Ceza Dairesi üyeleri bize göre suç işlemektedir. Bir an önce bu vahim yanlıştan geri dönülmeli, Can Atalay hakkında Anayasa Mahkemesinin verdiği tahliye kararı acilen uygulanmalı ve Can Atalay hak ettiği şekilde aramızda olmalıdır. Türkiye’de asgari düzeyde bile olsa Anayasa hükümlerinin uygulanması uğruna mücadele etmekten ve demokrasi mücadelesi vermekten asla vazgeçmeyeceğiz.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili İsmail Ok...

6.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok’un, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İSMAIL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cumhuriyetimizin kurucusu, Millî Mücadele’nin kutup yıldızı Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü vefatının 85’inci yıl dönümünde saygıyla yâd ediyoruz.

Atatürk tarihe yön veren, yaşadığı zamanın dışına çıkıp ülkesinin ve milletin yolbaşçısı olan büyük bir kumandan, imrenilecek bir devlet adamıdır. Selânik’te ahşap bir evde doğup Türk vatanını zulmün pençesinden kurtarmış ve bu yıl 100’üncü yılını idrak ettiğimiz cumhuriyetin doğuşunu sağlamıştır.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletinin ortak değeri, cumhuriyetin banisi ve Türkiye’nin iftiharıdır. Türkiye Cumhuriyeti, bugün, onun göstermiş olduğu hedefler doğrultusunda çok daha güçlü, çok daha güvenli ve dik duruşludur.

Bu duygu ve düşüncelerle, vefatının 85’inci yıl dönümünde Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü rahmetle, şükranla ve saygıyla anıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım...

7.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım’ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vefatının 85’inci yıl dönümünde, istiklal mücadelemizin Başkomutanı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü ve vatanımız için canlarını feda eden şehitlerimizi, kahraman gazilerimizi rahmet, saygı ve minnetle anıyorum.

Hayatını ülkesine ve ideallerine adanmış, milletine duyduğu sonsuz güven ve inançla bütün dünyaya örnek olacak bir bağımsızlık mücadelesini önce zaferle, sonra cumhuriyetle taçlandırmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletinin sinesinde bir hilal gibi parlayan kurtuluşun öncü ismidir; esarete boyun eğmeyen, asil Türk milletinin evladı, büyük bir lider, tarihî ve millî ortak değerimizdir; ulusal bağımsızlığımızın, birlik ve beraberliğimizin simgesidir.

Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında bizlere emanet edilen sorumluluklarımızın bilincinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel...

8.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel’in, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesini Anayasa’ya aykırı karar almakla suçladığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Yargıtay 3. Ceza Dairesi dünkü kararıyla, Anayasa’ya uygunluk denetimiyle görevli Anayasa Mahkemesini Anayasa’ya aykırı karar almakla, Anayasa’yı ihlal etmekle suçlamaktadır. Aslında Yargıtay 3. Ceza Dairesi Anayasa’ya aykırı karar almış, Anayasa’yı bizzat kendisi ihlal etmiştir. Bu, bir yargı darbesidir; bu, yargıda çürümüşlüğü zirve noktasıdır. Sadece Anayasa Mahkemesi de değil ilgili ceza dairesi Türkiye Büyük Millet Meclisine de ayar vermeye

kalkmaktadır, yargı alanından çıkarak yaşamaya da müdahale etmektedir. Peki, bu ilgili ceza dairesi bunu neden yapıyor? Yargıtay 3.Ceza Dairesi bu akıl almaz çıkışı, bu cüreti, bu cesareti nereden alıyor? Bu kararın demeyeceğim, bu darbenin arkasında kim varsa ortaya çıksın. Eğer Cumhuriyet İttifakı kendi içinde birbirine mesaj veriyorsa yargı üzerinden vermesin, karşı karşıya gelsin, yüzüne söylesin. Milletin bu kadar derdi varken bir de yapay problemler üretip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan...

9.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, biz bu acıları çok çektik; bakınız, 90'larda Orhan Doğan, Leyla Zana, Hatip Dicle, Selim Sadak, en son da Musa Farisoğulları ve Leyla Güven. Bu halkın iradesi esaret altına alındı. Bugün de Can Atalay; Hatay'ı temsil ediyor. Yargıtay 3. Ceza Dairesi yanlış yoldadır, halkın iradesine müdahale ediyor. Siz bir hukukçusunuz; Meclis kesinlikle Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararında rol almamalıdır. Hatay halkının temsilcisi buraya gelmelidir, Hatay halkının sorunlarının, bu ülkenin sorunlarının çözümüne katkı sunmalıdır. Bu bir kumpastır, bu kumpas devam ediyor; bugün Can Atalay'a yapılıyor; dün başkalarına, Kürtlere yapılıyordu; yarın, bundan sonra da başka kesimlere yapılacaktır. Biz bu yanlıştan dönülmesini istiyoruz, hukukun yürütülmesinin, adaletin sağlanmasının esas alınmasını istiyoruz.

Saygılar.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Çukurova Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu Yönetim Kurulu üyeleri ile Mersin-Adana Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Çukurova İş Dünyası Federasyonu Yönetim Kurulu üyeleri, Mersin-Adana Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu üyeleri misafir locamızdalar; hoş geldiler. (Alkışlar)

Aydın Milletvekili Evrim Karakoz...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da meydana gelen sele ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aydın'da etkili olan şiddetli yağışların sebep olduğu dere taşkınları ve sel nedeniyle Söke, Koçarlı, Karpuzlu ve Çine ilçelerimizde vatandaşlarımız olumsuz etkilenmiş ve büyük mağduriyetler yaşanmıştır. Maalesef, sel sularına kapılan vatandaşlarımız hayatını kaybetmiştir. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

Geçtiğimiz gün Söke ve Çine ilçelerimizde, selden zarar gören mahallelerimizde incelemelerde bulunduk; vatandaşlarımızın sorunlarını ve taleplerini dinledik. Özellikle Söke ilçemiz vakit kaybedilmeden afet bölgesi ilan edilmeli, zarar tespit çalışmaları da bir an önce tamamlanmalıdır. Evleri, tarım arazileri zarar gören ve hayvanları telef olan vatandaşlarımıza acil olarak destekler sağlanmalıdır ve vatandaşlarımızın yaşadıkları mağduriyetler giderilmelidir. Yaşanan bu acı tecrübeden ders çıkarılarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap...

11.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi kararına uymamasına ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ilişkin açıklaması

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yargıtay 3. Ceza Dairesinin hukuk hiyerarşisini altüst ederek Anayasa Mahkemesi kararına uymaması ve AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması yargının iflas ettiğinin bir göstergesidir. Bu karar anayasal düzene karşı bir başkaldırıdır. Sadi-i Şirazi der ki: “Dünyadaki bütün nehirler adaletle susamış bir insanın susuzluğunu gidermeye yetmez.”

Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. Adalet mülkün temelidir. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

12.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, mahkemeyikübraya ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hak ve hukuk arayan herkese ilahi bir çağrıdır:

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Bakara suresinin 281'inci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

“Öyle bir günden sakının ki, o gün hepiniz Allah’a döndürüleceksiniz.” “Bir günden sakının ki, onda Allah’a döndürüleceksiniz, sonra herkese hak ettiği tam olarak verilecek ve onlara asla haksızlık yapılmayacaktır.”

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Yasin suresinin 65'inci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

O güne “mahkemeyikübra” deniliyor. Neden büyük mahkeme? Çünkü o günde ağızlar konuşmaz, eller konuşur, ayaklar da yaptıklarına şahit olur. İnsanlar dönüp ellerine der ki: “Ey organlarım, ey elim, ayağım; niçin aleyhime şahitlik yapıyorsunuz?” Onlar şöyle cevap verir:

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Fussilet suresinin 21'inci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

“Ne yapalım, her şeyi konuşturan Allah, bizi de konuşturur.”

İşte, o günün adı mahkemeyikübradır. Bütün mahkemelerin üstündedir, o günde hiç kimsenin hakkı zail olmaz, o güne hazırlık yapmamız gerekir.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaşlan...

13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaşlan'ın, Gaziantep'in ihracatına ilişkin açıklaması

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığımızın ekim ayı dış ticaret rakamlarına göre ihracatımız cumhuriyet tarihinin ekim ayı rekoru olan 22,9 milyar dolara yükselmiştir. Gaziantep 904 milyon 754 bin dolarla 2023 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapan iller sıralamasında 6'ncı sırada yer almaktadır. Tarımsal sanayi ve hububat ürünleri, halı, tekstil ve ham

maddeleri, kimyevi maddeler ve mamulleri, mobilya, kâğıt ve orman ürünleriyle Gaziantep ihracatta ilk 5 sırada yer almaktadır. Irak, ABD, İtalya, Birleşik Krallık ve Suriye ise Gaziantep ihracatında önde gelen ilk 5 ülke olarak dikkat çekmektedir. İhracattaki sürdürülebilir artış memleketimizin büyümesinin ve kalkınmasının en önemli gücü olmaktadır.

Genel Kurulu saygılarımla selamlarım.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – 2 işçi öldü o ihracat rekorlarınız için, 2 işçi öldü.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci yılına ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, Türk milletinin kurtarıcısı ve 100 yaşındaki Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 85'inci yılında milletçe saygı, sevgi ve şükranla anıyoruz.

Varını yolunu yitirmiş, vatani işgal edilmiş Türk milletine liderlik eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk emperyalizme diz çöktürmüş bir deha ve büyük bir devlet adamı olarak en önemli eseri Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuştur. Dehasıyla tarihin akışına yön veren, Türk milletinin çağdaşlaşmasına ve aydınlanmasına imkân tanıyan büyük devrimci Gazi Mustafa Kemal Atatürk sonsuza dek ilke ve devrimleriyle ülkemizin geleceğine, yarınlarımıza yön vermeyi sürdürecektir. Her 10 Kasım'da sirenler çaldığında gözleriniz doluyorsa bilin ki Ata'm ölmemiş, sizin de yüreğinizde yaşıyordu; mekânı cennet, ruhu şad olsun.

Ayrıca, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin vermiş olduğu Hatay Milletvekili Can Atalay kararı Anayasa'ya aykırı bir karardır. Verilen kararı şiddetle kınıyorum. Hukuk dışı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

15.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Tarih 28 Şubat 2016, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 28 Şubatın yıl dönümünde havaalanında yaptığı açıklamada Cumhuriyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar, Ankara temsilcisi Erdem Gül'ün tahliyesine ilişkin “Anayasa Mahkemesinin verdiği karara da uymuyorum, saygı da duymuyorum.” demişti. İşte o gün yargıdaki en yüksek merci olan Anayasa Mahkemesinin saygınlığına ve işlevliğine büyük bir darbe vurulmuştu ve dün yargımız ağır bir darbe daha aldı. Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Anayasa Mahkemesinin Can Atalay kararına uyulmamasına ve AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi. Yargıtay kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa ve Anayasa Mahkemesine karşı darbe girişimidir. Genel Başkanımız Özgür Özel'in dediği gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi ve halkımızı kalkışmayı bastırmaya davet ediyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak sokaklarda direneceğiz, meydanlarda direneceğiz ve bu hukuksuzluğa teslim olmayacağız.

Unutmayın hak, hukuk, adalet bir gün size de lazım olacak.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan...

16.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Barış ve Kalkınma İçin Dünya Bilim Günü'ne ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarınki Barış ve Kalkınma için Dünya Bilim Günü'nde bilimin sadece bir keşif süreci olmadığını, aynı zamanda toplumsal ilerlemenin ve kalkınmanın temel taşı olduğunu vurgulamak istiyorum. Bilim, özgür düşüncenin mayasıdır ve bizler bu mayayı eğitimden sağlığa, ekonomiden çevre politikalarına kadar her alanda kullanmalıyız. Bilim insanlarımızın laboratuvarlarından Meclis koridorlarına kadar uzanan sesi bizlerin rehberi olmalıdır. Unutmayalım ki bilim sadece doğruyu bulma çabası değil, aynı zamanda doğruyu, doğru olanı yapma erdemidir. Geleceğimizi inşa etmenin, teknolojik ilerlemenin yanı sıra etik ve toplumsal sorumluluklarımızla da harmanlanması gerektiğine inanıyorum. Bu nedenle, bugün burada kalkınma için, barış için, daha adil ve sürdürülebilir bir dünya için bilimin rehberliğinde herkesi birlikte hareket etmeye davet ediyorum. Bilimin sadece fiziksel yaraları değil, aynı zamanda toplumsal yaraları da iyileştireceğine inancım tamdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Kastamonu Milletvekili Halil Uluay...

17.- Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Kastamonu Ilgaz Yurduntepe Kayak Merkezi'ne ilişkin açıklaması

HALİL ULUAY (Kastamonu) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kastamonu'nun güzelliklerini anlattığımız bu bir dakikalık konuşmalarda bugün Ilgaz Yurduntepe Kayak Merkezi'nden bahsedeceğiz.

Kastamonu Ilgaz Dağı üzerinde 2.330 metre rakımında yer alan tesis kolay, orta, zor pist çeşitliliğine sahip olup Alp disiplini “snowboard” yapmaya uygundur. İstasyonlar arasında 492 metre kot farkı bulunmakta olup toplam pist uzunluğu 5.600 metre, kayma uzunluğu 4 kilometredir. Pist, 2 etaptan oluşmak dolup 10 farklı uzunlukta kayak güzergâhı kullanılabilir. Kayak severlerin rağbet gösterdiği tesis, kış programını yapmamış olan vatandaşlarımız için cazip ve alternatif bir güzergâhtır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın...

18.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, iktidarın güç, yetki ve sorumluluk paylaşmak istemediğine ilişkin açıklaması

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Yargıda neden sürekli paralel yapılar oluşuyor? Mevcut iktidar, devleti seküler kesim başta olmak üzere muhalif gördüklerine kapatıyor mülakatlar sayesinde. İktidar güç, yetki ve sorumluluk paylaşmak istemiyor; böylece güç tekelleşiyor ve kaçınılmaz olarak yozlaşıyor. Yargıda gizlilik içerisinde hareket eden örgütlü gruplar, siyasal ve iktisadi güç elde etmeye hatta siyaseti dizayn etmeye yöneliyorlar. Bu türden gizlilik mutlaka akçeli işlere ve siyasal yozlaşmaya da evriliyor. Mevcut iktidar ayakta kalmak için yine bir tasfiye savaşına mecbur kalabilir, kalacaktır da ama buna kendisi yol açtı. İktidar, toplumun tüm kesimleriyle şeffaf ve adil bir biçimde güç, yetki ve sorumluluk paylaşmayı kabullenene kadar bu kısır döngü devam edecek. Aslında sorun şu: Çoğunlukçu zihniyetten çoğulcu zihniyete geçebilecek miyiz? En basit çare devleti, toplumun tüm kesimlerine açmaktır. En basit...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Orhan Sümer...

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Yargıtayın Anayasa'ya darbe vurduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Yargıyı ne hâle getirdiniz? Eskiden yargı mensupları siyasileri hukukun üstünlüğüne saygı göstermeye, hukuk sınırları içinde olmaya davet ederdi, şimdi ise siyasiler yargı mensuplarını hukukun üstünlüğüne davet ediyor. Yargıtay dün gece Anayasa'ya darbe vurmuştur. Yıllar önce Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner, FETÖ'cü Erzurum Başsavcısı tarafından gözaltına alındığında ses çıkarmadınız, alkışladınız. O olay FETÖ'nün ilk deneme hamlesiydi ve FETÖ büyüdü, başa bela oldu. Şimdi bu son durumda da sessiz kalırsanız bir başka belayla yüzleşirsiniz. Bu yanıltan bir an önce dönün, buna izin vermeyin. Adalet her zaman herkese lazım diyoruz.

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı...

20.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, Kütahya'daki Murat Dağı Barajı'na ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Kasım Perşembe günü, ilçemiz ve bölgemiz ekonomisine büyük katkılar sağlayacak olan Gediz ilçemizdeki Murat Dağı Barajı'nın temel atma törenini gerçekleştirdik. AK PARTİ Hükûmeti olarak yapılmış ve yapılacak olan tüm proje ve çalışmalarda öncelik ülkemizin değerine değer katmaktır. Murat Dağı Barajı, tamamlandığında 32.270 dekar zirai arazinin sulanmasını sağlayacaktır. Temelden yüksekliği 55,55 metre ve su depolama kapasitesi 13,02 milyon metreküp olan Murat Dağı Barajı, 2023 birim fiyatlarıyla dekar başına 5 bin TL gelir artışı ve ülke ekonomisine yıllık 161 milyon TL katkı sağlayacaktır; Kütahya'mıza hayırlı olsun.

Sayın Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Hükûmetimiz ilerleyen zamanlarda da ülkemizin her köşesini dev eser ve projelerle buluşturarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin açıkladığı karara ve bu karara el birliğiyle karşı durulması gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğrusu, Saadet Partisi Grubu olarak bugün -bir yargı organı diyemeyeceğim- militanlaşmış bir yargı kararının Meclis iradesini de yok sayacak bir şekilde ve Meclise de küstahça bir şekilde göndermede bulunarak açıklamış olduğu bir karardan sonra, bugün bir normal çalışma düzeninde hiçbir şey olmamış gibi toplantılara devam etmiş olmayı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığı açısından doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Dün, burada, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının mütalaası üzerinde bir değerlendirmede bulundum. Yargıtay kararından sonra Başsavcılığa haksızlık yaptığımı düşündüm çünkü ben bir başka hukukçunun bu kadar pervasızlaşacağını doğrusu düşünemediğim için dün Yargıtay Cumhuriyet Savcılığının mütalaasıyla ilgili biraz sert eleştiride bulunmuştum ama dün akşam Yargıtayın açıklanmış olduğu karardan sonra Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının mütalaasının çok masum kaldığını ifade etmek durumundayım. Hatta, dün, biz burada gelmekte olan bu depremin habercisi olan öncü şoklarla ilgili Yargıtay Savcılığının mütalaası üzerinde dururken bir kısım -hangi partiye mensup olduğu önemli değil çünkü parti söz konusu değil burada- “Ya, başka bir konu mu kalmadı, bunlar hâlâ bu konuları dile getiriyor.” gibi küçümser tarzda ifadeler sonradan kulağıma geldi. İşte, akşam saatlerinde Yargıtayın almış olduğu bu karar devletin ne kadar bir kriz ve çöküntü içerisinde olduğuna dair bu konuya önem vermemiz gerektiğini ortaya koyuyor. Nasıl 6 Şubat depreminde ülke acı bir deprem felaketiyle

karşılaştıysa bu devletin çökmesi için illa Yargıtay 3. Ceza Genel Kurulunun bu kararını mı beklememiz lazımdı? Orada, dediğim gibi, Anayasa Mahkemesinin kararını yok sayarak Anayasa Mahkemesine ayar vermeye çalışıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına hitaben de “Bir an önce bunu Genel Kurulda okuyun ve milletvekilinin milletvekilliğini düşürün.” hadsizliğinde bulunuyor. Çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi ilk kez bu uygulamayı yapmıyor, daha önce Aysel Tuğluk’la ilgili, daha önce başka milletvekilleriyle ilgili burada, Genel Kurulda ulaşan gerekçeli kararlar okunmamak suretiyle Anayasa’nın bu ilgili maddesinin ilga edilmesine Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları müsaade etmemişti. İstisnası, bir önceki Meclis Başkanımız Sayın Mustafa Şentop’un 2 milletvekiliyle ilgili verdiği karardı ki o kararın yanlış olduğu Anayasa Mahkemesinden dönen kararla da ortaya çıkmış oldu. Dolayısıyla bir devlette anayasadaki bütün kurumlar tanımlanmış olduğu yerlerinden farklı bir duruma geldikleri zaman, devlet bir yönetim acizyeti içerisine girmiş gibi bir durumla karşı karşıya kalırız. Anayasa’mız diyor ki: “Hiçbir makam ve merci, kaynağını Anayasa’dan almayan bir yetkiyi kullanamaz.” Ama Yargıtay 3. Ceza Dairesi nereden aldığını bilmediğimiz bir yetkiyi kullanmaya çalışıyor.

Elbette biz, 15 Temmuz darbesinden önce yargının içerisine çöreklenmiş bir kısım organizasyonların tasfiye edilmesi süreçlerine şahit olduk. O süreçlerde tam da yargı temizleniyor gibi bir beklenti oluştu toplumun içerisinde ama bir zorbanın, başka bir zorba militan grup tarafından tasfiye edildiği süreçleri yaşadığımızı üzülerək gördük. Türkiye’deki yargı bir başka sopaıyla düzeltilmeye çalışıldığı müddetçe biz bu cendereden çıkamayız. Onun için, yargı mensuplarının ideolojik aidiyetleri veya farklı aidiyetleri olmaksızın vicdanlarıyla ve hukukla karar verecekleri süreçleri hep beraber oluşturmamız lazım. Bunun iktidarı muhalefeti yok; işte, dün -dün dediğimiz 1990’lı yıllar- Refah Partisinin kapatılma süreçleriyle başladı; ardından bugünkü Cumhurbaşkanımızın Belediye Başkanlığından düşürülmesiyle başlayan süreçle başladı; sonra, 2002 seçimlerine giderken milletvekili aday olamamasıyla ilgili başladı; 2007’de Adalet ve Kalkınma Partisine kapatma davasıyla başladı; “411 el kaosa kalktı.” şeklindeki kalkışmalarla devam etti. Dolayısıyla bugün sizler için, belli bazı milletvekili arkadaşlarımız veya siyasi partiler için önemli bir konu olmayabilir bu ama emin olun “Haksızlığa uğrayan bizden olduğu zaman sahip çıkarız.” gibi bir beklenti içerisinde olursak haksızlığa uğrayan olduğumuz zaman etrafımızda hiç kimseyi bulamayız ve insanları da suçlama hakkımız olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla, hani “partilerüstü” diye bir kavramı iktidar sık sık kullanmayı tercih eder ya; bu, partilerin meselesi değil; bu, Türkiye Cumhuriyeti devletin -cumhuriyetin 100’üncü yılını geride bıraktık- devlet olmasının, kurumsal kimliğini ispat etmesinin bir dönüm noktasıdır. Dolayısıyla, böyle bir noktada iktidarıyla muhalefetiyle -ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Mecliste iktidar-muhalefet ayrımı diye bir şey yok- 600 milletvekili olarak hepimiz aynı gemideyiz; bu devletin onurunu, itibarını kurtarmak istiyorsak kendini bilmez 3 kişinin devletin temellerine bu dinamiti koymasına asla ve asla sessiz kalamayız. Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisi hiçbir şey olmamış gibi bu çalışmalarına devam edecekse sadece onların ekmeğine yağ sürmüş oluruz. Dolayısıyla, acil bir şekilde tedbir almamız gerektiğini ifade ediyoruz çünkü bu normal karşılanabilecek bir durum değildi ve bizim de normal karşılamamız gerekiyor diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen son sözlerinizi söyleyin.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Şimdi, dediğim gibi, bizim önceki örneklerimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın belediye başkanlığından yasaklanmışken tepki koyması haklıydı ve biz de kendisinin yanında yer aldık; 2007’de Adalet ve Kalkınma Partisi kapatma davasıyla yüz yüze geldi, biz de karşı çıktık, yanında yer aldık; “411 el kaosa kalkıyor.” diye başlıklar atıldı, biz de yanlarında durduk, “Kimse Meclise bu hadsizliği yapamaz.” dedik. Bugün de beklentimiz, bu kararın ucu kendisine dokunmadığını zanneden kişilerin de bu karara karşı el birliğiyle durmasıdır çünkü dediğim gibi bu, AK PARTİ, Saadet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, HEDEP, Cumhuriyet Halk Partisi ve İYİ Partinin meselesi değil Türkiye Cumhuriyeti’nin kurumsal bir meselesidir. Dolayısıyla bütün partilerden, bütün milletvekillerinden bu konuda atılacak adımları beklediğimizi ve Saadet Partisi olarak atılacak her olumlu adımın yanında olduğumuzu ifade ederek bu yargı darbesini kınadığımızı ifade ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, şimdi ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta’ya aittir.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

22.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci yıl dönümüne, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesinin Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay kararına uyulmamasına hükmetmesine ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına, emeklilere tek seferlik ödenecek 5 bin liralık ikramiyeden ziraat odalarına kayıtlı çiftçilerin yararlanamamasına, Galatasaray-Fenerbahçe Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan’da oynanacak olmasına ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Yarın 10 Kasım; Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurucu önderi, Türk milletinin yiğit evladı, ortak hüznümüz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü ebediyete uğurlayışımızın 85’inci yıl dönümünde minnet, şükran ve saygıyla yâd ediyorum.

Yıkılmış bir imparatorluktan, işgal altında ezilmiş, fakrüzaruret içindeki bir millettten yeni bir devlet çıkaran Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk, sadece Türk milletinin değil, esaret altında yaşayan tüm dünya mazlumları tarafından hayranlık duyulan, rol model istisna şahsiyetlerden birisi olarak kalplerde saygın bir yer edinmiştir. Yapılan haksız ve acımasız hakaretlere, atılan türlü kirlî iftiralara ve izlerini silmek için gösterilen ahlaksız gayretlere rağmen Büyük Atatürk’ü hayatını vakfettiği bu aziz milletin kalbinden çıkaramadılar. Çıkaramadıkları gibi yapılan tüm nankörlükler, Atatürk’ü daha iyi anlamamıza ve ona olan sevgi ve saygının katlanarak büyümesine vesile olmuştur.

İlelebet payidar kalacak cumhuriyetimizi 2’nci yüzyılında muasır medeniyetler seviyesine ulaştırma hedefi, İYİ Parti olarak kuruluş gayemizdir.

Bu düşüncelerle, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Büyük Atatürk’ü bir kez daha rahmetle anıyorum. Allah, onu rahmetiyle kucaklasın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Anayasa Mahkemesinin, cezaevinde tutuklu bulunan Hatay Milletvekili Can Atalay’a yönelik hak ihlali kararına uyulmamasına hükmetmiştir. Üstelik hak ihlalinin kabulü yönünde karar alan Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunma kararı alınmıştır. Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılına vahim bir hukuk skandalıyla başlamanın üzüntüsü içerisindeyiz. Üzülüyorum çünkü Anayasa askıya alınmış, yargı içerisindeki kutuplaşma başlamış, siyasi otorite hukuk üstünde hâkimiyet kurarak en temel insan hakkı olan adaleti keyfiyen işletir hâle gelmiştir. Üzülüyorum çünkü hukukun üstünlüğü değil üstünlerin hukuku yine galip gelmiştir.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, hukuki literatürden uzak, izahtan varestede bir tutum sergilemiştir. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin almış olduğu karar hukuki bir metinden ziyade siyasi bir iradedir. Bu kararlar Anayasa kale alınmamış, aksine bir hukuk garabeti ortaya çıkmıştır. Bu Daire, yine, yaptığı hukuksuzluğu aklamak adına sair hadiselerle gönderme yapmış ve gerçekleşmesi mümkün olmayacak, toplumumuzun sinir uçlarına dokunabilecek olaylara atıfta bulunmuştur. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin bu denli cüretkâr kararı pervasızca kaleme alması kabul edilebilir değildir. Öyle ki Ceza Dairesi haddini, yetkisini, görevini aşarak ve kuvvetler ayrılığı ilkesini zedeleyerek Anayasa'nın 153'üncü maddesini uygulamadığı gibi, millet iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisine de âdeta nota vermiştir. İlgili Ceza Dairesi, bu tutumuyla hem normlar hiyerarşisini tanımayarak Türk hukuk sistemini parçalamış hem de kendisini millet iradesinin üstünde konumlandırmıştır. 3. Ceza Dairesi üyeleri kendilerini Türk yargı teşkilatı içinde ayrı bir konumda görmekte ve kendilerine hasım yaratmak istemektedirler. Öyle ki aynı Ceza Dairesi, Anayasa Mahkemesini doğrudan vesayetçi ve sorumsuz olmakla itham etmektedir. Bu tavırlardan ötürü, Yargıtay içerisinde görevini layığıyla yapma gayreti taşıyan diğer üye, hâkim ve çalışanları da töhmet altında bırakmıştır. Yargıtayın Anayasa Mahkemesi kararına uymaması hukuki açıdan kabul edilemezken Yargıtay, kararı alan Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunarak ülkemizde yaşayan her bir vatandaşımızın anayasal hak ve hürriyetini tanımadığını ifade etmiştir. Mahkemeler, adaleti tesis etmek için sığınacak güvenli yerler olmaktan çıkmış, şüphe uyandırılmıştır. Yargı üzerinde kurulan hegemonya ve yönlendirmeyle hukuk zapt edilmiş, sarsılmaz kale olarak gördüğümüz adalet darbe yemiştir; kuvvetler ayrılığı ortadan kalkmış, mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı milletimizin vicdanına şüphe düşürmüştür. Unutulmasın ki yüz yılını dolduran Türkiye Cumhuriyeti, Anayasası'nda güvence altına alınmış bir hukuk devletidir. Hukuka gölge düşmesine, adaletin altına dinamit döşenmesine ve Anayasa'ya karşı cephe alınmasına devleti ebet müddet için müsaade edilmemelidir.

İYİ Parti olarak biz, demokrasiye olan inancımızdan, Anayasa'ya olan bağlılığımızdan ve hukuka duyduğumuz sadakatimizden asla taviz vermeyeceğiz. Anayasa Mahkemesinin itibarsızlaştırılmasına, mahkemelerin hukuka diklenmesine müsaade etmeyeceğiz; Türkiye Cumhuriyeti devletini insan haklarına saygılı, Anayasa'nın üstünlüğünü kabul etmiş demokratik ve bağımsız bir hukuk anlayışıyla ilelebet payidar kılacağız. Bu durum, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında elzem gördüğümüz birinci vazifemizdir.

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birkaç diğer konu var, onları da zikretmek istiyorum.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, çalışan emeklilere tek seferlik bu 5 bin liranın ödenmeyeceğini açıklamıştı fakat burada, şimdi, tabii, uygulama ortaya çıktı, gördüğümüz daha vahim durumlar da oluyor. Şimdi, ikramiyeden ziraat odalarına kayıtlı çiftçilerin yararlandırılmayacağı da söz konusu oldu. Yani eğer bir emekli isterse 1 dönüm bir arazisi nedeniyle ziraat odasında kayıtlıysa veya ÇKS kaydı varsa bir defalık, hepi topu 5 bin lira olan bu parayı dahi alamayacak. Şu anda çiftçilerin de yüzde 75'i böyle bir durumda. Bu kabul edilebilir bir şey değildir, bu âdeta bir zulme dönüşmüştür; bu uygulamaların tamamından vazgeçilmesi lazım. Tabii, temel isteğimiz, bir defa, emeklilerin aylıklarının, maaşlarının düzeltilmesidir ancak o yapıncaya kadar -ve artık onun yapıp yapılmayacağını bilmiyoruz, biz İYİ Parti olarak onunla ilgili konuyu sürekli gündeme getiriyoruz- bu 5 bin liralık ödemedede çalışanların kapsam dışı bırakılması gibi bir uygulamadan vazgeçilmesi lazım; çiftçileri de daha fazla mağdur etmeyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen son sözlerinizi alalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam Sayın Başkan.

Diğer bir konu da bu Türkiye Futbol Federasyonu bir karar aldı biliyorsunuz, Türkiye'nin 2 güzide kulübü Galatasaray ve Fenerbahçe arasında oynanacak Süper Kupa maçının Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da olması kararı alındı. Biz bu kararı çok yanlış buluyoruz. Fenerbahçe'nin ve Galatasaray'ın Divan Kurulları da kamuoyuyla bir paylaşım yaptılar, bu maçın Türkiye'de oynanmasını istediklerini zaten kulüplerimiz de ifade ettiler. Yani cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 2 güzide kulübümüzün yapacağı final maçının bir başka ülkede yapılmasını nasıl bir mantıkla izah ediyorlar, biz bunu anlayabilmiş değiliz. Mutlak surette bu maç Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içerisinde yapılmalıdır. Bir Samsun Milletvekili olarak benim de önerim, bu maçın kurtuluş mücadelesini başlatan şehir olan Samsun'da oynanmasını biz çok arzu ediyoruz, talep ediyoruz; Samsunlu taraftarlar ve Türkiye buna hazırdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen son sözünüzü alalım, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim.

Samsun'un stat kapasitesi de bunun için çok yerindedir. Samsunlu hemşehrilerimin Türkiye Büyük Millet Meclisinden bu konuda tavır alması yönünde de bir talebi vardır, bunları da Genel Kurulla paylaşmak istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, vefatının 85'inci seneidevriyesinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı, minnet, şükran, rahmet ve duayla yâd ettiklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, yarın, bildiğiniz gibi, 10 Kasım; kurtuluş mücadelemizin başkomutanı, kuruluşun mimarı, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci seneidevriyesi. Bu münasebetle, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı, minnet, şükran, rahmet ve duayla yâd ediyoruz. Onu anlamak ve onun yolundan gitmek Meclisimizin zaten birinci vazifesidir, bu vazifede de Meclisimize başarılar diliyorum.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay'a söz veriyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 85'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın 10 Kasım; istiklal mücadelemizin lideri, cumhuriyetimizin kurucusu, Türk milletinin birlik ve beraberliğinin simgesi, ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete irtihalinin 85'inci yıl dönümü.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'da yaktığı tam bağımsızlık meşalesi Amasya, Erzurum ve Sivas Kongreleriyle bütün vatan sathına yayılmış, 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışıyla vücut bulmuş ve 29 Ekim 1923'te de cumhuriyetin ilanıyla birlikte bu süreç taçlanmıştı.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, tarihe yön veren, yaşadığı zamanın dışına çıkıp milletinin yolbaşçısı olan büyük bir kumandan, seçkin bir devlet adamı, siyaset ve dava insanıdır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin iftiharıdır. İnanmış ve vatan ve millet için adanmış

bir vicdan, üstün nitelikli bir dava insanıdır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı işler içinde en büyüğü Türkiye Cumhuriyeti'dir. Atatürk'ü anmak ve anlamak, onun fikirlerini, ufkunu, azmini, cesaretini ve Türk milletine armağan ettiği Türkiye Cumhuriyeti'ni anlamak demektir. Bugün iftiharla söyleyebiliriz ki Türkiye, Atatürk'ün açtığı yolda gösterdiği hedefe kararlı bir şekilde ilerlemekte, Türk ve Türkiye Yüzyılı'na emin adımlarla yürümektedir. Vefatının ardından geçen seksen beş yıllık zaman diliminde Türk milletinin ona duyduğu hürmet ve bağlılık hiç azalmamış, aksine her geçen gün daha da artmıştır çünkü Aziz Atatürk, Türkiye'nin ve Türk milletinin ortak değeridir. 10 Kasım bir matem günü olarak değil, onun fikir ve düşüncelerinin tekrar konuşulduğu, paylaşıldığı, anlaşılıp anlatıldığı bir zaman dilimi olarak görüyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün fikirlerine ve “en büyük eserim” dediği Türkiye Cumhuriyeti'ne bugün de aynı yüksek ruh ve şuurla sahip çıkarak cumhuriyetimizi daha da yükseltmeye, nice yüzyıllara taşımaya kararlıyız.

Bu düşüncelerle, ebediyete irtihalinin 85'inci yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını, kurucu kadroyu ve bu vatan için şehit düşmüş, gazi olmuş tüm kahramanlarımızı bir kez daha rahmet, minnet ve şükranla anıyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç'a söz veriyorum.

Sayın Oluç, buyurun.

24.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Yargıtayın Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına ve Anayasa Mahkemesinin Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay kararının derhâl uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, dün aşağı yukarı bu saatlerde burada konuşurken Yargıtay ile Anayasa Mahkemesi arasındaki çelişkinin ve tartışmanın ne kadar vahim olduğuna dair cümleler kurmuştum hatta iktidara, ya, sizi uyarıyoruz, bak, burada çok tehlikeli bir durum yaşanıyor demiştim. Meğerse biz burada dün bunu konuşurken Yargıtay 3. Ceza Dairesi kapalı kapılar ardında bir darbe hazırlığını sürdürüyormuş ve akşam darbeye, darbeci bir ortama girdiğimizi hep birlikte gördük.

Yargıtayın Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması açıkça bir yargı darbesidir. Sayın vekiller, bu, kabul edilebilir bir şey değildir. Bu, aslında “Ben Anayasa'yı da tanımıyorum Anayasa Mahkemesini de tanımıyorum.” demektir açıkça. Yetki aşımı filan da değildir, çok açık bir yargı darbesinin adıdır; bunu özellikle söylemek istiyorum. Yani diyor ki Yargıtay 3. Ceza Dairesi: “Ben suç duyurusunda bulunuyorum. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi üyelerini tehdit ediyorum.” Tehdit ediyor açıkça yani Anayasa Mahkemesi üyelerini tehdit ediyor ve bunun bir darbeye teşebbüsten başka hiçbir şekilde izahı mümkün değildir çünkü Anayasa'nın 153'üncü maddesi çok açık ve net, açık ve net diyor ki: “Anayasa Mahkemesi kararları... Yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.” Yani “Birilerini bağlar, birilerini bağlamaz.” demiyor. Siz Anayasa Mahkemesi kararlarını beğenmeyebilirsiniz, eleştirebilirsiniz ama uygulamamak diye bir şey olmaz ve ben dün burada onu söylüyordum. Yerel mahkeme, Anayasa Mahkemesi kararını tanımayacak; Yargıtay, Anayasa Mahkemesi kararını tanımayacak; yürütme, Anayasa Mahkemesi kararını tanımayacak. E, ne olacak? O zaman Anayasa Mahkemesini kapatın gitsin; zaten işlevsiz bir hâle gelmiş, zaten siz onu işletmiyorsunuz, zaten siz Anayasa'nın üstünde bir Yargıtay ceza dairesi tahakkümü kuruyorsunuz. Böyle bir şey kabul edilebilir mi? Yani hukuk açısından gerçekten büyük bir kara lekedir bu.

Türkiye’de hep söylüyorduk, hukukun üstünlüğünü bırakmadınız, üstünlerin hukukunu tesis ettiniz diyorduk; işte, çıktı bir daha ortaya, bir daha çıktı ortaya ve nasıl bu duruma gelindi, bunu esas tartışmak lazım, nasıl bu duruma gelindi? Bu duruma nasıl gelindi, ben size birkaç örnek vereyim. Siz dersenez ki, yürütmenin mensupları olarak birileri “Ben Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımıyorum.” derse, başka birileri iktidarın içinde “Anayasa Mahkemesi derhâl kapatılmalıdır.” derse, başka birileri “Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamıyorum.” derse geriye bir şey kalmıyor. Yani bu durumu aslında iktidarın yarattığı bir ortam olarak görmek gerekiyor.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları Anayasa’nın 90’ıncı maddesine göre uygulanması gereken kararlardır, amir hükümdür uluslararası sözleşmeler. Peki, Türkiye de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bir parçasıdır. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uyguluyor mu? Uygulamıyor. Burada kaç yıldır bunu tartışıyoruz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları; Demirtaş, Kavala kararları uygulanmıyor ve bu iktidarın tutumu Türkiye’yi son derece zor bir duruma sürüklüyor, açıkça sürüklüyor. Peki, iktidar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamadığı zaman neyi çiğnemiş oluyor? Sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını değil, sadece Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni değil; aynı zamanda Anayasa’nın 90’ıncı maddesini açıkça çiğnıyor. E, iktidar Anayasa’nın 90’ıncı maddesini çiğnerse Yargıtay 3. Dairesi de “E, oluyor demek ki böyle şeyler.” der, Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunur ve açıkça bir yargı darbesine giriştiğini ortaya koyar. İşte, bu meseleyi çok açık ve net böyle konuşmamız gerekir. Aslında, bu, anayasal düzeni ortadan kaldırmaya dönük bir adımdır, abarttığımı düşünmeyin; bu, bir kere, kabullenilirse böyle bir adım olur.

Sadece Anayasa Mahkemesi üyelerine ve Anayasa Mahkemesine parmak sallamıyor bu Yargıtay 3. Dairesi; aynı zamanda Meclise parmak sallanıyor, Meclise parmak sallıyor. Ya, böyle bir şey olabilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen, sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Toparlıyorum.

Meclise parmak sallıyor ve diyor ki: “Siz nasıl oluyor da kararları okumuyorsunuz?”

Şimdi, bizim talebimiz çok açık, birincisi: Meclis, iradesine sahip çıkmalıdır; Meclis Başkanlığı, Meclis Başkanlık Divanı iradesine sahip çıkmalıdır ve Yargıtay 3. Dairesine, bir kere, cevabı vermelidir. Siz yasamanın üstünde değilsiniz. Meclisin tamamı açısından söylüyorum, bütün gruplar açısından söylüyorum, net olarak tavır alınması gerekir. Buna susulursa, bu görmezden gelinirse, örtbas edilmeye çalışılırsa büyük bir hata olur; böyle başlar, yol olur. Bu yol olduktan sonra da artık darbenin önü kesilemez hâle gelmiş olur. O yüzden, bu konuda hem Meclisin, Genel Kurulun hem de Meclis Başkanlık Divanının net olarak karar alması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Toparlıyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Oluç, lütfen son sözlerinizi alalım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bugün Meclis Başkanı Sayın Kurtulmuş’un katılacağı Danışma Kurulu toplantısında da bu konudaki taleplerimizi açık ve net dile getireceğiz. Yapılması gerekenler bunlar.

Son olarak ne yapılması gerekiyor, onu da söyleyeyim: Anayasa Mahkemesinin Can Atalay’la ilgili almış olduğu karar derhâl uygulanmalıdır, derhâl uygulanmalıdır. Aksi takdirde, Anayasa Mahkemesini işlemez hâle getirmiş olacaktır bu iktidar ve bu yargı darbesine önyak olmuş olacaktır.

“Cumhurbaşkanı danışmanı” sıfatıyla saraydan yapılan açıklamalar utanç vericidir, üstelik bu açıklamaları yapan kişiler de hukuk danışmanı olarak bu açıklamayı yapmaktadırlar. Bu utanç verici duruma bir an evvel son verilmesi gerekiyor, bunu da özenle vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın’a söz veriyorum.

Sayın Günaydın, buyurun.

25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, Yargıtayın Anayasa Mahkemesinin kararına uyulmaması kararına ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasına, Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinizi burada bulanmaktan duyduğum mutluluk ve hüznle selamlamak istiyorum. Mutluluk... Gazi Meclisin bir üyesiyiz, bu son derece önemli bir konu. Hüzn... Türkiye Büyük Millet Meclisinin içeride yaşanan bir devlet krizini gündemine dahi almamasını ve sanki normal bir gündem varmış gibi görüşmelerine devam etmesini, ben devlet krizinin bir başka boyutu olarak gördüğümü ifade etmek isterim.

Arkadaşlar, Türkiye sıradan bir iş yaşamıyor, Türkiye’de Anayasa Mahkemesinin aldığı karara Yargıtay diyor ki: “153’üncü madde falan tanımam, Anayasa falan da tanımam; ben bu maddeye uymayacağım, bunu hükme geçiriyorum; üstelik de bu kararı alan üyeler hakkında suç duyurusunda bulunuyorum.” Bu çerçevede, AKP’den birbirine taban tabana zıt açıklamalar geliyor. Başka nasıl tanımlarsınız ki devlet krizini? Türkiye’de yüksek yargı mercileri birbirine girmiş; yürütmenin bir organı, Cumhurbaşkanlığının Hukuk Politikaları Kurulu Başkan Vekili doğrudan Meclisi hedef alıyor yani yasama, bir taraftan yargıdan bir taraftan yürütmeden dayak yiyor ve biz burada hiçbir şey olmamış gibi turuncu koltuklarda kendi gündemimizi paylaşacağız, bilmem neyin sorunlarını paylaşacağız, öyle mi? Orta yerde bir devlet krizi vardır. Devlet krizi varsa, ona değinmeden başka bir şeye değiniyorsanız aslında siz asla samimi değilsiniz ve sadece günü geçiriyorsunuz.

Arkadaşlar, hatırlayalım, bu Meclis sıralarında oturanlar vardı, oturmayanlar da kamuoyundan takip etti; Mustafa Şentop’un Meclis Başkanlığında burada 2 milletvekiliyle beraber benzer bir süreç yaşanmadı mı? Sayın Gergerlioğlu ve Sayın Berberoğlu’nda ilk derece mahkemesinin ve Yargıtayın verdiği onama kararları sonrasında Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı verdi ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinin o zamanki Başkanı Mustafa Şentop Anayasa Mahkemesi kararını beklemeden bu kararları Mecliste okuttu, arkadaşlarımızın milletvekillikleri düştü ve tutuklandılar. Sonra, Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı verdi, ilk derece mahkemesine dosya döndü, mahkeme Meclise yazı yazdı ve koskoca Meclis, 2’nci defa, birbirine zıt bir yazıyı daha okuttu; arkadaşlar yerine döndüler.

Peki, soralım: Dönemin Meclis Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş, Meclisi bu saygınlık dışı tutumdan korumak amacıyla “Anayasa Mahkemesi kararı gelmeden, hak ihlali verip vermediğini bilmiyoruz; dolayısıyla mahkeme kararını okutmayalım.” dedi mi demedi mi? Buna biz bütün gruplar olarak arka tarafta “Evet, bu tutum doğrudur.” dedik mi demedik mi? Peki, şimdi ne diyor? “Mehmet Uçum” denilen zat ne diyor? Yargıtay kararına atıf yaparak “Sen nasıl Anayasa Mahkemesi kararını beklersin ve Yargıtay kararını nasıl okumazsın?” diyor. Yani Meclis Başkanı, Grup Başkan Vekilleri ve milletvekilleri olarak biz nasıl bir tutum alacağımızı Yargıtayın 3. Ceza Dairesi üyelerinden öğreneceğiz veya Mehmet Uçum’dan öğreneceğiz! Arkadaşlar, daha aşağılayıcı bir şey olabilir mi? Adamlar, bu Meclisi aşağılıyorlar ve biz burada hiçbir şey yapmıyoruz, kendi gündemimizi konuşuyoruz; bu, kabul edilebilir bir şey değildir.

Kaldı ki ifade edelim: Yargıtayın kararı, “Anayasa Mahkemesi kararına uymuyorum.” diyen kararı bir hukuki skandaldır; suç duyurusunda bulunması ise başlı başına bir devlet krizidir. Ya bu partiler, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan bütün partiler bir araya gelerek Meclisin onurunu hatırlatacaklar ya da biz, bütün bunları kısır siyasi çekişmelerin içerisinde kaybolan bir küçük tartışma olarak göreceğiz ve gözümüzün önünde devlet ve Meclisin saygınlığı yitirilmeye, yok edilmeye devam edilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Arkadaşlar, bunu kabul edemeyiz; hangi siyasal partiden olursak olalım bunu kabul edemeyiz.

Ben umuyor ve diliyorum ki bugün yapılacak Danışma Kurulunda, Mecliste grubu bulunan partilerimiz daha evvel gösterdikleri dirayeti burada da göstererek ortak bir tutum alsınlar ve Meclisin saygınlığını, Meclisin haklarını duymak isteyenlerin kulaklarına en acı bir şekilde ve en yüksek sesle duyursunlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, bir söz daha söyleyeceğim, son bir otuz saniye kullanayım.

BAŞKAN – Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sizin de söylediğiniz gibi, 10 Kasım 1938’in 85’inci seneidevriyesini bir gün sonra yaşayacağız. Ben, Mustafa Kemal Atatürk’ün teslim olmayan yüreğine, sistem kuran aklına, yalnızlığa aldırmayan bilincine, yol açan kararlılığına minnet ve şükran duygularıyla Mustafa Kemal Atatürk’ü saygıyla ve özlemle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

Şimdi söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’na aittir.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatının 85’inci yıl dönümüne, iki yüksek mahkeme kararı arasında bir çatışma olduğuna, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü’ne ve Kaymakam Muhammet Fatih Safitürk’ün şehadetinin 7’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milleti, tarihin her döneminde insanlığa önemli değerler kazandırmış, büyük devlet adamları yetiştirmiştir. Yarın, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu, büyük devlet adamı Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ebedî âleme irtihalinin 85’inci yıl dönümü. Onun bizlere miras bıraktığı hedef ve idealler doğrultusunda durmadan ilerliyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, Atatürk’ün gösterdiği istikamette, ülkemizi hak ettiği muasır medeniyetler seviyesinin de üzerine çıkarma gayreti içerisinde yolumuza kararlılıkla ve emin adımlarla ilerliyoruz. Devletimiz ve milletimiz el ele; cumhuriyetimizin 100’üncü yılında daha büyük ve müreffeh bir Türkiye’nin mücadelesini veriyoruz. Atatürk’ün tam bağımsız Türkiye idealini gerçekleştirmiş olmanın gururunu yaşıyoruz. Bu duygu ve düşüncelerle vefatının 85’inci yıl dönümünde Kurtuluş Savaşı’mızın Başkomutanı, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü rahmet ve minnetle yâd ediyoruz.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri, iki yüksek mahkeme kararı arasında görülüyor ki bir çatışma söz konusu. Yüksek yargı mercileri arasında çatışma görüntüsü doğru bir durum değildir. Bu ihtilafın veya bu çatışmanın çözülmesi anayasal sınırlar içinde olacaktır ve olmalıdır. İki yüksek yargı

organı arasındaki çatışma Anayasa hükümlerini farklı yorumlamaktan kaynaklanıyor gibi görünüyor. Çözüm, farklı yorumlara sebep olan Anayasa hükümlerini belirlemektir. Görevleri tanımlama yetkisi Anayasa'nındır. Anayasa'yı değiştirmeye yetkili millet ve bu yetkiyi Anayasa'yla almış olan yüce Meclisimizdir. Anayasa'nın yargının görevlerini belirleyen maddesini Genel Kurulda, Meclisimizde tartışırız, hep beraber ilgili hükmünü düzenleriz. Tam bu noktada "Sivil, yeni bir anayasa yapalım." çağrımızın ne kadar önemli ve zaruri olduğu ortaya çıkmaktadır.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından yayımlanan genelgeyle 2019 yılından itibaren 11 Kasım ülkemizde "Millî Ağaçlandırma Günü" olarak kutlanmaktadır. Sanayileşmenin hız kazandığı günümüzde havanın, suyun, toprağın ve bunların oluşturduğu güzelliklerimizin korunması gün geçtikçe önemi artan bir konu olarak gündemimizde yer alıyor. Biz tabiatla kardeş, ağaçla, çiçekle, yeşille, toprakla dost bir milletiz. Son nefesinde dahi ağaç dikmeye özendirilen, tabiatı korumayı hayırlı işlerden sayan bir medeniyetin, bir kültürün, bir inancın mensubuyuz. Türkiye, çevre hassasiyeti bakımından altın dönemini son yirmi bir yılda yaşamıştır; ülkemiz, ağaçlandırma çalışmasında Avrupa'da 1'inci sırada, dünyada ise 4'üncü sırada yer almaktadır. Dünyada orman varlığı azalırken Türkiye orman varlığını artıran nadir ülkelerden biri olmuştur. 2002 yılında 20,8 milyon hektar olan orman varlığımızı artırarak 23,1 milyon hektara ulaştırdık ve yeşil vatanımızın sınırlarını genişlettik. Bir yandan milyarlarca fidanı toprakla buluştururken bir yandan da mevcut varlığımızı korumak için önemli çalışmalar yürütüyoruz. Orman yangınlarıyla mücadelede insansız hava araçları başta olmak üzere son teknolojileri takip ediyor ve kullanıyoruz. Böylece, yedi gün ve yirmi dört saat ormanlarımızı gözetliyor, çıkan her yangına en kısa sürede müdahale ediyoruz. Bu anlamlı günü kutluyor, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü vesilesiyle vatandaşlarımızı yeşili korumaya, fidanları toprakla buluşturmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Tamamlıyorum efendim.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri, Mardin Derik Kaymakamı olarak görev yaparken terör örgütü PKK tarafından görevi başındayken kalleşçe şehit edilen kahraman vatan evladımız Muhammet Fatih Safitürk'ü şahadetinin 7'nci yıl dönümünde rahmet ve minnetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Azerbaycan Millî Meclis Başkanı Sahibe Gafarova'nın beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte Türkiye'yi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 19 Ekim 2023 tarih ve 9 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/91)

9/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Azerbaycan Millî Meclis Başkanı Sayın Sahibe Gafarova'nın beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 19 Ekim 2023 tarih ve 9 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyaretleri 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkere bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir diğer tezkeresi daha vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin 19-21 Kasım 2023 tarihleri arasında Endonezya'nın başkenti Cakarta'da düzenlenecek olan 9'uncu MİKTA Parlamento Başkanları Toplantısı'na katılımında bulunmalarına ilişkin tezkeresi (3/92)

9/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin 19-21 Kasım 2023 tarihleri arasında Endonezya'nın başkenti Cakarta'da düzenlenecek olan 9'uncu MİKTA Parlamento Başkanları Toplantısı'na katılımında bulunmaları hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, yargıda yaşanan ideolojik ve siyasi kışkırtmanın ve bunun sonucunda ortaya çıkan hukuksuz uygulamaların belirlenmesi amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması taleplerinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/11/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, yargıda yaşanan ideolojik ve siyasi kampaşmanın ve bunun sonucunda ortaya çıkan hukuksuz uygulamaların belirlenmesi amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması talebimizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 9/11/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Sayın Serap Yazıcı Özbudun’a söz veriyorum.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye dün itibarıyla ciddi bir yargı krizine sahne olmuştur. Bu bağlamda grubumuzun verdiği önerenin gerekçesini açıklamak üzere huzurlarınızda yer alıyorum.

Bildiğiniz gibi, Türkiye aslında 1946’da emsaline rastlanmamış bir biçimde çok partili siyasi hayata geçmiştir, anayasa düzeninde hiçbir kopma olmamıştır. Buna rağmen, aradan geçen yaklaşık doksan yıla rağmen Türkiye yaşayabilir, sağlam, pekişmiş bir demokrasi yaratamamıştır. Bunun önündeki en temel engellerden biri, Türkiye’de gerçek bir hukuk devletinin yaratılmamış olmasıdır. Aslını ararsanız, Türkiye ilk defa 1961 Anayasası’yla hukuk devleti ilkesini kabul etmiş ve bu Anayasa’nın çeşitli hükümleriyle de hukuk devletinin tüm unsurlarını yürürlüğe koymuştur. Öte yandan, bütün kusurlarına rağmen 1982 Anayasası da 2’nci maddesinde hukuk devleti ilkesine yer vermiş ve Anayasa’nın çeşitli hükümleri hukuk devletinin bütün unsurlarını düzenlemiştir. Bu bakımdan, aslında, Anayasa koyucunun bütün devlet organlarına vermiş olduğu emir açıktır. Nedir o emir? Yasama, yürütme ve yargı organları ile idari makamlar bütün fonksiyonlarını Anayasa’nın üstünlüğüne ve hukukun üstünlüğüne uygun olarak yerine getireceklerdir. Aslında bu zımni bir emir değildir, nereden anlıyoruz? Çünkü Anayasa’nın üstünlüğünü düzenleyen 11’inci madde, ayrıca ve açıkça Anayasa hükümlerinin, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idari makamları bağladığını ifade etmiştir. Konuyu uzatmadan, özellikle yargı fonksiyonuna ilişkin hükümlere getirmek istiyorum.

Bilindiği gibi bir hukuk devleti yaratabilmenin en önemli teminatı, yargı fonksiyonunun hukukun sınırları içinde cereyan etmesidir ve Anayasa’mız 138’inci maddesinde yargı kuruluşlarına açık bir emir vermiştir. Bu maddeye göre mahkemeler ve hâkimler görevlerinde bağımsızlardır; Anayasa’ya, kanunlara, hukuka ve vicdani kanaatlerine göre karar vermek zorundadırlar. Aynı madde, aynı zamanda, hiçbir organ veya makamın yargı kuruluşlarına emir ve talimat veremeyeceğini, tavsiye ve telkinde bulunamayacağını düzenlemiştir. Öte yandan 141’inci madde son fıkrasında, yargı fonksiyonunun icrasına ilişkin çok önemli bir ilkeyi düzenlemiştir. Yargı fonksiyonu mümkün olan süratle ve en düşük maliyetle yerine getirilecektir. Bundan başka vatandaşların en önemli anayasal teminatı yargı fonksiyonunun icrası olduğu için 36’ncı maddede adil yargılanma hakkı düzenlenmiştir. Nihayet, bütün bunlara ek olarak Anayasa koyucu ve 2004’te yapılan değişiklikle 90’ıncı maddeye temel hak ve hürriyetlere ilişkin milletlerarası antlaşmaların kanunların üzerinde olduğu hükmünü eklemiştir ve 2010 Anayasa değişikliğiyle, Anayasa Mahkemesine diğer yetkileri yanında “bireysel başvuruları inceleme yetkisi” tanınmıştır ve Anayasa’mızın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 153’üncü maddesinin ilk fıkrasında çok açık bir hüküm yer almaktadır: “Anayasa Mahkemesi kararları kesindir.” ve -aynı maddenin son fıkrasında- bu kararlar yasama, yürütme ve yargı organlarını bağlar, idari makamları bağlar, bu kararların gereği geciktirilmeksizin yerine getirilmek zorundadır.

Şimdi, değerli milletvekilleri, dün yaşadığımız yargı garabetine dikkat çekmek istiyorum. Aslında Anayasa'mız yargı fonksiyonunun nasıl icra edileceği konusunda çok açık hükümlere yer veriyor. Türkiye'nin ihtiyacı olan şey Anayasa değişikliği değildir, Türkiye çok uzun bir süreden beri sistematik bir biçimde bir anayasasızlaştırma sürecinde geçmektedir, oysa bizim ihtiyacımız Anayasa hükümlerinin harfiyen uygulanmasıdır. O nedenle buradan Adalet ve Kalkınma Partisinin değerli milletvekillerine seslenmek istiyorum: Lütfen bizleri tuzağa düşürmeyiniz, yeni bir anayasa yapmak iddiasıyla mevcut Anayasa'dan daha beter bir anayasayla bizleri karşı karşıya getirmeyiniz; gölge etmeyin, başka ihsan istemeyiz. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) – Darbe anayasasıyla devam o zaman, darbe anayasasıyla devam, öyle mi?

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş'a söz veriyorum.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de yargıdaki ideolojik, siyasi kamplaşmanın ve bunun sonucunda ortaya çıkan hukuksuz uygulamaların belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddelerine dayanarak Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerge üzerine söz almış bulunmaktayım.

Hepimizin çok yakından takip ettiği gibi Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay hakkında aldığı kararla Anayasa'yı ihlal ettiğini idrak ederek yüksek mahkemenin ihlal kararı veren üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmuştur. Buna ek olarak da Anayasa Mahkemesi kararını yok sayarak Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesi için kendi kararını uygulanmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermiştir. Bu, hukuk devleti olarak var olan Türkiye Cumhuriyeti'nde kabul edilmesi mümkün bir karar değildir. Anayasa'mızın 153'üncü maddesinin son fıkrasına göre Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazete'de hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bu maddeye dayanarak çok rahat bir şekilde söyleyebiliriz ki Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesinin kararını tanımayıp ağır ceza mahkemesine kendi kararını göndermesi açık bir Anayasa ihlalidir, tamamen özgür ve bağımsız bir ortamda karar alması gereken Anayasa Mahkemesi üyeleri üzerinde de baskı kurmaktadır. Sonuç olarak, hiçbirimizin hukuk güvenliğinin kalmadığı açıktır; bunu tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının, özellikle milletvekilli olan bizlerin çok ciddiye alması gerekmektedir. Kesinlikle boyun eğilmemelidir.

Şunu da belirtmekte fayda görüyorum: Her Türk vatandaşı temel hak ve özgürlükler ile “adil yargılanma” ilkesinin ihlali gibi konularda Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkına da sahiptir. Ayrıca Anayasa'mızın 153'üncü maddesinde de gayet açık görülmektedir ki Anayasa Mahkemesi kararları yasamayı da bağlamaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi kesinlikle Anayasal düzeni korumalıdır ve kesinlikle Anayasa Mahkemesi kararını dikkate almalıdır. Dikkat çekmek isterim ki Putin de 2020 Anayasa reformunda Anayasa Mahkemesi üyelerinin senato tarafından görevden alınmalarını mümkün kılmıştır. Otoriter rejimlerin hedeflerinde Anayasa Mahkemeleri hep vardır çünkü Anayasa Mahkemeleri onları rahatsız eden en son kalelerdir. Tam da bu yüzden Anayasa Mahkemesine sahip çıkmalıyız. Tekrar vurgulamak istiyorum ki ortada ciddi bir devlet krizi vardır. Bu krizin çözümü için kuvvetler ayrılığı ilkesi kapsamında her mercinin hukuka saygılı olması ve Anayasa Mahkemesi kararını esas alması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkeş Taş, lütfen tamamlayın.

AYYÜCE TÜRKİŞ TAŞ (Devamla) – Anayasa’nın 104’üncü maddesinde belirtildiği gibi, Sayın Cumhurbaşkanını, devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti’ni ve Türk milletinin birliğini temsil eder; Anayasa’nın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder. Biz de İYİ Parti olarak Sayın Cumhurbaşkanını, bu maddeye istinaden devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin etmek üzere göreve çağırıyoruz.

Sözlerime son vermeden de Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü rahmetle anıyorum ve şu sözünü de hatırlatmak istiyorum: “Bir hükûmet ancak adalete dayanabilir. Bağımsızlık, gelecek, hürriyet, her şey adaletle ayakta kalabilir.”

Saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkiye Taş.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Kamaç’a söz veriyorum.

Sayın Kamaç buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maalesef dün akşam Yargıtay 3. Ceza Dairesinin aldığı karar Türkiye’de darbe dinamizminin yüzyıldır devam ettiğini bir kez daha gösterdi. Malumunuz, Türkiye’de darbeler dönemi demokratik dönemlerinden daha uzundur, bunu herkes biliyor. Düünden beri, burada yargının siyasallaşması meselesini uzun zamandır konuşuyoruz, yıllardır konuşuyoruz. Yargının siyasallaşması meselesi, doğrusu, yüzyıldır devam etmekle birlikte 2016 darbe girişiminden sonra kendisini farklı versiyonlarla öne çıkardı ve hepimiz bunu görmekteyiz. 2016 darbe girişiminden sonra sadece Bank Asyada hesabı olanlardan birileri buralarda vekil koltuğunda otururken, birileri bürokrasinin çeşitli kademelerinde ödüllendirilirken ezici çoğunluk cezalandırıldı, aklıyla terbiye edilmeye çalışıldı ve bunu yaparken de aslında anayasal çerçevenin dışına çıkılmakla birlikte Anayasa’ya, yasalara dayanılarak yapılmadı, belki kendi döneminin ruhuna uygun bir şekilde KHK’lerle insanlar cezalandırıldı. Yine, bu süreç içerisinde, insanlar sadece kimi dershanelerde ya da kimi kurumlarda çalıştığı için yine aynı şekilde kimileri bu Meclis koltuklarında oturtuldu, kimileri bürokrasinin çeşitli kademelerinde ödüllendirildi ama ezici çoğunluk cezaevlerine atıldı, ezici çoğunluk aklıyla imtihan edildi. Kim yaptı bunu? “Siz ne istediniz de vermedik.” diyen Cumhurbaşkanının yönetiminde yapıldı bu.

Şimdi, tabii, bu süreci uzun zaman konuşacağız ama size bir örnek vereceğim: Diyarbakır Ergani Belediye Başkanı yargılandı, yerine kayyum atandı, bir sene sonra yargı karar verdi; Ahmet Kaya hakkındaki yargı kararı, beraat kararıydı ama iade dilekçesi Valiliğe ulaştıktan sonra Valilik “Biz bu davadan zarar gördük.” dedi ve müdahil oldu, mahkemenin kararını mahkemeye bozdu. İstinafa taşıdı, istinaf süreci bitti ve Ergani Belediye Başkanı beraat etti, istinaf mahkemesinden beraat etti ama beraat kararına rağmen Ergani Belediye Başkanı hâlen görevine iade edilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kamaç, lütfen tamamlayalım.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) - Şimdi, dün akşam Yargıtay 3. Ceza Dairesinin aldığı karar elbette ki hukuk kisvesi altında yapılmış bir darbedir. Bu ülkede Anayasa Mahkemesi kararları nihaidir ve herkesi bağlar ama son yıllarda, 2018’den bu yana uygulamaya konulan Türk tipi Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi gibi ucube bir sistemle güçler ayrılığı ortadan kaldırıldı ve aslında şu anda, kimilerine göre kendi çıkarları doğrultusunda sadece bazı dönemlerde karar vermediği için Anayasa Mahkemesi ve Anayasa yeniden dizayn edilmeye çalışılıyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kamaç.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu'na söz veriyorum.

Sayın Tanrıkulu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) –

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; inanın dünkü karar beni çok şaşırtmadı yani yıllarca bu kürsüde, yargıdaki bu çeteleşmeye ve hukuk dışı oluşuma dikkat çektim.

Bir kez daha buradan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerini, yönetimini uyarıyorum: Bu aslında size karşı bir darbedir; Yargıtay üyeleri yargı üzerinden size çok önemli bir mesaj verdi. Gezi davası -burada uyarımdım- sadece Gezi davası değildi, sizinle ilgiliydi. 17-25 Aralık “tape”leri Gezi davası nedeniyle kıymetlendirildi ve delil hâline getirildi ve bu Yargıtay o delillere dayalı olarak onama kararı verdi. Yani yarın öbür gün 17-25 Aralık “tape”leri yine bu yargı mensupları tarafından kıymetlendirilir ve hiç ummadığınız bir zamanda sizin mensuplarınız yargı önüne çıkabilir. Cesaretle, bakın, cesaretle bunların üzerine gidin, cesaretle. İnanın, bunu bütün samimiyetimle söylüyorum.

Bakın, ben burada yine konuşmuştum, şimdi Adalet Bakan Yardımcısı olan ve Anayasa Mahkemesi kararına karşı direnen yargıç; 14, 26, 37. Ağır Ceza Mahkemeleri üyeliği yaptı ve şimdi Adalet Bakan Yardımcısı. Anayasa Mahkemesi kararına direnmişti ve o kesim, o çete onu Adalet Bakan Yardımcısı yaptı. İrfan Fidan, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı ve bütün bunların başında; Anayasa Mahkemesi üyesi yapıldı. 26, 27. Ağır Ceza Mahkemeleri Başkanları Anayasa Mahkemesinin Mehmet Altan kararına uymadılar, şimdi Yargıtay üyeleri. Bakın, eğer bu çeteye... Ki hepsinin arkasında bakın, Yüksel Kocaman; Ankara Cumhuriyet Başsavcısının hangi çetelerle ilişkili olduğunu gördük; Yargıtay üyesi. Bunlar sizin zamanınızda oldu ve bir yargı darbesiyle karşı karşıyayız. Ve bu darbe aslında size karşıdır, devleti siz yönetiyorsunuz. Eğer bunu kesip atmazsanız, üzerine cesaretle gitmezseniz yarın öbür gün başınıza ne gelecek hiç belli olmaz. Ben burada sonuçta bu Parlamentonun üyesi olarak, bu Anayasa'ya göre yemin etmiş birisi olarak sizleri bir kez daha uyarıyorum. Anayasa çok açık; 153'üncü madde. Anayasa Mahkemesini de en fazla eleştiren milletvekili benim bu kürsülerde verdiği kararlarla ama ne demek ya! Yargıtay kararıyla “Bu Anayasa Mahkemesi üyeleri terör örgütü üyesidir.” diyor ya. -22'nci sayfasını açın, okuyun kararın- eş tutuyor, suç duyurusunda bulunuyor. Bakın, bu yargıyla bir yere yürüyemezsiniz. Türkiye de bir yere yürüyemez, bizler de bir yere yürüyemeyiz. Dolayısıyla bu Parlamentonun üyeleri olarak tutum almak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bütün bunlara, bakın bütün bunlara, yargıdaki bu oluşumlara, yasa dışı oluşumlara, organizasyonlara birlikte, burada bir siyasi kararlılıkla eğer karşı çıkmazsak yarın öbür gün bizlerin başına, bu Parlamentonun başına ne geleceği de belli olmaz. O nedenle... Bakın, hep eleştirdim. Bu Parlamento üyelerinin, bakın bu Parlamento üyelerinin yargılama yöntemini de bir yasayla değil kanun hükmünde kararnameyle Ankara Cumhuriyet Başsavcısına bağladınız, Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesine bağladınız. Bunlara hep burada karşı çıktım ve kendi hukukumuzu bu yargı mensuplarına teslim etmeyelim dedim. Şimdi geldi, bakın, size dayandı bu iş, mesele. Yarın öbür gün burada, iddia ediyorum, en ufak bir değişimde, en ufak bir sallantıda ilk başta sizler gidersiniz, dolayısıyla aklımızı başımıza toplayalım ve cesaretle, bakın, cesaretle bu darbe girişimine karşı çıkalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nurettin Alan’a söz veriyorum.

Sayın Alan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NURETTİN ALAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve bizleri izleyen saygıdeğer vatandaşlarımızı saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Filistin’de bir aydan fazladır devam eden zulmün, katliamın, soykırımın aynı şiddetle devam ettiğini ancak günler geçtikçe sanki ölümlere alıştırmaya çalışıldığını görüyorum. İsrail, bugün de çocukları öldürmeye devam etmiştir, bugün de masum kadınları, yaşlıları öldürmeye devam etmiştir; bugün de su depoları vurulmuş, hastaneler vurulmuş, yardım depoları vurulmuştur. Bu nedenle her zaman mazlumun yanında, zalimin karşısında olduğumuzu bir kez daha buradan beyan ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, konuya gelecek olursak, Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Anayasa’mızın 138’inci maddesinde “Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.” demekte ve “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” demektedir.

Yine, Anayasa’mızın 146’ncı maddesinde “Yüksek mahkemeler” üst başlığı altında Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay şeklinde yüksek mahkemeler sıralanmış, bunların kuruluş ve işleyişine ilişkin hükümler belirlenmiştir. Burada şu hususu arz etmek isteriz ki Anayasa’mız yüksek mahkemeleri sıralarken arasında bir hiyerarşi öngörmemiş, tamamını aynı başlık altında sıralamıştır. Burada anlatmak istediğimiz husus şudur: Bu yüksek mahkemelerin arasında ast-üst ilişkisi yoktur. Mahkemeler görevlerini yaparken Anayasa’dan ve yasadan aldıkları yetkiler çerçevesinde görevlerini ifa ederler. Bugün burada, yargıda ideolojik ve siyasi kamplaşma olduğunu söyleyenler bir yüksek mahkemenin kararını överken diğer yüksek mahkemenin kararının yanlış olduğunu söylemektedirler.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Savunuyorsun yani.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Hayır.

Oysa aynı kişiler Anayasa Mahkemesinin daha önce verdikleri kararı da “hukuksuz, siyasi” diye eleştiren kişilerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Önceyi boş verin, önceyi boş verin. Bunu savunuyor musunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hepsini mi savunmalıyız, hepsini mi savunmalıyız ya! Bu nasıl bir mantık ya!

BAŞKAN – Evet, Sayın Alan, lütfen sözlerinizi tamlayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bunu savunuyor musun? Önceyi boş ver.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İnsaf be kardeşim ya! Bir kere de deyin ki: “Olmaz.” ya. “Olmaz.” de ya!

NURETTİN ALAN (Devamla) – Bugün Anayasa Mahkemesini savunanlar, dün oranın bizim yandaş mahkememiz, bizim emrimizde olduğunu söyleyen kişilerdir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Nurettin Bey, onu boş ver. Savunuyor musun savunmuyor musun?

NURETTİN ALAN (Devamla) – Hayır.

Biz şunu söylüyoruz: Yargıda elbette ki bazı yorumlamalar olacaktır. Sınırlar aşıldıysa bu yargı çerçevesinde düzeltilecektir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Anayasa Mahkemesi kararına uyulmayabilir, öyle mi?

NURETTİN ALAN (Devamla) – Bakın, bir dakika.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yazık, yazık!

NURETTİN ALAN (Devamla) – Şayet, yargı kendi içerisinde bu hususu düzeltemezse... Bizim Sayın Cumhurbaşkanımızın da Meclisin açılış konuşmasında söylediği gibi, bu 82 Anayasası'ndan kurtulmamız lazım, yeni düzenlemeler yapmamız lazım.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ona bahane yaratma, bahane yaratma!

NURETTİN ALAN (Devamla) – Hayır, burası çözümleri üretme merkezidir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sen bu Anayasa'yı uygula, Anayasa'yı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yazıklar olsun, savunuyorsunuz, yazıklar olsun! Nurettin Bey, savunmayın.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Çözümü sokakta aramak doğru değildir, çözüm üretme yeri Meclistir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Aynı hatayı Erzinan Başsavcısında yaptınız, yapmayın bunu.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Bakın, şunu net söylüyoruz... “Şu mahkemenin kararı, bundan üstündür.” demiyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Dediniz.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Anayasa'nın maddesini okuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, hiyerarşi yok, öyle mi? Hiyerarşi yok mu?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ya, kitap okuma ya! Ortada bir gerçek var Nurettin Bey. Nurettin Bey, ortada bir gerçek var, yapmayın Allah aşkına ya!

BAŞKAN – Sayın Alan, teşekkür ediyorum.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Tamamlıyorum, bir dakika.

BAŞKAN – Bitti efendim, teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İlhan Cihaner baskına uğradığında sesinizi çıkarmadınız, sarı öküzü verdiniz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) – 153'ü bir okur musun, 153'üncü maddeyi? “Anayasa Mahkemesi kararları herkesi bağlar.” Yazık ya, yazık!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, önergeyi veren grup olarak bir konuya izahat getirmemiz gerek. Yerimizden bir dakika söz istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Başkanım, şu anda öneri üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilen önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesinin son üç yılda yaptığı reklam, ilan ve PR çalışmalarında Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesi talimatlarına uyulmadığı iddialarının araştırılması amacıyla 8/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/11/2023 Perşembe günü (Bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesinin son üç yılda yaptığı reklam, ilan ve PR çalışmalarında Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesi talimatlarına uyulmadığı iddialarının araştırılması amacıyla 8/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 9/11/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) –Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bugün buradan, milletin kürsüsünden Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Alınur Aktaş'ın Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesi'ni hiçe saydığını, Bursa'nın 17 ilçesinde daha seçimlere beş ay varken caddeleri, sokakları, duvarları, durakları, billboardları, raketleri dev afişlerle, pankartlarla donattığını, PR çalışmalarına 100 milyonlarca lira harcadığını, kamunun, Bursalıların parasını memlekette ekonomik kriz yokmuş gibi sokağa attığını anlatacaktım ama sayenizde yine bir devlet krizi çıktı, memleket bu kez de adalet sistemini yangın yerine dönuştürdüğünüz gündemini konuşmak zorunda kaldı. Yargıtayın Can Atalay'la ilgili kesin mahkûmiyet kararıyla birlikte, “Hak ihlali var.” diyen Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunma açıklaması ülkemizde rejim değişikliğine giden yolda yapılmış bilinçli ve son derece kritik bir hamledir. Yeni anayasa hazırlıklarında son aşamaya gelen AK PARTİ iktidarına böyle bir kararla âdeta hukuk desteği sunan Yargıtayın attığı bu adım, gerçekte Türkiye Cumhuriyeti'nin mevcut “anayasa devleti” sıfatını ortadan kaldırmaya yönelik çok ciddi bir girişimdir. Cumhuriyet ile demokrasiye gönül vermiş bir milletvekili olarak, hukuk devletinde güçler ayrılığı ilkesinin rafa kaldırılmasından sonra güçler çatışması yaratılıp ülkemizin tek adam yönetiminin tescillenme taktiklerine kurban edilmeye çalışıldığını gördüğümü üzülererek vurguluyorum. “Adalet ölürse devlet ölür.” şiarını benimseyen herkesin, içinde bulunduğumuz

bugünlerde sessiz kalmayıp hukuk devleti taleplerini yüksek sesle dile getirmeleri gerekmektedir. Bu, bir hukuk skandalıdır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunarak bizzat anayasal hukuk düzenine, hukukun üstünlüğüne ve devlet organları arasındaki işleyişe yönelik âdeta bir darbe girişiminde bulunmuştur.

Yine, bu kapsamda, millet iradesinin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurumsal yapısının aynı Yargıtay Dairesi tarafından hedef alınması darbenin boyutunu gözler önüne sermektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Kurtulmuş'un bu dayatmaya karşı en net cevabı vermesi gereken kişi olduğunu düşünüyoruz. Geline nokta, bir hukuk bilmezliğin, bir kanun tanımazlığın ötesinde art niyetli, kasıtlı ve organize bir suç girişimi belirmektedir. AYM kararları, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Yargıtayın AYM kararına uymaması hukuken izah edilemez, Türkiye'de artık hiçbir vatandaşın hukuk güvenliğinin kalmadığı anlamına gelir bu durum. Bu karar, kuvvetler ayrılığı, hukukun üstünlüğü, mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığını bir kez daha rafa kaldırma girişimidir.

Böylesine vahim bir tablo karşısında öncelikle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın başlangıç kısmında yer alan çok net bir ifadeyi hatırlatmak istiyoruz. Anayasa'mız diyor ki: "Türk milleti tarafından, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur." İşte, biz, milletimizin bu emanetine sahip çıkmak ve korumak için her gün alanlarda olacağız. Kararlıyız ve hukukun bize tanıdığı tüm yol ve araçları kullanarak bu darbeye karşı çıkacağız. Yargıtaydan bir dairenin çıkıp AYM'yi suçlamasını ve AYM üyelerini hedef göstermesini hiçbir koşulda kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum.

Özetle, bugünlere bir anda gelinmedi, 12 Eylül referandumunda ölüleri bile kaldırarak kol kola girdiğiniz FETÖ'yle yaptığınız değişikliklerle başladı bu işler. O zamanlar en çok korktuğunuz ifade şuydu: Paralel devlet yapılanması. FETÖ'yü gönderdiniz, şimdi devletin bütün kurumlarında; yargısında, bakanlıklarında yeni yeni paralel devlet yapılanmaları var. Bunu Allah da biliyor, kul da biliyor, siz de biliyorsunuz, millet de biliyor. Devleti olması gereken hukuk zeminine oturtmak ancak ve yalnızca Türkiye'nin ileriye doğru güvenle bakabilmesinin birinci şartıdır diyorum.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti'nin Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığının -Başkanın veya Başkanlığının- çeşitli konulardaki israfları konusunda vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yiyiniz, içiniz ama israf etmeyiniz. Allah israf edenleri sevmez. Hukuk devletinde her şey denetim mekanizması altına alınır. Belediyeler neyle denetlenir? Belediyeler Sayıştayla, denetçilerle ve başdenetçilerle denetlenir. Belediyeler neyle denetlenir? Belediyeler İçişleri Bakanlığının müfettişleriyle denetlenir. Aynı zamanda, belediyeler basınla denetlenir. Belediyeler sivil toplum kuruluşlarıyla

denetlenir ve belediyeler aynı zamanda siyasi partilerle denetlenir. Peki, bu belediyeler denetlenirken çifte standart var mıdır? Vardır. Peki, devlet yönetiminde ve yargıda çifte standart olur mu? Gerçek demokrasilerde asla olmaz; A partisi, B partisi diye ayrılmaz. Hele ki belediye başkanlığı seçimleri yapıldıktan sonra “Bu CHP’li, bu Gelecek Partili, bu HEDEP’li, bu AK PARTİ’li” denilmez, onlar Antalya’nın, Manisa’nın, Ankara’nın, İstanbul’un belediye başkanları olarak anılırlar.

Peki, bu belediye başkanlarına mademki çifte standartlar yapılıyor, örnekler verelim bunlarla ilgili. Şimdi, eğer hatırlarsanız Covid süreci olmuştı. Bu Covid sürecinde Ankara Belediye Başkanlığı, Antalya, İzmir İstanbul gibi çeşitli belediye başkanları yardım toplamak istediler. Peki, Hükûmet bunlara müsaade etti mi? İçişleri Bakanlığı bunlara müsaade etmedi. Ne dedi? “Siz, devlet içinde devlet mi oluyorsunuz?” dedi ve de burada çifte standart yaptı.

Yargı aynı şekilde muamelede bulunuyor. Nasıl? Sayıştay denetçileri 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra çok fazla korkutuldular, herkes korkutuldu, hâlâ da korkutuluyorlar çünkü Türkiye bir korku iklimi içerisinde. Burada bu yargıyla ilgili... Sayıştay denetçileri, buna rağmen namuslu, objektif dosyalar tuttular, raporlar tuttular. Peki, bu raporlara karşı yargı bir şey yapabildi mi? Yapamadı ki yargı, o da korkutuluyor, bazı davalarda objektif olamıyorlar, tarafsız olamıyorlar, kesinlikle bağımsız olamıyorlar. Nasıl korkutuluyorlar? O zaman Sayıştayın raporlarına gözlerini kapatıyorlar, kulaklarını tıkıyorlar; böyle bir uygulamayla karşı karşıyayız.

“İsraf” diyorlar. Peki, Türkiye şu an çok ciddi şekilde bir israfla karşı karşıya. Bu kadar makam araçları var, soru önergeleri veriyoruz, diyoruz ki: Ne kadar makam aracı var? Cevap veren yok. Ne kadar lojman var? Sayın Cumhurbaşkanı Başbakan olduğunda, Genel Başkan olduğunda ilk önce hangi lojmanı yasakladı? Milletvekillerinin lojmanlarını kaldırdı değil mi? Peki, ondan sonra ne kadar lojman yaptınız? İşiniz sadece milletvekilleri miydi? Değildi ama maalesef Türkiye’de bu çifte standart devam ediyor.

Yargının gözlerinin kapalı olması lazım. Yargı perisinin gözleri kapalıdır, elinde bir terazi vardır; o, “Terazi doğruyu tartsin.” der.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Aynı zamanda, yargı perisi kimsenin nüfuzuna, kimsenin cinsiyetine, kimsenin mezhebine, ırkına bakmaz ve tarafsız kararlar verilir. Adalet Bakanlığının önünde bir yazı var, çok meşhur bir şairimizin sözü: “İş bulmak gecikebilir, aş bulmak gecikebilir, ekmek bulmak gecikebilir; adalet gecikmez, tez verilir.” Peki, bu sizin belediyelerinizde yapılan işlemlere işlem yapıyor musunuz? Bana objektif örnekler gösterin. Bir yandan muhalefetin belediyelerine geliyorsanız, acımasızca oradaki çöpünü çok rahat bir şekilde büyütüyorsunuz, büyütüyorsunuz; RTÜK’ün yaptığı gibi. Peki, kendi belediyenize gelince körsünüz, sağırsınız ve de lalsınız.

Ve inanın, bakın, size bir şey söyleyeyim, bunların hepsinin hesabını... Belki bugün Anayasa sizi koruyor olabilir; belki yasalar korur, teamüller korur, belki tüzükler korur ama vicdanlarınız korur mu bilmiyorum, gelecek kuşaklar korur mu bilmiyorum. Tarih sizi korur mu? Ama Allah sizi korumaz, mutlaka velbasübadelmevte inanıyorsunuzdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Hesap vereceğiniz büyük bir dine inanıyorsunuzdur. Lütfen, elinizi vicdanınıza koyun, tarafsız olun, objektif olun; herkese eşit davranın, aidiyet duygusunu yükseltin. O nedenle, bu israf nedeniyle bu önergeyi destekliyoruz. Varsanız gelin, CHP’li belediyeleri de MHP’li belediyeleri de... HEDEP’in belediyesi kalmadı ya, birkaç tane belediyesi kaldı, onlara da kayyum atıyorsunuz, orada da çifte standart var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

Değerli milletvekilleri, şimdi öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca Doğan’a söz veriyorum.

Sayın Koca Doğan, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA PERİHAN KOCA DOĞAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle karşı karşıya olduğumuz yargı darbesinin asla ve asla kabul edilemez olduğunu ifade ederek başlamak istiyorum. Bildiğiniz gibi yerel yönetimlerin halka hizmet olarak akması gereken bütçeleri var ve gerçekten bu bütçeler devasa bütçeler. Bu paraların nerelere, ne şekilde harcandığına dair ne yazık ki elimizde şeffaf bir veri yok. Genellikle, biliyorsunuz, gelir-gider tablosunun birbirine uydurulmaya çalışıldığı, olmadığı durumlarda ise borçlanma yaşandığı genel bir durumla, genel bir tabloyla karşı karşıyayız. O yüzden bu durum sadece önergede yer alan Bursa Büyükşehir Belediyesinin harcamalarıyla ilgili değildir. Bu yüzden münferit bir vakayla, münferit bir olayla karşı karşıya değiliz. Ne yazık ki ülkenin her bölgesinde yer alan yüzlerce belediyede benzer tablolar görmek bugün mümkündür. Ülkenin dört bir yanında çünkü yerel yağmacı ağlar belediye bütçelerini bir şekilde iç ediyorlar, özellikle kayyum atanan belediyelerde bu süreç gerçekten çok daha çıplak bir şekilde karşımıza çıkıyor ve bu ne yazık ki normalleştirilmeye çalışılıyor, bu ne yazık ki Meclis tarafından da meşrulaştırılmaya çalışılıyor.

Burada şunu ifade etmek istiyorum değerli milletvekilleri, yerel yönetimlere merkezden ne kadar bütçe ayrılacağı hususunda temel belirleyen, doğrudan belediyenin hangi parti ve kim tarafından yönetildiğiyle ilintili oluyor genelde; bunu hepimiz biliyoruz. Devasa bütçeler genellikle belediyeleri yöneten partilerin yandaşları olan şirketlerin, tarikat ve vakıfların kasalarını doldurmak için kullanılıyor. Oysaki bu bütçeler halktan toplanan dolaylı vergilerden oluşuyor ama bütçelerin nasıl kullanılacağı, halktan kopuk, halkın katılımına kapalı, şeffaf olmayan mekanizmalarda belirleniyor. Eğer “Bütçenin kaynağı halktır.” diyorsak nasıl kullanılacağını bilmek ve karar mekanizmalarında yer almak halkın en temel hakkıdır, en doğal hakkıdır; denetlemek de en doğal hakkıdır çünkü belediyelerin gerçek sahipleri bu toplumdur, bu halktır. Yerel seçimlere yaklaşırken o yüzden burada, bu vesileyle bir kez daha halkımıza seslenmek istiyorum: Bu hakkı tanımayan hiçbir adaya, hiçbir partiye oy vermeyin değerli halkımız. Bu soyguncu yerel yönetim düzeneğine taş koyun çünkü bunu ancak ve ancak halkın kendisi yapabilir.

Teşekkür ediyorum.

Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Koca Doğan.

Şimdi öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere’ye söz veriyorum.

Sayın Tutdere, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu öneriye destek veriyoruz, öneriyi destekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, dün, yargı eliyle özellikle Yargıtay 3. Ceza Dairesi eliyle yargıda büyük bir deprem yaşandı ve bu depremin sonrasında adalet öldü, demokrasi öldü, Anayasa çiğnendi. Değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi hepinizin bildiği gibi bir karar verdi ve bu karar, 27 Ekim 2023 günü Resmî Gazete’de yayımlandı. Mevcut Anayasamıza göre, hepimizin bu kürsüye gelip üzerinde yemin ettiğimiz Anayasa’nın 153’üncü maddesi “Anayasa Mahkemesinin bu kararı; yasama, yürütme ve yargıyı bağlar.” diyor; açık ve net, amir hüküm. Peki, bu düzenlemeye rağmen 3. Ceza Dairesi ne diyor? Dün bir karar verdi, diyor ki: “Ben bu kararı tanımıyorum, ben Anayasa’yı tanımıyorum, ben Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini tanımıyorum.” Böyle bir şey olabilir mi, bir hukuk devletinde böyle bir rezalet olabilir mi? Daha da ileri gidiyor, ne diyor: “Anayasa Mahkemesinin kararının hukuki bir değeri yoktur, geçerlilik ilafe edilemez.”

Ya, peki soruyorum ben size: Ey 3. Ceza Dairesinin üyeleri, eğer bu, bir karar değilse nedir? Anayasa Mahkemesi üyelerinin Can Atalay’a yazdığı mektup mudur, nedir bu peki? Böyle bir şey olamaz, onun için özellikle iktidar partisini fabrika ayarlarına dönmeye davet ediyoruz. Siz değil miydiniz “Türkiye’yi insan haklarında, demokraside ileriye taşıyacağız.” diyenler? Siz bugün çıkıp demiyor musunuz “Türkiye Yüzyılı’nı yaşatacağız.” diye? Siz bu kararlara karşı dünden beri bir ses çıkarmıyorsunuz, bir de Cumhurbaşkanı Yardımcısı çıkıp bu kararı olumlu bulduğunu, desteklediğini söylüyor. Ne olacak şimdi? Meclis Başkan Vekilimiz hukukçu, eski Adalet Bakanı; bu kararda Meclise rota çizilmeye çalışılıyor, ayar verilmeye çalışılıyor. Millî egemenliğin yegâne adresi Türkiye Büyük Millet Meclisi değil mi? Bu hâkimlerin asli görevi milletin iradesiyle bu Meclisten çıkan kanunları uygulamak değil mi; bu Anayasa’ya uymak değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tutdere, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

Buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Peki, bu yargıçlar kimden cesaret alıyorlar, ülkemizin hukuk geçmişine böyle kara lekeler düşürüyorlar? Bir günde, Türkiye’de hukuk fakültelerinin özellikle anayasa hukuku kürsülerinde verilen, binlerce hukuk öğrencisine verilen ders yerle bir oldu. Hepimize şu öğretildi: Anayasa Mahkemesi kararları, kesindir ve herkesi bağlar. Şimdi ne oldu? Bu bütün müktesebat yerle bir oldu. Buradan ilan ediyoruz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, Türkiye’ye demokrasiyi, hukuku getiren bir partinin grubu olarak biz yapılan bu yargı darbesinin karşısındayız, karşısında olmaya da devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tutdere, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Ayhan Salman’a söz veriyorum.

Sayın Salman, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYHAN SALMAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kuruluşundan bugüne kadar Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ hükûmetlerimiz ve yerel yönetimlerimizle milletimizden aldığı güçle, milletimizin emrinde çalışmalarımızı hamdolsun canla başla sürdürüyoruz.

İYİ Parti Bursa Milletvekilimizin grup önerisini okuduğumda açıkçası hiç şaşırmadım ve ilk olarak aklıma şu atasözü geldi: “Huylu huyundan vazgeçmiyor.” Grup önerisindeki bir bölümde Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanı Alınur Aktaş’ın şehrin tüm bulvar, cadde ve sokaklarını PR çalışmalarıyla

donattığı iddia edilmekte. Değerli arkadaşlar, elbette ki görevi gereği Büyükşehir Belediyemiz ve Belediye Başkanımız, vatandaşlarımızla birlikte şehrin tüm bulvarlarında, caddelerinde ve sokaklarında hizmetleriyle, eserleriyle, çalışmalarıyla vardır ve Bursa'nın her yerinde olmaya da bundan sonra da devam edecektir. Bu, size neden ve niçin rahatsızlık veriyor açıkçası hiç anlamıyorum.

İddia ettiğiniz rakamlar üzerine ben de Bursa Büyükşehir Belediyemizi arayarak bilgi istedim. Bakınız, Büyükşehir Basın Yayın Dairesi Başkanlığı 2021 yılı bütçesi 45 milyon lira, 2022 yılı bütçesi 76 milyon lira, 2023 yılı yani devam eden bütçesi 120 milyon TL'dir yani üç yıllık toplam bütçe, açık ihale usulüne göre Kültür AŞ tarafından alınmış olan 3 ihaleyle birlikte toplam 241 milyon TL'dir. Grup önerisinde belirtilen rakamlar gerçekte bağdaşmamaktadır, doğru rakamlar da değildir.

Bursa Büyükşehir Belediyemizin tüm iş ve işlemleri, ilgili mevzuat çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'ne uygun olarak yürütülmektedir. Bu durumla ilgili her yıl yapılan Sayıştay raporlarında da aksine herhangi bir tespit bulunmamaktadır. Hiçbir araştırmaya başvurmaksızın birkaç tane reklam afişi, billboard görüntüsü ve tanıtımını kendinize malzeme alıp Türkiye'nin en başarılı Büyükşehir Belediyesine çamur atmak, karalamak size hiç yakışmadı. Bu konuda da sizlerin çok mahir olduğunuzu Bursa zaten biliyor. Büyükşehir Belediye Başkanımıza, İl Başkanlığımıza ya da bizlere sorsaydınız zaten size doğru bilgileri verirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Salman, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

AYHAN SALMAN (Devamla) – Ha, keşke daha önce 2 İYİ Parti Bursa Milletvekili ve beraberindeki kişilerle birlikte elinize benzin bidonlarını alıp AK PARTİ İl Başkanlığımıza baskın yapacağınıza, Başkanımızdan randevu talep ederek güzel Bursa'mıza yapılan çalışmalarla alakalı bilgiler isteseydiniz, biz de size belediyeçilik tecrübelerimizden istifade etme şansını tabii ki sunabilirdik. Bu tavrımızı milletimizin ferasetine bırakıyorum.

Bursa'nın tanıtımından, güzel Bursa'mızın değerlerinden, kazanımlarından ve Bursa'da yapılan güzel işlerin anlatımından neden rahatsızlık duyuyorsunuz, bunu da hiç anlamıyorum. Bursa, hepimizin ortak değeri değil mi? Bursa'yı konuşacaksa keşke sağlık, ulaştırma, eğitim, kültür, sanat, turizm ve spor yatırımlarımızla şehrimizi nereden nereye getirdiğimizi konuşabilseydik ama nerede? Çamur at, izi kalsın; maalesef, anlayış da bu.

AK PARTİ hükûmetleri ve yerel yönetimlerimizle birlikte biz yirmi bir yıldır Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Salman, teşekkür ediyorum.

AYHAN SALMAN (Devamla) – Birkaç cümlem var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, herkese aynı uygulama.

AYHAN SALMAN (Devamla) – Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, hatip konuşmasında 2 defa “Çamur at.” gibi ifadelerle açık bir sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Evet, benim de dikkatimi çekti.

Sayın Türkoğlu, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kürsüden mi?

BAŞKAN – Tabii, buyurun ama yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Çamur atmak, algı yaratmak, kurgu yapmak, montaj yapmak; arkadaşların ihtisas alanıdır. Hayatımızın hiçbir döneminde yalan söylemedik. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) – Allah Allah(!)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Evet, evet.

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) – Çok şaşırdım(!)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Ve bakın, ben size söyleyeyim, 30 Haziran 2021’de Resmî Gazete’de yayımlanan bir tasarruf genelgesi var. 9 Aralık 2021 tarihinden sonra bu işler için 166 milyon lira harcanmış; bu yetmemiş, aynı ve benzer kalemlerle ilgili, Büyükşehir İştiraki Kültür AŞ’ye ayrıca 89 milyon lira daha ek alım yaptırılmış. Sayın Salman, size göndereceğim bu belgeleri. Yıllık bütçe olan 120 milyon liranın 2024 yılında en az yüzde 50 artışla 180 milyon olacağı düşünüldüğünde, gerekçede söylediğimiz üç yıllık rakam 435 milyon. Bu Kültür AŞ’nin Genel Müdürü de Sayın Büyükşehir Belediye Başkanının ablasının oğlu.

Daha pek çok konu vardı fakat çıkardığınız yargı krizinden dolayı bunları anlatamadım. Bununla ilgili hususen yeni önergeyi vereceğim ve tek tek anlatacağım.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesinin son üç yılda yaptığı reklam, ilan ve PR çalışmalarında Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesi talimatlarına uyulmadığı iddialarının araştırılması amacıyla 8/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilen önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19’uncu Birleşiminin İkinci Oturumu açıyorum.

Şimdi gündeme kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, AİHM ve AYM kararlarına uyulmamasının neden olacağı kaosu önlenmesi amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/11/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

9 Kasım 2023 tarihinde Erzurum Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, (2776 grup numaralı) AİHM ve AYM kararlarına uyulmamasının neden olacağı kaosu önlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 9/11/2023 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren’e söz veriyorum.

Sayın Eren, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yüz yıllık cumhuriyet tarihinde sayısız askerî ve siyasi darbeyi yaşayan Türkiye, 2’nci yüzyılına da yeni bir darbeyle başladı maalesef. İstibdat rejiminizin ayakta kalması için yerel yönetimlerdeki kayyum pratiğini şimdi de yargıya taşıdınız. Yargıtay, AKP ve MHP iktidarı tarafından Anayasa Mahkemesine kayyum olarak atanmıştır. Bu mesele Can Atalay meselesini aşmıştır, bu mesele Sayın Demirtaş meselesi, bu mesele Kavala meselesi olmaktan çoktan çıkmıştır. Bu, topluma karşı savaş açma hâlidir; bu, anayasal düzeni ortadan kaldırma girişimidir.

2015 yılından beri fiili bir OHAL rejimine dönuşen ve anayasasızlaşan Türkiye’de bugün yaşananlar yeni bir darbeye teşebbüştür. Yargıtayın bu tutumu Anayasa’yı, Anayasa Mahkemesini, Meclis iradesini ortadan kaldırarak yargıçlar hükümeti kurmaya çalışmanın ilanı niteliğindedir, bu bir başkaldırıdır. Seçilmiş milletvekillerine ilişkin hak ihlalini uygulamayarak Anayasa’yı ihlal eden Yargıtay, kararını Meclise gönderip, açıkça talimat verip had bildirecek Atalay’ın vekillliğini düşürmek için “İşlemlere başla.” diyor. Bu, Meclis iradesi üzerinde bir vesayet kurma girişimidir.

Yargıdaki vesayeti kaldırma vaadiyle iktidara gelen AKP iktidarı bırakın vesayeti kaldırmayı, hiç olmadığı kadar yargıyı kendi vesayeti altına aldı. Kendi eski Bakanınız bugün ne dedi biliyor musunuz? “Vesayetçi güçlerin güdümündeki Kemalist militan yargıdan çıktık, tam ‘Vesayetler kalktı.’ derken bu sefer kendi militan yargımızı oluşturduk.” Bu bir itirafıtır. Evet, yargıyı militanlaştırdınız. Yargı mensupları bugün kendi menfaatleri, güçlü suç örgütlerinin menfaatleri, iktidarın menfaatleri derken çokça gruplara ayrılmış ve çatışır vaziyette. Geçtiğimiz günlerde... Adliyelerdeki rüşvet çarkını anlatan mektubu unutmadık. Bu çatışma ve çürüme hâlinin yanı sıra; hukukun üstünlüğünün değil, grupların birbirine üstünlüğünün sonuçlarını yaşıyoruz. Çünkü kuvvetler ayrılığının işlemediği, hukuk devleti olmayan bir ülkede sadece kuvvetli olanın sözü geçiyor.

Bir dönem ortağınız olan ve yargıyı teslim ettiğiniz cemaat, MİT Başkanınıza nasıl operasyon çektiyse bugün de yargıyı teslim ettiğiniz ortaklarınız Anayasa’ya, Meclise, Meclis iradesine, Anayasa Mahkemesine ve başta sizlere operasyon çekiyor biliyor musunuz? Bu darbe yarın bir gün Emniyetin de askeriyeinin de Meclis kararlarını, mahkeme kararlarını, demokrasiyi ve hukuku tanımasına yol açacaktır. Bu kaos, 60’lardan beri canlı ve dinamik olan askerî darbe mekânini yeniden harekete geçirmiştir.

Bu darbe mekâninin en büyük mimarı, MHP lideri Devlet Bahçeli’dir. Bahçeli’nin “AYM kapatılsın!” çağrıları, her konuşmasında AYM’ye ayar verme niteliğindeki açıklamaları, bugün hem Anayasa Mahkemesine hem de Meclis iradesine darbenin başlangıç noktasıdır. Ne diyordu Bahçeli? Bakın, 31 Mart 2021 tarihinde ne dedi: “Anayasa Mahkemesi hukukun üstünlüğünden mi yanadır, yoksa bölücülüğün şakşakçısı mıdır? HDP’nin kapatılması kadar Anayasa Mahkemesinin de kapanması artık ertelenmez bir hedef olmalıdır.” demedi mi? Alkışladınız veya sessiz kalarak onayladınız. Ne dedi 11 Mart 2023 tarihinde? “Mahkeme üyeleri vicdanlarının sesini değil ihanetin sözünü dinlemiş ve buna kulak vermişlerdir. Kahredici mevcut yapı bütünüyle tasfiye edilmelidir.” demedi mi? Bunu alkışladınız veya sessizce onayladınız.

Sayın vekiller, değerli milletvekilleri; darbenin panzehri daha fazla demokrasi, daha fazla adalet ve daha fazla özgürlüktür. Bu darbeye karşı verilecek en iyi yanıt Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eren, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) – Bu darbeye karşı verilecek en iyi yanıt daha fazla adalet, daha fazla özgürlüktür; bu darbeye karşı verilecek en iyi yanıt AİHM’in ve Anayasa Mahkemesinin özgürlükler lehine verdiği kararları derhâl uygulamaktır. Bu kararlar uygulanmadan ortada ne Anayasa ne de tarafsız bir yargı kalacaktır.

Gelin, hep birlikte yargının bu siyasi darbelerine, hukuksuzluklara ve kurumsal çürümeye son verelim; gelin, hep birlikte hukuk sistemini, Anayasa’yı ve yasaları yeniden ele alıp bu ülkede adalet, demokrasi ve barışı tesis edelim; yargıda kuvvetler ayrılığını esas alan bir yargı reformu yapalım.

Bizler HEDEP olarak AİHM ve AYM kararlarına uyulmama hâlinin ülkeyi daha fazla kaosa sürüklememesi için genel görüşme açılmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERHAT EREN (Devamla) – Meclisi ve Meclis Başkanlığını bu darbe teşebbüsüne karşı tutum almaya, kendi iradesine ve hukukun üstünlüğüne sahip çıkmaya çağırıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Eren, teşekkür ediyorum.

SERHAT EREN (Devamla) – Ben teşekkür ederim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Akçay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in HEDEP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu konuşmacının bize yönelik sözlerini öncelikle reddediyoruz; “Darbe mekanizmasının işletilmesi, vesaire...” Bu ülke maalesef çok darbeler gördü, darbelerin ne olduğunu da milletimiz de hepimiz de gayet iyi biliriz.

Anayasa Mahkemesinin veya yargı kararlarının eleştirilemezliği söz konusu değildir, eleştirilir; -liderimiz de bizler de- zaman zaman herkes eleştirmiştir. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi veya başka yargı kararları eleştirdi münenezzeh değildir. Ayrıca yüksek yargının düzeni hiyerarşik değil, onu yatay olarak değerlendiririz. Anayasa Mahkemesi bize göre ayrı bir norm ihdas edemez, bir temyiz mahkemesi de değildir fakat bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani görünen odur ki, öteden beri yüksek yargı arasındaki birtakım görüş ayrılıklarının devam ettiğinin bir neticesidir. Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararına verilen tepkisel bir gerekçe olduğunu da lütfen düşünmemiz gerekiyor. Dolayısıyla, yine bu mesele inşallah önümüzdeki zaman dilimi içerisinde bu yüksek yargıdaki görev ve yetki çatışmasının da burada bir yasama faaliyetıyla gerekli düzenlemeleri çıkarmak suretiyle daha da net bir şekilde yapmak gerekir diye düşünüyoruz ve bu muğlaklığın da giderilme ihtiyacı açıktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, AİHM ve AYM kararlarına uyulmamasının neden olacağı kaostun önlenmesi amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin’e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HEDEP Grubunun, yargı organları arasındaki çatışmayla ilgili vermiş olduğu önergeye dair grubumuz adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye’de yaşadığımız konu bir hukuk krizidir, bir yargı krizidir ve her şeyden öte, bir devlet krizidir. Eğer bir ülkede Yargıtay kurumu Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımıyorsa, Yargıtay kurumu yasama organına ayar vermeye çalışıyorsa bunun adı “kriz”dir, bunun adı “vesayet”tir ve bu kriz çözülmek zorundadır.

Bu kitapla çıktım, Anayasa’yla; az önce Sayın Alan döndü, bütün maddeleri okudu, geldi, 138’i okudu, 146’yı okudu, 153’ü okumadı. Ne var 153’te? Sayın Yenişehirlioğlu da dedi ki: “Bu kriz Türkiye’nin yeni bir anayasa ihtiyacını bir kere daha doğrulamıştır.” Sayın Yenişehirlioğlu, önce şu mevcut Anayasa’nın mevcut hükümleri bir uygulansın, biz buna da şu an için razıyız. Evet, yeni bir anayasa ihtiyaçtır ama önce şu mevcut hükümler bir uygulansın; bu bir.

İkincisi: Sayın Alan 153’ü okumadı. Ne var 153’te arkadaşlar? Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı, yargı organlarını da bağlar diye çok net, açık bir ifade var. Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan bir hâkim getirilip bu ülkede Bakan Yardımcısı yapılıyor, ödüllendiriliyorsa... Kusura bakmayın, iklim bu, güven iklimi sorunu bu. Değerli milletvekilleri, mesele, Türkiye’nin hukuk devletinden uzaklaşması meselesidir. Mesele, Türkiye’nin anayasasızlaştırılma düşüncesidir. Mesele, Türkiye’de klik yapının Türkiye’yi otoriter bir hâle getirme gayretidir. Şimdi, bu klik yapının bir temsilcisi çıkıyor diyor ki: “İşte görelim kim millî yargının yanında kim değil.” Beyefendiye buradan sesleniyoruz: “Bir kere sen atanmış bir bürokratsın, otur oturduğun yere, haddini bil! (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Buradan, bunu özellikle paylaşıyoruz. “Sen mi karar vereceksin kimin millî olup olmadığına! Sen mi karar vereceksin hangi yargı organının, hangi kurumların millî olup olmadığına! Sen önce otur kendi millî-gayrimillîliğini sorgula!” diyoruz.

Evet, değerli milletvekilleri, bir şeye karar vermek zorundayız: Bu ülkeyi kim yönetecek? Bu ülkeyi seçilmişler mi yönetecek, atanmışlar, klik yapılar mı yönetecek? Eğer seçilmişler yönetecekse, seçilmişler çıkıp ses vermek zorundadır, bu garabete itiraz etmek zorundadır. Bugün yasama organı da Meclis Başkanımızın Başkanlığında bu konuya bir cevap vermek zorundadır, bunun da altını özellikle çiziyorum.

Şimdi AK PARTİ’li arkadaşlarımızın vicdanına dönüp birkaç cümle sarf edeceğim. 2008 yılında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı kapatma davası açtı AK PARTİ’ye. Yargıtayın düşüncesi kapatmaktı, Anayasa Mahkemesi reddetti arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Eğer bugünkü düşünce olsaydı, Yargıtayın düşüncesi esas alınsaydı AK PARTİ kapatılmıştı ve bir kriz ortaya çıkmıştı. Sayın Erbakan Refah Partisi kapatıldığında “Bu karara katılmıyorum, eleştiriyorum ama uygulamak zorundayız.” demişti. Bakın, eleştireceğiz, karşı da çıkabiliriz ama uygulamak zorundayız değerli milletvekilleri.

Şimdi, buradaki mesele şu: Biz devletin kurumlarını bu güven iklimi sorunundan çıkarmak zorundayız, devlet kurumunu bu krizden kurtarmak zorundayız; devlet kurumlarını hukuk temelinde, şeffaflık temelinde yeniden şekillendirmek zorundayız, Türkiye’nin yaşadığı sorun bu. Anadolu’da bir deyim vardır “Kavgalı eve kız verilmez, gelin verilmez.” diye; değerli milletvekilleri, yargı organlarının kavgalı olduğu bir ülkeye, hukuk krizinin, adaletin olmadığı bir ülkeye yatırımcı da gelmez, hiçbir şeyi çözemezsiniz.

Biz bu güven iklimi sorununu çözmek zorundayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz’a söz veriyorum.

Sayın Poyraz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, ben bir konuşma notu hazırlamıştım ama bütün milletvekilleri yani hepimiz, Anayasa’ya sadakat yemini etmiş buradaki bütün milletvekilleri zaten içinde yaşadığımızın bir yargı darbesi olduğunu defaatle dile getirdi. O yüzden konuşma notumdan faydalanmaktan ziyade, biz... Tabii, bunu iki buçuk dakikada ya da üç buçuk dakikada ifade edip edemeyeceğimi bilmiyorum ama elimden geleni yapacağım, sizlerin de hafızalarını tazeleyerek yapmayı planlıyorum. Biz bu noktaya nasıl geldik? Biz bu noktaya, her dönemin muktedirlerine göre karar vermeyi kendisine şiar edinmiş bir yargının çaresizliği üzerinden siyasetin karabasanı gibi çıkmasından geldik. Biz bu noktaya nasıl geldik? Liyakati ve ehliyeti geri plana atıp sadakati merkeze alan bir yönetim anlayışı yüzünden geldik. Biz bu noktaya nasıl geldik? Cemaatlerin, tarikatların, hemşehricilik ilişkilerinin yargı dâhil devletin tüm kurumlarında öbelenmesinden geldik. Peki, biz bu duruma nasıl geldik? Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve sonucunda herkesi atayanın tek bir irade olmasından kaynaklı geldik. Peki, şimdi, kulislerde konuşuyorlar: 3. Ceza Dairesi üyeleri hangi yapıdan, hangi organizasyondan? Ya, hepiniz konuştunuz, hepiniz duydunuz, hepiniz biliyorsunuz ve hepimiz biliyoruz. Oysaki biz Yargıtayın ilgili ceza dairesindeki üyelerin nasıl böyle bir cüret gösterdiklerini tartışmalıyız. Anayasa Mahkemesinin, Anayasa’yla açıkça düzenlenmiş Anayasa Mahkemesinin, kendi kanununa tabi, kendi iç tüzüğüne tabi Anayasa Mahkemesinin verdiği kararın ne cüretle uygulanmamasına ilişkin tavır ve istikamet belirlediğini tartışmamız gerekiyordu. Bunları hepiniz dile getirdiniz ama tekrar unutmamamız gereken şu ki; biz buraya nasıl geldik, bu hâle nasıl evrildik? İşte, bu hâle nasıl evrildiğimizi hepiniz kendi anekdotlarınızdan biliyorsunuz; hepiniz, daha önce milletvekilliği yapmış, milletvekilliği görevi ifa etmiş arkadaşlarımız da biliyor; o ceplerdeki küçük kartlarda “unutmayınız” notlarındaki hâkim, savcı mülakatına girecek çocukların hangilerinin isimlerinin o küçük kartlarla ve notlarla mülakat heyetine verildiğini herkes biliyor. İşte, o hâkim ve savcıların oluşturduğu yargıdan bahsediyoruz. Devletin yargısı değil, milletin yargısı değil, kendisinin mesleğe kabulüne aracılık edenlerin yargısından bahsediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Poyraz, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

UĞUR POYRAZ (Devamla) – İşte, bu yargıyı konuşacağız. Bu sadece Anayasa Mahkemesinin kararının uygulanmamasıyla alakalı değil, bu artık içinde yaşadığımız ama aynı ülkeyi yaşamadığımız bir iktidarla verdiğimiz kavgaın temel sebebi. Bu kürsüye her çıktığımda iki şeyi vurguluyorum: Bir, adalet duygusunu; iki, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bu adalet duygumuzun nasıl içini bir kurt gibi kemirdiğini vurguluyoruz. Ama her seferinde bana verilmiş süreyle sınırlı olarak bunları dile getiriyorum, ondan sonra grubum beni alkışlıyor, ben yerime oturuyorum. Dışarıda hepimiz merhabalaşıyoruz, hepimizin gözlerinde “Evet, haklısın.” var. Eğer hepimizin gözlerinde “Evet, haklısın.” varsa bu sorunun çözümü yasama organı ve sizlersiniz.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Poyraz, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Deniz Yücel’e söz veriyorum.

Sayın Yücel, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ YÜCEL (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir süredir yargının çeşitli kademelerinde adaletin ayaklar altına alındığı, hukukun üstünlüğünün görmezden geldiği çok sayıda yargı kararına tanıklık ettik. Ancak dün ilk defa yüksek yargı organları

arasında restleşmeye, hatta hesaplaşmaya varan bir durum ortaya çıktı. Anayasa Mahkemesi Can Atalay'la ilgili olarak kişi hürriyeti ve güvenliği ile seçilme ve siyasi faaliyette bulunma haklarının ihlal edildiğine karar verdi. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin Anayasa'nın 153'üncü maddesine göre kesin olan; yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayan kararını uygulamadı ve hukuken geçerli bir sebep olmaksızın dosyayı Yargıtaya gönderdi. Yargıtay 3. Ceza Dairesi ise Anayasa Mahkemesi kararını tanımadığı gibi Can Atalay hakkında hak ihlali kararı veren Anayasa Mahkemesi üyeleriyle ilgili olarak suç duyurusunda bulundu. Bir hukukçu olarak üzülererek söylüyorum, Yargıtayın bu kararı hukuk tarihine kara bir leke olarak geçecektir. Bu karar, elimde gördüğünüz Anayasa'ya, evrensel hukuk normlarına hakarettir.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunun altını çizmek istiyorum: Dün alınan karar hukuki değil, siyasi bir karardır; ne hukukla ne Anayasa'yla ne de yasalarla bir ilgisi vardır; çok kesin, çok bariz bir şekilde bir anayasal darbe girişimidir. Bu, aynı zamanda bir yargı krizi, devlet krizi ve yasama hakkının ihlalidir. Bu sıralarda oturması gereken bir milletvekilinin demokratik hakkı, yasama faaliyetinde bulunma hakkı, en önemlisi de insan hakkı ihlal edilmektedir. Yargıtay, Anayasa Mahkemesini de Türkiye Büyük Millet Meclisini de tehdit etmiştir. Evet, bir kez daha söylüyorum: Yargıtay, Anayasa Mahkemesini de Türkiye Büyük Millet Meclisini de dün itibarıyla tehdit etmiştir. Yargıtayın hukuk dışına çıkarak yaptığı suç duyurusu her açıdan rezalettir. Bir yüksek mahkeme anayasal düzeni reddedemez. Yargıtay kötü yazılmış bir bildiri gibi karar açıklayıp Anayasa Mahkemesi üyelerini hedef alamaz, ayar veremez. Yargıtayın Anayasa Mahkemesinin kararlarına uymaması hukuken izah edilemez. Bu yapılanlara ses çıkarılmazsa, güçlü bir tavır konulmazsa şu anda evlerinden bizleri izleyen hiçbir vatandaşımızın hukuka ve adalete güveni kalmaz, daha da ötesi devlete güveni kalmaz. Bu karar kuvvetler ayrılığını, hukukun üstünlüğünü, mahkemelerin bağımsızlığını yok etme girişimidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yücel, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

DENİZ YÜCEL (Devamla) – Bu karar Anayasa'yı karar taşıyor, tebdil ve ilga girişimidir.

Sayın Adalet Bakanı da şunu bilmelidir ki sorumsuzca ve yanlış davrananlar bu kargaşaya, bu krize neden olan sözde kararı alanlardır. Adalet Bakanı darbecilerin değil Anayasa'nın, demokrasinin, Meclisin ve bağımsız yargının yanında olmak zorundadır. HSK'nin derhâl harekete geçmesi ve darbe girişiminde bulunan bu isimler hakkında işlem başlatması gerekir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'ya uymak, Anayasa Mahkemesinin kararlarına saygı duymak hepimizin sorumluluğu ve görevidir. Hukuk devleti olacaksak bu Anayasa'ya saygı duyacağız, evrensel hukukun dışına çıkmayacağız. Anayasal düzene darbe yapmaya kalkanlara da bir kez daha hatırlatacağız; biz Anayasa'yı korumak için yemin ettik, bu yemine de her ne pahasına, bedeli ne olursa olsun, sahip çıkacağız.

Türkiye Cumhuriyeti yüz yıllık bir hukuk devletidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YÜCEL (Devamla) – Tek adamın kaprislerine ya da bir çıkar grubunun isteklerine göre yönetilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yücel, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HEDEP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Can Atalay’ın Türk Ceza Kanunu 312 ve 39’uncu maddeleri kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüs etmeye yardım suçundan on sekiz yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına ve hükümle birlikte tutuklanmasına karar vermiştir. Kararın istinaf edilmesi üzerine İstanbul 3. Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi istinaf talebini esastan reddetmiştir. Karar temyiz üzerine Yargıtaya gelmiştir. Can Atalay 20 Temmuz 2023 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuş, bireysel başvuru inceleme aşamasındayken Yargıtay 3. Ceza Dairesi 28 Eylül 2023 tarihinde Can Atalay hakkındaki mahkûmiyet kararını onamış ve karar vermiştir. Bireysel başvuru incelemesinde Anayasa Mahkemesi 25 Ekim 2023 tarihinde Can Atalay’ın seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı yönünden hak ihlal edildiğine karar vermiştir. Aynı kararda hak ihlalinin ortadan kaldırılması amacıyla Can Atalay’ın yeniden yargılanmasına başlanması, mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması, ceza infaz kurumundan tahliyesinin sağlanması ve yeniden yapılacak yargılamaya durma kararı verilmesi için dosyayı İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine göndermiştir. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi de dosyayı Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı hakkında bir karar verilmek üzere Yargıtay 3. Ceza Dairesine göndermiştir. 3. Ceza Dairesi dün verdiği kararında bireysel başvuru yolunun bir mahkeme kararının tekrar gözden geçirilmesini amaçlayan temyiz yolu gibi bir kanun yolu olmadığını ve önceki yargılamanın devamı niteliğini taşımadığını belirtmiş, kararda bireysel başvurunun olağanüstü kanun yolu olarak nitelendirilmesinin mümkün olmayıp “sui generis” bir hukuki yol olduğunu ifade etmiş, yüksek yargı mercileri arasında altlık üstlük ilişkisinin olmadığını belirtmiş, Yargıtay ile Danıştayın yetki görev alanında bulunan temyiz incelemesinde gözetilmesi gereken hususlara Anayasa Mahkemesinin müdahale yetkisinin olmadığını ifade etmiş ve Anayasa’nın 14’üncü maddesinde bir suç tanımına ihtiyaç olmadığını, Can Atalay’ın hüküm giydiği 312’nci maddenin Anayasa’nın 14’üncü maddesi kapsamında kaldığını belirterek Anayasa Mahkemesinin kararına uyulmama yönünde bir karar vermiştir. Gerek Yargıtay gerekse Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileri kanunlarda ve Anayasa’ımızda belirtilmiştir. Tüm bu süreçte anlaşılmaktadır ki Anayasa Mahkemesi ile Yargıtayın ilgili dairesi arasında milletvekili dokunulmazlığı bağlantılı bir meselede Anayasa’nın 14’üncü maddesinin kanuni bir düzenleme olmadan doğrudan uygulanabilir olup olmadığı hususunda oldukça teknik ve hukuki bir tartışma yürütülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) – Bu sorunun hukuk devleti ilkesi çerçevesinde hukuk mekanizmaları içerisinde çözülmesi gerekmektedir. Şayet anayasal bir düzenlemeye ya da yasal bir değişikliğe ihtiyaç varsa bunun çözüm yeri de Türkiye Büyük Millet Meclisidir, çözecek olan da Parlamentosudur; hiçbir kurum ve kuruluş değildir.

Yine, bu çözüm yeri TBMM iken milleti meydanlara çağırarak bir yargı darbesi algısı oluşturmak, bundan bir siyasi rant sağlamaya çalışmak da doğru değildir.

HEDEP grup önerisi aleyhinde olduğumuzu belirtir, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilen önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Anayasa Mahkemesinin Can Atalay hakkında verdiği ihlal kararının Yargıtayca tanınmaması ve Yargıtayın AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması özelinde AYM kararlarının bağlayıcılığına riayet edilmemesinin sebepleri hakkında genel görüşme açılması amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Kasım 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/11/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Anayasa Mahkemesinin Can Atalay hakkında verdiği ihlal kararının Yargıtayca tanınmaması ve Yargıtayın AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması özelinde AYM kararlarının bağlayıcılığına riayet edilmemesinin sebepleri hakkında genel görüşme açılması amacıyla 9/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (12 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 9/11/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Kadri Enis Berberoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Berberoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; oldukça zor bir konuşma olacak bu benim için.

Hani Laz'a sormuşlar “Şu fıkrayı duydun mu?” diye, “Ben o fıkrayı yaşadım.” demiş. Ben de hemen başında konuşmanın şunu izah edeyim: Bütün bunları başınıza açan benim; sekiz yıl süren bir dava sürecinin sonucunda Anayasa Mahkemesi kararıyla geri döndüğüm için açılan yol şu anda tartışılıyor, işin özü bu.

Bakın, ben sekiz yıldır milletvekiliyim; bu sekiz yılın maalesef sadece altı yılını Mecliste geçirebildim, kalanı ya hapisnede ya milletvekilliğim düşürüldüğü için evde, sağda solda geçti. Sonuç ne oldu? Anayasa Mahkemesi bir kuralın, bir kanunun yersiz yere çiğnendiğini, haksız yere çiğnendiğini kabul etti, benim milletvekilliğimi geri verdi. Bu seçimde de yani son seçimde de sorunsuz olarak geldim, Parlamentoda bütün diğer parlamenter arkadaşlarım gibi görevimi ifa ediyorum. Peki, bu geçen sekiz yıldaki meseleyi kabul etmemek, sorunu görmemek, körlemesine hâkimleri yargıçları birbirine sokmak bu yüce Meclise hakikaten yakışıyor mu? Kitabın gayet ortasından soruyorum bunu.

Bakın, önünüzde bir örnek var. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin istediğini yaparsanız benim karşınızdaki, kandan, candan, etten bir örneğim ben. Bütün bunları yaşamak zorunda değildim, başka hiçbir vekilin de yaşamasını temenni etmem. Tahminim, eğer böyle giderse bu yolun daha da karmaşık hâle geleceği.

Bakın, burada doğrular konuşulmuyor. Birincisi, Meclise parmak sallayan Yargıtay 3. Ceza Dairesi diyor ki: “Can Atalay’ın kararını niye okumuyorsunuz?” Arkadaşlar, bu Mecliste geçen dönem yer alan milletvekilleri hatırlar; ben Ekim 2018’de çıktım, kararımın okunup milletvekilliğimin düşürülmesi Haziran 2020’ydi, on sekiz ay... İki ayrı Adalet ve Kalkınma Partili Meclis Başkanı benim kararımı okumadı burada; Mustafa Şentop, ondan önce de Binali Yıldırım. Şimdi mi aklı başına geldi Yargıtay 3. Ceza Dairesinin; niye bundan dolayı bir töhmet yaratıyor, niye bundan dolayı bir soru işareti yaratıyor?

İkincisi, gelin, açık konuşalım; Anayasa Mahkemesi benim dosyamın esasına girmedi, Can Atalay’ınkine de girmedi, söylediği tek şey şu: “Anayasa’nın 83’üncü ve 84’üncü maddeleri dokunulmazlığı tarif ediyor.” Tamam, birini anladım; beni de bir ileri... Tanıtımı seven bir hukukçunun kararıyla, tek bir kararla benim milletvekilliğimi de tanımadı önce Yargıtay’ın aynı dairesi -o zamanki adı 16’ydı- üç, dört ay beni süründürdü hapishanede fakat sonra şunu yaptı: Bakın, Anayasa 83’e göre hükümle birlikte tahliye etti ve kararı Meclise bıraktı “Milletvekilliği sona erdikten sonra infaz devam eder.” dedi. E, bu dosyaya bakıyorum, orda da bir tutarlık yok, onu da yapmamış.

Tekraren soruyorum, lütfen, ben hukukçu değilim, ben sadece damdan düşmüş bir vatandaşım, emekli bir gazeteciym, bana şunu izah edin ya: Anayasa Mahkemesi kendini nasıl bir başka mahkemenin yerine koyuyor? Lütfen, sadece bu kadarını söyleyin. Anayasa’nın amir hükmü ortadayken “Bir milletkilini yargılama, milletvekilliği düştükten sonra istersen infaz edersin, istersen yargılsın, istersen ne yaparsan yaparsın.” diyor.

Aziz arkadaşlarım, benim cezam kalkmadı, benim dosyam şu anda ilk yargılamanın olduğu 14. Ağır Ceza’da bekliyor; şu veya bu sebeple siz karar verir benim dokunulmazlığı kaldırırsanız ya da sürem dolar ben bir daha milletvekili olmazsam gideceğim, o davadan yargılanacağım, tıpkı Can Atalay’ın başına geleceği gibi ya da burada bekleyen birtakım dosyalarda olduğu gibi. Anayasa Mahkemesi cezasız bırakmıyor bizi, sadece milletvekilliği dokunulmazlığını hatırlatıyor; bu da mı ağırınıza gidiyor ya artık? Bir duralım, düşünelim; burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, herhangi bir kesimin bu hukuk olur, başka bir yer olur parmak sallamasına tahammül etmek zorunda değiliz, hukuk kabadayılığı yapmasına tahammül etmek zorunda değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Berberoğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Bakın, burada, mesele, iktidar ortakları arasındadır. Bu ortaklar kendi aralarında bir karar verecekler ya bu ülkede milletvekilliği artık bu kadar değersiz, kıymetsiz, önüne gelenin istediği gibi çekip kendi kafasına göre yetkilerini belirlediği, dokunulmazlığını belirlediği bir statü olmaktan çıkacak ki tahminim olmasa bile temennim budur ya da bu işler çok daha karmaşık hâle gelecek. Eğer bireysel başvuruyu kısıtlama; bunu bir temyiz mekanizması gibi görerek, böyle bir yanılgıya prim vererek devam edilirse korkarım bu Hükümetin veya gelecek hükümetlerin beklentisi doğrultusunda Türkiye’nin kalkınmasının finansmanı giderek zorlaşacaktır.

Teşekkür ederim sabrınıza. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Berberoğlu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

Sayın Kaya? Yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yerine birimiz çıkarız efendim, fark etmiyor.

BAŞKAN – Peki, Sayın Kaya yoksa İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Hamşioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaşanan kriz alelade bir olaymış gibi iki yüksek yargı kurumunun yorum farkı olarak tanımlandı az önce. Yapmayın Allah aşkına, siz her yorum farkı yaşadığınızı gidip şikâyet mi ediyorsunuz, suç duyurusunda mı bulunuyorsunuz? Hukuk devletinde Yargıtay yahut o ayardaki bir mahkemenin böyle bir cüret gösterebilmesinin, böyle bir had ve yetki aşımında bulunmasının imkân ve ihtimali yoktur. Dolayısıyla, ben mahkemeye değil, ona bu cüreti verenlere seslenmek gerektiğini düşünüyorum: Ne yaptığınızın farkında mısınız siz ya, Anayasa Mahkemesi üyelerini görevlerini yapmakla suçlamak ne demek Allah aşkına!

Yarın Atatürk'ü anacağız, Atatürk ne diyor: “Bir memlekette adalet mevcut olmazsa orada hükûmet yoktur.” Bu saatten sonra siz hangi meşruiyetle var olabileceğinizi düşünüyorsunuz? “Millî yargının Batıcı ve neoliberal yargıya karşı mücadelesi” ne demek arkadaşlar? Cumhurbaşkanı Danışmanı söylüyor bunu. O kadar milliyetçiyseniz Merkez Bankası Başkanınızın, Maliye Bakanınızın o kınadığınız Batı'da, o neoliberallerin kapısında ne iş var? Görevini gözünde bağıyla yapması gereken yargıya ideolojik sorumluluk yüklemek ne menem bir saçmalıktır. Adalet Bakanlığının başında “millî” ifadesi yok ama bakın, Eğitimin var; çok milliyetçiyseniz gidin orada yapın milliyetçiliğinizi, Andımız'ı okutun mesela. Ama yargının, adaletin bağımsız olması kâfi, başka bir şeye gerek yok.

Can Atalay burada hepimizin gözü önünde hak ihlaline uğradı sürecin en başından beri; avukatlık yaptığı için davaya dâhil edilirken de mazbatasını aldığı hâlde tahliye edilmezken de uğradı, ayrıca bütün Gezi sanıkları da uğradı. Biz adaleti sadece bizden olan için istersek böyle mi adil olacağız ya, böyle mi hukukun üstünlüğünü savunacağız, koruyacağız? Ne yüzle yapacağız bunu? Yargıtay baştan beri devam eden bu hukuksuzluğa tüy dikti, tuzu kokuttu sadece. Şimdi, Yargıtayın kendisi dâhil herkesi bağlayan karara karşı suç duyurusunda bulunması herhalde AYM'nin Yargıtay üyelerine yapılan ek zammı iptal etmesinden kaynaklanmıyordur ama Cumhurbaşkanının “Anayasa Mahkemesinin kararına saygı duymuyorum ve uymuyorum.” Demesinden, bu hukuk tanımazlığın normalleşmesinden, bedelsizleşmesinden kaynaklanıyor olabilir. Çok klişe bir uyarı ama bugün ayarıyla oynadığınız kantar, gün gelir sizi de tartar. O kadar canınız yandı, 17-25 Aralık'tan hiç mi ders almadınız? Hukuku işinize öyle geliyor diye sopaya dönüştürürseniz eğer o sopa yarın kimin elinde, kime karşı, hangi amaçla kullanılacak bilebilir misiniz? Sayın Abdulhamit Gül burada değil, en iyi kendisi yaşadı, yargı üzerinde siyasi vesayet kurmanın nasıl bir bela olduğunu; hepimiz gördük yaşama sürecini de.

Her devrim gibi her karşı devrim de bir gün mutlaka kendi çocuklarını yer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – İbret almak için daha kaç kere tecrübe etmemiz gerekiyor? Biz, İYİ Parti olarak konuyla ilgili HSK'ye de Yargıtay Başkanlar Kuruluna da suç duyurusunda bulunuyoruz. Sizi de artık vicdana değil akla davet ediyorum, bu anayasal suça ortak olmamaya davet ediyorum. Hilafına tavrınızla bugüne kadar Atatürk'ün sayısız sözünü haklı çıkardınız ama ne olur bu defa yapmayın. Bakın diyor ki: “Milletler egemenliklerini geçici olarak da verseler meclislere lüzumundan fazla güvenmemelidir çünkü meclisler bile istibdat edebilir.” Ne olur istibdat etmeyin, bir kere de hürriyet deyin. Bakın, bu kantar bir gün hepimizi tartacak, lütfen.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Ben konuşacağım.

BAŞKAN – Şimdi Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ’a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Yargıtay 3. Dairesi bir karar veriyor, bu kararda Anayasa Mahkemesinin üzerinde olduğunu söylüyor oysa ki Anayasa’da şöyle söyleniyor, Anayasa Mahkemesi kararları bağlayıcıdır, hem idare için hem de yargı için bağlayıcıdır ifadesi kullanılıyor. Eğer Adalet ve Kalkınma Partisine 2007 yılında kapatma davası açıldığında, o zaman Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının dedikleri yapılmış olsaydı, Anayasa Mahkemesi olmasaydı kapatılmıştınız; demek ki Anayasa Mahkemesine de ihtiyaç var. Yapılmak istenen şu, şöyle söylüyorlar... “Biz bir yandan yargıyı korkuturuz, bir yandan yargıya mesajlar veririz; biz istediğimizi yaparız, yargının üzerindeyiz.” diyorsunuz. Hani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber yargı, yasama ve yürütme erkleri birbirinden ayrı olacaktı. Ayrı mı Allah aşkına, söyler misiniz bana? “Yasama ayrı.” diyebilir misiniz, “Yürütme ayrı.” diyebilir misiniz, “Yargı ayrıdır.” diyebilir misiniz? Rahip Brunson davasında, Deniz Yücel davasında, benim davamda, onlarca davada yargıya müdahale edilmedi mi? Edildi. Kim yargıya müdahale etti? Sayın Recep Tayyip Erdoğan müdahale etti. Doğru mu yaptı? İyi yapmadı, hiç iyi yapmadı. Kendisi yasamanın başındaydı, niye yürütmeye müdahale ediyordu, neden yargıya müdahale ediyordu? Yürütmeye de müdahale etti zaman zaman kendisi, doğru işler yapmadı ve size söylüyorum, bakın, biraz önce arkadaşımız söyledi “Bu kantar bir gün gelir sizi de tartar.” diye, tarttı zaten sizi, tartmadı mı? Geçmişte çok tarttı, çok ciddi bedeller ödediniz. Bir yandan parti kapatma davaları, daha önce geldiğiniz gelenekte yine aynı şekilde onlarca parti kapatma davaları oluştu. Türkiye, bu yargının bağımsız olmamasından, objektif olmamasından, tarafsız olmamasından çok ağır bedeller ödedi. Bir yandan, Türkiye’de aidiyet duygusunu geliştiremezsiniz; bir diğer yandan, Türkiye’nin ekonomisini kaldıramazsınız, ileri seviyelere getiremezsiniz, hiçbir ülke buraya yatırım yapmaz. Nureddin Nebati ne diyordu? “Biz oligarşik bürokrasiye sizi ezdirmeyeceğiz, göreceksiniz bakın.” Hem de İngiltere’de söylüyordu. “Bizim Cumhurbaşkanımız var, gelin yatırım yapın.” “Bizim Cumhurbaşkanımız var, gelin yatırım yapın.” dediğiniz zaman yapmazlar bu yatırımı. “Bizim yargımız var, bizim yargımız adalet bahşeder ve adalet kesinlikle tarafsızdır, objektiftir, bağımsızdır, kimsenin mezhebine bakmaz.” demesi gerekiyordu.

Şimdi, burada... Yargıtay daha önce de çifte standartlı davrandı. Enis Berberoğlu “Düşen bilir, damdan düşen bir vatandaşım.” diye konuştu. Yarın aynı şeyler sizin de başınıza gelebilir. O nedenle ne olur, Anayasa Mahkemesi üzerine kesin vesayet kurmaya kalkmayın. Anayasa Mahkemesi üyelerine de sesleniyorum buradan, yargı üyelerine de sesleniyorum: Zaman zaman sizler de burada ihsasireyde bulunuyorsunuz. Nasıl ihsasireyde bulunuyorsunuz? Geçen gün Anayasa Mahkemesi Başkanı yine aynı şekilde bir davada şöyle söyledi: “AİHM sınırlarını aşıyor, yetkilerini aşıyor ama bir önümüze gelsin, göreyim.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Orada tenkit edebiliriz, evet, yargının kararları olur, yanlış kararları da olur, eksik kararları da olur, saygı da duymayabiliriz ama bugün kesinlikle Yargıtay doğru bir karar vermemiştir, hatta burada yetkilerini de çok aşmış, suç duyurusunda bulunmak gibi böyle bir sakil mantıkla hareket etmiştir. Esas suç duyurusunda bulunulması gereken yer Yargıtay üyeleridir, onlar hakkında suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir. Çünkü kendileri bir yandan yetkilerini aşıyorlar bir yandan da yargının en üst mahkemesine müdahale de ediyorlar. Kendilerine birileri müdahale etmiş olsaydı ne yaparlardı?

Türkiye’de yargı bağımsız değildir, Türkiye’de yargı objektif değildir, Türkiye’de yargı tarafsız değildir ve yargı perisinin gözleri kapalı değildir, elindeki terazi de zaman zaman doğruyu tartmamaktadır. O nedenle ben Adalet ve Kalkınma Partisinin yetkililerine, Hükûmete sesleniyorum: Ne olur, bu krizi aşın. Bu bir devlet krizidir, bu bir sistem krizidir, bu bir rejim krizidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Artık Türkiye Büyük Millet Meclisine 1’in solundaki sıfır muamelesi yapmaktan vazgeçin, yargıya müdahale etmeyin ve Türkiye’yi hakikaten istediğimiz, özlediğimiz bir noktaya getirin; zengin yapın, özgür yapın ve mutlu yapın.

Öneriyi destekliyoruz.

Saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan’a söz veriyorum.

Sayın Kunt Ayan, buyurun.

HEDEP GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasi ve hukuka karşı gün geçmiyor ki el yükselterek yapılmış bir darbe girişimiyle karşılaşmayalım. Bir sabah uyanıyoruz, askerî darbe; bir sabah uyanıyoruz, demokrasiye karşı yapılmış bir siyasi darbe ve bir sabah uyandık, yine bir yargı darbesiyle karşı karşıyayız ve bu darbelerin hiçbirisi Türkiye Cumhuriyeti iktidarında olan kişilerden, devlet aklından bağımsız bir şekilde asla ve asla yapılmamış ve yapılmamakta.

Bakın, her konuşmada iktidar kürsülerinden ve küçük ortaklarından partimize dönük olarak saldırılar gerçekleşti. Net bir şekilde bu saldırıların sonucunda da ne oldu? Elbette ki Kobani kumpas davasıyla karşı karşıya kalındı. Tüm seçilmişlerimiz bu yargıya karşı yapılmış olan müdahaleyle yargılandılar, milletvekillikleri düşürüldü ve bununla da yetinmediler, yine yargıya verilen talimatla şu an binlerce yoldaşımız cezaevinde ve bu kararı verenler de yargının talimatıyla bu kararı verenler de her defasında terfi aldılar, yükseldiler ve hâlen de yükseltilmeye devam ediyorlar.

Peki, dün neler oldu? Yargıtay 3. Ceza Dairesi verdiği kararla aynen şunu dedi Türkiye halklarına: “Ey Türkiye halkları, artık hiçbiriniz hukuken bir güvence altında değilsiniz ve ayağınızı denk alın, kendinizi her an hukuk güvencesi altında olduğunu sanıyorsanız biz sizi böylesi emsallerle yargılarız.” dedi; bunu unutmayalım.

Yine 3. Ceza Dairesinin 23 sayfalık kararı... Bana sorarsanız bu kararın özeti bir darbe muhtırasıdır, başka da bir açıklaması olamaz. Evet, Can Atalay Hatay halkının iradesi ve biz bu kürsüden defalarca bunu dile getirdik, altı aydır bunu bilfiil olarak söylüyoruz fakat bu kararı sadece bir milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırmak olarak nitelendiremeyiz.

Bakın, az önce, iktidardan bir hatip kürsüde şundan bahsetti: “Siz Anayasa Mahkemesi kararlarını da eleştiriyorsunuz.” Evet, elbette ki eleştiriyoruz. Ne yapıyoruz bu kararlar için? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru yapıyoruz ve bu kararları da uygulamyorsunuz siz. Bizim şu anda yapmış

olduğumuz Anayasa Mahkemesinin veya Yargıtayın vermiş olduğu eleştiriler değil arkadaşlar, bunu bir eleştiri olarak algılamak hukuken bir resmen intihardan başka bir şey değildir. Aynı zamanda, Anayasa 153'ü ihlal ediyorsunuz yani Anayasa hükmünü net bir şekilde ihlal ediyorsunuz fakat bunu nasıl açıklıyorsunuz burada? “İki kurum arasında bir ihtilaf.” Böyle bir şey olabilir mi? Akıl alır bir şey değil bu. Aynı zamanda şunu da ifade edelim: Bu kararla birlikte aslında bize şunu gösterdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dilan Kunt Ayan, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) – Tamam Başkan.

Teşekkür ederim.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, kararını vermekle yetinmeyip bir de Anayasa Mahkemesindeki -Türkiye tarihinde ilktir bu- kararı veren üyeler hakkında soruşturma başlattı. Hadi bakalım, gelin, biz bu ülkede hukuka inanalım, bu halklar hukuka inansın, hukukun üstünlüğüne inansın ve buna güvensin; bu kabul edilebilir bir şey değil. Bu sebepten ötürü özellikle iktidar ve küçük ortaklarına sesleniyoruz: Lütfen ve lütfen, yargının bu yönlü kararlarına karşı hep birlikte ses çıkarmaya davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kunt Ayan, teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan’a söz veriyorum.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yarın 10 Kasım; sözlerimin başında, aramızdan ayrılışının 85’inci yılında cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü saygı ve minnetle anıyor, istiklal mücadelemizin kahramanlarına, aziz şehitlerimize rahmet diliyorum.

Uluslararası hukuku, insan haklarını hiçe sayarak kadın, çocuk, yaşlı demeden hastaneleri, okulları, camileri, kiliseleri bombalayan İsrail’in otuz üç gündür Gazze’de uyguladığı soykırımı, katliamı bir kez daha kınıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin demokratikleşme ve anayasal devlet olma mücadelesi yaklaşık iki yüz yıldır devam eden bir süreçtir. Demokrasi mücadelesinin önemli kuruluşlarından biri olan Anayasa Mahkemesi 1961 Anayasası’yla kurulmuş, görevleri, yetkileri, yargılama ve çalışma usulleri mevzuatla belirlenmiştir. Aynı şekilde anayasal bir kurum olan Yargıtay 1920 yılında “Temyiz Heyeti” adıyla kurulmuş, kuruluşundan bugüne kadar yargı sistemimize önemli katkılarda bulunmuştur.

Anayasa’da görevleri belirli yargı kurumlarının verdiği kararlar üzerinden siyasi zeminde değerlendirmeler yapmanın doğru olmadığı kanaatindeyim. Her iki mahkemenin de Anayasa’yı ve mevzuatı değerlendirmede farklı yorumları olduğu açıktır. Yüce Meclis tarafından yapılan düzenlemelerin anlaşılmasında farklılık ortaya çıkmışsa mevzuatın daha açık bir şekilde anlaşılabilmesi için Anayasa’da ve mevzuatta değişiklik Meclisin görevidir, çözüm yeri sokak değil Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Değerli milletvekilleri, iki yüz yıllık anayasal devlet olma mücadelesi ülkemize, kurumlarımıza ve yargı sistemimize büyük tecrübeler kazandırmıştır. Darbeler ve vesayet döneminin tahribatlarından kurtulan kurumlarımızın ve devletimizin elde ettiği tecrübe sivil toplumun, siyasetin ve milletin sorun çözme kabiliyetiyle birleşerek önemli bir olgunluğa ulaşmıştır. Bu bağlamda artık sivil bir anayasa

milletimizin en temel hakkıdır. Darbeciler tarafından hazırlanan 1982 Anayasası bugüne kadar 23 kez değiştirilmiş, âdeta yamalı bir bohça hâline gelmiştir. Bugün bize düşen görev cumhuriyetimizin 100'üncü yılında ülkemizin sahip olduğu kabiliyetlerle sivil ve katılımcı bir anayasayı yapmaktır.

Buradan tüm siyasi parti gruplarına sesleniyorum: Gelin, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında toplumun tüm kesimlerinin görüşlerinin alındığı, bütün siyasi partilerin uzlaştığı yeni ve sivil bir anayasayı gelecek nesillere miras bırakalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 40)()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 40 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Serap Yazıcı Özbudun'a söz veriyorum.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında izleyen sevgili vatandaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Grubumuza sunulmuş olan bu konuşma yetkisini ben Türkiye'nin şu anda içinde bulunduğu yargı krizinin ne anlama geldiğini açıklamak üzere huzurunuzda bulunuyorum ve izniniz olursa dün akşam itibarıyla karşı karşıya olduğumuz yargı krizini bir Anayasa hukukçusu olarak Anayasa hükümleri çerçevesinde değerlendireceğim ve Sayın Can Atalay'ın nasıl anayasanın üstünlüğü ilkesi ihlal edilerek hürriyetinden mahrum edildiğini ve aramızda yer alamadığını sizlere açıklamaya çalışacağım.

Değerli milletvekilleri, izninizle...

(Uğultular)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, hatibi duyamıyoruz.

(*) 40 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Sayın Başkan, evet, sükûnete davet etmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var, hatibi milletvekillerimiz duyamıyorlar. Lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bildiğiniz gibi, Sayın Can Atalay 14 Mayıs Genel Seçimleri’ni takiben milletvekili seçilmiştir ve bu seçim sonuçlarının Resmî Gazete’de yayımlanmasıyla birlikte milletvekili statüsü kazandığı için Anayasa’mızın 83’üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince de otomatik olarak dokunulmazlık güvencesine hak kazanmıştır. İzninizle bu güvencenin ne anlama geldiğini ve bütün demokratik anayasalarda neden yer aldığını ifade etmek isterim. Dokunulmazlık güvencesi İngilizce’de “freedom from arrest” yani tutuklanmama hürriyeti olarak tanımlanmaktadır. Bu güvencenin anlamı şudur: Siyaset sürecinde, siyasetin acımasız rekabet ortamında bir biçimde ülkeyi yöneten çoğunluk iradesi gücünü kullanmak suretiyle parlamento aritmetiğini değiştirmeye teşebbüs ederse işte bu teşebbüsün önündeki asıl engel dokunulmazlık güvencesidir ve bu güvenceye bütün demokratik anayasalarda yer verilmiştir. Bizim Anayasa’mız da bu hükme yer vermektedir.

Peki, ne diyor bize 83’üncü maddenin ikinci fıkrası? Bu maddeye göre, milletvekilleri dokunulmazlık güvencesine sahiptir ve bu güvenceyi ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi kaldırabilir ve bunun iki istisnası vardır Anayasa’mızda. Biri, ağır cezayı gerektiren suçüstü hâli yani bir milletvekili herkesin önünde birilerini öldürürse artık dokunulmazlık güvencesinden yararlanamaz. Diğeri ise 1982 Anayasası’na özgü olan garabettir. Bir milletvekili, milletvekili seçilmeden önce yargılanmasına başlanmış olmak kaydıyla Anayasa’nın 14’üncü maddesini ilgilendiren durumlar söz konusu olduğunda dokunulmazlık güvencesinin kapsamı dışında kalmaktadır.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Sayın Can Atalay’ın yargılanmakta olduğu davanın bu 14’üncü madde kapsamına girmediğini belirterek açıklamalarıma devam ediyorum. Aslında bu seçimleri takiben beklenen neydi? Can Atalay serbest bırakılacaktı ve gelip burada hepimiz gibi yemin ederek görevine başlayacaktı. Bu olmadığı için kendisi yargıya müracaatta bulundu ve Anayasa’nın 148’inci maddesi gereğince bireysel başvuru hakkını kullandı ve Anayasa Mahkemesi de gerekçelerini 27 Ekim 2023’te Resmî Gazete’de yayınladığı kararıyla şuna hükmetti, dedi ki yüksek mahkeme: “Can Atalay’ın serbest bırakılmaması, Anayasa’mızın 67’nci maddesinin kendisine tanıdığı seçilme hürriyeti ile siyasi faaliyette bulunma hürriyetinin ihlalidir. Aynı zamanda Anayasa’mızın 19’uncu maddesiyle garanti edilen kişinin güvenliği hakkının ihlalidir.” Ve mahkeme devam etti, dedi ki: “Can Atalay’ın derhâl serbest bırakılması gerekir.” Ve bu kararını da İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine hitaben çok açık bir biçimde ifade etti ve Can Atalay için 50 bin lira manevi tazminata hükmetti.

Şimdi, konunun asıl can alıcı noktasına gelmek istiyorum. Aslında Can Atalay’la ilgili olan bu karar evvelce Ömer Faruk Gergerlioğlu’yla ilgili olarak verilmişti ve yüksek mahkeme o kararın da Anayasa’mızın 83’üncü maddesinin ikinci fıkrasıyla 14’üncü maddeye yapılan atfın hukuki değerini açıklamıştı ve bu kararda da aynı ifadeleri tekrarladı. Peki, ne diyor Anayasa Mahkemesi? Anayasa Mahkemesi şunu söylüyor: “Bir hukuk devletinde esas olan kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesidir.” Bu ne anlama geliyor? Suç ve ceza yaratma yetkisi sadece ve sadece kanun koyucuya aittir ve mahkeme devam ediyor. “14’üncü maddeyle ilgili durumlar ifadesinin ceza hukukumuzda hiçbir karşılığı yoktur.” Çünkü Ceza Kanunu’nda “14’üncü maddeyi ihlal eden suçlar” diye bir suç kategorisi yoktur. Dahası, Anayasa’nın 14’üncü maddesinin kendisi de bir suç ve ceza yaratmamıştır. Zaten anayasalar suç ve ceza yaratamazlar teknik olarak. Nedir 14’üncü maddede düzenlenen hüküm? Hürriyeti yok etme

hürriyetinin meşru bir hürriyet olmadığı ve bu hükmün evrensel anlamı şudur: Hepimizin hürriyetlerinin ek bir anayasal güvencesidir ve mahkeme devam ediyor, diyor ki: “Yargı kuruluşları suç ve ceza yaratamazlar. Ceza Kanunu’nda düzenlenmeyen bir fiili onlar içtihatlarıyla suç gibi telakki edemez, ceza öngöremezler, bunu yaparlarsa hukuk devletin belirlilik ilkesini ihlal etmiş olurlar.” Aslında, Anayasa Mahkemesi, bütün bu açıklamaları Ömer Faruk Gergerlioğlu kararıyla net bir biçimde ortaya koyduğu hâlde bir kez de Can Atalay için açıklamak mecburiyetinde kalmıştır. Böylece aslında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 2 kez Anayasa’nın 153’üncü maddesinin gereğini yerine getirmemiştir. Neden 2 kez? Birincisi, Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında verilen kararı aynı veya benzer olan bütün durumlara uygulamak zorundadır mahkemeler. Dolayısıyla, Can Atalay seçimleri takiben serbest bırakılmalıydı. İlk ihlal buradadır. İkincisi, münhasıran Can Atalay’ın başvurusu üzerine verilen kararı takiben hemen 27 Ekim gecesi Can Atalay serbest bırakılması gerekirken serbest bırakılmamıştır ve ikinci ihlal burada karşımıza çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kamuoyunda herkes Anayasa hükümleriyle ilgili ipe sapa gelmez yorumlar yapıyor. Anayasa Mahkemesinin Anayasa hükümlerini değiştirdiği gibi sözler söyleniyor ve Anayasa Mahkemesinin hukuki varlığını sona erdirmeye yönünde bir zihinsel ortam hazırlanmak isteniyor. Bakınız, hepimizin anayasal haklarının yegâne teminatı Anayasa Mahkemesidir ve Anayasa Mahkemesinin hem Atalay kararında hem de Ömer Faruk Gergerlioğlu kararında belirttiği gibi Anayasa hükümlerini hukuka uygun tekniklerle yorumlama yetkisi bütün mahkemelerdedir ancak Anayasa Mahkemesi Anayasa hükümlerini nihai olarak yorumlama yetkisine sahip yegâne organdır. Dolayısıyla Anayasa’mızın 153’üncü maddesindeki açık hüküm karşısında artık Can Atalay’ın serbest bırakılmaması söz konusu olamaz.

Ben bu vesileyle bir hafta önce kaybettiğimiz çok değerli anayasa hukuku hocam hakkında bir referansta bulunmak istiyorum. Anayasa hukukçusu Değerli Hocamız Ergun Özbudun, hâlen hepimizin elinde olan “Türk Anayasa Hukuku” başlıklı esirinin “Anayasa Yargısı” bölümünde aynen şunu söylemiştir: “Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamamak, ceza hukuku yönünden suç teşkil eder, özel hukuk yönünden tazminat sorumluluğunu gerektiren bir haksız fiildir.” Ben de tekraren şunu söylüyorum: Anayasa Mahkemesinin kararlarını 153’üncü madde hükmüne rağmen, bu hükmün açık ifadesine rağmen uygulamamak, Türk Ceza Kanunu’nun 257’nci maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunun ifadesidir ve borçlar hukuku anlamında tazminat yükümlülüğü gerektirmektedir.

Değerli milletvekilleri, aslında hepimizin hayatını ilgilendiren çok kötü bir senaryonun içindeyiz. Kimler bu senaryoyu yazdı, bilmiyorum ama yapılmak istenen şudur: Sözüm ona bir yapay Anayasa krizi yaratmak ve bu krizin çözümü olarak da “sivil ve demokratik Anayasa” şeklinde dilinize pelesenk olan anlamsız kavramı tekrarlayarak bizi bir Anayasa değişikliğiyle karşı karşıya bırakmak ve Anayasa Mahkemesinin ya yetkilerini budamak veya Anayasa Mahkemesini topyekûn ortadan kaldırmak.

Değerli milletvekilleri, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin hâlen vicdanı olan milletvekillerine seslenmek istiyorum: Sizler bu Anayasa’da çok önemli değişikliklere imza attınız. 2004 değişikliği, 2010 değişikliği sizin öncülüğünüzde hazırlandı ve sizin öncülüğünüzde, Türkiye, hukuk devleti önündeki birçok engeli kaldırdı, bu sayede Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde adayların üyelik başvurularının müzakerelerine geçiş şansını elde etti. Sizlere geçmişinizi hatırlatmak istiyorum ve bir kez daha vicdanınıza sesleniyorum: Lütfen bizi yapay bir Anayasa kriziyle baş başa bırakmayın, Türkiye’yi bir Anayasa değişikliğiyle karşı karşıya bırakmayın.

Hepimizin temel görevi bu Anayasa’nın hükümlerinin harfiyen uygulanmasını yerine getirmek olmalıdır. Nitekim, burada bulunan hazırunun hepsi 2 Haziran günü yemin etmiştir. Neye dayanarak? Anayasa’nın üstünlüğü ilkesine sadık kalacağı yönünde yemin etmiştir. Hepimizin görevi Anayasa’nın hükümlerinin uygulanmasını sağlamaktır.

Sizleri saygıyla selamlıyorum ve Can Atalay’ın bir an önce serbest bırakılmasını, gelip bu kürsüde yemin ederek bizlerle beraber göreve başlamasını diliyorum.

İyi günler. (Saadet Partisi, CHP, HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Ben teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu’na söz veriyorum.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi şahsım ve parti grubum adına saygılarımla selamlıyorum.

Binlerce yıllık Türk devlet geleneğine sahip olan Türk milleti, bugün, bu büyük devlet geleneğinin inkâr edildiği, bu sebeple de tahkir edildiği bir dönemi yaşamaktadır. Bugün geldiğimiz noktada memleketimiz Türk devlet geleneğinden süzülüp gelen hafızayı ve tecrübeyi yok sayan iktidar blokunun kendi iç çatışmaları ve hezeyanları tarafından âdeta kuşatılmış durumdadır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi eliyle ülkemize yaşıtılan devlet krizi, sizleri bu kürsüden yıllarca uyardığımız, tenkit ettiğimiz şekliyle Türkiye Cumhuriyeti devletinin devlet olma vasıflarından arındırılarak bir parti aparatı hâline dönüştürülmesinin doğal bir sonucudur. Açık ve net bir biçimde ifade ediyoruz, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararı Anayasa’yı yok sayarak, Anayasa Mahkemesini fiilen ortadan kaldırma çabasından ibarettir. Kararı hukuki olarak değerlendirmeye gerek dahi duymuyorum, zira Yargıtayın bu kararı hukuki bir karar değil, siyasi bir deklarasyon metnidir. Yargıtay 3. Dairesi tarafından yayımlanan bu siyasi deklarasyon metni doğrudan Türk milletinin iradesinin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisini, Anayasa Mahkemesinin tüzel kişiliğini ve bizatihi Anayasa’nın kendisini hedef almaktadır. Gazi Meclisimizin yüksek iradesi en son 15 Temmuz hain darbe girişimi sırasında bu kadar açık ve net bir biçimde hedef alınmıştı. Türkiye Büyük Millet Meclisine talimat, nasihat vermek, yön çizmek Yargıtay 3. Dairesinin yetkisinde olan bir husus değildir. Bunu yapabilecek yiğit de henüz doğmamıştır.

İşgal günlerinde İstiklal Savaşı’na riyaset eden, üstün iradenin üstün müessesesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına doğrudan ve direkt çağrıda bulunuyoruz: Bu darbe girişimine ve Meclis iradesine yönelik bu dayatmaya karşı tarihî bir görev ve sorumluluk kendisini beklemektedir. Sayın Numan Kurtulmuş’un uhdesinde bulunan, bugün artık mücessem hâle gelmiş bu görev ve sorumluluğun bir gereği olarak Gazi Meclisin şeref ve haysiyetini müdafaaya yönelik her türlü irade beyanını bilinsin ki İYİ Parti sonuna kadar destekleyecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Yargıtay 3. Ceza Dairesi Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunarak bizzat anayasal hukuk düzenine, hukukun üstünlüğüne ve devlet organları arasındaki işleyişe yönelik bir darbe girişiminde bulunmuştur. Bu karar devlet idaresinde kuvvetler ayrılığını, hukukun üstünlüğünü, mahkemelerin bağımsızlığını, hâkimlerin tarafsızlığını tamamen ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. 3. Dairenin bu kararı yalnızca şekli olarak değil, aynı zamanda muhteva olarak da bir ucube karardır. Metnin içine dercedilmiş olan “Arap Baharı’nın jeopolitik etkileri” gibi tamamen subjektif ve uluslararası politikaya ait olan hususlarda tespitlerde bulunmak acaba ne zamandan beri Yargıtayın görevleri arasındadır, doğrusunu isterseniz merak ediyoruz.

İYİ Parti olarak, bu ucube kararın imzacılarına ve bu yargı darbesi girişiminin sahiplerine şunları söylüyoruz: Anayasa’yı hedef almak demek Türkiye Cumhuriyeti devletini hedef almaktır. Anayasa’ya darbe vurmaya kalkışmak Türk milletine ve Türk devletine darbe vurmaya yeltenmektir. Anayasa’yı, anayasal düzeni yok sayanları Türk milleti de Türk devleti de bilinsin ki elbet bir gün yok sayacaktır.

Bu karara imza atan Yargıtay üyeleri derhâl görevden el çekmeye davet edilmeli ve haklarında Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu tarafından cezai soruşturma başlatılmalıdır. Siyaset kurumunun tamamını ve devlet olma vasıflarını hâlen kaybetmemiş makamlarını bu darbe teşebbüsüne karşı hep birlikte hareket etmeye davet ediyoruz. Herkes şunu iyi bilsin ki, Türk milletinin yüksek iradesi her türlü hukuksuzluk ve hakkaniyetsizlik karşısında nihai kararı verecek kudrete sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti devleti asla ve kata da sahipsiz değildir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, devlet dediğiniz kavram milletin teşkilatlanmış hâlidir ve bu kavram iki ana sütun üzerine kurulur: Hukuk ve liyakat. İçinde bulunduğumuz siyasal düzenin en temel sorunu şudur: Geldiğimiz noktada, mesele artık devlette liyakat meselesi değildir, mesele iktidar blokuna biat etme meselesidir. Bu yozlaşmış siyasi düzende mesele artık hukukun üstünlüğü değil, üstünlerin hukukunu inşa etmeye kalkışma meselesidir. İktidar blokunun el birliğiyle Türkiye’yi sürüklediği bu devlet krizinin gerçekteki sebebi liyakatin yerle yeksan edilmesi, hukuk devletinin tasfiye edilmesi ve Anayasa’nın askıya alınmaya kalkışılmasıdır.

Sizleri yıllarca uyardık ve eleştirilerimizin arasına uyarılarımızı da yerleştirdik, dedik ki: Bu tek adam rejiminde irade ve idare tümüyle tek merkezde, bir kişinin uhdesinde, iki dudağının arasında toplanmış, devletin kendi içindeki denge ve denetleme mekanizmaları yok edilmiştir. Devlet erklerinin tek bir kişiye bağlanması, yargının siyasallaşmasına, yasama erkinin işlevsiz hâle getirilmesine ve en nihayetinde kuvvetler ayrılığının yok edilmesine sebep olur. Yargı kanadını oluşturan mekanizmaların böylesine yozlaşmış bir tek adam rejimi içinde bağımsız ve tarafsız kalması elbette mümkün olamaz. Nitekim, bugün Yargıtay 3. Ceza Dairesi eliyle memlekete yaşatılan devlet krizi de bu işte bu yapısal siyasi hastalıkların doğal bir sonucu olarak karşımızda durmaktadır. Yargıtayın Anayasa Mahkemesi kararına uymaması hukuken izah edilemezken Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması artık Türkiye’de hiçbir vatandaşın hukuk güvenliğinin kalmadığının da açık bir kanıtıdır. 3. Ceza Dairesinin hukuk ve adalet hilafına almış olduğu kararın vahameti hukuki açıdan somut bir şekilde ortadadır çünkü Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü Anayasa’nın 11’inci maddesinde düzenlenmiş olmasına rağmen “Anayasa Mahkemesinin kararları” başlıklı Anayasa’nın 153’üncü maddesinde ifadesini bulan “Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir.” ifadesi bulunmasına rağmen ve 3. Ceza Dairesi yetki aşımı yapmış ve Anayasa’nın amir hükümlerini göz göre göre yok saymıştır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi Anayasa Mahkemesi kararı hakkında “Hukuki değer ve geçerlilik izafi edilemeyeceği cihetle bu bağlamda Anayasa’nın 153’üncü maddesi kapsamında uygulanması gereken bir karar bulunmamaktadır.” diyerek aslında Anayasa Mahkemesinin kararını çiğnediğini kapalı olarak itiraf etmiştir. Zaten Anayasa’nın 148’inci maddesi gereğince olağan kanun yolları tüketilmeden Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun yapılamayacağı da aşikârdır. Bu doğrultuda, 3. Ceza Dairesinin kendi kararının mevcudiyetine atıf yaparak uymama kararı vermesi yalnızca hukuki açıdan değil aynı zamanda akıl ve mantıkla da izah edilemeyecek bir durumdur.

Gelinen noktada ne yazık ki mahkemeler vasıtasıyla hak, hukuk, adalet tesis edilemediği gibi, siyasi iktidar eliyle ülkenin adalet sistemi de hepimizin gözleri önünde katledilmeye devam etmektedir. Eğer 21’inci yüzyılın Türkiye’si böyle bir hukuk garabeti yaşıyorsa ve biz hâlâ “Adalet ve demokrasi nerede; Anayasa’ya sadakat nerede?” diye bir arayışın içerisine girmiş isek, eğer yargı bir siyasi ittifakın mensuplarına böylesine pay edilmiş ve devletin en kritik kurumları siyasi cepheleşmenin merkez üssü hâline getirilmişse Allah aşkına siz hangi Türkiye Yüzyılı’ndan bahsediyorsunuz? Siyasilerin her davaya müdahil olduğu, bir telefonla hukuka aykırı tutuklamaların yapıldığı yahut hukuka aykırı tahliyelerin gerçekleştiği, vatandaşlarımızın artık yargıya güven duymadığı, adaletin sembolü olan o heykelin gözlerindeki bağın çözüldüğü dolayısıyla adalet terazisinin de sürekli olarak iktidar yandaşlarından yana ağır bastığı Türk adalet sisteminde bu büyük yozlaşma ve siyasallaşma anayasal düzeni tehdit eder hâle

gelmiştir. Allah aşkına aklınızı başınıza alınız, eğer yargıyı tahakküm altına alırsanız, onu kendi siyasi ajandalarınızın bir dişlisi hâline getirirseniz olacağı elbette ki budur. Hâkim, hâkim olmaktan çıkar; savcı, savcı olmaktan çıkar ve anayasal düzen bir avuç haddini bilmezsin elinde oyuncak hâle gelir. Lafı eğip bükmeye hiç gerek yok; bu devlet krizinin müsebbibi de muhatapları da bugünkü iktidar ve Cumhur İttifakı’dır. Kriz, iktidar blokunun kendi içindeki kliklerin ve çatlakların çatışması krizidir. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararında yer alan “yargısal aktivizm” “tehdit” ve “vesayet” gibi ifadeler bir siyasi parti sözcüsünün kullandığı ve işaret ettiği kavramlardan ibarettir. Yargıtay 3. Ceza Dairesi kendisine Anayasa ve kanunları değil de bir siyasi partinin sözcüsünü referans alıyorsa o ülkede yargının tarafsız ve bağımsız niteliği yerle bir edilmiştir anlamı çıkar.

Anayasa değişikliği tartışmalarının gündemde olduğu, Anayasa Mahkemesinin varlığının dönem dönem tartışmaya açıldığı bir ortamda Anayasa Mahkemesine karşı yapılan suç duyurusunu ve hukuksuz kararları asla bir iş bilmezlik olarak değerlenmiyoruz, bilakis anayasal düzene karşı tüm bu girişimler bilinçli politik tercihlerin doğal bir sonucudur diye bakıyoruz.

Yargıtay 3. Ceza Dairesinin bu denli cüretkâr bir kararı pervasızca kaleme almasını da asla kabul edemiyoruz. Bu ceza dairesi haddini, yetkisini ve görev sınırlarını aşarak ve kuvvetler ayrılığı ilkesini zedeleyerek Anayasa’nın 153’üncü maddesini uygulamadığı gibi, millet iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisine de âdeta nota vermiştir. İlgili Ceza Dairesi bu tutumuyla hem normlar hiyerarşisini tanımayarak Türk hukuk sistemini çiğnemiş hem de kendisini millet iradesinin üstünde konumlandırmıştır. 3. Ceza Dairesi üyeleri, kendilerini Türk yargı teşkilatı içinde ayrı bir konumda görmekte ve anayasal düzene açıkça başkaldırmaktadır. Bu hukuk dışı karar sebebiyle Yargıtay içerisinde görevini layıkıyla yapma gayreti taşıyan diğer üye, hâkim ve çalışanlar da maalesef töhmet altında bırakılmıştır. Yargı üzerinde kurulan hegemonya ve yönlendirmeye kuvvetler ayrılığı ilkesi ortadan kalkmış, mahkemelerin bağımsızlığına, hâkimlerin tarafsızlığına yönelik gayrihukuki girişimler kamu vicdanını derinden yaralamıştır. Unutulmasın ki 100’üncü yılını dolduran büyük Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Hukuka gölge düşmesine, adaletin askıya alınmasına ve Anayasa’ya karşı cephe açılmasına asla izin vermeyeceğiz, bunu da hiçbir şekilde hoş karşılamayacağız. İYİ Parti olarak biz, demokrasiye olan inancımızdan, Anayasa’ya olan bağlılığımızdan ve hukuka duyduğumuz sadakatimizden de asla taviz vermeyeceğiz. Anayasa Mahkemesinin itibarsızlaştırılmasına, mahkemelerin hukuka meydan okumasına da izin vermeyeceğiz. Türkiye Cumhuriyeti devletini insan haklarına saygılı, Anayasa’nın üstünlüğünü kabullenmiş, demokratik ve bağımsız bir hukuk devleti anlayışıyla ilelebet payidar kılacağız. Bilinmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir ve bu devletin mahkemelerinin de meşruiyet kaynağı yürürlükte olan Anayasa’mızdır. İYİ Parti olarak biz adalet sisteminin hangi fikir ve ideolojiye sahip olursa olsun siyasallaşmasının sonuna kadar karşısındayız. Adalet siyasallaşarak değil bağımsız ve tarafsız yargının inşa edilebilmesiyle sağlanabilir. Yarın iktidar değiştiğinde kendini iktidar blokunun uzantısı görenler dile getirdiğimiz siyasi ve hukuki yozlaşmanın bizzat mağdurları da olabilir. Adaletin bir gün herkese lazım olacağını hatırlatır, partim ve şahsım adına yüce Meclisi saygılarımla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç Dora’ya söz veriyorum.

Sayın Karakoç Dora, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair

Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, ebedî Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını saygıyla yâd ediyor ve 6 Şubatta merkez üssü Kahramanmaraş olan depremlerde hayatını kaybeden canlarımızı özlem ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, sözlerime başlarken 7 Ekimden bu yana İsrail'in Gazze'de otuz dört gündür sürdürmekte olduğu ve daha da süreceğinden endişe duyduğumuz soykırım boyutunda olan insanlık dışı saldırılarını kınıyorum. Bir insan ve bir anne olarak yaşamdan acımasızca koparılan Filistinli çocukların acısını yüreğimin en derinlerinde hissederken zulme ve adaletsizliğe hiçbir zaman boyun eğmemiş Türk-İslam ülküsünün bir neferi olarak insan hakları savunuculuğunun sözde bayraktarlığını yapan ülkelerin bu vahşete karşı “-mış” gibi yapmalarını ise lanetliyorum.

20'inci yüzyıl boyunca Filistin coğrafyası özelinde kan ve gözyaşının durmaması İsrail hükümetlerinin mütecaviz tavırlarını insanlık suçu boyutuna evriltmeleri ve kendi kamuoyu içinde sağduyuya sahip insanlara dahi kulaklarını tıkamalarıyla gerçekleşmiştir. Ne var ki bu yüzyılda da İsrail, kendi hesabına bir değişikliğe hiçbir şekilde mahal vermemiştir. 2,5 milyon Gazzeli Filistinli için yaşam hakkı tanınmamakta ve uluslararası hukuka aykırı işgaller için askerî operasyonlar düzenlenmeye devam edilmektedir. Hâl böyleyken dünyadaki haksızlıklara karşı herhangi bir sınıflandırma gözetmeksizin hiçbir zaman susmamış olan Türk milleti bu vahşete karşı hem milletiyle hem de devletiyle kayıtsız kalmamaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Filistinlilere gerek insani gerek siyasi gerekse askerî yardımın yapılması adına atılacak her türlü adımın ve uluslararası girişimin destekçisi olduğumuzu belirtmek isterim. Maalesef dünyanın dört bir yanında sıcak çatışmalarla kan dökmeye devam etse de Türk milleti, olarak bilmekteyiz ki kalem kılıçtan keskindir. “Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum.” diyerek eğitimi kutsal kabul eden bir dinin mensupları olarak Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın başladığı bugünlerde sahip olduğu ekonomik güç ve insani yaklaşımla Türkiye, dost ve kardeş ülke sayısını her geçen gün yüreklerle kurduğu köprülerle artırarak dış politika hedeflerini kararlılıkla yerine getirmektedir ve getirmeye devam edecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk devrini gerçekleştirmede parlayan bir yıldız olarak lider ülke pozisyonunu tahkim etmesini canıgönülünden niyaz ettiğimiz Türkiye'nin, dünyanın geçmekte olduğu bu zor dönemde ne kadar kıymetli bir sığınak olduğunun ve kendi gücünü ve kapasitesini mütemediyen artırarak bölgesel ve küresel manada etkin bir güç olduğunun bilincindeyiz.

Türkiye'nin herhangi bir dayatmaya ve tahakküme mahal vermeksizin bölgesel ve küresel krizlerin çözümünde üstlenmiş olduğu rol çok önemlidir. Bu bağlamda, köhnemiş ve atıl kalmış olan uluslararası sistemin 20'nci yüzyıl bakiyesi ulusüstü platformları yerine yeni nesil bir diplomasi anlayışı ortaya koyan Türkiye'nin çok taraflı ve sonuç odaklı girişimleri, sadece bizlerin değil, dünyanın pek çok coğrafyasında takdir ve teşvikle karşılanmaktadır. Bugün sadece Orta Doğu'da değil Balkanlarda, Güney Kafkasya'da, Ukrayna'da ve Afrika Kıtası'nın pek çok ülkesinde Türk diplomasisi, Türk sanayisi, Türk tarımı, Türk savunma sanayisi ve Türk eğitimi gibi aracı alanların desteklenmesiyle Türkiye'nin küresel ölçekteki pozisyonu gün geçtikçe kuvvetlenmektedir. Dahası, milliyetçi ülkücü hareketin lideri Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin 19 Eylül 2023 tarihinde söylediği şu sözler oldukça önemlidir: “Türkiye Cumhuriyeti tam bağımsızdır. Cumhuriyetin yeni yüzyılında iç ve dış kaynaklı tüm kamburlardan kurtulmak millî gayemizdir. Kimseyi uşak görmeyiz, hiç kimsenin de Türkiye'yi uşak mertebesine çekmesine müsaade etmeyeceğiz. Türk ve İslam toplumları, Afrika ve Balkan ülkelerini de içine alacak şekilde yeni bir dünyanın yol haritasını çizebilecektir.” İşte bu sözler Türkiye Yüzyılı'nın

ve Türk devrinin uluslararası meselelerin önümüzdeki süreçte hangi jeopolitik eksen üzerinden ele alınacağını ve Türkiye'nin lider ülke vizyonunun hangi istikamet doğrultusunda ilerleyeceğinin en büyük işaretidir.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle Türkiye Yüzyılı'nın başladığı bugünlerde Türkiye'nin dış politika vizyonunun ana sütunlarından birini oluşturan Türk devletleriyle iş birliğine değinmek isterim. Geçtiğimiz hafta düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatının 10'uncu Zirvesi, Türkistan'dan başlayarak, Hazar, Güney Kafkasya, Anadolu'yu saran ve Doğu Avrupa'ya kadar uzanan gönül iklimimizin müşterek paydası olan Türk yurtlarının kader birliğine dair önemli kararların alındığı bir toplantı olarak tarihe geçmiştir. Zirve kapsamında 2023-2027 Eylem Planı üye devletler tarafından Türk devrini inşa etmek amacıyla ele alınmıştır. 2023'te yaşamış olduğumuz Kahramanmaraş merkezli deprem felaketine ilişkin 6 Şubatın “Türk Dünyası Afetzedeleri Anma ve Dayanışma Günü” ilan edilmesi kararı, Türk koridorunun cazibesini ve etkinliğini arttırmak amacıyla müşterek gümrük işlemlerinde kolaylık sağlanmasına yönelik kararlar ve Astana'nın 2024 Türk dünyası finans merkezi ve İstanbul'un 2025 Türk dünyası finans merkezi olarak ilan edilmesine ilişkin kararlar, yapay zekâ, yenilenebilir enerji ve uzay teknolojileri gibi yüksek teknoloji sektörlerinde araştırma ve girişimciliği teşvik eden kararlar başta olmak üzere atılan pek çok önemli adım, Türk dünyasının sevinci bir, derdi bir ve ülküsü bir Türk devrinin eşliğinde olduğunu göstermektedir. Türk Devletleri Teşkilatının 10'uncu Zirvesi kapsamında alınan kararlarla ile Türk kuşağını güçlendirerek Türkistan'dan Doğu Avrupa'ya kesintisiz bir kara ve hava hâkimiyeti kurulması ve bu alan içerisinde dil, ekonomi ve savunma iş birlikleri başta olmak üzere pek çok sahada ortak hareket imkânının tesisine ilişkin koyulan hedeflerin gerçekleştirilebilmesi oldukça önemlidir. Karabağ Zaferi'nin de 3'üncü yıl dönümünü kutladığımız bugünlerde? Zengezur Koridoru'nun hayata geçmesinin fiilî bir birleşme arzuladığımız kardeş devletlerimizle bu kesintisiz hâkimiyetli tesis edebilmemiz adına ne kadar önemli ve öncelikli olduğunu bir kez daha görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, 2'nci milenyumla, devletler arası nizam geçmiş yüzyıllara göre daha karmaşık bir sistematığe bürünmüştür. Uluslararası hukuk teamüllerinden tatalım da hükümetüstü kurumlara ve uluslararası platformlara kadar pek çok kurum ve olgu küreselleşmeden nasibini fazlasıyla almıştır. Dünyadaki milletler arası nizamın 21'inci yüzyıl itibarıyla ulus devlet ölçeğinden bireye doğru indirgenen ilişkiler ağıyla örülmesi, ülkeler arası münasebetlerde hesap edilmesi ve önemle yatırım yapılması gereken yeni parametreler ortaya çıkarmıştır. Yaşamakta olduğumuz “dünya” adlı küresel köyde düne kadar “ülkeler arası” ve “bireyler arası” olarak sınıflandırabileceğimiz etkileşim seviyelerinin var olduğunu söyleyebilirdik. Şimdi ise herhangi bir ülkenin yapmış olduğu iyi veya kötü eylemin bir başka toplumdaki bireyleri etkileyen yeni bir kategori hâlini almasıyla, eşit görünmeyen tüzel ve özel kimliklerin de uluslararası ilişkiler bağlamında sıklıkla etkileşim içerisinde olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca, diplomasinin çeşitlendirilmesi ve Türkiye'nin millî sorumluluklarının küresel ölçekte ifa edilebilmesi adına bu yeni, çok boyutlu ilişkiler ağı içerisinde var olması ve millî imkânlarını makul ve etkin ölçekte bu alana sevk etmesi önemlidir.

Bir ülkenin, muhatabı bir başka ülke üzerinde yürütmüş olduğu resmî diplomatik faaliyetlerinin ötesinde, insani kalkınma, insani yardım, eğitim ve sağlık gibi alanlarda gerçekleştirmiş olduğu girişim ve uygulamaları adlandırma adına “kamu diplomasisi” tabiriyle ifade edilmektedir. Bu girişim ve uygulamalar bütünü ise günümüzde diploması ve uluslararası ilişkilerdeki çok yönlülüğün geliştirilmesi adına göz ardı edilemez bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamu diplomasisinin etkin bir şekilde uygulanması, bir ülkenin millî popülarlığını ve millî karizmasını kullanarak bir başka ülke üzerindeki toplumu mobilize edebilme kapasitesiyle doğru orantılıdır. Türkiye ise dünyanın pek çok farklı coğrafyasında olduğu üzere karşılıklı kazan-kazan prensibinden doğan ve muhataplarımıza eski sömürü devirlerinin travmalarını yaşatmadan bağ kurmaya önem veren bir dış politika vizyonuna

sahiptir. Afrika ise bu dış politika vizyonumuzun ziyadesiyle kabul gördüğü ve yükselen bir değer olarak benimsendiği coğrafyaların başında gelmektedir. 2023 yılı itibarıyla ticari hacmimiz yıllık 40,7 milyar dolara ulaşmıştır. Afrika'nın 44 ülkesinde yer alan diplomatik temsilciliklerimizin yanı sıra TİKA, AFAD, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, Türkiye Diyanet Vakfı, Anadolu Ajansı, Türk Hava Yolları gibi kurumlarımız aracılığıyla ve pek çok sivil toplum kuruluşunun da katılımıyla geniş çaplı bir insani yardım ve kalkınma diplomasisi yürütülmektedir.

“Afrika'nın sorunlarına Afrikalı çözümler” yaklaşımıyla yürüttüğümüz bu çok yönlü ve çok katmanlı Türk dış politikasının başarısı herkesçe malumdur ve takdire şayandır. Bizler Türk milleti olarak Afrika'nın kadim milletleriyle 10'uncu yüzyıldan beri derin bağlar kurmuş ve bu büyük kıtanın dört bir yanında Türk-İslam kültürünü nakşeden hanlar, camiler, medreseler, limanlar, kütüphaneler ve şifahaneler imar ederek Afrikalı kardeşlerimizin hizmetine sunmuşuz; pek çok Afrikalı milletle kader, kıvanç ve keder birliği yapmışız; birlikte aynı cephelerde şehit düşmüş, zulme ve sömürüye beraberce başkaldırmışız. Kısacası, Afrika konusunda pek çok güzel şey yaptık, tek bir şey hariç: Sömürü. Asil Türk milleti, bu güzel beldeleri ve güzel insanları tarihin hiçbir döneminde “beyaz adam” sıfatıyla sömürgeleştirmede, sömürmedi.

Portekiz sömürgesinden 1975 yılında bağımsızlığını kazanan fakat 2000'li yıllara kadar da iç savaşla mücadele eden Angola, İngilizce ve Fransızca konuşulan pazarlarla çevrili bir Portekiz dili ülkesi olduğundan Güney Afrika ticaret ağlarına katılmakta zorlanmakta ve bu nedenle dışarıya kapalı bir tutum izlemektedir. Güney Afrika Kalkınma Topluluğunun gümrük birliğine katılmayan Angola bu tutumunu değiştirerek Afrika Birliği Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesine imza atsa da henüz hiçbir ülkeyle yürürlükte olan bir tarife tavizi bulunmamaktadır.

Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı 2020 Endeksi'nde sınır ötesi ticaret kategorisinde 190 ülke arasında 174'üncü sırada yer alan Angola'yla gümrük konularında karşılıklı idari yardım anlaşmasıyla Angola'nın ticari olarak dış dünyaya açılmasının ilk adımlarında ona kurumsal kapasite gelişimiyle destek veren Türkiye, meselenin kendi çıkarı değil küresel refah olduğunu bir kez daha tüm dünyaya göstermektedir.

Bugün dahi Türk ve Türkiye düşmanları tarafından Afrika'da artan Türkiye görünürlüğü hedef alınarak Kuzey Afrika, Sahra Altı, Batı ve Orta Afrika ve Kızıldeniz havzasında Afrikalı devletler ve milletler tarafından Türkiye'ye gösterilen teveccüh hedef alınmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak “Türk, beklenendir.” şiarını dünyanın dört bir yanına nakşetmiş olan ecdadımıza yaraşır bir şekilde Türkiye'nin Afrika özelinde yapmış olduğu yatırımların destekçisi olmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye olarak Afrika'da bulunan pek çok ülke ile ikili ilişkiler kapsamında çok derin ve güçlü bağlara sahip olduğumuz gibi, Afrika Birliği gibi etkin bir uluslararası teşkilatla da aktif bir diyalog içerisinde olmamız elbette ki Afrika'nın kendi potansiyelini mevcut küresel yönetiminde en üst noktaya taşıyabilmesi açısından önemlidir. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere pek çok Batı menşeli uluslararası örgüt içerisinde hem dünya nüfusu üzerindeki payı hem de küresel ekonomiye katkısı göz ardı edilerek geri plana itilmeye çalışılan Afrika ülkelerinin en büyük destekçisi ve yol arkadaşı Türkiye'dir. Bu vesileyle de sömürge zihniyetini bugün bile hâlâ taşıyan Batı merkezli birtakım odaklara rağmen Eylül 2023'te düzenlenen G20 Zirvesi'ne daimî üye olarak seçilen Afrika Birliğini ve üye ülkelerini tebrik ediyor, muvaffakiyetler diliyoruz.

Öte yandan, Türkiye olarak Afrika ülkeleriyle sanayi, tarım, ham madde, ithalat ve ihracat gibi ekonominin alt başlıklarıyla birlikte eğitim, sağlık, kültürel iş birliği gibi pek çok müşterek girişimler ortaya koyarken aynı zamanda uluslararası sistemde güvenliği ve istikrarı tehdit eden unsurlara da ortak bir tavır ve cevap geliştirme gayreti içerisindeyiz. Bu gayret elbette ki Türkiye-Afrika ilişkilerini uzun

soluklu ve sürdürülebilir kılmanın en önemli koşuludur. Türkiye'nin, Afrika'nın muhtelif coğrafyalarında Boko Haram, Eş Şebab, DEAŞ gibi terör örgütlerine karşı Afrika devletlerinin yanında maddi ve manevi tüm desteğiyle yer aldığı artık tüm dünya kamuoyu tarafından bilinen ve inkâr edilemez bir gerçektir. Başta Somali, Etiyopya, Sudan, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Libya gibi ülkelerin yaşamış oldukları iç savaşlarda gerek siyasi gerekse maddi bir tavır koyan Türkiye'nin bu coğrafyalara barışın gelmesi adına yapmış olduğu katkı Afrika ve Afrikalılar açısından müstesnadır. Dahası; Burkina Faso, Cezayir, Çad, Fas, Gana, Kenya, Mali, Moritanya, Nijer, Nijerya, Senegal, Somali, Ruanda ve Uganda gibi ülkelerle yapılan savunma sanayisi iş birliği anlaşmalarıyla, başta Orta ve Batı Afrika olmak üzere Afrika'nın pek çok bölgesindeki sömürge dönemi artığı Batı dayatması uygulamaları artık son bulmuştur. Afrikalı ülkeler, Türkiye'yle yapılan savunma ve güvenlik iş birlikleri sayesinde kendi millî egemenliklerini ve bağımsızlıklarını güçlü bir şekilde muhafaza etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, bu noktada altını birkaç kez çizmekte fayda gördüğüm bir hususa değinmem gerekiyor: Türkiye'nin Afrika'yla ilişkilerinin on yıllardır gelişmekte olduğu ve Afrika ülkeleriyle müşterek güvenlik iş birliği ve terörle mücadele alanında ortak stratejiler oluşturduğu bilinse de pek çok terör örgütüyle olan müşterek mücadelenin yanı sıra FETÖ terör örgütüne karşı da Afrika'da yürütülen mücadelenin önemi ülkemiz açısından önemlidir. 2016 yılının Temmuz ayındaki hain darbe girişiminden sonra dünyanın dört bir yanına kaçarak tutunabildikleri mevzilerden Türkiye'yi hedef alan bu teröristlerin Afrika'daki Türk ve Türkiye karşıtı propagandaları, Cumhuriyet'in terörle mücadele ruhunun dış politikaya tezahürü ve Türkiye'nin etkin ve çok yönlü diplomasi hamleleri sayesinde bertaraf edilmektedir. Bizler 15 Temmuzda aziz vatanımızı nasıl savunduysak bugün de dünyanın dört bir tarafında ülkemizin adını yüceltmek gayesiyle, vatanımıza göz dikenlere nefes aldirmamak adına Türk ve Türkiye mevcudiyetini güçlendirmek zorundayız.

Bugün Angola'yla dostluk ve kardeşliğimizi pekiştirecek iş birliği anlaşmasının başta ülkemiz ve milletimiz olmak üzere tüm dünyanın refahına katkıda bulunmasını temenni ediyor, Gazi Meclisimizi ve 6 Şubat'tan bu yana bağıri yanık olsa da dimdik ayakta durmaya çalışan Kahramanmaraşlı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyor, yarın vefatının yıl dönümünde özlemle anacağımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün daima izinde olduğumuzu gururla ifade ediyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karakoç Dora, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan'a söz veriyorum.

Sayın Kunt Ayan, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Meclis Genel Kuruluna gelen sözleşmeyi tartışmadan önce uluslararası hukuk karşısında Türkiye'nin hâlihazırda taraf olduğu sözleşmeleri ve sorumluluklarını konuşmamız gerekir. Bir hukukçu olarak da bir vekil olarak da bu konuda açıkça söylememiz gereken bir şey var; o da uluslararası hukukta ve hak temelli sözleşmeler bakımından Türkiye'nin sınıfta kaldığıdır. Bunların başında da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve onun yargısal denetim ayağı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gelmektedir. Türkiye, yetmiş üç yıl önce, 4 Kasım 1950'de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf olmuştur. Taraf olduğundan bu yana katlanarak artan başvurularıyla Türkiye'nin durumunu özetleyen bir kelime var: İstikrar. “İstikrar” kelimesini iktidar kürsüsü çok sever ancak bu istikrarın Türkiye hakkında şikâyetlerin, hak ihlallerinin, hukuka güvensizliğin, adaletsizliğin gün geçtikçe arttığını gösteren bir istikrar olduğunu buradan ifade edelim.

Burada Türkiye'nin AİHM karnesine biraz bakmak gerekiyor. Türkiye 2022 yılında Rusya'nın Avrupa Konseyinden çıkarılmasının ardından AİHM'de en çok başvurusu olan ülke oldu yani şu anda 1'inci sıradayız. AİHM'in 2022 yılı raporuna göre, Türkiye hakkında dava sayısı bu yıl 20.100'e yükseldi ve bu 20 bin dosyadan da sadece ve sadece kısa bir kısmı kabul edildi. Peki, bu kadar başvuruya rağmen Türkiye bu kararı uyguladı mı? Elbette ki uygulamadı. Yine raporlara göre, Türkiye'de son on yılda AİHM kararlarının yüzde 57'si uygulanmıyor yani verilen 2 karardan 1'i Türkiye tarafından uygulanmıyor. Aralık 2021'de Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin Selahattin Demirtaş davasında AİHM kararlarını tanımadığını açık açık ifade etti ve ne dedi açık bir şekilde? “Geçersiz ve hükümsüzdür.” dedi, “Hamlemizi yapar, işimize bakarız.” dedi. “Bunun yargıya müdahale olmadığını kim ispatlar?” diye soralım buradan. Cumhurbaşkanı çıkıp “Bizim yargımızın vermiş olduğu kararın üzerine biz Avrupa Birliği kararı tanımıyoruz.” dedi ve aynı şekilde Avrupa Konseyinin Türkiye'ye yaptığı kaç uyarı, kaç çağrısının cevapsız bırakıldığını soruyoruz buradan. AİHM, tarihinde bile nadiren uygulanan ihlal prosedürlerini uygulamak zorunda bırakıldı. Türkiye'nin uluslararası hukuku tanımamaya devam etmesi hâlinde daha ciddi yaptırım kararı alacağını da açık açık duyurdu. Uluslararası itibar ve güvenilirliği kalmayan, taraf olduğu en temel belgelere bile uymayan, yok sayan, ihlal eden bu Meclisin yeni sözleşmeleri önümüze getirmesini gayriciddi ve gayrisamimiyesiz bulduğumuzu da ifade edelim; bugünkü Yargıtay 3. Ceza Dairesi kararı da bununla bağlantısız değildir.

AİHM, Demirtaş kararında açıkça Türkiye'yi mahkûm etti. Ne dedi? Özetleyeyim: Hukuki bir terimle de değil “Sen hukuk dışı bir karar verdin, Demirtaş'ı siyaset yaptığı için, demokrasi mücadelesi verdiği için tutukladın; serbest bırakmalısın.” dedi fakat bizler burada siyasi tutsak edilmiştir arkadaşlarımız, tutuklu değildir dediğimizde, siyasi rehinedir dediğimizde iktidar kürsülerinden sesler yükselmeye devam ediyor fakat bunlara söylüyoruz, açın, AİHM'in Demirtaş kararını okuyun diyoruz.

Biz, ne tek başımıza AİHM'in ne de hukukun halkların sorunlarını çözemeyeceğini de çok iyi biliriz. Bugün hâlâ siyasi konjonktüre göre verilmeyen kararlar “İç hukuktur, müdahale edemeyiz.” şeklinde verilmiş AİHM kararının da çok net farkındayız. Biz meşruluğumuzu da mücadelemizi de haklılığımızı da halklarımızdan aldığımız güçle savunuyoruz, savunmaya da devam edeceğiz.

2017'de Mecliste, önceki dönem Urfa Vekilimiz Sayın Osman Baydemir'e -Urfa halkının Ape Osman'ı sürgünde, yine bu kumpas davalarıyla sürgüne gitmek zorunda kaldı; buradan ona bir selam göndermiş olalım- “kürdistan” ifadesini kullandığı için belki Meclisin bile geçmişinde görülmeyen bir ceza verildi. Baydemir'e verilen ceza o kadar absürttü ki bir itiraz mercisi, bir muhatap dahi bulunamadı. Neden? Çünkü Kürt düşmanlığı, iktidarı yasayla, hukukla, akılla, mantıkla bile anlaşılamayacak yollara sevk etti. Baydemir'in AİHM davası ise yıllar sonra sonuçlandı ve tam da burada söylediklerimiz gibi haklılığını ortaya çıkardı. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan bir konuşmayı, yasama faaliyetinin dokunulmazlığını burada bulunan her bir insan unutmuşken bu kararla tekrardan hatırlatıldı. Baydemir sizin tavrınızı hem söylemleriyle hem de yasal kararlar mahkûm etti ama demokratik ve siyasi özgürlükleri yok sayan bu iktidarın ve Meclisin ayıbını nasıl telafi edersiniz, orasını bilemeyiz. Bu sebepten ötürü bu kürsüden her “kürdistan” kelimesini kullandığımızda bize Anayasa madde 3'ü hatırlatanlara Anayasa madde 90'ı hatırlatmak bir şarttır diye ifade edelim.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, uluslararası sözleşmeler tarihinde sadece Kürt düşmanlığı üzerinden değil, kadın düşmanlığı üzerinden de yer almış durumda. 2011 yılında imzaya açılan 2014'te Türkiye'nin ilk imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede Cumhurbaşkanının imzasıyla çekildi. Buradan sözleşmenin 4 temel ilkesini tekrardan hatırlatmak istiyorum: 1'inci madde, kadına yönelik her türlü şiddetin ve ev içi şiddetin önlenmesi. 2'nci madde, şiddet mağdurlarının korunması. 3'üncü madde, suçluların kovuşturulması ve suçluların cezalandırılması. Son olarak 4'üncü madde ise kadına karşı şiddetle mücadele alanında bütüncül, eş güdümlü ve etkili iş birliği içeren politikaların hayata geçirilmesi.

Şimdi, bu sözleşme, kadına karşı şiddeti bir insan hakkı ihlali olarak gören ve ayrımcılık türü olarak nitelendiren ilk uluslararası düzenleme; ilk imzalayan ülke de Türkiye. Yukarıda saydığım bu maddelerden hangisini onaylamadınız da sözleşmeden hukuksuz bir şekilde çıktınız? Kadına yönelik şiddetin önlenmesini mi istemiyorsunuz diye soracağız elbette. Yine, mağdurun korunması, suçluların cezalandırılmasını mı istemediniz diye soracağız elbette. Kadına karşı şiddeti bir insan hakkı ihlali olarak görmüyor musunuz diye soracağız elbette. Bu sözleşmeden çıkmak ve kabul etmemek “Kadını da kadınların varlığını da haklarını da tanımıyorum.” demekten başka bir şey değildir. Üstelik ne için bu adım atıldı? İktidarın küçük ortaklarının çocuk ve kadın düşmanı politikaları için; gerici, eşitlikten yana olmayan anlayışlarını desteklemek için. Bu grupları yanına çekmek için bütün kadınların hayatını güvence altına alan İstanbul Sözleşmesi’nden bir gecede çekilindi ve Türkiye toplumuna yalanlar söylendi ve bu yalanlara inanmamız beklendi. Biz bu yalanlara inanmıyoruz, bu kürsüden defalarca da bunu dile getiriyoruz. “Bu sözleşme aile yapımızı bozuyor.” dendi. Aile yapısını bozduğunu söyleyenler kimlerdi peki? Soralım: Kimlerdi? Aynı toplumda hep birlikte yaşıyoruz. Kadınlara şiddet uyguladığı için evden, kadından uzaklaştırılan erkeklerdi. Bu erkeklerin destekledikleri kimlerdi? “Karma eğitim yasaklansın.” diyenler, “Kadının işi, erkeğe hizmet etmektir.” diyenler, çok eşliliği savunanlar, kendi güdümündeki okullarda çocukları istismar ettirdikleri partilerdi. Ve iktidar sıralarından biri de çıkıp demedi ki: “Yahu, bu kadınlar hep aile içinde öldürülüyor.” Bakın, bunun bir istatistiği var; Türkiye’de kadınların yüzde 60’ı aile içerisinde şiddete maruz kalıyor. Hâl böyleyken, sırf küçük ortakları istiyor diye, tek gecede bu sözleşmeden çekildiler.

Yine, kadınların yıllardır eylemlerde attığı bir slogan var: “Erkek vuruyor, devlet koruyor.” 25 Kasım’da eylem yapıp gözaltına alınan kadınların adına ben buradan bir kez daha söylüyorum: Erkek vuruyor, devlet koruyor. Kadın haklı, yine haklı; erkek vurdu, iktidar korudu, devlet korudu. Üstelik AKP döneminde, zaten iktidarın kendisi de vurmaya başladı bu kadınlara ve hâlen bu şiddet devam ediyor. Önümüzde 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü var ve bugün de yine biz kadınlar olarak sokakta olacağız, eylemde olacağız. Buradan uyarıyoruz, rica da etmiyoruz: Bu eylemlere karşı müdahaleyi hiçbir suretle kabul etmeyeceğimizi, artık bu iktidarın, bu polisleşmiş devletin bundan vazgeçmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyorum.

Yine, dönüp dolaşıp tam da aynı yere geliyoruz. Mesele burada uluslararası hukuk veya sözleşmeler değildir; Kürtler, kadınlar, işçiler, yoksullar, muhalifler, ezilenler söz konusu olduğunda ikili bir hukuk ayrımına giden bu yargı sistemi ortadan kalkmadan neye imza attığını, neye taraf olduğunu bilmeyen Türkiye’dir. O yüzden, sonuç olarak şunu net ifade edelim: Uluslararası sözleşmenin uygulanması için tüm vekilleri sorumluluk almaya tekrar davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ayan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Bülent Tezcan’a söz veriyorum.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi iradesine, Anayasa Mahkemesi iradesine açıkça aykırı bir anayasal darbe niteliği taşıyan kararıyla bütün Türkiye sarsıldı. Bununla ilgili olması gereken en doğal şey, kuşkusuz milletin Meclisinin, millet iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu meseleye derhâl el koymasıydı; Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'un bu konuda bir Danışma Kurulu toplantısı yapıp meseleye vaziyet etmesiydi; bunu talep ettik ama ne yazık ki Sayın Başkandan bu talebimize olumlu bir yanıt alamadık. Arkasından...

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim, hatibi dinlemek sanki daha etkili olur, milletin hatibi dinlemesine izin verin.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Beni protesto etmiyorlar Sayın Başkanım, milletvekillerimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin yok sayılan iradesini protesto ediyorlar.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Milletvekillerimiz, adalet konulu bir oturuma AK PARTİ ve MHP oylarıyla izin verilmemesini protesto ediyor.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Milletvekillerimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde adaletin konuşulmasına rıza göstermeyenleri protesto ediyor; ben rahatsız değilim.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – E, peki o zaman, buyurun.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Tezcan, buyurun.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Evet, teşekkür ederim arkadaşlar, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

Telvizyonlarda bizi dinleyen vatandaşlarımız ses açık olmadığı için bu sıra kapaklarına vurarak yaptığınız protestoyu duymuyor; onun için, bütün Türkiye'deki vatandaşlarımıza duyurmak için, milletin iradesine dönük bu saldırıyı protesto ettiğiniz için sizlere teşekkür ediyorum, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bu Yargıtay kararı tam anlamıyla bir darbe girişimidir. Lafi dolaştırmanın âlemi yok, devletin kurumları arasında çatışmadır, devlet krizidir; böyle tarif edebilirsiniz ama bunun özü, aslı Anayasa'ya karşı bir darbe girişimidir. Hani Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmuş ya Yargıtay, suç duyurusunda bulunacaksa Ceza Kanunu'nun 309'uncu maddesine bakacak. Türk Ceza Kanunu'nun 309'uncu maddesi Anayasa'yı ihlal suçunu düzenliyor; anayasal düzeni ortadan kaldırmak, anayasal düzenin fiilen uygulanmasını engellemek. Anayasa'nın 153'üncü maddesi açık. Anayasa'nın 153'üncü maddesinin son fıkrası diyor ki: Anayasa Mahkemesi kararlarına uyacaksın kardeşim, uyacaksın; yasama organı, yürütme organı, yargı organı ve idare bu kararlara uymak zorundadır. "Yargıtay 3. Ceza Dairesi muafıdır." demiyor, "Hoşuna giden Yargıtay dairesi uyar, hoşuna gitmeyen uymaz." demiyor, "Anayasa Mahkemesinin kararının içeriğine bakın, bu içeriği beğenmezseniz hukuken test edin, beğenmezseniz uygulamayabilirsiniz." demiyor. İşte, Anayasa! Ha, demek ki 3. Ceza Dairesi Anayasa Mahkemesinin kararını uygulamamakla Anayasa'yı ihlal etti.

Şimdi gelelim, cebir ve şiddet var mı burada? E, cebir yok ama şiddet var. Hangi gücü kullanıyor? Milletvekili cezaevinde şu anda. Kanundan aldığı yetkiyle Anayasa Mahkemesinin "Serbest bırakın." demesine rağmen milletvekili cezaevinde. Hangi güç onu cezaevinde tutuyor? Kamu gücü, devletin

gücü. Cezaevi müdürü onu niye serbest bırakmıyor? Çünkü talimat gelmesi lazım. Talimatı vermesi gereken kim? Mahkeme. Mahkeme, Yargıtay 3. Ceza Dairesiyle anlaşmış; kanuna rağmen, Anayasa'ya rağmen cezaevinde bir milletvekilini tutuyor. Tam da kamu gücü; işte, cebir ve şiddetle Anayasa'nın uygulanmasını önlemek. Darbe suçu arıyorsanız burada darbe suçu, başka yere gitmeyin, burada darbe suçu! (CHP sıralarından alkışlar)

Başka bir şey daha var: Türk Ceza Kanunu'n 311'inci maddesi. Ne diyor 311'inci madde? Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevini yapmasını kısmen ya da tamamen engellemek... Ceza Kanunu, hukukçular bilir, hepimiz biliriz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi ne? Yasama görevi, denetim görevi. Yani milletvekili buraya gelecek, görevini yapacak. Anayasa Mahkemesi, Yargıtayın "Uygulamıyorum, uymuyorum, hoşuma gitmedi." dediği kararda ihlal kararı verirken ne diyor? "Yasama görevini engellediniz, bu milletvekilinin yasama görevi yapmasını engellediniz." diyor ya, değerli arkadaşlar! Aklımızı başımıza alalım, bir mahkeme keyfi olarak bunu söyleyemez. Bu, tam da Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevini yapmasını kısmen engellemektir. Bir milletvekilini buraya yollamayan Yargıtay 3. Ceza Dairesi, 311'inci maddedeki suçu işlemiştir; sadece bunu değil, bununla beraber -ki daha hafif burada- görevi kötüye kullanma suçunu da işlemiştir; 257. Aynı zamanda, 109'uncu maddedeki hürriyeti tahdit suçunu da işlemiştir. Ya, bir düşünün ki bir ülkede... Hani "Ben yüksek mahkemeyim." diyor ya, hani kararında kendince Anayasa Mahkemesiyle Anayasa'ya aykırı olarak yetki yarıştıran ya, "Sen benim üstümde değilsin." diye astlık üstlük tartışması yapıyor ya işte, Yargıtay 3. Ceza Dairesi, şu anda sadece kabaca baktığımızda Türk Ceza Kanunu'nun 4 ayrı maddesini ve Anayasa'yı açıkça ihlal ediyor. Şimdi, bu, basit bir devlet krizi diye tarif edilecek bir şey mi?

Değerli arkadaşlar, bakın, biz bununla ilgili kötü bir tecrübe yaşadık; o kötü tecrübeyi hem Türkiye Büyük Millet Meclisi hem yürütme organı Hükûmet hem de milletle beraber aştık. Sayın Meclis Başkan Vekilimiz o gün buradaydı, ben de buradaydım; 15 Temmuz gecesi bir çetenin, devlet içerisine yerleşmiş bir çetenin, darbe girişimine karşı sabaha kadar tepemize bomba atılırken Sayın Meclis Başkan Vekilimiz Bekir Bozdağ'la birlikte birçok milletvekili arkadaşımızla buradaydık. Niye buraya geldik? Darbe, Türkiye Büyük Millet Meclisine, milletin iradesine yapılmıştır dedik; milletin iradesine karşı iktidar partisi, ana muhalefet partisi, muhalefet partisi yoktur dedik; bu çatı yıkılırsa hepimizin tepesine yıkılır dedik, milletin tepesine yıkılır dedik ve Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel de buradaydı, yine AK PARTİ'den, Milliyetçi Hareket Partisinden milletvekillerimiz de buradaydı, beraberdik.

Değerli arkadaşlar, bakın, o gün tepemize bomba attı terör örgütü, milletin kendilerine emanet ettiği silahla yaptılar bunu. Bugün, Yargıtay 3. Ceza Dairesi milletin kendisine verdiği güç kullanma yetkisini kullanarak Anayasa'yı başka bir şekilde ihlal ediyor. Anayasa'yı ihlal etmek, darbe yapmak için elinde illa ateşli silah mı olması lazım, tank mı olması lazım, top tüfek mi olması lazım? Milletin verdiği gücü, yetkiyi suistimal ederek bu gücü kullandığında ortaya çıkan sonuç bundan farklı değildir.

Değerli arkadaşlar, bakın, dün tepemize atılan bombada olduğu gibi bugün buna Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak tavır almazsak Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortasına bomba konmuş demektir, ortasına bomba konmuş! (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, Meclis olarak hep beraber bu bombayı alıp etkisiz hâle getirmek zorundayız; hiçbir şey olmamış gibi duramayız arkadaşlar, hiçbir şey olmamış gibi duramayız.

Bakın, hafızalarımız kötü tecrübelerle dolu, hafızalarımız ders almadığımız kötü tecrübelerle dolu. Biz bunun, yargının keyfi uygulamalarının, yargının kanunu zorlayarak, kötü yorumlayarak, keyfi yorumlayarak memleketi nasıl felakete sürüklediğini yakın tarihimizde gördük.

Mesela İlhan Cihaner kararı, hatırlayın. O dönem FETÖ, yargının içinde yuvalanmıştı. İlhan Cihaner Erzincan Başsavcısıydı, birinci sınıf hâkim savcı. Bunların yargılanması için önce Adalet Bakanlığı izin verecek, ondan sonra Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu karar verecekti, yargılanmaları da Yargıtayda yapılacaktı. FETÖ'cü hâkim ve savcılar ne dediler biliyor musunuz? “Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 250’nci maddesi bana bu yetkiyi veriyor.” dediler. Sıradan bir Erzurum Savcısı gitti -sıradan değilmiş, sonra anladık onun sıradan olmadığını, biz biliyorduk da sizler sonradan anladınız- Osman Şanal gitti. Erzincan Başsavcısını görevinin başında, arama yaptı adliyyede, gözaltına aldı. Bunu yaşadık, on sene ya geçti ya geçmedi üzerinden. Sonra Osman Şanal ne oldu biliyor musunuz; FETÖ’cülükten tutuklandı, meslekten atıldı. FETÖ’cüydü bu, böyle yorumladılar.

Bakın, başka bir kötü örnek daha: İlker Başbuğ, Genelkurmay Başkanı. Anayasa açık, Genelkurmay Başkanları ancak Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesinde yargılanırlar, başka yerde yargılanmaları mümkün değil. İlker Başbuğ’u aldılar, Silivri Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesinde yargıladılar; tutukladılar, hakkında hüküm verdiler ve cezaevinde göz göre göre... Niye? “Efendim, görev suçu değil.” Böyle bir şey icat ettiler. Yani yargıdaki hafızalarımızı hatırlayalım, nerelerden... O gün bunlara biz itiraz ettiğimizde -ben hiç unutmuyorum- bu sıralarda değerli milletvekili arkadaşlarımız “Bırakın, yargı işini yapsın.” diyordu, onlar “Bırakın yargı işini yapsın.” derken terör örgütü, devleti adım adım çürütüyordu. Bugün de “Bırakın yargı işini yapsın.” dersiniz aynı sonuçla karşılaşmamız mukadderdir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bitmedi daha, bitmedi... Dursun Çiçek, albaydı; Dursun Çiçek, albaydı. Ve herkes bilir ki Türk Silahlı Kuvvetlerinin şerefli subayları askerî mahkemelerde yargılanır, soruşturma usulleri bellidir. “Hayır.” dediler, İstanbul Özel Yetkili Savcısı soruşturmayı açtı, İstanbul’da Silivri’de yargıladılar; sadece onu değil -isim örnek olsun diye veriyorum- onun gibi Türk Silahlı Kuvvetlerinin vatansever subaylarını orduyu tasfiye etmek için, orduyu felç etmek için orada yargıladılar. Bu kürsüden o zaman da sesimizi yükselttik, gırtlığımız patladı ama ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisi o zaman da seyirci kaldı! Şimdi diyoruz ki: Seyirci kalmayalım, bu sefer seyirci kalmayalım değerli arkadaşlar, bu sefer seyirci kalmayalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, coğrafi yetkiyi kaldırdılar o zaman, Türkiye’deki bütün davaları İstanbul’a topladılar. Daha çok anlatırım da gerek yok, niye anlatıyorum bunları? Yargıda bir yapılanma eğer bir şeyleri bizim gözümüzün içine baka baka yapıyorsa ve bizim vicdanlarımız kısmen bundan rahatsız oluyorsa bilin ki orada bir tuzak vardır, bilin ki orada bir şey vardır ve bunun üzerine gitmek zorundayız. Dün ne dediysek bugün de aynısını söylüyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi dün seyirci kaldı, geldiğimiz tablo 15 Temmuzdu, bugün seyirci kalmayalım. Buna, Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi iradesine müdahale edilmesine karşı tavır alabilecek güç ve kudrettedir. Açıkça arkasına... Herkesi haksız töhmet altında bırakmak istemem ama arkasına esaslı bir iktidar gücü olmadan bir Yargıtay ceza dairesinin bu kararı verebileceğine ihtimal vermiyorum. O esaslı iktidar gücünün nereden kaynaklandığına dün şöyle baktığımızda AK PARTİ’den görev yapmış değerli milletvekili arkadaşlarımız itiraz ettiler, teşekkür ediyorum kendilerine. Sayın Hayati Yazıcı’nın “tweet”i vardı, Sayın Grup Başkan Vekili Abdulhamit Gül’ün önemli “tweet”leri vardı, teşekkür ediyorum ama Sayın Cumhurbaşkanı Danışmanı Mehmet Uçum’a bakıyorum ki işaret başka yerden veriliyor, işaret başka yerden veriliyor.

(CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yargı şımartılmadan bunu yapamaz; yargı, dün olduğu gibi bugün de arkasında bir siyasi güç ve destek, “Yürü tosunum, yürü evladım, ben arkandayım!” denilmediği sürece bunu yapamaz; bunu herkes biliyor.

Şimdi, neler yaşadık? Yargıtay 12. Ceza Dairesinde Soma davasında 3 üye değişti kararı değiştirmek için, oradaki patronun... Değişen 3 üye de Adalet Bakanlığı bürokrasisinden gelme; Kenan İpek eski Müsteşar, Fuzuli Aydoğdu eski Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreteri, Mustafa Yapıcı eski Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü; 3'ü değişti, 3'e 2, karar da değişti. E, şimdi böyle kararlarda böyle müdahaleler olursa 3. Ceza Dairesi cesareti nereden alacak, kimden alacak, benden mi alacak?

Bakın, yandaş ödül veren yargı sisteminden adalet çıkmaz, yandaş ödüllendiren yargı sisteminden adalet çıkmaz. İrfan Fidan İstanbul Cumhuriyet Başsavcısıydı, Sezgin Baran Korkmaz davasında -"Devlet operasyonu yaptık." diyordu ya eski İçişleri Bakanı- o adli kontrolü kaldırtan Başsavcı. Ne oldu? Taltif edildi, Yargıtay üyesi oldu. Bir tane karara imza atmadan, Yargıtayda görev yapmadan- Yargıtay üyeliği terfi istasyonu oldu- oradan Anayasa Mahkemesine gitti. Şimdi, bu karara muhalif olanlardan birisi o, hakkında suç duyurusunda bulunulmayan üye. Hasan Yılmaz, yine SBK davasında İstanbul'da hâkim, Sezgin Baran Korkmaz'ın mal varlıkları üzerinde tedbiri kaldıran hâkim. Ne oldu? Adalet Bakan Yardımcısı şu anda. Akın Gürlek; Enis Berberoğlu kararını uygulamayan, Anayasa Mahkemesi kararını uygulamayan hâkim; taltif edildi. Nerede şimdi? Adalet Bakan Yardımcısı. Anayasa Mahkemesi kararını uygulamayan bir hâkimi Adalet Bakanı Yardımcısı yaparsanız 3. Ceza Dairesine de "Yürü tosunum, benim istediğim gibi karar ver." dersiniz, buradan adalet çıkar mı?

Değerli arkadaşlar, Muhterem İnce, İçişleri Bakanlığından hızla Sayıştaya gönderildi, Sayıştayda hiçbir karara katılmadan -terfi istasyonu yine Sayıştay- oradan Anayasa Mahkemesine gitti. Şimdi, bugüne kadar bakıyorsunuz Anayasa'nın açık hükmüne rağmen hem 138'inci maddesi hem 153'üncü maddesi... 138'inci madde genel bir hükümdür; yargı kararları yasama, yürütme, yargı organları ve idareyi bağlar der. 153'üncü madde de Anayasa Mahkemesine özel bir hükümdür; Anayasa Mahkemesi kararlarına herkes uyacak der. Buna rağmen Enis Berberoğlu kararına uymayan taltif edildi, yükseltildi. Ömer Faruk Gergerlioğlu kararına uymadılar, 2 kere karar vermek zorunda kaldı. Can Atalay kararını şimdi yaşıyoruz; daha önce Osman Kavala, Selahattin Demirtaş ve benzeri kararları gördük.

Son sözüm şudur: Değerli milletvekilleri, bu bir devlet krizinin ötesinde bu bir yargı darbesidir, anayasal düzene darbedir, Türkiye Büyük Millet Meclisi bu darbeye karşı direnmek zorundadır.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, şahsı adına Van Milletvekili Sayın Sinan Çiftyürek.

Evet, buyurun Sayın Çiftyürek. (HEDEP sıralarından alkışlar)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) – Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın esası, altında yemin ettiğimiz "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." ve sıkça dile getirilen "Çadır devleti değiliz, kanun devletiyiz." Bunların pratiği üzerinde duracağım. Zaten son iki gündür yaşanan da esasında doğrudan bununla ilgilidir.

Yargıtayın iki gün önce yaşanan faciasıyla ilgili sorunları HEDEP Grubu vekillerimiz dile getirdiler, çokça fazla ekleyeceğim bir şey yok; sadece iki şey söylemek istiyorum. Aslında bu karar davul çala çala geliyordu. Yargıtayın bu tutumu iki şey üzerinden geliyordu; biri, zaten Cumhur İttifakı'nın liderleri defalarca kez Anayasa Mahkemesini hedef aldılar doğrudan doğruya; ikincisi, Anayasa Mahkemesinin kararları uygulanmadı, uygulanmazsa Yargıtay 3. Ceza Dairesi de böyle bir hukuk dışı tutumu alır. Tabii ki Türkiye kamuoyu, Mecliste grubu olan partilerimiz buna şiddetle tepki gösterdiler. Aslında biz Kürtler buna yabancı değiliz, bize facia olarak gelmedi esasında. Zaten on yıllardır bize o kadar çok hukuk dışı, kanun dışı uygulamalar geldi ki dolayısıyla bu zaten bizim nezdimizde çok da facia olarak algılanacak bir şey değildi ama bununla birlikte Grup Başkan Vekillerimiz de çağrıda bulundular bütün partilere, buna karşı ortak tutum alınması çağrısını ben de yineliyorum.

Dün Uygur Türklerinin sorunları burada dile getirildi; sevindim ben kendi adıma, iyi oldu. Biz, Çin Komünist Partisinin, Bulgar Komünist Partisinin asimilasyon politikasını yıllar önce eleştirdik Türklere dönük olarak. Şimdi, dün Çin'in gözündeki çöpü görenler neden kendi gözündeki, Türkiye'nin gözündeki merteği görmüyorlar? Söylemek istediğim şey şudur: Uygur Türk halkının resmî dili var, başkenti var, ülkesi tanınmıyor ve bunlarla birlikte "Sincan Uygur Özerk Bölgesi" olarak resmî statüsü var. Çöp ne? Çöp, bunlarla birlikte Çin'in uyguladığı asimilasyon politikasıdır; biz bunu dün de kabul etmedik, bugün de kabul etmiyoruz.

Gelelim Türkiye devletine. Türkiye Cumhuriyeti Kürt'ün varlığını kabul etmiyor. Daha yeni sizler "Kürtler vardır." diyorsunuz, biraz da övünerek "Biz Kürt'üz, Kürtler bizim kardeşimizdir." diyorsunuz ama o Kürt'lerin varlığını kabul etmenizi, hangi bedellerle geldiğinizi bir düşünmenizi isteriz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – AK PARTİ.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Yani başı türbanlı annelerimizin yıllarca sokakta cop yemesinin, Gültan Kışanakların cezaevlerinde köpek kulübelerine konulmasının ve siyasi vekillerimizi, iradelerimizi nasıl gözaltına aldıklarının, milyonların "Nevroz"lara -bütün zorbalıklara- nasıl aktığının örneğiymiş onlar. Ama yine de söylemenize sevindik. Lakin yine geldik aynı yere yani dün muhalefet diyor ki: "Neden Türkiye Hükûmeti Çin'i eleştirmiyor?" Eleştiremez; eleştirdiği an Çin de kürdistan kartını açar, benden daha iyi biliyor Türkiye Hükûmeti bunu. Der ki: "Siz Kürt'ün varlığını kabul etmiyorsunuz, ben statü tanımışım." Dolayısıyla tekrar söylüyorum: Çin'in gözündeki çöpü görüyorsanız Türkiye Hükûmeti kendi gözündeki merteği görmelidir.

"Kürdistan" dediğimiz zaman da kıyameti koparmayın, şimdi oraya geliyorum. Kürt kabul edildiyse... Ya, bir insanın annesi vardır, annesiz bir insan var mı sayın vekiller? Yoktur. Topraksız, ülkesiz millet de yoktur dünyada. Kürtlerin de bir toprağı var ya, ülkesi var ya, siz kabul ediyorsunuz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Var ya, Türkiye işte.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Burası Anadolu, Anadolu.

KÜRŞAD ZORLU (Ankara) – Yalan konuşuyorsun.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Kabul ediyorsunuz, gidiyorsunuz, güney Kürdistan'da bayrağı yanına koyuyorsunuz, burada niye kabul etmiyorsunuz?

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) – Allah Allah!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye Cumhuriyeti'nin toprakları...

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Türkiye... Niye "kürdistan" demiyorsunuz? Ve inanın, bakın -not düşün- belki yarın siz takım tutar gibi "En büyük kürdistan bizim kürdistan." diyeceksiniz; o günler uzak değil, buna inanmanızı isterim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ayıp ya!

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Şimdi, bu yasaklar gündeme gelince bize kitap gösteriliyor ya... Ben cezaevindeydim, tek tip vardı, tek tip sürecinde bize yüzbaşı ikide bir derdi ki: "Kara kaplı kitap böyle demiştir. Siz bu tek tipi giyeceksiniz Sinan." Biz de derdik ki: "Yüzbaşım, bu kara kaplı kitabı insan yazmıştır, değişmez değildir bu, değişir bu." Gün oldu, Emin Yavuz, Diyarbakır Cezaevinde açlık grevinde yaşamını yitirdi, tek tip kalktı; yüzbaşı koğuşa girdi, elindeki kara kaplı kitabı aldı, yere vurdu ve iktidara hakaret etmeye başladı, "Madem bunu kaldıracaktınız niye bana, bu insanlara bunca işlem yaptırınız." dedi. Demek istediğim şey şu: Değişmez olgular, değişmez doğrular, hiçbir şey yok; her şey değişir. 21 Anayasası, 24 Anayasası, 61 Anayasası, 82 Anayasası, şimdi yeni bir anayasa tartışılıyor. Sosyoloji değişiyor, siyaset dengeleri de değişiyor, anayasalar da değişecektir, gündeme gelecektir.

İkincisi, bakın, bir şey daha söyleyeyim, ya, dün ben çocuğumun adını “Yekbun” koymadım, yasaktı. Dün herhangi birimiz “Dilan” “Nevroz” dediğimiz zaman kıyamet kopardı; bakın, HEDEP Meclis Grubunda Nevroz var, Dilan var, değil mi? Demek ki değişim var. AK PARTİ de bir kavgaın, bir halkın çok ağır bedelinin sonucu olarak geldi oraya.

Şimdi, gelelim, esas iki mesele üzerinde görüşlerimi dile getirmek istiyorum. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” “Biz çadır devleti değiliz, kanun devletiyiz.” Şimdi, kayyum siyaseti faciası, bu dile getirildi, dendi ki: “Bana dendi ki: ‘Ben HDP belediyelerinden rahatsızım.’ Ben de iki gün içinde bütün belediyeleri görevden aldım.” Ya, sayın vekiller, burada kanunun, nizamın, yasanın “y”si var mı ya? Normal, demokrasinin “d”si olan bir ülkede böyle bir şey söylene o hükümet altüst olur, o hükümet yıkılır, düşer o hükümet ama hiçbir şey olmadı, sözle edilen bir tepki bile görmedik biz. Söylemek istediğim şey şudur: “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” “...”(*) Yani biz tebaa değiliz, kul değiliz, bireyiz, eşit yurttaşız; çok güzel. Peki, Ankara’da egemenlik kayıtsız şartsız Türk halkınıdır, milletindir, Diyarbakır’da... Ankara’nın irade, Diyarbakır halkınının soğan kabuğu mu ya! Böyle bir saygısızlık olur mu ya! Halk seçiyor, kayyum atanıyor; halk seçiyor, kayyum atanıyor. Burada tuz kokmadan bu politikaya son vermek lazım. Evet, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir ama bütün milletler için.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) – Hukuka uyacaksınız, kanuna uyacaksınız.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – İkincisi, şimdi “Çadır devleti değiliz, kanun devletiyiz.” deniyor. Ya, Abdullah Öcalan’a uygulananın... Yani üç yılı geçti, deniyor ki: “Yok, koster bozuldu.” “Yok, yağmur yağdı.” “Yok, iklim berbat.” “Yok, biz kendisine disiplin cezası verdik.” Dolayısıyla ailesiyle ve avukatıyla konuşma yasağı getiriliyor. Bunun akılla, ızanla, fersetle bir alakası var mı ya? Koster üç yıl bozulur mu? İklim üç yıl kötü olur mu? Yani zaten tek hücrede olan bir insana disiplin... Üç yıl boyunca uygulanır mı? Ha, burada keyfiyet var. İktidar diyor ki: “Ben gücüm, güçlüyüm, ben istediğimi yaparım.” Söylemek istediğimiz şey şudur: Eğer egemenlik kayıtsız şartsız milletinse feodal topluma özgü olan kral çıplaktır. Çünkü feodal toplum politika egemen bir toplumdur, dolayısıyla kral çıplaktır; kapitalizm ekonomi egemen bir toplumdur, kral çıplak değildir diyorsa, birey varsa o zaman bu sadece Ankara için değil Diyarbakır için de uygulanmalıdır diyorum.

Hepinize saygılar sunarım, sağ olun, var olun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.57

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

40 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şahıslar adına konuşmalar tamamlandı.

Yirmi dakika soru-cevap işlemi yapacağız; on dakikası milletvekillerimize, on dakikası da Komisyon Başkanına aittir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Komisyon yerinde mi Başkanım? BAŞKAN – Komisyon burada.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 1 kişiyle olmaz Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çan.

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yargıtay 3. Dairesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkındaki suç duyurusu açıkça Anayasa ihlali ve Anayasa suçudur. Bu kararı veren sözüm ona yargıçlar “Anayasa’yı, Anayasa Mahkemesini tanımıyoruz.” demişlerdir. Yani anayasal düzeni ortadan kaldırmaya yönelik bir kalkışma başlatmıştır. İktidarın icadı olan bu ucube rejim, yargı organları içinde oluşturduğu çetelerle birlikte Türkiye’yi uçuruma sürüklerken bu darbe girişimine karşı direnmek milletimizin en meşru hakkıdır. Konu artık Can Atalay konusu olmaktan çıkmıştır; konu, bu ülkede yaşayan her bireyin anayasal hak ve güvencelerinin gasbedilmesi noktasına evrilmiştir. Anayasa’yı ayakları altına alanları, paspasa çevirenleri, göreceksiniz, bu millet de kendi ayaklarının altına alacak.

BAŞKAN – Evet, Dilan Kunt Ayan...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Başkanım, Komisyon birkaç kişiden oluşur, tek kişiden oluşmaz.

BAŞKAN – Temsilcisi var efendim, Komisyon Başkanı burada olduğu zaman mesele tamamdır.

Buyurun Sayın Kunt Ayan.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Mart 2024 yerel seçimleri yaklaştıkça usulsüzlük haberleri de gelmeye başlıyor. Kürt illerinde sık sık uygulanan oy taşıma işleminin bir süredir yapılmaya başlandığı ve bunun iktidar tarafından yapıldığı yurttaşlar tarafından çokça dile getiriliyor. İktidarın oy taşıyarak belediyeleri kazanma çabası ise “Yok artık!” denilecek cinsten. Son olarak, Urfa Halfeti’de çıkan haberlere göre, yurttaşlar, tanımadıkları kişilerin ikametgâhlarına kaydedildiğini, bazı evlerde 50 kişiden fazla nüfus kaydı olduğunu söylemektedir. Politikalarıyla kazanamayanların oy taşımaları, oy taşımayla dahi kazanamayanların kayyum atayarak pratikleri 21’inci yüzyılda demokrasicilik oynamaktan başka bir şey değildir. Bir an önce bu ahlak ve yasa dışı adımları atmaktan vazgeçilmeli, halkın iradesine saygı duyulmalıdır.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Çiçek Hanım, buyurun.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Aslında Can Atalay’la ilgili Yargıtay 3. Ceza Dairesinin verdiği dünkü kararlar, artık adaletin olmadığını bir kere daha görmüş olduk. Aslında adaletin olmadığını, 4 Kasım 2016’da bu Meclis sıralarında vekillerimiz olan bizim Eş Başkanlarımız Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş ve şu anda hapisshanede bulunan Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel gibi birçok vekilimiz gözaltına alındığında ve arkasından da yargılamalarının bu kadar yedi yıldır sürdüğü, tutukluluklarının hukuksuz bir şekilde sürdüğü süreçte AİHM kararlarının uygulanmadığında gördük. O yüzden de bu ülkede hangi yasanın uygulanacağına AKP ve MHP ittifakının karar verdiğini görüyoruz. “Acaba yedi yıldır tutuklu bulunan Gültan Kışanak, Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş; Osman Kavala ve Can Atalay tahliye edilecek mi?” diye soruyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Başka soru talebi yok.

Komisyon, bir cevabınız var mı?

Buyurun.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Konular ilgili bakanlıklar tarafından cevaplandırılacaktır, bizimle alakalı konular değildir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Karar yeter sayısı yok ki efendim, toplam 50 kişiyiz Başkanım burada; Allah rızası için...

BAŞKAN – Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkan, ben sizin adaletinize güveniyordum ama şimdi bunu boşa çıkardınız. Burada toplam 50 kişi var.

BAŞKAN – Gruplar arası bir uzlaşma var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, uzlaşmayla bu yok edilebilir mi?

BAŞKAN – İzninizle, o mutabakata uygun hareket ediyorum.

Evet, şimdi 1’inci maddeyi okutuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ANGOLA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GÜMRÜK KONULARINDA KARŞILIKLI İDARİ YARDIM ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 18 Ekim 2021 tarihinde Luanda’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde Saadet Partisi Grubu adına Sayın Bülent Kaya’nın söz talebi vardır.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin taraf olduğu bir uluslararası sözleşmesinin Meclis tarafından onaylanmasıyla ilgili müzakereleri yapıyoruz.

Anayasa'mıza göre usulünce yürürlüğe girmiş olan milletlerarası anlaşmaların Anayasa'ya aykırılığı iddia edilemeyeceği gibi, hukuk normları sıralamasında kanunların ve Anayasa hükümlerinin önünde yer alacağına dair bir Anayasa maddemiz var. Bu açık hükme rağmen Cumhurbaşkanı Hukuk Politikaları Kurulu Başkan Vekili Sayın Uçum millî hukuktan bahsediyor, küreselcilere karşı bir millî hukuk tarafında olanlarla millî hukuka karşı olanlar gibi bir ayırmadan bahsediyor. Peki, o zaman biz bu uluslararası sözleşmeyi kabul ederken millî hukuktan mı yana oluyoruz, yoksa gerçekten hepimiz küreselci mi oluyoruz? Çünkü bu Meclis olarak bu kanunu kabul etmekle bu uluslararası sözleşmenin tarafı olarak bu sözleşmeyi kabul edip uyacağımızı taahhüt ediyoruz. Bu çelişkiyi Genel Kurulun dikkatine sunarak konuşmama başlamak istiyorum.

Türkiye yargısında bir iç çatışma izlenimi maalesef uzun zamandan beri yaşanıyor ve buna dair örnekler de var. Gündeme düşen her haber, bu çatışmanın biraz daha genişlediğine işaret ediyor. Bu çatışmanın artık gizlenemez bir alana doğru gittiği, sadece muhalif olan kesimler tarafından değil, iktidara yakın olan ya da iktidar tarafından atanmış olan kişiler tarafından da sıklıkla dile getirilmeye başlandı. 2002'li yıllarda hız kazanan bir yapı, yargıda bir çürüme yaratmıştı. Kök salan ve tehdit boyutuna ulaşan bu yapıyı tasfiye etmek için bir başka kötülükten medet umuldu, yargıda siyasi ve ideolojik olarak bir başka militan kadrolaşmaya gidildi. Elbette tüm yargı camiasını tenzih ediyorum ve aralarında çok sayıda önemli hukukçunun bulunduğu farkındayım ama bu kötü örnekler, maalesef yargımızın içerisinde bulunduğu hâli ve o iyi niyetli çabaları boşa çıkarmaktadır ve âdeta bu militan kadro, kendisinden öncekiler gibi pervasız davranma konusunda da en ufak bir tereddüt göstermiyor. Öncekilerin temel motivasyonu nasıl hukuk değilse emin olun, bu yeni kadronun da temel motivasyonu hukuk değil. Eskiler nasıl gözü kara bir şekilde hukuku siyasetin hizmetine koşarlarsa yeniler de gözü kara bir şekilde hukuku siyasetin hizmetine koşuyorlar. Hukuk, her kesimden muhalifi bastırmanın ve iktidarın oyun sahasını genişletmenin âdeta bir aracı olarak kullanılıyor. Tabii ki iktidara bu hizmeti veren hukukçular, ödül olarak ışık hızıyla terfiler alıyorlar; Anayasa Mahkemesi üyeliklerine, Yargıtay üyeliklerine, bakan yardımcılıklarına terfi ediyorlar ve yargı mekanizmasının kritik noktalarına da oturtuluyorlar.

İki husus var bu çatışma alanıyla ilgili, bir tanesi şu: Bu yeni militan kadro, kazandığı pozisyonları yargıda yolsuzluk, rüşvet gibi hususlarla bir kazanıma dönüştürmek için kullanıyor çünkü bunlar, siyaset tarafından korunacakları ve kollanacaklarına dair büyük bir öz güvene sahipler; “Biz onlara hizmet ettik, elbette, şimdi onlar da bizim bazı usulsüzlüklerimizi görmezden gelmek zorundalar.” gibi bir öz güvenle hareket ediyorlar. Yolsuzluk ve rüşvet iddiaları kısa sürede her tarafa o kadar yayıldı ki artık FETÖ borsalarından ve yargıdaki tarifelerden yargı mensupları bile bahseder hâle geldi. Bir noktada, artık mızrak çuvala sığmıyor. Öyle ki ülkemizin en büyük şehirlerinden bir tanesinin başsavcısı, kendi adliyesinde dönen dolapları Hâkimler ve Savcılar Kuruluna şikayet ediyor ve isim isim, vaka vaka bunları Hâkimler ve Savcılar Kuruluna şikâyet etmek durumunda kalıyor. Savcının haklarında ihbarda bulunduğu kişiler ise savcının kendisinin kirli işlere bulaştığı iddiasını ileri sürmeye başlıyorlar yani tam bir “Tencere dibin kara, seninki benden kara.” vakası. Dolayısıyla, bu hususları net bir şekilde tespit etmek durumundayız.

Bu savaşın ikinci boyutu da şu: Anayasa Mahkemesinden uzun bir zamandan beri hazzetmeyen bir siyasi iktidarla karşı karşıyayız, hatta Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesinin bir kararından sonra “Bu kararı tanımıyorum da, saygı da duymuyorum.” şeklinde açıkça Anayasa Mahkemesinin aldığı bir karara karşı siyasi bir beyanla bu karara uymayacağını deklare ediyor ve yine Anayasa Mahkemesini kapatma taleplerine dair siyasal taleplerin de yükseldiğini hep beraber görüyor ve müşahade ediyoruz. Dolayısıyla, siyasi iktidar, siyaseten kapatamadığı ve Meclis çoğunluğuyla Anayasa

değişikliğiyle kapatamadığı Anayasa Mahkemesini kendi kontrolündeki yargı bürokratları eliyle işlevsiz hâle getirmeye çalışıyor yani “Meclis olarak siz Anayasa Mahkemesini kapatmazsanız ben onu işlevsiz hâle getirecek kişiler bulurum.” demeye çalışıyor ve bu ihaleye de Yargıtay 3. Ceza Dairesi ve Yargıtayın kendisi maalesef teklif veriyor.

Elbette Yargıtayın uzun bir süreden beri “Ben de yüksek mahkemeyim, Anayasa Mahkemesinden ne eksikim var?” kibri içerisinde hareket eden bir kısım mensuplarının olduğunun farkındayız ama bu konu, bu kibri aşan bir meydan okumadır. Bu meydan okumanın üç boyutu var; bir, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararın hiçbir hukuki değeri olmadığını ifade ederek Anayasa Mahkemesine meydan okuyor. İki, Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunarak yargı bürokrasisine meydan okuyor. Üçüncü ve esas önemli meydan okuma da Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan meydan okumadır. Sayın Meclis Başkanımıza “Sen hâlâ ne hakla o gerekçeli kararı Genel Kurulda okumuyorsun ve bu milletvekilinin milletvekilliğini düşürmüyorsun? Derhâl düşür.” talimatını verme hadsizliğinde bulunabiliyor. Onun için, Sayın Meclis Başkanımızın bu hukuki tutumunun arkasında olduğumuzu, bu konudaki dirayetli her kararını Saadet Partisi olarak destekleyeceğimizi buradan alenen beyan ediyoruz.

Değerli AK PARTİ’li kardeşlerim ve arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; emin olun, uzun bir süreden beri hep iş tuttuğunuz kişiler, günün sonunda ya sizler tarafından yarı yolda bırakılmak zorunda kaldı ya da onlar sizin arkanızdan işler çevirmeye başladı. İşte, cemaat yargısıyla iş tuttunuz, ne oldu? Günün sonunda 7 Şubat MİT krizi, MİT turları davası 17-25 Aralık olarak ayağınıza dolandı. Bugün de birileriyle iş tuttuğunuz farkındayız ama emin olun, gün gelecek bunlar da ayaklarınıza dolanacak çünkü ya siz onları sırtınızdan atmak isteyeceksiniz ya da onlar sizi sırtından atmak isteyecekler.

Yargıda hülle atamalarla yargıyı dizayn etmeye çalışıyorsunuz. Birinci örnek, Alparslan Altan, Anayasa Mahkemesi Raportörüken Anayasa Mahkemesinin bürokrasi kontenjanından bir eksilme oldu. Adalet ve Kalkınma Partisinde oyun mu biter? Tuttular, Alparslan Altan’ı bir aylığına denizcilik müsteşar yardımcısı olarak, bürokrat olarak atadılar Sayın Erdoğan ve Binali Yıldırım’ın imzasıyla. Ardından ne yaptılar? O bir aylık hülleden sonra Alparslan Altan’ı Anayasa Mahkemesi yedek üyesi olarak belirlediler. Sonra ne oldu? 2010’da Anayasa değişikliğiyle Anayasa Mahkemesinin üye sayısını artırdılar, ardından da Alparslan Altan üye olarak atandı.

Peki, macera burada bitti mi? Elbette bitmedi. 15 Temmuz akşamı Alparslan Altan evinde oturuyor olmasına rağmen suçüstü hâliyle, ağır cezayı gerektiren bir suç işlediği iddiasıyla gözaltına alındı ve tutuklandı. Normalde Anayasa Mahkemesi üyelerinin ancak ağır cezayı gerektiren suçüstü bir hâlde gözaltına alınması veya tutuklanması gerekiyordu ama gördük ki Alparslan Altan tam da 15 Temmuz günü gözaltına alındı. Peki, siz Fetullahçı terör örgütü üyesi olduğunu nereden biliyorsunuz? Çünkü siz Alparslan Altan’ı atarken onun zaten cemaatle ilişkisini bilerek, isteyerek oraya hülle yoluyla atadınız. Dolayısıyla, sizden daha iyi onun o yapıyla irtibat ve iltisak hâlinde olduğunu bilecek başka kimse yoktu ki. Onun için siz atarken onun bağlantılarını bildiğiniz için, hatta o bağlantıları aradığınız için 15 Temmuz akşamı o bağlantılardan şüphe etmeyerek hakkında gözaltı ve tutuklama kararı verdiniz.

Ardından İrfan Fidan’ı Yargıtay üyeliğine atadınız çünkü Yargıtay üyeliğinden Anayasa Mahkemesine 1 üye atanacaktı. Yine, 300’den fazla Yargıtay üyesi ve kıdemli hâkim olmasına rağmen tek bir dosyanın kapağını açmamış olan, Anayasa Mahkemesi kararlarına direnmiş, terörle mücadeleyle ilgili siyasi her kararın altına imza atmış bir başsavcıcı Anayasa Mahkemesine taşındınız ve Anayasa Mahkemesini işlevsiz hâle getirmeye ilgili bir adım daha attınız. İnşallah İrfan Fidan’la ilgili hususunuz, Alparslan Altan’la ilgili hususa benzemez.

Bir diğer örnek İçişleri Bakan Yardımcısı Muhterem İnce. Sayıştay üyesi kontenjanından Anayasa Mahkemesine seçilen Hicabi Dursun'un yaş haddinden emekliye ayrılması kesinleşmişti. Üç ay sonra süresi dolacaktı ve siz Muhterem İnce'yi ilk önce Sayıştay üyesi olarak atadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Tek bir dosyanın kapağını açmamış olan Muhterem İnce'yi Sayıştay kontenjanından Anayasa Mahkemesine üye olarak atadınız. Siz illa ucu size dokununca mı yargıyla ilgili meydan okuyup “Ey yargı...” diyeceksiniz? Kozmik oda davası olur “Herkes cezasını çeksin.” dersiniz, MİT tırları davası olur “Bu, paralel yapının bir oyunu.” dersiniz, 17-25 Aralık olur “Paralel yapının bir oyunu.” dersiniz, 7 Şubat MİT krizi olur, aynı gün yasa çıkarırsınız ama burada Yargıtayın verdiği karar herhâlde sizin de vicdanınıza sığmış olacak ki sessiz bir şekilde sadece olup biteni seyretmeye çalışıyorsunuz ve bir de “ulusal yargı” “millî yargı” diye bir kavramla pisliklerin üstünü örtmeye çalışıyorsunuz. Burada hepimizin insani, evrensel ve vicdani bir yargıdan yana olduğumuzu ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyoruz.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası anlaşmalar üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum.

Yarın 10 Kasım, konuşmama başlamadan önce cumhuriyetimizin banisi Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet ve minnetle yâd ediyorum. Ayrıca Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi kararını reddetmesi ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasıyla ilgili karar hukuki olamaz, siyasidir. Bu karar kabul edilebilir değildir. Bu karar, Anayasa Mahkemesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bir nota niteliğindedir, bu kararla adalet büyük bir darbe almıştır.

Şimdi, Angola Cumhuriyeti ile ülkemiz arasındaki uluslararası anlaşmada gösterdiğiniz başarıyı kutluyorum, iktidarınızdan aynı başarıyı birazdan söz edeceğimiz üniversitemiz ve akademisyenlerimiz için de sağlamanızı temenni ediyorum.

Şimdi, müsaade ederseniz, üniversitelerin ve akademisyenlerin sorunlarını son on, on beş yılda gelinen nokta açısından değerlendirmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, üniversitelerin üç temel işlevi vardır; bunlar, araştırma, eğitim öğretim ve üretilen bilginin kamuya ulaştırılmasıdır ve üniversiteler bu işlevleri üzerinden değerlendirilirler; maalesef, bu üç temel işlevde de üniversitemiz yetersiz durumdadırlar. Bu sonuca nereden varıyorum? Dünya üniversite sıralamasında ilk 300 üniversite arasında maalesef bir üniversitemiz yoktur. Peki, ilk 500'de üniversitemiz var mı? Sadece 3 üniversitemiz 500 üniversite arasında yer almaktadır.

Değerli milletvekilleri, 200'ün üzerinde üniversitemiz var, 180 bin civarı öğretim elemanımız ve 8 milyon da üniversite öğrencimiz var. Bu kadar üniversite ve öğrenci sayısı üniversitemiz bugün işsizliği dört sene öteleyen kurumlar hâline gelmiştir. Siyasi amaçla açılan üniversite sayımız ve öğrenci sayımız çok fazladır. Akademisyen sayısı yüksek gibi görünmekte ancak üniversite sayısına göre azdır ve büyükşehir ve büyük üniversitelerde yığılma söz konusudur. Peki, ne yapmak lazım? Uygulamalı eğitim öğretimi ve mesleki ve teknik eğitim esaslı orta eğitim ve öğretim sistemini gerçek manada oluşturup üniversitelere talep azaltılmalıdır.

Üniversitelerde bir diğer önemli sorun liyakat değil, siyaset esaslı atamalardır. Siyasi esaslı atamalardan dolayı evrensel ve tamamen bağımsız olması gereken üniversiteler merkezîyetçi bir yapıya

sahiptir. Yine, bu sebepten dolayı üniversitelerde maalesef özgür düşünce serdetmekten ve bilimden bahsetmek de mümkün değildir. Peki, ne yapılması gerekir? Üniversitelerde yapılan atamalar; seçilen dekanlar, rektörler ve yöneticiler arasından yapılmalıdır yani yöneticilerini akademisyenler seçmelidir. Üniversitelere yeterli kaynak aktarılmıyor, kaynak verimli kullanılmıyor. Ülkemizin gelişmesi ve zenginleşmesi için üniversitelere yeterli kaynak aktarılmalı ve verimli kullanım da denetlenmelidir. Üniversitelerde maalesef mobbing var ancak mobil mobbing kurulları yok. Üniversitelerde mobbing kurulları ivedilikle oluşturulmalıdır.

Bir diğer sorun da beyin göçü meselesidir. 2023 yılında hazırlanan bir rapora göre 12 bin bilim insanının Türkiye’den göçünden bahsedilmektedir. Bu durum, ülkemiz için bir millî gelir kaybıdır. Bu üniversite öğrencilerimiz ve akademisyenlerimizin yetişmesi ülkemize milyarlarca mal olmaktadır. Beyin göçü hemen durdurulmalı ve terse göç için gerekli çalışmalar başlatılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmak istiyorsak üniversitemizi özerk yapıya kavuşturarak ve akademisyenlik mesleğini yeniden cazip hâle getirmek zorundayız.

Gelelim akademisyenlerin sorunlarına... Akademisyenler birçok açıdan zor durumdadırlar. Bunları ekonomik, kariyer ve sosyal statü şeklinde özetleyebiliriz, Türkiye’de akademisyenler maalesef ekonomik olarak yoksulluk sınırında yaşıyorlar. Şunu unutmamalıyız ki akademisyenler maaşlarını sadece geçinmek için değil, aynı zamanda, akademik kariyerlerini geliştirmek için de kullanmak zorundadırlar.

Akademisyenlerin ekonomik durumlarını, en yüksek maaşı olan profesörler üzerinden değerlendirmek istiyorum. Burada söyleyeceğim durum, profesörler üzerinden olmasına rağmen diğer tüm akademik kademeler için de aynı oranda geçerlidir. Değerli milletvekilleri, 1 profesör 2013 yılında asgari ücretin 6,5 katı kadar maaş alırken bugün 3,5 katı kadar maaş almaktadır; 2013 yılında 1 profesör bir aylık maaşıyla 54 gram altın alabiliyorken bugün bir aylık maaşıyla 24 gram altın alabilmektedir; bugün, Avrupa’da 1 profesör, maaşının yüzde 20’sini kira giderine ayırırken -Türkiye’den bir örnek vermek istiyorum- Marmara Üniversitesi Göztepe yerleşkesindeki 1 profesör, maaşının yüzde 60-70’ini kira giderine ayırmak zorundadır.

Bu şartlar altında, akademisyenlerimizden nasıl bir bilim üretmesini beklersiniz ve bu akademisyenlerimizi ülkemizde tutmayı nasıl başaracaksınız? Peki, ne yapılması gerekir? Akademisyenlerimizin maaşları gözden geçirilmelidir -karşılaştırmalı olarak biraz önce verdiğim örnekten- Avrupa’daki alım gücüne göre veya artırmakla övündüğünüz millî gelirler üzerinden veya yukarıda verdiğim örneklerden maaşları değerlendirsek bugün 1 profesörün maaşı en az 90 bin lira olmalıdır.

Gelelim akademisyenlerin kariyer durumlarına. Akademisyenlerin yükselme ve atanabilmeleri kadroları için belirlenen kriterleri yerine getirmeleriyle mümkündür. Her kadro için akademisyenlerimiz; tez, bildiri, makale ve kitap yazma zorunluluğundadır ve üniversiteler genellikle bu bilimsel çalışmalar için akademisyenlere katkı sağlayamamaktadırlar. Akademisyenler, uluslararası bildiri sunabilmek için üniversitelerden neredeyse hiç destek alamamaktadırlar. Bir akademisyenin uluslararası SCI indeksli dergide makale yayımlamasının ücreti 500 eurodur değerli milletvekilleri. Bu arada, akademisyenlerimiz kitap yayımlamak zorundadır, yayınevleri de bunu bildikleri için akademisyenlerimizden ücret talep etmektedirler. Akademisyenler bu kriterleri gerçekleştirdikten sonra, maalesef, kadro beklemek zorundadırlar ve maalesef ki maalesef merkezî yönetimle, dekanla, rektörle ilişkileri çerçevesinde kadro alabilmektedirler. Akademisyenlerin kariyerlerini geliştirebilmeleri için, bilimsel çalışmalar için akademisyenlere kaynak ayrılmalı, akademisyenler, kriterleri sağladığı gibi kadrolarına atanabilmelidirler.

Sosyal durumları açısından değerlendirecek olursak, maalesef, geldikleri durumda akademisyenlerimiz ek iş yapmak zorundadırlar. Bu da akademisyenliğin statüsüne zarar vermektedir. Akademisyenlerimizin ek iş yapması, üniversitelerde eğitim kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Zeki öğrenciler, bu sebepten akademisyenliği tercih etmemektedir. Akademisyenlerin yaşadığı ekonomik sıkıntılar sosyal yaşantılarına da olumsuz yansımakta, Avrupa'daki meslektaşları gibi aktivitelere, sosyalleşmeye ve kendilerini geliştirmeye zaman ve kaynak ayıramamaktadırlar.

Evet, ezcümle, maalesef, iktidarınız döneminde, son on-on beş yılda ülkeyi fakirleştirdiğiniz gibi üniversiteleri de öğretim elemanlarını da fakirleştirdiniz. Üniversiteler ve akademisyenler açısından durum vahimdir.

Yüce Meclisinizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e söz veriyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, aslında, dün öğleden sonra, akşama doğru gündeme düşen çok önemli bir olayı bütün Türkiye konuşuyor. Can Atalay'ın Anayasa Mahkemesine yaptığı bireysel başvuru sonrasında, Anayasa Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararı ve bu hak ihlali kararının hemen arkasından, kararı, kendi aldığı ihlal kararını İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine göndermişti. Normal koşullarda 13. Ağır Ceza Mahkemesinin hemen toplanması, Can Atalay'ı tahliye etmesi, yargılamanın yeniden başlaması için karar alması ve ardından da Can Atalay milletvekili olduğu için de milletvekili dokunulmazlığı kazandığı için de yargılamanın durdurulması kararı vermesi gerekiyordu ama İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi bunu yapmamak için hızlıca, danışıklı bir dövüş sonucunda topu Yargıtaya attı. Yargıtay 3. Ceza Kurulu da gerçekten Türkiye tarihine bir yargı darbesi olarak geçebilecek -çok tartışmalı diyemeyeceğimiz, darbe-yargısal bir darbenin önünü açan bir karara imza attı.

Şimdi, Yargıtay 3. Ceza Dairesi burada ne diyor? Birincisi “Anayasa beni bağlamaz, Anayasa Mahkemesinin kararları da beni bağlamaz, benim hukuk yorumum Anayasa Mahkemesinin çok dışında.” diyor. Bir sürü eleştirisi var, işte, örneğin, hukuksal aktivizm, yargısal aktivizm yapmakla suçluyor. Oysaki Anayasa Mahkemesinin kendisi aslında hukuki bir denetim yapıyor. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararlarını ve bireysel başvuru hakkı tanındıktan sonra da bireysel başvuru yapanların dosyalarını aslında bu temelde inceliyor.

O anlamıyla, biz, hak ihlali kararının kendisinde, kararın hiçbir yerinde bir aktivizm, bir hukuksal aktivizm göremiyoruz ama Yargıtay 3. Ceza Dairesi tam da bir aktivizm yapıyor. Ne yapıyor? Hem yargısal bir aktivizm yapıyor hem de siyasi bir aktivizm yapıyor ve siyasi bir karar alıyor. Nereye parmak sallıyor? Anayasa Mahkemesine parmak sallıyor. Nereye parmak sallıyor? Bu Meclise parmak sallıyor. Nereye parmak sallıyor? Halkın iradesine parmak sallıyor. Nereye parmak sallıyor? Bu Meclise gelen Can Atalay kararını okutmayan Meclis Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'a, Meclis Başkanlık Divanına parmak sallıyor. Çok açık ve net, adını koyalım.

Şimdi, bu parmak sallamalara bu Meclis seyirci mi kalacak, gerçekten bu süreci izleyecek mi yoksa Yargıtay 3. Ceza Dairesi hakkında gereğini yapacak bir siyasi iradeyi ortaya koyacak mı? Biz, bugün, en azından bu Mecliste böyle bir tutum alınmasını bekliyorduk ama örneğin, az önce öğrendik, saat 17.00'de olması gereken Danışma Kurulu iptal edildi. Neden iptal edildiğini bilmiyoruz. Oysaki

beklentimiz, bu Mecliste grubu bulunan, bulunmayan bütün milletvekillerinin bu darbenin karşısında yekvücut olmalarıydı, Anayasa'yı -ki biz demokratik bulmuyoruz, gerçek anlamda çoğulcu bulmuyoruz- var olan anayasal devlet düzenini savunmaları gerekiyordu ama savunmadılar.

Hayretle izlediğimiz ikinci bir mesele, bu mahkemenin kararını -AKP tarafından, iktidar tarafından yapılan yorum- iki yüksek mahkemenin Anayasa'yı farklı yorumlamasından kaynaklanan bir sorun olarak ele aldılar. Şimdi, ben size ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar, Anayasa madde 153 çok açık ve net şunu diyor: "Anayasa Mahkemesi kararları kesindir. Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme, yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar."

Şimdi, bu kadar açık bir Anayasa hükmü varken iki yüksek yargı organı burada Anayasa'yı nasıl farklı yorumlamış oluyorlar; biz bunu iktidara sormak istiyoruz. Sizin bu yargısal darbeye yapacağınız yorum "İki mahkemenin farklı yorumu." mudur? Böyle bir yorum farkı görünüyor mu ortada? Hayır, çok açık ve net bir şekilde halkın iradesine ve anayasal devlet düzenine kastedilmiştir.

Ama buralara nereden geldik değerli arkadaşlar? Hiçbir şey kendiliğinden olmuyor. Biz bu hafta boyunca 4 Kasım 2016 yılındaki siyasi darbeyi anlattık. Milletvekillerimizin dokunulmazlıklarının kaldırılıp cezaevine gönderildikleri süreçleri anlattık ve şu eleştiriyi yaptık o zaman için de, dedik ki: "O dönemde de bu Meclis irade gösteremedi. O dönemde de bu Meclis halkın yanında, seçilmişinin yanında, milletvekilinin yanında durmadı; Anayasa'ya aykırı bir şekilde dokunulmazlıkları kaldırdı ve en nihayetinde 4 Kasım siyasi darbesinin yolu açılmış oldu." İşte, bunlardan biri bu.

İkincisi, hâlihazırda devam eden, Sincan Adliyesinde devam eden, Kobani kumpas davası. Tam bir hukuk garabeti, tam bir kumpas ama bu Mecliste bizim grubumuz dışında hiçbir grubun kalkıp Kobani kumpas davası için "Ya, böyle bir hukuksuzluk olmaz. Müşteki olarak orada oturması gereken insanları siz getirmişsiniz, sanık sandalyesine oturtmuşsunuz; bu, hukuki değil, ahlaki değil, vicdani değil." diye biz bir ses duymadık ne yazık ki.

Diğer bir mesele, burada Leyla Güven'in, Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun ve Semra Güzel'in milletvekillikleri düşürüldüğünde bu Meclisten "Hayır, bunu yapamazsınız. Bunlar halkın seçilmiş vekilleridir. Eğer bir suçları varsa da eğer bir cezaları varsa da dönem sonuna kalmalıdır." diye halkın iradesini koruyan bir ses duymadık. AİHM kararları, Osman Kavala, Selahattin Demirtaş kararları uygulanmadığında buradaki hiçbir milletvekili -iktidardaki milletvekilleri için de bunu söylüyorum- bu kararların dışında duramaz. Eğer halkın seçilmiş vekiliyseniz siz Anayasa'yla bağlısınız. Bugün, AİHM'in kararları, iç hukuk gereği, Anayasa gereği, madde 90 gereği iç hukuka içkin değil midir? Bizi bağlamıyor mu? Biz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf olan, imza koyan bir ülke değil miyiz? Niye uygulamadınız? Ne dedi sizin Genel Başkanınız? "Hamlemizi yaparız, işimize bakarız." Hamlenizi yaptınız, işinize baktınız, bugün kendi yarattığınız çürümüş yargısal düzen size kafa tutuyor, sizin meşruiyetinizi sorguluyor, hiç kimseninkini değil. Bu darbenin bir ucu, evet, bütün topluma, bütün Meclise yönelik bir darbedir, anayasal devlet düzeninedir ama çok açık ve net söyleyelim asıl mesaj AKP'yedir, asıl hedef AKP'dir, asıl burada size mesaj veriliyor. Aslında sizin yarattığınız bu çürümüş yargı düzeni, uluslararası hukuka uymamanız, ulusal hukuka uymamanız, her yerde mütemadiyen, sürekli, sistematik olarak hukuku ihlal etmeniz bugün karşınıza bir kriz olarak çıktı. Ne krizi? Devlet krizi, rejim krizi.

Cumhuriyetin 2'nci yüzyılına büyük bir rejim kriziyle girdik ve bu rejim krizinin müsebbibi sizsiniz. Ne var bu rejim krizinin temelinde biliyor musunuz? Kürt sorunu var. Evet, Kürt sorunu var. Siz Kürt'e sürekli istisna hukuku uyguladığınız için, siz Kürt'e sürekli normal olmayan, olağanüstü olan hukuku kürdistanla Kürtlere karşı normalleştirdiğiniz için, siz sabah akşam Kürt'ün hakkını, hukukunu

çığnediğiniz için, milletvekilini tutukladığınız için, belediyesine kayyum atadığınız için bugün biz bu süreci yaşıyoruz. Eğer oralarda hukuksal bir tutum alsaydınız, vicdani, ahlaki, insani bir tutum almış olsaydınız bugün bu ülke bu durumda olmayacaktı ve Yargıtay 3. Ceza Dairesi de ne böyle bir karar almaya cesaret edecekti ne de biz bugün bu kararı tartışıyor olacaktık. O nedenle değerli arkadaşlar, istisna hâlinin kendisini bu ülkede norm hâline getirdiniz.

Bakın, bunu sadece genel tutuklamalar ve yargılamalar üzerinden söylemiyoruz, binlerce defa söyledik, bir kez daha söyleyelim bu kürsüde: Bu ülkenin bir cezaevinde otuz iki aydır, geçti, otuz üç aydır siyasi mahpuslardan haber alınamıyor. Sesiniz çıkıyor mu? Çıkıyor. E, tabii, buna sesiniz çıkmadığında Yargıtay 3. Ceza Dairesi orada size parmak sallar, bize parmak sallar, bize ayar verir ama siz bu ülkedeki her yurttaşın, her toplumsal kesimin hakkını savunsaydınız bugün bize bu parmak sallanmayacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Onun için bir kez daha çağrımızı yeniliyoruz: Gelin, hep beraber, birincisi bu darbeye karşı direnelim, bu Meclis üzerine düşen görevi yapsın, biz varız. İkincisi, gelin, Kürt sorununun demokratik yollardan çözülmesinin yolunu açalım, ülkeyi normalleştirelim. Ülkede herkesin uyacağı bir anayasal devlet düzenini var edelim.

Diğer bir mesele, gelin, buradan başlayalım, Sayın Öcalan’a yönelik tecridi kaldırın, cezaevinin kapısını açın, milyonların beklediği barış umudunu hep beraber canlandıralım. O zaman ülke de barışa kavuşur, darbe mekanığı de geride kalır ve darbelerle terbiye edilmeye çalışılan Türkiye gerçeğinden sıyrılmış oluruz.

Selamlar. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan’a söz veriyorum.

Sayın Bayraktutan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yarın dokuzu beş geçe bu ülkenin, bu toprakların yetiştirdiği en büyük devrimciyi anmaya gideceğiz, Anıtkabir’de olacağız. Atatürk’ün ruhu şad olsun, mekânı cennet olsun değerli arkadaşlarım.

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Âmin.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, herkes konuşmalarında bahsetti; dün özellikle Yargıtaydaki gelişmelerden sonra Yargıtay 3. Ceza Dairesinin vermiş olduğu hukuk garabeti karardan sonra bu şekilde bir konuşma yapma ihtiyacı ortaya çıktı. Karar neydi? Açık bir şekilde Anayasa’nın ihlaliydi değerli arkadaşlarım. Hep Anayasa’nın 153’üncü maddesine yönelik olarak Anayasa Mahkemesi kararlarının bütün yargı organlarını, idari organları, özel, tüzel kişileri bağlayacağına ilişkin, yasamayı, yürütmeyi, yargıyı bağlayacağına ilişkin her türlü açık hüküm olmasına rağmen bir de Anayasa’nın 11’inci maddesi vardı. İlgili 11’inci maddede anayasal hükümlerin de aynı 153’üncü maddede tarif edilmiş olduğu gibi bütün organları bağladığına, yasamayı, yürütmeyi, yargıyı,

idari organları, özel, tüzel kişileri bağladığına ilişkin amir hüküm var. Bu amir hükümlere rağmen, Anayasa Mahkemesinin özellikle görevini tarif eden 153'üncü maddedeki bu kararların kesin olduğuna ve hiçbir organın, makamın bunu tartışmayacağına ilişkin amir hükme rağmen ne yazık ki Yargıtay 3. Ceza Dairesi bambaşka bir karar verdi değerli arkadaşlarım.

Şimdi, şöyle yapalım: “Bunu başka türlü mü yorumladılar?” derseniz; hayır, koca koca hukukçu adamlar, biz hukuk fakültelerinde okuduk, onlar da okudular. Bu kadar açık hükmün varlığına rağmen acaba neden böyle bir karar verdiler? Talimatın dışında bu karar nasıl verilebilir arkadaşlar? Asla verilemez. Bu kararı veriyorken Anayasa'nın 6'ncı maddesindeki bir hüküm daha ihlal edildi, o da şu: Kaynağını Anayasa'dan almayan hiçbir yetkiyi hiçbir organ kullanamaz. Bunlar ne yaptılar? Geldiler, dediler ki: “Biz bu yetkiyi kullanıyoruz.” Böyle bir yetki olmamasına rağmen bununla da yetinmediler, gittiler, Anayasa Mahkemesine ilişkin olarak suç duyurusunda bulundular.

Ben dün de bahsettim buna ilişkin gelişmeler olunca, dedim ki: Bu bir görevi kötüye kullanma suçunun dışındadır değerli arkadaşlarım. Bu kadar açık hükmün varlığına rağmen eğer bir hüküm, Anayasa maddesi bu kadar açık bir şekilde ihlal ediliyorsa bu, Anayasa'yı ilga etmektir, Anayasa'yı ortadan kaldırmaya teşebbüştür. Bunu normal, ortalama bir vatandaş yapsa tutuklama kararı verilir hakkında. Bu suçu işleyen hâkim de olsa, kim olursa olsun, hakkında gerekli cezai tedbirler -tutuklama dâhil- uygulanmalıdır değerli arkadaşlarım çünkü bu bir başkaldırı eylemidir, bu, bir anlamda bir darbe girişimidir değerli arkadaşlarım. Hukukçu olmak bambaşka bir olay.

Şimdi, başka bir boyutu daha var; Yargıtayın ilgili Dairesi -3. Ceza Dairesi- bu konuda bu kadar büyük bir fahiş hata yapabiliyorsa yani Anayasa'nın 153'üncü maddesindeki bu amir hükme rağmen hâlen başka türlü bir hüküm verebiliyorsa acaba bundan evvel vermiş olduğu kararlarda hangi canları yakmıştır, kimin kanına girmiştir değerli arkadaşlarım? Bu nedenle, bu kadar büyük bir hukuk hatasını yapan 3. Ceza Dairesinin bundan önceki kararları derhâl sorgulanmalıdır, derhâl sorgulanmalıdır değerli arkadaşlarım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu şekilde, fahiş hukuk hatası şeklinde karar veren ilgili Dairenin Başkanı 2024 yılında yapılacak Yargıtay Başkanlığı seçiminde acaba muhtemelen aday olacak mıdır, aday olmayacak mıdır? Bunu yakinen takip edeceğiz. Bunun karşılığında bir ulufe dağıtması vardır yani bu kadar özverili bir şekilde hukuku ihlal eden bir kişinin mutlaka bir yere getirilmesine ilişkin bir taltif makamı, bir taltif düşüncesi sarayda veya başka bir yerde vardır değerli arkadaşlarım.

Dün bu karar ihlaline ilişkin bu karar yayımlandıktan sonra ne kadar ilginçtir ki Avrupa Birliği Komisyonu dün Türkiye'yle ilişkili bir rapor hazırladı değerli arkadaşlarım, AB'ye katılan ülkelerle ilişkili olarak bir rapor hazırladı ve orada “Türkiye yargıda sınıfta kalmıştır.” diyor açık bir şekilde, “Yargıda sınıfı geçememiştir.” diye ifade ediyor değerli arkadaşlarım. Bunu anlatmak mümkün değil, bunu anlamak mümkün değildir.

Şimdi, bakın, ısrarla şunu vurguluyoruz: “Bu bir darbe girişimidir, bu bir kalkışmadır.” diyoruz. Dün Sayın Genel Başkanımız da bunu ifade etti, 15 Temmuz gecesi buraya bu hain darbe girişimi olduğu zaman, bu Parlamente'ye ilk gelen milletvekillerinden biriyim, ilk geleniz, ilk 3 Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili geldik değerli arkadaşlarım. Bakın, o gece alçak bir darbe girişimi oldu, gözümüzü kıpmadan geldik. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hep beraberdik ya.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Hep beraber geldik, evet Erkan Ağabey, doğru diyorsun. Ama aşağıda ölümü beraber bekledik, ölümü beraber bekledik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, beklemedik, direndik Uğur Bey.

HALUK İPEK (Amasya) – Beraber geldik.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Sayın Haluk İpek, evet, hep beraber geldik. Aşağıda ölümü bekledik ve şunu dedik... Başımızdaki polis memurları “Bizi şehit etmeden sizi alamazlar.” dediler. Niye geldik? Biz o gece birinin bekasını savunmaya gelmedik, biz Gazi Mustafa Kemal’in “En büyük emanetim.” dediği Türkiye Büyük Millet Meclisini savunmaya geldik; pişman da değiliz, Allah bir daha vermesin, gene geliriz buraya. (CHP sıralarından alkışlar)

O nedenle, hâkimler, savcılar, bunlar meslekleriyle övünecekler, mesleğinin gereğini yapacaklar. Bakın, Mustafa Kemal’in Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt cumhuriyet savcılarına diyor ki: “Meriç kıyılarında çalışan Türk köylüsünün kaybolan sabanından tutunuz da bu vatanda yaşayanların uğrayacağı en ufak haksızlıktan, hatta Bingöl Dağları’nın ıssız kuytularında nafaka bekleyen öksüzlerin gözyaşlarından siz sorumlusunuz.” Kime diyor bunu? Cumhuriyetin savcılarına diyor, cumhuriyetin avcılarına demiyor değerli arkadaşlarım, cumhuriyetin savcılarına ediyor bu hitabı. (CHP sıralarından alkışlar)

O nedenle, Yargıtaydaki üyelere buradan sesleniyorum: Gün gelir hesap döner -hani derler ya, ünlü bir laf var, hesap döner bir gün gelir- o beğenmediğiniz, göz ardı ettiğiniz, çiğnediğiniz hukuk bir gün gelir, size de lazım olabilir. Bu kadar açık hükmün varlığına rağmen, Anayasa’daki 153’üncü maddede tane tane yazılan hükmün varlığına rağmen bunu ihlal ederseniz değerli arkadaşlarım, bir gün gelir size hesap sorarlar.

Bakın, bu konuda kararın içeriğini hiç tartışmıyoruz. Bundan önce buradaki oturumlarda 83’üncü maddedeki dokunulmazlığa ilişkin olarak ihlalleri, istisnaları konuşuyorduk, Anayasa’nın 14’üncü maddesindeki soruşturmaya önceden başlama koşulu suçüstü hâlleri, ağır cezanın suçüstü hâllerinin dışındaki o istisnaları filan konuşuyorduk; şimdi bunlar geçti. Anayasa Mahkemesi kararları hoşunuza gitmeyebilir, bizim de dün Basın Kanunu’na ilişkin madde hiç hoşumuza gitmedi ama biz bunları hiç tartışmadık yani bir fiilî durum var. Anayasa’da diyorlar ki: “Bu kararları tartışmayacaksınız. Bu karar senin hoşuna gider veya gitmez, bu kararlara uymak zorundasın, bu kararları tartışamazsın.” Burada ortalama bir hukukçuya, Türkiye’nin herhangi bir hukuk fakültesinde 1’inci sınıftaki bir öğrenciye sorun “Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorunda mısın?” diye, “Evet.” der. Koca koca adamlar niye “Hayır.” diyorlar değerli arkadaşlarım? Hangi duygusal gerekçe olabilir bu? Talimat olmadan, talimat verilmeden bu yapılabilir mi? Anayasa’nın 138’inci maddesi diyor ki: “Hiçbir organ, kişi veya makam, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir veremez, talimat veremez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.” Bu kadar açık hükmün varlığına rağmen demek ki bir makam, bir makam yani hani derler ya bir makam bir yerden talimat veriyor. Bu talimat olmadan bu karar verilmez değerli arkadaşlarım, bu karar bu nedenle verildi. O nedenle bir an önce bu mağduriyetlerin giderilmesi açısından bunun bir an evvel düzeltilmesi gerekiyor.

Bakın, yasama organına da talimat veriyor, bir yandan diğer konuda talimatları oluyor yani Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunuyor. Dün Sayın Genel Başkanının ifade ettiği gibi çok ilginç bir olay var, nasıl yargılanacakları da belli değil. 15 kişilik kurul; 9’u bir anlamda lehte karar veriyor, 5 ret var, 1 çekimser var. Bunların normal şeye gönderilmesi için de ne olması gerekiyor? Üçte 2 çoğunluğun olması gerekiyor, Anayasa Mahkemesinde yargılama nisabı yok değerli arkadaşlarım.

Bu nereye geliyor biliyor musunuz? Çok ütöpik olabilir sizin için, böyle bir gerekçe çok ütöpik olabilir, olmayacağını düşünebilirsiniz. Allah göstermesin, bir yerden başladınız mı, sarı öküzü verdik mi, yarın bir gün Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu yargı vesayeti milletvekillerine “Sen kanun koyucu olarak bir kanun geldiği zaman niye ‘evet’ oyu verdin?” diyecek değerli arkadaşlarım. “Bak, sizler de geleceksiniz.” diye der yani bir yerden başladılar. Yüce Divan görevi yapan, kanunların Anayasa’ya uygunluğunun yargısal denetimini yapan Anayasa Mahkemesi 1961 Anayasası’nda girdi; bakın, ne kadar önemli bir karar verdi. Yani bu ülkede hâlen hâkimler var değerli arkadaşlarım.

Benim de eleştirdiğim birçok kararları var Anayasa Mahkemesinin. Anayasa Mahkemesinde o titri taşımadığına inandığım üyeler var, bir tanesi Muhterem İnce. Bir gün bile kürsüde kalmadan, bir gün bile karar vermeden, kalktılar paket götürdüler oraya, ne derse “evet” diyor, indiriyor kararları. Burada da muhalefet şerhleri var. Yargı o değil, hukuk hepimize lazım olan... Hepimiz bazen şikâyet ediyoruz ama şu var: Bir yolu açtık mı, bir yoldan -biraz önce ifade ettiğim gibi- sarı öküzü verdik mi, burada verilecek olan karara ilişkin olarak yarın bir gün bizleri de sorgulayabilecek olan bir makam vardır. O nedenle özellikle Adalet ve Kalkınma Partisindeki hukukçu arkadaşlarımıza sesleniyoruz: Buna müdahale edin.

Bugün burada Danışma Kurulunun toplanmamasına ilişkin iradenin -ki sabah buna ilişkin bir irade vardı- ne olduğunu tahmin ediyoruz, bir yerden düğmeye bastılar. Bu düğmeye basmaya ilişkin olarak bu işlemin bir an önce geriye alınması gerekiyor. Ya, şuna gerek yok değerli arkadaşlarım...

Bakın, tarihte şu var: Bir Dreyfus davasını herkes biliyor, bir Bozkurt-Lotus davasını herkes biliyor; ya, bir Can Atalay davasına gerek yok değerli arkadaşım, bir Can Atalay davasını bütün dünyaya taşımaya gerek yok. Avrupa Konseyi diyor ki: “Bir an önce bu yanlış kaldırmayı ortadan.” Siz Hükümet olarak buna rağmen, bu kararlara rağmen... Onlara da ihtiyacımız yok. Anayasa’nın 90’ıncı maddesindeki milletlerarası sözleşmelerin iç hukuk hükmü olduğu şeklindeki açık hükme rağmen direnmeyi anlamıyorum. Bu direnme konusunda inat eden o Yargıtay üyelerine de Mustafa Kemal’in Meclisinden sevgilerimi gönderiyorum(!) Ne demek istediğimi anlıyorlar herhâlde.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahsı adına Ankara Milletvekili Sayın Kürşad Zorlu’nun söz talebini karşılayacağım.

Sayın Zorlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

KÜRŞAD ZORLU (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii İç Tüzük gereği bu tür prosedürlerle söz alabiliyoruz. Bugün Yargıtayın önünde İYİ Parti olarak biraz önce ifade edilen, konuşulan, Anayasa’mızda açık hükümler bulunmasına rağmen bizzat Anayasa’nın çiğnendiği bugünlerde, biz de Türk milleti adına orada tepkimizi ve savunacağımız hususları ortaya koyduk. Bunları bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisinde, milletimizin huzurunda tekrarlamak istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, bizlere, özellikle hukuk okuyan iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunlarına, üniversitede genel olarak literatürde öğretilen bir husus var. Modern devletin en önemli unsuru anayasadır çünkü siyasi iktidarların sınırlandırılması, keyfiliğinin önlenmesi için “anayasa” diye bir kavram doğmuştur ve bu kavram zaman içerisinde anayasal devlet olgusuna dönüşmüştür. Anayasal devletin de vazgeçilmez unsuru, siyasi iktidar dâhil olmak üzere, devleti yönetenlerin ve her bir vatandaşın Anayasa’yla sınırlandırılmasıdır ve hukuk devleti ilkesinin ayakta tutulabilmesi için kuvvetler ayrılığı prensibinin bağımsız ve tarafsız yargının da bu anayasal devlet düzeni içerisinde yekvücut ve kendi bulunduğu alanda başarıyla yürütülebilmesi gerekmektedir. Bakın, bugün Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük bir ekonomik krizle karşı karşıyadır. Bunu özellikle siyasi iktidarın temsilcilerine söylemek istiyorum. Elbette ülkemizin bu problemten çıkabilmesi için her birimiz üzerimize düşen görevi yapmak durumundayız ama sizler ne yapıyorsunuz, bakın; Türkiye Cumhuriyeti devletini uluslararası arenada, en çok ihtiyaç duyduğumuz güven problemini ortadan kaldırmamız gereken bir dönemde basın özgürlüğü, yargı bağımsızlığı, kuvvetler ayrılığı, bütün bu prensipleri yıkarcasına büyük bir uçurumun kenarına bu ülkeyi sürüklüyorsunuz. Bunu yapmaya hakkınız yok. Biz bugün bu vatandaşımızın sesi için buradayız. Bir şeyin de altını çizmek istiyoruz. Anayasa’mızın delinerek her bir vatandaşımızın yaşam

koşullarını etkileyen bu hukuksuzluğa biz elbette Türk milleti adına sahip çıkıyoruz. Bizim lügatimizde ne Kobani vardır ne Rojava vardır; böyle şeyleri asla kabul etmiyoruz ve şunun da altını çiziyoruz: Abdullah Öcalan da teröristbaşdır. Bunları niye söylüyorum biliyor musunuz? Bir tartışma çıkması için değil, biz İYİ Parti olarak milletimizin sesi olmak adına bu tepkimizi ortaya koyuyoruz.

Bakın değerli arkadaşlar, Anayasa'nın "başlangıç" kısmında çok net bir şekilde ifade ediliyor Anayasa'mız: "Türk Milleti Tarafından, demokrasiye âşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur." Bu Anayasa'ya sahip çıkmak her birimizin vazifesi, borcu.

Bu ifadeden hareketle, biz bugün İYİ Parti Grubu olarak -milletvekillerimiz, Başkanlık Divanı üyelerimiz- Yargıtayın önündeydik. Ben sembol olsun diye bu Anayasa kitapçığını bizzat resmî dilekçeyle ilgili ceza başkanlığına teslim edilmesi için orada güvenlikteki arkadaşlara teslim ettim çünkü yetkimizi ve gücümüzü nereden aldığımızı iyi bilmemiz lazım. Bu Anayasa'ya saldırmak, bunu çiğnemek açıkça Türk milletinin haklarını ve menfaatlerini çiğnemek demektir.

Burada olayın 2 boyutu var, baştan beri inşa edilmiş bir hukuksuzluk söz konusu. Çok fazla gündeme gelmiyor ama ilgili 13. Ağır Ceza Mahkemesi görevsizlik kararı vermeksizin Yargıtaya gönderdiği bu metinle esasında hukuksuzluk sürecini başlatan iradeyi ortaya koymuştur. Görevsizlik kararı verilmeden bu karara imza atamazsınız. Burada kişilerden azade şekilde söylüyorum, her birimizin başına gelebilecek bir olaydır bu çünkü ayarını bozduğunuz kantar bir gün hepimizi, her birinizi tartar arkadaşlar; hukuk böyle bir şey ve Anayasa Mahkemesi üyelerinin hakkında açılan bu soruşturma asla kabul edilemez.

Bakın, değerli arkadaşlar "hükümdar" kavramı Türk milleti için çok önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zorlu, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

KÜRŞAD ZORLU (Devamla) – Sizi de çok ilgilendiren bir konu elbette.

Bakın, hükümdar, Türk hükümdarı adaletle özdeşleştirilmiştir. Burada pek çoğunuz Kutadgu Bilig'den alıntılar yapıyorsunuz, orada "hükümdar" demek adaleti temsil eden, en başta gelen kişidir ve bunun koruyucusudur.

Şimdi, bizim Anayasa'mızın 104'üncü maddesinde bakın ne yazıyor, buradan tam söyleyeyim oradaki ifadeleri ki neler yapılması gerektiğine yönelik: "...Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder." Kim? Cumhurbaşkanı.

Değerli arkadaşlar, geldiğimiz noktada bu, yargı krizinden de öte, bizi çok büyük bir uçuruma sürükleyecek çok ciddi bir gelişmedir. Lütfen, aklımızı başımıza alalım ve buna hep birlikte karşı duralım yoksa gitmekte olduğumuz yer, gerçekten hiçbirimizin hak etmediği bir yer.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zorlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi soru-cevap işlemi yapacağım.

Nurten Yontar, Tekirdağ...

Buyurun.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde bulunan bir okulun öğrencileri ÇEDES Projesi kapsamında bir camiye temizlemiş olup Şarköy Müftülüğü bunu sosyal medya hesaplarında paylaşmıştır. Çocuklara sanayi tipi halı yıkama makineleriyle kablolar ellerinde

halı temizletilmiştir. Kablolarda olası bir elektrik kaçağı bu çocukların ölümüne sebebiyet verebilirdi. Yurt asansörlerindeki ölümler gibi bir durum olsaydı buna da “Allah’ın takdiri.” mi diyecektiniz? Çocuklarımızın hayatıyla oynamayın. Biz boşuna pedagojik formasyon demiyoruz. “Manevi danışman” adı altında imam-hatipli danışman atayacağınıza, pedagojik formasyon almış psikolojik danışmanları rehber öğretmenleri olarak atayın. 100 öğrenciye 1 rehber öğretmen atama sözünüzü tutun.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yargıtay eliyle yapılmış 8 Kasım saray darbesi nedeniyle bugün şahsımın adı bu Mecliste çok anıldı. O hâlde benim de diyeceklerim var.

Değerli arkadaşlar, Yargıtay kararına karşı şunu söylüyorum: Yargıtay benim kararımda niye itiraz etmemişti, o zaman saraydan emir gelmemiş miydi, sorarım. Şu anda saraydan emir geldiği belli. Benim kararımda Meclis Başkanı Mustafa Şentop AYM’yi beklemeden vekilliğimin düşürülme kararını vermişti ve bu Mecliste okunmuştu, bir büyük utanç vardı ortada. Şu anda bu Meclisteki varlığım Yargıtayın ne kadar ağır ve haksız bir karar verdiğini, bir darbe yaptığını apaçık bir şekilde göstermektedir. Yargıtay Meclise “Vekil düşür.” diyor, emrediyor, AYM’yi aşağılıyor. Ne yapılmalı? Ben direndim, halk direndi, siz de direnin.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Sayın Lütfi Kaşıkçı...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Şubat depreminin yıkıcı etkisi sebebiyle birçok vatandaşımız çevre illere göç etmek zorunda kaldı. Depremden birçok sektör gibi eğitim sektörü de olumsuz etkilendi. Bölgede faaliyet gösteren özel okullarda birçok öğretmen mağdur oldu. Başka şehirlerde hayatta kalma mücadelesi veren bu öğretmen kardeşlerimize tıpkı 1999 Düzce depremi sonrasında olduğu gibi bir kereye mahsus kamuya sınavsız atanma hakkı tanınması gerekmektedir. Yetişmiş ve nitelikli öğretmenlerin kamuya kazandırılması ilimize tekrar geri dönüş için önemli bir adım olacaktır. 11 deprem bölgesindeki özel sektörde çalışan öğretmenlerimize hepimizin destek olması dileğiyle.

BAŞKAN – Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Emekli, memur, işçi ve çiftçiler mağdur; Medine hurmasıyla, kestane balıyla beslenme tavsiyeleri veren, sarayda lüks içinde yaşayan, halktan kopuk Cumhurbaşkanı, tüm emeklilere 5 bin Türk lirası ikramiye vereceğini açıklamıştı. Milyonlarca işçi, memur ve BAĞ-KUR emeklisi ikramiyelerini beklerken, ileri yaşlarda geçinebilmek için çalışan emeklilerin bu ikramiyelerden yararlanamayacağı öğrenildi. Tarımla uğraşan Türk çiftçisinin yüzde 75’i emekli ve bunlar yaşını doldurmuş, ileri yaşlarda, ÇKS kaydı var; yaşamını sürdürmek için çalışmak ve üretmek zorunda. Bu insanların mağduriyetinin bir an önce giderilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

Sibel Hanım yok herhalde.

Samsun Milletvekili Murat Çan...

Buyurun.

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu iktidar sayesinde hukuksuzluk, adaletsizlik artık her yerde. Emeklilere bir defaya mahsus olarak yapılacak olan 5 bin liralık ödemeden emekli çiftçiler de muaf tutuldu. Tarım sektöründe çalışanların büyük bir çoğunluğu emeklidir; geçim sıkıntısı ve yoksulluk bu kesimde arşa çıkmıştır. Emekli olan

çiftçilerimiz, genel olarak en düşük emekli maaşıyla ayakta durmaya çalışırken aynı zamanda arazilerini ekip işleterek karnını doyurmaya çalışıyor. Tarım sektörünün emektarları olan emekli çiftçilerimiz, Türkiye ortalamasının üçte 1'i oranında kişi başı gelir elde ediyor. İşte, bu durumdaki emekli çiftçilerimizi 5 bin lira ikramiyeden mahrum bırakmak haksızlıktır, hukuksuzluktur, vicdansızlıktır.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay'da 50 bin dönümlük araziye kurulacak olan Hassa Organize Sanayi Bölgesi ve Amanos Tüneli gibi yatırımların tamamlanması ve diğer sektörlerle entegre edilmesiyle limanlarımızın yıllık elleçleme kapasitesinin artacağını öngörmekteyiz. Hatay, günümüze kadar birçok medeniyetin izlerini bıraktığı bir tarih şehri olduğundan ilimizin ana yollarının kavşak noktaları bulunmuş ve tarih boyunca kıtalar arasında önemli ticarete sebebiyet vermiştir. Bu bakımdan gerek Hassa OSB gerek Belen Geçidi bizim için çok kıymetlidir. İlgili bakanlıklardan bu bölgelerde yatırımlarla ilgili açıklamaları beklemekteyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Hep “mı” gibi mi yapacaksınız? Gençlerimiz yurtlarda asansör cinayetlerinde ölüyor, Kredi ve Yurtlar kurumu varmış gibi mi davranacaksınız? Kadınlar, çocuklar tecavüze uğruyor; aileyi korumanın, iktidarın temel hedefi olduğunu mu söyleyeceksiniz? Emekli vatandaşlarımız açlığa mahkûm edilmiş “Halkımızın hakkını savunuyoruz.” mu diyeceksiniz? Ülkede yüz binlerce atanmamış öğretmen var, öğretmenlerin hiçbir sorunu yokmuş gibi mi davranacaksınız? Anayasa ortadan kaldırılmış “Anayasa'nın kaçınıcı maddesine göre?” deyip konuşmalarınıza devam mı edeceksiniz? Anayasa Mahkemesi kararlarını bizzat mahkemeler uygulamıyorlar, adalet varmış gibi mi davranacaksınız? Meclisimizde bir milletvekilimiz Anayasa Mahkemesi kararına karşı tahliye edilmiyor “Burada yasama organı var.” mı diye davranacaksınız? Ülkede hukuk kalmamış “Hukuk devletiyiz.” mi diyeceksiniz?

BAŞKAN – Komisyon...

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın üyelerimiz tarafından tevdi edilen sorular Komisyonumuzun görev alanı dışında kalan hususlardır. Komisyonumuzu doğrudan ilgilendiren hususlar bulunmamaktadır.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerindeki...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, böyle bir cevap olmaz ama.

BAŞKAN – Anlamadım?

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Böyle de bir cevap olmaz; bu, doğru değil.

BAŞKAN – Efendim, soru yok zaten.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Komisyonu ilgilendiren sorular da vardı.

BAŞKAN – Komisyona soru yok, herkes görüş açıkladı, Komisyonun değerlendirmesi de budur.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – İlk defa böyle bir uygulama gördük Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz Komisyonun değerlendirmesine karışamayız.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Komisyonu ilgilendiren sorular da vardı içinde.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde söz talepleri vardır.

Saadet Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Bilici.

Buyurun Sayın Bilici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, almış olduğu kararda Anayasa Mahkemesinin Can Atalay hakkında vermiş olduğu hükmü uygulamayacağını belirtti. Üstelik, ilgili Daire bununla da yetinmedi, Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmak gibi bir skandala imza attı. Suç duyurusunda Anayasa Mahkemesi üyelerini âdeta terör örgütleriyle birlikte hareket etmekle suçladı. Yargıtayın bu kararı Anayasa'mızda açıkça tanımlanan "hukuk devleti" ilkesine tamamen aykırıdır. Anayasa'mızın 153'üncü maddesine göre Anayasa Mahkemesi kararları devletin tüm organlarını bağlar niteliktedir. Bunu en iyi bilen ise Yargıtaydaki bu skandala imza atan yargıçlardır.

Kıymetli milletvekilleri, ülkemiz yüz yıllık geçmişinde çeşitli darbelere, muhtıralara, askeri rejimlere tanıklık etti fakat böylesi bir yargı darbesine tanıklık etmedi. Evet, yanlış duymadınız, bu bir darbedir; bu, ülkemizin yargı erkine yapılan hukuksuz, anayasal bir darbedir. Yargıtay, Anayasa ve kuruluş kanunu gereğince Anayasa Mahkemesi kararlarını denetleyemez, böyle bir vazifesi yoktur. Kendinde böyle bir vazife gören ve bununla da yetinmeyip Anayasa Mahkemesi üyelerini terörist ilan eden Yargıtay üyeleri açıkça görevi kötüye kullanma suçunu işlemektedir. Ayrıca, suç işleyen bu üyeler hakkında ivedilikle Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu tarafından ceza soruşturması başlatılmalıdır. Yargı darbesi niteliğindeki bu kararın açıklanmasından sonra Sayın Cumhurbaşkanının danışmanlarından biri çıktı ve dedi ki: "Anayasa Mahkemesi Anayasa'ya aykırı kararlar veriyor." Bu beyan, Yargıtay 3. Ceza Dairesi ve üyeleri tarafından gerçekleştirilen anayasal darbenin açıklanabilir hiçbir yönünün olmadığını ve siyasi emeller taşıdığının açık bir ifadesidir.

Değerli milletvekilleri, zamanında aynı Anayasa Mahkemesi başörtülü kardeşlerimizin haklarının ihlal edildiğine de karar verdi. Aynı mahkeme 367 meselesinde hukukla bağdaşmayan bu kararın doğru olmadığını da söyledi. Yine aynı mahkeme AK PARTİ'nin kapatılması için geçerli nedenler olmadığını da belirtti. Bu mahkeme o zaman Anayasa'ya uygun kararlar veriyordu, şimdi mi yanlış ve Anayasa'ya aykırı kararlar vermeye başladı, şimdi mi suç işler oldu? Ülkemizin en yüksek yargı organının bir başka yargı organı tarafından suç ihbarına konu edileceği hiç aklımıza gelmezdi, aklınıza gelmezdi. Türkiye bazı çevrelerce hukuktan ve adaletten adım adım uzaklaştırılmakta, hukuksuzluğun ve yaptım olduculuğun hâkim olduğu bir ülkeye dönüştürülmek istendiği açıkça belirtilmektedir. Fakat biz Saadet-Gelecek Grubu olarak hukuksuzluğa kim maruz kalıyorsa, kimin hakkı alenen ihlal ediliyorsa bunun karşısında duracağımızı buradan beyan etmek istiyoruz ve en önemlisi de bu "yaptım oldu" anlayışının karşısında duracağız. Türkiye "Ben ne dersem o olur, yargı da yürütme de yasama da benim." anlayışıyla yönetilebilecek bir ülke değildir ve hiçbir zaman da olmayacaktır.

İktidarın mutlak zafer üzerine inşa ettiği toplumu kutuplaştırma siyaseti dün itibarıyla yargıda patlak verdi. "Yerli ve milli" diyerek muhalefet partilerine ve her türlü muhalif düşünceye karşı kullandıkları "terörist", "hain", "dış güçlerin maşası", "provokatör", "vesayetçi", "din düşmanı" gibi yaftalamalarla toplumu ayrıştıran iktidar, bugün de "milli yargı" diye hukuk sistemini zehirlemeye çalışıyor. Üstelik bu "yaptım oldu"culuk anlayışı yalnızca devletin yargı organlarına zarar vermekle kalmamış, ülkemizin uluslararası arenadaki itibarını da yerle bir etmiş durumdadır.

Değerli milletvekilleri, biz Saadet ve Gelecek Grubu olarak “yaptım oldu”cu zihniyetin açtığı tüm yaraları sarma noktasında azimle çalışacak ve her türlü haksızlığın karşısında duracağımızı ifade etmek istiyorum.

Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez’e söz veriyorum.

Sayın Çömez, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Yıl 2016 -Şubat 29- Anayasa Mahkemesinin verdiği bir tahliye kararıyla ilgili Sayın Cumhurbaşkanı şöyle bir değerlendirme yapıyor: “Çok net söylüyorum: Anayasa Mahkemesinin kararına uymuyorum, saygı da duymuyorum. Niye? Çünkü ortada bir gerçek var, bu bir tahliye kararıdır. Aslında onlarla ilgili kararı veren mahkeme kararında direnebilirdi. Bir daha söylüyorum, direnebilirdi. Eğer kararında direnmiş olsaydı AYM’nin vermiş olduğu karar boşa çıkacaktı.” Aslında perşembenin gelişi çarşambadan belliydi ve perşembe geldi. Dün Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Milletvekili Sayın Can Atalay’la ilgili vermiş olduğu kararla bir anlamda aynı sözleri tekrarladı ve dedi ki: “Anayasa Mahkemesi kararına uymuyoruz, saygı da duymuyoruz.” Yetkilerini aştı ve olmayacak bir şey yaptı “Anayasa Mahkemesi kararına uyulmasın.” dedi. Bu, sadece bir hukuk skandalı değil, aynı zamanda bir alt mahkemenin yargı eliyle bir üst mahkemeye yaptığı darbe girişimidir; yetmedi, bir adım daha attı, Meclise döndü ve dedi ki: “Can Atalay’ın milletvekilliğinin düşürülmesi için işlemlere başlayın.” Millet iradesinin tecelligâhı olan bu yüce makama talimat verdi, parmak salladı, dedi ki: “Düşürün bu adamın milletvekilliğini.” Bu da yetmedi, bu sefer döndü Anayasa Mahkemesine “Can Atalay’ın seçilme hakkının kişi hürriyet ve güvenliği haklarının ihlal edildiğine dair kararın altında imzası olan 9 üye soruşturulacak.” dedi ve dönerek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına “Bu 9 üye için suç duyurusunda bulunuyoruz, soruşturulsun.” dedi. Korkunç bir skandal, hukukun hukuka darbesi ya da daha doğru bir ifadeyle, ülkenin anayasal düzenine yapılmış bir darbe girişimi. Bu nedir biliyor musunuz? Türkiye Yüzyılı’nda yüz yılın hukuksuzluğudur. Anayasa madde 153 der ki: “Anayasa Mahkemesinin kararı kesindir ve Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.” Bugün Yargıtay 3. Ceza Dairesi Sayın Erdoğan’ın tam sekiz yıl önce ortaya koyduğu tavra göre hareket etmekte ve üst mahkemenin yani Anayasa Mahkemesinin kararına direnmektedir. Aslında bu direnç hukuk devletine karşı bir başkaldırı, aynı zamanda devlet kurumlarının da bir tahribatı anlamına gelmektedir ve Türkiye için büyük bir handikaptır. Bu hukuksuzluğu icra ederken de Yargıtay 3. Ceza Dairesi devlet kurumlarını karşı karşıya getirmenin yanında, ülkenin ağır aksak da olsa işleyen sistemini de kilitlemektedir. Bakınız, 6216 sayılı Kanun’un 16’ncı maddesi Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri hakkındaki inceleme ve soruşturmayı nasıl düzenliyor? Diyor ki: “Başkan ve üyelerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri iddia edilen suçları, kişisel suçları ve disiplin eylemleri için soruşturma açılması Genel Kurulun kararına bağlıdır.” Yani söz konusu 9 üyeyle ilgili yargılamayı AYM Genel Kurulu yapacaktır. AYM üye sayısı kaç? 15. Bu durumda AYM Genel Kurulu toplanabilir mi? Hayır. Karar çıkabilir mi? Hayır. Ülkeyi böylesi bir krize sokmaya, sistemi hırpalamaya, kurumları çatırtmaya kimsenin hakkı yok.

Bir başka önemli ayrıntıya daha dikkat çekeceğim. Gerekçeli kararda bir referans var. Bu gerekçeli karar; burada bir referans var, alt sırada, Özcan Özbey, Türk Anayasa Hukukunda Bireysel Başvuru, Adalet Yayınevi, 2’nci baskı; referans bu. Yani Yargıtay verdiği kararın gerekçesini bu şahsa bağlamış

ve bu kitaba bağlamış. Kimdir bu? Anayasa Mahkemesinde raportör olarak görev yapmış birisi. Peki, sonra ne olmuş? Bakın, elimde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunun 24 Ağustos 2016 tarihinde vermiş olduğu bir karar var yani FETÖ'nün darbe girişiminden hemen sonra verilmiş bir karar var elimde. Söz konusu kişi darbe girişiminden hemen sonra FETÖ'yle bağlantısı nedeniyle KHK'yle görevden alınmış ve Yargıtay 3. Ceza Dairesinin karar gerekçesinde bu kişi referans olarak gösteriliyor. O hâlde bu kararın ruhunda FETÖ'cü bir savcı mı var ve hâlâ bunlardan mı medet umuluyor bu ülkede?

Peki, yargı bunlardan medet umarken sarayda neler oluyor? Cumhurbaşkanı Danışmanı Ayhan Ogan bakın ne demiş? “Yargı hiyerarşisinde en üst yetkili mahkeme Yargıtaydır.” Bunu söyleyen birisi hukukçuysa ya iyi niyetli değildir ya da hukuk fakültesini okurken arka kapıdan kaçmıştır. Peki, Sayın Erdoğan'ın hukuk konularını danıştığı bu arkadaş daha önce ne söylemiş? “Şimdi biz yeni bir devlet kuruyoruz, beğenin beğenmeyin bu yeni devletin kurucu lideri Tayyip Erdoğan'dır.” Dünkü gelişmelerden sonra ister istemez soruyoruz: Anayasa Mahkemesi tasfiye ediliyor da bizim haberimiz mi yok? Yeni bir devlet kuruluyor da biz mi bilmiyoruz?

Gelelim bir başka danışmana, daha doğrusu başdanışmana. Bakın, ne diyor Başdanışman Uçum? “Türkiye millî yargısını Batıcı ve neoliberal yargı anlayışlarına karşı sonuna kadar savunacaktır. Kimsenin bundan şüphesi olmasın.” Allah aşkına, bu ülkede yargı “millî” ve “neoliberal” olarak iki kampa mı ayrıldı? Ve bu iki kamp arasında savaş var, çatışma var; bizim bundan haberimiz mi yok? Ve kim kime karşı neyi savunuyor? Ve Sayın Erdoğan bu adamlara ne danışıyor? Devlet kurumları arasındaki ayrışma ya da çatışma görüntüsü belli ki saray ile AK PARTİ kadroları arasında da var. Sarayın danışmanları bu açıklamaları yaparken partinin önemli isimleri ise yaşanan süreçten duydukları kaygıyı kamuoyuyla paylaşıyorlar. Vicdanın, sağduyunun ya da hukukun üstünlüğü duygusunun AK PARTİ'li siyasetçilerle dillendirilmiş olması da yine yüce Meclisimizin saygınlığı açısından kıymetlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargıtay 3. Ceza Dairesinin bu kararı kuvvetler ayrılığı, hukukun üstünlüğü, mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığını rafa kaldırma girişimidir ve Türkiye'de kurumları kendi arasında bir çatışmaya, yargıyı da kaosa sürükler. Bu güzel ülkenin yurt dışındaki güven ve itibarını da ayaklar altına alır. Türkiye böyle yönetilemez ancak savrulur ve bu savrulmanın tahribatı hepimize büyük zarar verir.

Anayasamız “Türk milleti tarafından, demokrasiye âşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.” der “Başlangıç” kısmında ve bizlere çok önemli tarihî bir sorumluluk ve misyon yükler. Bizler bu duyguyla hukukun izin verdiği tüm yol ve yöntemleri kullanarak bu hukuksuzluğa karşı duracağız ve bütün gücümüzle demokratik, laik, hukuk devletini koruyacağız.

Hukuk Politikaları Başkanlığımızca Hâkimler ve Savcılar Kuruluna suç duyurusunda bulunuyoruz çünkü İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi Anayasa Mahkemesi kararına uymayarak görevsizlik kararı dahi vermeden ilgili dosyayı Yargıtay 3. Ceza Dairesine göndermiş ve suç işlemiştir. Yargıtay Başkanlar Kuruluna da bir suç duyurusunda bulunuyoruz çünkü ilgili Yargıtay üyeleri Anayasa'mızı askıya almaya kalkmış ve suç işlemiştir.

Bütün Türkiye emin olsun ve müsterih olsun, devlet kurumlarının çökertilmesine izin vermeyeceğiz, hukukun ayaklar altına alınmasına izin vermeyeceğiz ve bu ucube sisteminin vatandaşlarımızın hukuk güvenliğini ihlal etmesine ve bir korku imparatorluğu kurmasına asla izin vermeyeceğiz ve bu güzel ülkeye, bu aziz millet ve onun temel değeri olan Anayasa'mıza sonsuza dek sahip çıkacağız.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan'a söz veriyorum.

Sayın Öcalan buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, uluslararası anlaşmaları, sözleşmeleri burada konuşuyoruz, tartışıyoruz. Tabii ki bu iki gündür yaşanan çatışmaları, tartışmaları yakından hepimiz takip ediyoruz. Ülkede maalesef adalet tartışmalı, hukuk tartışmalı, insan hakları tartışmalı; ülke âdeta açık bir cezaevine dönmüş yani olmaz dediğimiz birçok şey de olmuştur. Biz parti olarak bu verilen kararı, halkın iradesine, seçilmişlerine, milletvekillerine yapılan bu hukuksuzluğu kabul etmediğimizi, bunun karşısında olduğumuzu her zaman belirtiyoruz. Zaten 90'lardan beri şimdiye kadar onlarca vekilin hakkı hukuku gasbedildi, bu yanıltan da bir an önce dönülmesi gerekiyor.

Ben uluslararası ilişkilerden, anlaşmalardan bahsetmişken Türkiye'nin izlediği dış politikalara biraz dikkat çekmek istiyorum. Son dönemlerde takip ettiğimiz gibi İsrail ve Filistin arasında büyük çatışmalar, çarpışmalar, binlerce ölüm yaşanıyor ama biz Orta Doğu'da şu an yaşananın bir üçüncü dünya savaşı olduğunu ve bunun merkezinin de bu topraklar olduğunu biliyoruz. Artık dünya savaşları topyekûn yaşanmıyor, dönem dönem, zaman zaman, bölge bölge yaşanıyor. Şu an Türkiye, İsrail ve Filistin arasında bir ara buluculuktan bahsediyor. Rusya da "Ben ara bulucu olmak istiyorum." diyor, İsrail ve Filistin arasında ara bulucu olmak istediğini söylüyor. Şimdi, Orta Doğu'da ara bulucu olmanın kriteri her hâlde... Devasa sorunları olan ülkeler ara buluculuğa soyunuyor. Şimdi Rusya'ya demezler mi "Senin ile Ukrayna arasında bir buçuk iki yıldır devam eden savaş, ölen binlerce insan ve savaşı neredeyse Avrupa'ya taşıdın." Diğer taraftan, Türkiye'de de yaşanan devasa sorunlar vardır, kabul etsek de etmesek de yüz yıldır birikmiş devasa toplumsal sorunlar vardır ve bu sorunların bir uzantısı olarak Suriye'de, Rojava'da, Irak'ta, Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nde yaşanan sorunlar vardır. İran'da, Türkiye'de, kürdistan'da yaşanan sorunlar vardır. Siz ne zaman barışsever oldunuz -ara bulucu olmak istiyorsunuz- siz ne zaman insan haklarını savundunuz? Şimdi de çıkıp İsrail ve Filistin halkı arasında ara buluculuğa soyunuyorsunuz. Sorarlar size, önce gidin, kendi meselenizi çözün, kendi sorunlarınızı çözün.

Bakınız, Cumhurbaşkanı 2013-2015 yılları arasında bir adım attı, ondan önce 2009'da da Oslo görüşmeleri başladı, ülke bir aşamaya geldi.

Bakınız, Suriye'deki savaş 15 Mart 2011'de başladı; 15 Mart 2011'de başlayan savaş on iki yıldır devam ediyor, yüz binlerce insan yaşamını yitirdi, dünyanın tüm teröristleri Türkiye üzerinden Suriye'ye geçirildi. Bu mu uluslararası ilişkiler, bu mu uluslararası alanda barışı savunmak? IŞİD'in geçiş alanına döndü.

Şu an Suriye'nin durumu nedir? Suriye 3'e bölündü, fiiliyatta şu an 3 bölgedir; bir, rejimin kontrolünde olan, Esad'ın kontrolünde olan bölge; diğer bölge, Türkiye'nin kontrol ettiği, zaman zaman "ÖSO", zaman zaman "Suriye Millî Ordusu" dediği bölge; diğer taraf da Kürtlerin yaşadığı, kendi topraklarını savunduğu bölgelerdir. Bakınız, bu ülkede, PYD'nin temsilcileri kırmızı halıyla karşılandı, ta ki 2014 yılına kadar; 2014 yılına kadar, Salih Müslüm, PYD'nin Eş Başkanı bu ülkeye geldi, ilgili devlet dairelerinde, bakanlıklarda görüşmeler yapıldı. Şu an ne oldu? Türkiye'nin politikalarına göre hareket etmeyen Kürtler, rejime karşı savaştırmayan Kürtler, IŞİD'le ittifak yapmayan Kürtler... Şu an bombalar yağıyor. Ha, nereye yağıyor bombalar? Hastanelere arkadaşlar, enerji merkezlerine, sivil alanlara; sivil insanlar yaşamını yitiriyor. Hâlbuki, Türkiye'nin yapması gereken nedir? Türkiye, Kürtlerle Orta Doğu'da büyük bir demokratik birlik oluşturursa kazanır; bence çağrı yapılmalıdır, bence

bu saatten sonra Türkiye'nin Kürtlersiz büyüme ihtimali yoktur çünkü Kürtlerde de bir politik bilinç geliştirdi; Kürtler artık ana dillerinde ısrar ediyor, Kürtler artık kendi kendini yönetmek istiyor, Kürtler artık bir sistem inşa etmek istiyor ama 2016'dan şimdiye kadar hafif demokrasi kırıntıları olan bu ülkede seçme ve seçilme hakkını Kürtlerin elinden aldınız.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Demokrasi olmasa sen konuşabilir misin orada?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Milyonlarca insanın seçme ve seçilme hakkı elinden alındı. Öyle hamasetlere devam edebilirsiniz, milliyetçi söylemlerle de kendinizi tatmin edersiniz.

Bakınız, bu sorunu Cumhurbaşkanı çözseydi bu ülkenin belki ikinci kurucusu olacaktı ama başaramadı, ama yapamadı ve 2015'ten şimdiye kadar Türkiye Cumhuriyeti uluslararası alanda kaç milim ileri gitmiş? Cumhurbaşkanının eline verilen bir Orta Doğu haritası, Rojava haritası, âdetâ Şark Islahat Planı'nın güncel hâli. "Biz, Kürtleri güney sınırından, Rojava sınırından 30 kilometre aşağısına süreceğiz." Yani insanlar politikayı okuyor, orada, Birleşmiş Milletler salonunda bunun bir tehcir olduğunu, Kürtler arasında bir blok örülme anlayışı olduğunu görmüyor mu? Bundan bir an önce vazgeçilmesi gerekiyor, bu savaşın, bu çatışmanın bir sonunun olması gerekiyor. Ama bakınız, aynı zamanda, Irak'ta da Kürdistan Bölgesel Yönetimi vardır; orada da Millî İstihbarat Teşkilatı, MİT ne yapıyor? Sivillere suikast yapıyor arkadaşlar, bunu kendi internet sitelerinde zaten açıklıyorlar. Biz bunları savunmuyoruz, biz bunların karşındayız. Şimdi, bunlarla Türkiye büyür mü, Türkiye gelişir mi? Gelişmez. Ondan dolayı bir an önce bu yanlış politikalarından, bu eksik politikalarından vazgeçmelidir. Öldürme politikasından vazgeçeceksin ki uluslararası alanda "Ben barışseverim." diyeceksiniz, "Ben çözüme varım, ben çözüm gücüyüm." diyeceksiniz. Siz, kendinizi görmelisiniz, aynaya bakmalısınız, Gazze'ye değil. Tabii ki Gazze şu an yaşıyor, büyük katliamlar yaşıyor. Sizin orada ara bulucu olma ihtimaliniz yoktur. Bir pencere... Aynaya bakın, kendinizi göreceksiniz.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sen kendin bakıyor musun aynaya?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Kürtler bombalamakla, öldürmekle ortadan kalkacak bir halk değildir. Bakınız, tarihsel ittifaklar yapılmıştır.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Kürtlerin katili sensin, sen!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Tarihsel ittifaklar vardır. Biz bu tarihsel ittifaklara çağrı yapıyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – IŞİD'e iş satan sizsiniz, siz!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Konuşma oradan! Otur yerine! Kes!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bakınız, bu ülkede...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kürtler yüz yıldır orada yaşıyor. Dünyanın farklı yerlerinden gelen cihatçılarla iş tutan sizsiniz!

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Kürtlerin üzerinden elinizi çekin, elinizi!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bu ülkede terör ve terörist olmak arasında...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Suriye'yi işgal eden cihatçılarla iş tutan sizsiniz. Kürtler yüz yıldır orada yaşıyor, kendi topraklarını koruyorlar.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ya, ne konuşuyorsun! Otur yerine!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Emperyalist Amerika...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Sayın Başkan...

MUSTAFA VARANK (Bursa) – PKK’nın köpeği olduğu Amerika!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hatibi dinleyelim, lütfen. Karşılıklı konuşmaya gerek yok. Sözü olana kürsü var, verimiz.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Arkadaşlar, bu ülkede terör ve terörist olmak arasındaki çizgi kıl payıdır...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Kendisini tarif ediyor!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bir gün kapıyı çalarlar. 2016’dan önce bu sıralarda oturanların şu an bir kısmı Amerika’da, bir kısmı Avrupa’da ve bir kısmı da cezaevinde, sizin ortaklarınız yani ortaklarınız. Cemaatle yürüdüğünüzü herkes biliyor. Ben onun için diyorum, bu ülkede terörist olmak bir sırat köprüsüdür.

Bakınız, Yargıtayın verdiği kararlar, Anayasa Mahkemesinin durumu... Yarın bir gün size de bir örgüt oluşturabilirler iktidardan düştüğünüz zaman ya da ortaklığınızın bittiği insanları da terörle itham edebilirsiniz. Ben tarihsel meselelerden bahsediyorum. Kürt meselesinin öldürmekle, savaşla, çatışmayla çözülemeyeceğinden bahsediyorum ama siz kendi tribünlerinize oynuyorsunuz. Bakın, temsil ettiğiniz siyasi kanal da bu ülkede çok çekti, sizin bu yapınız çok çekti, şu an bir kısım arkadaşlar da buradadır. Siz böyle saldırgan bir hâle geldiniz çünkü iktidarlaştınız. İktidar bir hastalıktır; güçlendiniz, her tarafı ele geçirdiniz, şimdi kendiniz dışında herkese zulüm yapıyorsunuz, hakaret yapıyorsunuz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – O zaman niye iktidar oluyoruz hastalıksa?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Ondan dolayı biz diyoruz Kürtlerle barışmayı düşünün, Kürtlerle bir araya gelmeyi düşünün, Kürtlerle konuşmayı düşünün. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Terörle sıkıntımız var. Arkadaşlarımız Kürt...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kürtlerle problemimiz yok, terörle problemimiz var.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Kürt düşmanlığını bırakın, Kürt düşmanlığıyla Kürtleri bu dünyada ya da kürdistanda yok edemezsiniz.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Kürtlerle sorun yok, PKK’yla sorun var.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Kürtler bu ülkenin öz evladı da biz terörle kavga ediyoruz, terörle savaşıyoruz.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Sen hikâye anlatıyorsun bu hikâyelere halkın karnı toktur.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Asıl hikâye sende. Aynaya bak konuş, yalancı!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bakınız, bu işler hakaretle, böyle yürümüyor size söyleyeyim.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Yalan söyleyerek yürüyor, değil mi?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Yalan söyleyen sizsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Başkan, konuşturmadılar ki.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – On dakikadır konuşuyorsun ya!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Ben yaptığınız hakaretleri misliyle iade ediyorum, misliyle iade ediyorum bu hakaretlerinizi.

KADEM METE (Muğla) – Hakaret yok.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bizim burada bahsettiğimiz uluslararası ilişkilerde ilkeli olmak gerekiyor. Barış İsrail-Filistin’de savunuyorsanız kendi İsrail-Filistin’inize de bakmanız gerekiyor. Bu iş savaş uçaklarıyla bombalamalarla çözülmez.

Tekrardan ben tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

İyi akşamlar arkadaşlar. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Cumhur Uzun’a söz veriyorum.

Sayın Uzun, buyurun.

Yok mu Sayın Uzun?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Yok, geçelim Başkanım.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bir sonrakinde gelecek, on dakika.

BAŞKAN – Peki, ama şimdi şey yapamayız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben konuşacağım Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, sabahtan beri konuşuyoruz, bugün tarihî bir gün. Türkiye’de herkes dışarıda olan biten, Anayasa Mahkemesi ile Yargıtayın başka herhangi bir çağdaş hukuk devletinde olmayacak şekilde birbirleriyle çelişik karar üretmesine ilişkin durumu konuşuyor. Bu önemli bir konu mudur?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Yok, kimse konuşmuyor. Vatandaşın öyle bir gündemi yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Sayın Bakan, bence sakince dinlerseniz kimin ne konuştuğunu size rahatça anlatacağım. Siz konuşurken biz sakince dinlemeye gayret ediyoruz. Onu yapmakta çok zorlandığınızı biliyorum, kişiliğinizi de biliyorum, gayret edin çünkü en azından biz burada konuşabilmeliyiz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Dün vatandaş sokağa çağırdınız, çıktı mı vatandaş?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Evet, sokağa çağıracağız çünkü anayasal hükümler içerisinde yapacağız.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Çağırdınız, çıktı mı vatandaş? Sokağa çağırdınız, çıktı mı vatandaş?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Niye rahatsızsınız bu kadar? Vatandaşın sokağa çıkmasından neden rahatsızsınız?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Şimdi, o kadar zavallı bir durum var ki...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım, hatibi dinleyelim lütfen.

Sayın milletvekilleri, lütfen izin verin, hatip konuşmasını yapsın, saygıyla dinleyelim.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Türkiye’de böyle bir konuşmanın ilk cümlesine tahammül edemeyen adam Bakanlık yaptı ya, ne acı yani gerçekten ne acı! (CHP sıralarından “Maalesef.” sesleri, alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Evet, hem de Türkiye’nin en uzun Bakanlığını yaptım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Evet, gerçekten ne acı!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – En uzun Bakanlığı yaptım hamdolsun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Şimdi, Türkiye’de böyle bir gündem var. Bu memleketin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına aldığı doğru tutumdan dolayı Yargıtay kararıyla ayar veriliyor. Numan Kurtulmuş’a burada oy veren oldu, oy vermeyen oldu ama buradaki 600 milletvekilini temsilen Meclis Başkanı olarak seçildi.

Arkadaşlar, farklı partilerden olabiliriz, aklımızı, vicdanımızı tatile göndererek milletvekilliği yapamayız, farklı durumlara göre farklı davranarak hiçbir yere de varamayız. Bakın, burada hep beraber yaşandı, Sayın Gergerlioğlu davasını hatırlayınız, Sayın Enis Berberoğlu davasını hatırlayınız; ne oldu? Yargıtay onama kararı verdikten sonra bu karar alelacele Mecliste okutuldu ve arkadaşlarımızın vekillikleri düştü. Sonra, Anayasa Mahkemesi o kararlara ilişkin hak ihlali kararı verdi, bu hak ihlali kararları ilk derece mahkemesine gitti, ilk derece mahkemesi Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı gönderdi -örneğin, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi- ve o yazı da burada bir kere daha okundu. Türkiye Büyük Millet Meclisinde vekilliklerini düşürdüğümüz milletvekillerini bu kez de ilk derece mahkemesinin kararıyla tekrar vekil yaptık. Soru şu kadar açıktır: Bu, Meclise yakışıyor mu, yakışmıyor mu? Yakışmadığını düşünüyoruz, sadece biz de düşünmüyoruz, niye biliyor musunuz? Arkada bir oda var, o arkadaki odanın da dili var. Bir teori der ki: “Atmosferde sözcükler kaybolmaz, sözcükler ağızdan çıkar, sonsuza kadar o atmosferde dolaşmaya devam eder.” AK PARTİ’nin Grup Başkan Vekili orada, MHP’nin Grup Başkan Vekili orada, CHP’ninki orada, hepimiz oradayız, hep beraber şunu konuştuk: Anayasa Mahkemesinin içtihatları ortadadır. Dolayısıyla Yargıtayın onama kararından sonra bu burada okunmasın, Anayasa Mahkemesinin kararını bekleyelim, Anayasa Mahkemesinin kararı nasıl tecelli ederse ona göre davranalım. Buna Numan Kurtulmuş’un Başkanlığında Danışma Kurulunda hep beraber karar verdik. Bu, Meclisin iradesi oluyor mu böyle olunca? Evet, Meclisin iradesi oluyor. Şimdi size Yargıtayın 3. Ceza Dairesinin hâkimleri diyor ki: “Sen nasıl olur da benim kararımı Mecliste okutmazsın?” Bu, arkadaşlar, size garip gelmiyor mu?

Bakın, kötü bir sözcük kullanmıyorum çünkü kötü sözcük kullanırsam sizin aklınıza, yüreğinize giremem, biliyorum. Amacım kutuplaştırmak değil, amacım vicdanınıza ve aklınıza hitap etmek. Hiçbir hâkim, Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletvekiline, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanına ayar veremez, veremez, verememelidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu, biz yalnızca kendi hukukumuzu korumak açısından söylemiyoruz; demokrasi teorisi var, demokrasi teorisi diyor ki: “Yasama, yürütme ve yargı arasında erkler ayrılığı vardır ve bu erkler denge denetleme mekanizması içerisinde birbirini denetleyerek demokrasiyi doğurmak zorundadır.” Şimdi, yasama bize emir veriyor, “Bunu niye yapmadın?” diye eleştiriyor; biz de diyoruz ki: Arkadaşlar, gelin, böylesine bir anormal durum var, yargıda acayip şeyler oluyor, yargı-yasama arasında inanılmaz işler oluyor; biz “adalet” konulu bir genel görüşme açalım, bu genel görüşmede fikirlerimizi karşılıklı olarak beyan edelim. Bu kürsü milletin kürsüsü, gelecek herkes kendi müktesebatına göre temsil ettiği kitlenin görüşlerini burada aktaracak, AK PARTİ olarak siz de aktaracaksınız. Ama biz burada “adalet” konulu bir genel görüşme açamıyoruz. Açamıyoruz da Angola’yla ilgili uluslararası ilişkileri, sözleşmenin bilmem nesini konuşurken âdeta arkadan dolanarak Türkiye’de olan acayip işleri konuşmak zorunda kalıyoruz. Bu, sizin vicdanınızı sızlattmıyor mu arkadaşlar? Meclisin çalışma dinamiği açısından bunu uygun buluyor musunuz? Ben AKP sıralarında, AK PARTİ sıralarında “Bu uygundur, doğrudur.” diyen bir arkadaşımın olacağına ihtimal vermiyorum ama sorun ne biliyor musunuz? Size “Açmayacaksınız, adaletle ilgili bir genel görüşme açmayacaksınız.” diyorlar ve siz açamıyorsunuz; bu, doğru değil arkadaşlar. Numan Kurtulmuş’a diyorlar ki: “Sen bugün Danışma Kurulunu toplamayacaksın.” Bakın, kendisine saygı duyarım ben, durumuna üzülüyorum, Gazi Meclisin durumuna üzülüyorum ve biz Danışma Kurulunu toplayamıyoruz bugün arkadaşlar. Böyle döner mi bu öykü?

Sonra başka bir şey -sadece yargı değil ki bize ayar veren- yürütmeden bir arkadaş var, Hukuk Politikaları Kurulunun Başkan Vekiliymiş, diyor ki: “Bu bir turnusol kâğıdıdır.” Ee... “Türkiye’nin yargısı millî yargı olacak mı, yoksa neoliberal ve Batıcı bir yargı mı olacak; buna karar vereceğiz.” Yani bir danışman, Hukuk Politikaları Kurulu Başkan Vekili şunu söylüyor: “Yargıtayın verdiği karar millîdir; Anayasa Mahkemesinde bir grup üyenin verdiği karar gayrimillîdir, Batıcıdır, neoliberaldir.”

Arkadaşlar, kimin haddine ki birinin verdiği kararı böyle, öbürünün verdiği kararı böyle tanımlamak. Sen olsa olsa eğer hukukçuysan buna ilişkin teoriye dayanarak, akademisyenlerin yazdıklarına atıf yaparak görüşlerini ortaya koyarsın. Ama Yargıtayı millî, Anayasa Mahkemesini gayrimillî, onları savunamları da bu kutuplara ayırarak bu memleket idare edilebilir mi?

Son sözlerimi de şöyle söyleyeceğim: Şimdi, bakın, burada Nebati Bey dolaşüyor, değil mi? Nerede bilmiyorum ya, ara sıra geceleri burada oluyordu. Valla, bir ekonomi politikası uygulandı arkadaşlar. Ben size söyleyeyim -TÜİK rakamlarıdır, kendi rakamlarınız- 6 Şubat depreminde yıkılan yüz binlerce evin konut hasarı 56 milyar dolar, 56 milyar doları çarpar bölerseniz aşağı yukarı 1,8 trilyon TL yapar. Yalnızca kur korumalı mevduata gömdüğünüz para 600 milyar TL yani siz depremin yıktığı kentlerde uğradığımız zararın üçte 1’ini yalnızca kur korumalı mevduat üzerinden Türkiye’nin hazinesine yük ettiniz. Eğer bunun müsebbibi ben olsaydım, bu sorumluluk duygusu beni öldürürdü ama Nebati Bey burada “Gözlerime bakın.” diyerek rahat rahat dolaşıyor. Memleketin gözlerine bakamıyoruz arkadaşlar, sorun burada. Siz eğer Nebati’nin yaptığını doğru buluyorduysanız niye Mehmet Şimşek’i getirdiniz? Siz eğer Süleyman Soylu’nun yaptıklarını doğru buluyorduysanız niye Ali Yerlikaya’yı getirdiniz?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Siz Kılıçdaroğlu’nun yerine niye Özgür Özel’i getirdiniz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Siz eğer rasyonel politikalara dönmeyi doğru buluyorsanız neden bu hukuki garabete sesiniz bile çıkamıyor?

Arkadaşlar, son bir yılda Türkiye’nin iç ve dış borcu yüzde 40 arttı, sorumlu davranın. Son bir yılda... (AK PARTİ sıralarından “Kılıçdaroğlu” sesleri, gürültüler)

Konunun Kılıçdaroğlu’yla alakası yok, kendine bak, önüne bak, babana bak. Anlatabiliyor muyum? Yazık, yazık, bir de oradan laf atmaya kalkışıyorsun.

KADEM METE (Muğla) – Siz getirdiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Kadem, sakın ol Kadem!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Siz getirdiniz, Kılıçdaroğlu’nu Cumhurbaşkanı yapmaya çalıştınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Son bir yılda Türkiye’nin iç ve dış borcu yüzde 40 arttı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Toparlayacağım.

Bunun sorumluluğunu duyuyor musunuz? Peki, bunu nasıl çevirmeyi düşünüyorsunuz? Türkiye’ye kısa süreli sermaye hareketi bile çekmeden, doğrudan yabancı sermaye çekmeden, ülkede kişisel güvenliği, mal mülk güvenliğini muhafaza edemeden nasıl çevirmeyi düşünüyorsunuz?

Arkadaşlar, bakın, hepimiz seçiliyoruz, hepimiz bu turuncu koltuklara oturuyoruz. Benim 2’nci oturumum. Buralar çok çabuk bitiyor, buralar bittikten sonra omuzlarınızda çok büyük bir sorumluluk kalıyor. Evladınız, tanıdıklarınız size bunların hesabını soruyor, inanın soruyor. Dolayısıyla mensubiyetiniz üzerinden bakmaktan vazgeçin, sorumlulukla bakın; ben hep böyle yapıyorum. Ben kendi mahallemim eksiğine gedğine de hep dikkat çekmişimdir, siz de lütfen böyle yapın da bu yasama dönemini millete, memleketi hayırlı bir dönem olarak tamamlayalım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahsı adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin’e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEVA Partisi adına hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Bugün gerçekten Gazi Meclisimizin tarihî günlerinden birini yaşıyoruz ama ne acıdır ve ne hazindir ki şu anda Angola'yla yapmış olduğumuz bir uluslararası sözleşmenin arkasından dolanarak gündeme dair konuşmalar icra ediyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, sizlere burada tekrar etmeyeceğim, pek çok hatip gerek Yargıtay 3. Ceza Dairesinin tutumunu gerekse Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararın Anayasa'nın 153'üncü maddesi çerçevesinde nasıl değerlendirilmesi gerektiğini çok net bir şekilde ifade etti, tekrar sizleri sıkacaktır ama bir kısım sözleri sizlere hatırlatma gereğini hissediyorum. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın güzel bir sözü var, diyor ki: "Türkiye, evlatlarına kendisinden başka bir şeyle meşgul olmak imkânı vermiyor." Aynı zamanda kötü bir alışkanlığımız var, ülkesini dert edinen herkesi sıra dayğından geçiriyoruz; gençlerin, siyasetçilerin canını yakıyoruz. Can Atalay bunun son örneğı. Bugün Demokrasi Müzesi olarak kullanılan Ulucanlar Cezaevine bir bakın, Osman Bölükbaşı'ndan Deniz Gezmiş'e, Bülent Ecevit'ten Muhsin Yazıcıoğlu'na kadar kimler bedel ödemedi ki. Sırrı Bey kendisini işaret ediyor, diyor ki: "Ben de bedel ödedim." ama ben Ulucanlardan bahsettiğim için sizi saymadım.

SİRRİ SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ben Ulucanları kastettim.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Selçuk Bey de şimdi kendisini mutlaka tarif edecektir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Estağfurullah.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Ülkesini seven, bir fikri olan binlerce insan işkence tezgâhından geçti. Ben avukatım arkadaşlar, hak savunurum, benim isim bu. Bir dönem bu Mecliste, sizlerin huzurunda AK PARTİ milletvekiliydim, bugün DEVA Partiliyim. Dün 367 krizi yaşanırken bir Baro Başkanı olarak hukuku savunuyordum, AK PARTİ'yi değil; başörtüsü mücadelesini savunurken hukuku savunuyordum, AK PARTİ'yi değil; Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını savunurken hukuku savunuyordum, AK PARTİ'yi değil; bugün de Can Atalay'ın hakkını, Anayasa Mahkemesinin meşruiyetini savunuyorum. Ben de bir değişiklik yok, ben hâlâ hukuku savunuyorum. AK PARTİ'li arkadaşlarım siz ne yapıyorsunuz?

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Biz hâlâ aynı yerdeyiz.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) – İktidar sopası eline geçince sesini kısınlara yazıklar olsun "Altta kalanın canı çıksın." diyenlere yazıklar olsun! Yeter artık! Görülen o ki zorbalı bu ülkede ve o zorbalı nöbetleşe çalışıyor. Gücü eline geçiren zayıfı eziyor. Seçim kazanan mahalle, seçim kaybeden mahalleye istediğini yapabileceğini sanıyor. Zayıfın, mazlumun, garibanın tepesinde yargının kılıcı sallanıyor. Bugün nöbetleşe zorbalık hakkında, o kılıcın hakkında karar vermenin günüdür. Ya bu Meclisin 600 üyesi olarak o kılıcı kırıp çöpe atacağız ya da o kılıcın bir gün birimize saplanmasına seyirci kalacağız. Değerli milletvekili arkadaşlarım, karar sizin çünkü şu an itibarıyla yaşadığımız tam bir devlet krizi, tam bir kalkışma. Birbirimize hukuk öğretisi izah etmemize gerek yok. Bugün bu yaşananların yarın dönüp bumerang misali sizi de vuracağını asla unutmayın.

Sırrı Bey şahittir, Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu olarak Salim Başol hikâyesini biz Süleyman Arif Emre'den dinlemiştik; Adnan Menderes 1952 Malatya davasında, siyasi bir davada 1. Cezanın başına Salim Başol'u getirip atamıştı. Salim Başol o gün belki Sayın Menderes'in arzu ettiği noktada bir karar verdi ama 60 ihtilali sonrasında idam kararını veren hâkime de baktığımızda o da aynı Salim Başol'du.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) – Hayhay Başkanım.

O nedenle, değerli dostlar, size buradan 3. Ceza Dairesinin yapmış olduğu bu kalkışmanın doğrudan muhatabının bu Parlamento olduğunu hatırlatmak istiyorum. Orada haddi aşan o sözlerle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'a ayar veren, aynı zamanda, Anayasa Mahkemesinin kuruluş kanununda Anayasa Mahkemesi üyelerinin nasıl yargılanacağını bilmiş olmasına rağmen, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına sanki dava açacakmış gibi ucuz kabadayılık yapan o üyelere karşı hakkı, hukuku, demokrasiyi savunmak bu Parlamentonun asli vazifesidir. Eğer biz parlamenterler olarak kendi hukukumuzla sahip çıkamazsak yarın bazı şeyler çok geç olabilir. O yüzden daha fazla gecikmeden, karar da söz de milletin diyelim.

Hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi soru-cevap işlemi yapacağım.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sayın Başkan, bir dakika... Hatip gerçeğe uygun olmayan bir beyanda bulundu, yerimden...

BAŞKAN – Soru-cevap işleminde söz vereceğim, sisteme girmişsiniz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Hayır, ben yerimden soru sormayacağım, soramıyorum da. Açıklık getireyim eğer bir dakika söz vererseniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – İsmi geçti efendim, ismi geçti Sayın Başkanım yani satışmada bulundu ismini geçirerek.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in, Ankara Milletvekili İdris Şahin'in 40 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sayın İdris Bey bedel ödeme için kendimi işaret ettiğimi söyledi bir yanlış anlaşılardan dolayı. Haşa, o dönem canlarıyla, sağlıklarıyla, özgürlükleriyle bedel ödeyen binlerce insan vardı. Fakat şöyle bir husus var: Ulucanlar Cezaevi müzeye dönüştürülürken -orada yatanların arasında ben de vardım 12 Eylül döneminde- yattığım ranzaya benim adımlı gösteren bir plaket çakılmıştı. Sayın Selçuk Bey de burada. Ne hikmetse ben cezaevine girince -bu son girdiğimde- oradan benim adımlı söktüler. (Gülüşmeler) Şaka yapmıyorum “Sırrı Süreyya, Ulucanlar” diye girin... Peki, kimi yazdılar? Selçuk Bey o zaman AK PARTİ'deydi, onun adını yazdılar.(Gülüşmeler) Demec verdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Haberim yoktu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Benim yattığım yatağa adımı yazdılar bir de. Böyle bir cezaevinden bile adımızı... Hem cezaevine atmak hem de cezaevi müzesinden adımlı silmek AK PARTİ'ye nasip oldu; az buz bir keramet değil, buna bir açıklık getireyim dedim! (HEDEP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 40) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi soru-cevap işlemi yapacağım.

İlk soru, Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, atanamayan birçok gencimiz gibi gıda mühendislerimiz de aylardır Tarım ve Orman Bakanlığından atama talep ediyorlar ama ne gören var ne duyan var. Onları bu sessizlikten kurtaracak mısınız? Bakanlıkta açıklanan 2022 verilerine göre gıda sektöründe işletme sayısı 722.090 ve aynı yılda yapılan denetim sayısı ise 1 milyon 350 bin; bu verilere göre işletme başı yılda ortalama 1,8 denetim yapıyorlar. Her geçen gün artan işletme sayısını göz önünde bulundurursak bizim denetimlerin yetersiz kaldığını ve gıda sektöründe, güvenliğinde denetim sayılarımızın az olmasından dolayı vatandaşımızın sağlığıyla oynamalar çoktur. Atama bekleyen gıda mühendislerimizin sesini duyun, hem halkımızın sağlığını hem de atanamayan gençlerimizin ruh sağlığını düşünün ve atanamayan tüm gençlerimizi atamanızı talep ediyoruz.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim.

Anadolu'yu çağını aşan devrimleriyle aydınlatan, ulusumuzu bağımsızlık, özgürlük ve ulusal onurla taçlandıran Mustafa Kemal Atatürk Türkiye'dir. Atatürk'ün harekete geçirdiği Kuvayimillie ruhu bu ülkenin kurtuluşu ve kuruluşu olmuştur. Savaşta barışa, kurtuluştan kuruluşa kadar tüm evrelerde yetkiyi millettten isteyen, millî egemenliğin üstünde güç görmeyen, çağının liderleri diktatörlüklere giderken ülkesi için daima demokrasi isteyen Atatürk'ü vefatının 85'inci yılında minnet ve özenle anıyorum.

Trakya'nın bağımsızlık savaşını yöneten Trakya ve Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kurduğu çeteler önce ayrı ayrı, sonra millî orduyla Kurtuluş Savaşı boyunca bağımsızlık meşalesinde öncü rol oynamıştır. 20 Temmuz 1920'de Tekirdağ'ı işgal eden Yunan kuvvetleri 13 Kasım 1922'de yenilgiye uğratılmıştır. Bu tarihten sonra Tekirdağ toprakları yeniden Türk yurdu olmuştur. Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yılı kutlu olsun. Ulusal Kurtuluş Savaşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, bugün ülkemizde stajyer ve çırak olarak çalışma hayatında bulunan yaklaşık 1,5 milyon kişi vardır. Stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihi emeklilikte başlangıç olarak kabul edilmediği için, stajyer ve çırakların emeklilik tarihi uzamaktadır. Ayrıca geriye dönük borçlanma hakkının da tanınmaması, mağduriyeti bir kat daha artırmaktadır. Bunlar 8 Eylül 1999 tarihi öncesi sigortalı olmaları durumunda hem EYT mağduru hem de ilk işe başlangıçları sigorta başlangıcı olarak kabul edilmediğinden, emeklilik ve kademeli emeklilik sistemi marifetiyle ikinci kez mağdur oluyorlar. Yapılacak bir düzenlemeyle stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihleri sigorta başlangıcı olarak kabul edilmeli ve arkadaşlarımızın sorunları çözülmelidir.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin...

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) - Sayın Başkan, Balıkesir Edremit'te yer alan Vakıf Zeytinlikleri Genel Müdürlüğüne ait işletmede bir buçuk ay önce üretim durduruldu ve işçiler başka bir yere kaydırıldı.

Bu işletme, 14 bin dekarlık arazide yaklaşık 170 bin zeytin ağacının yer aldığı bir alanda faaliyet göstermekteydi. Bu tasfiye kararlarının ardından 170 bin zeytin ağacının ne olacağı sorusu cevap beklemektedir. Bu arazinin yakınlarında yeni hastane yeri planlanmaktadır ve arazi, imar planında sağlık turizm alanı olarak görülmektedir.

Zeytin ve zeytinyağı ülkemiz için stratejik önemdeyken zeytinliklerde üretim yapmak yerine, bu arazide kurulu tesisin kapatılması, bölgenin rantı teslim edileceği endişelerini artırmaktadır. Bu konuyla ilgili endişelerin giderilmesi ve bu alanda ne yapılacağına Edremit kamuoyuyla paylaşılması halkın talebidir.

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, 25 yaş doldurulunca artık şehit yakını olunmuyor mu? Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından şehit çocuklarına verilen kart 25 yaşını doldurduklarında geri istenmektedir. Sonrasında ellerinde şehit çocukları olduklarına dair hiçbir belge bulunmamaktadır. Geçen hafta Trabzon'dan ziyaretime gelen, aynı zamanda şehit kızı olan meslektaşımın konaklamak için gittiği Gazi Uyumevi'nde, 25 yaşını doldurduğu gerekçesiyle şehit çocuğu olduğunu gösterir kart elinden alındı.

Vatan ve millet uğruna hiç düşünmeden ölüme giden şehitlerimizin bizlere emanet ettikleri ailelerine gösterilen bu tutum reva mıdır? Türkiye'de 25 yaşını doldurmasına rağmen iş bulamayan binlerce şehit çocuğu, gazi yakını bulunurken tanıtım kartlarının onlardan alınması kabul edilemez bir durumdur. Bu yanıltan dönmek, şehit düşen kahramanlarımızın geride bıraktıkları ailelerinin bu taleplerinin yerine getirilmesi bu Meclisin görevidir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Asu Kaya...

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Osmaniye'nin Bahçe ilçesinde yer alan Buğdaycık Göleti Osmaniye'nin önemli su kaynaklarından biri olmasıyla beraber, depremden zarar görmüştür ve tabanında çatlaklar oluşmuştur. Depremden bu yana da gölet atıl hâlde tutulmaktadır. Bahçe ilçesinin verimli toprakları da bu nedenle, maalesef son dokuz aydır susuz kalmıştır. Göletin tamiri yönünde herhangi bir adım atılmamıştır.

İlçede yaşayan çiftçilerimiz 5 bin dönüm tarım arazisinin susuz kaldığını, bu nedenle de hem Osmaniye'mizin hem de ülkemizin tarım ekonomisinde ciddi zararlar meydana geldiğini söylemektedirler. Milyarlarca lira susuz topraklara gömülmektedir, çiftçilerimizin yüzü susuz topraklara bakmaktadır. Ben Osmaniye Milletvekili olarak, çiftçimizin sesi olarak Tarım ve Orman Bakanı Yumaklı'ya sesleniyorum: Buğdaycık Göleti'ni tamir edin, göz göre göre tarımsal gelirlerden edilen çiftçilerimizin sesini duyun.

BAŞKAN – Komisyon...

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sorular bizim Komisyonumuzla ilgili olmamakta olup ilgili bakanlıklarla cevaplanacaktır.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz talepleri vardır.

İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar'a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bundan tam yirmi bir yıl önce Adalet ve Kalkınma Partisi, AK PARTİ seçimlere girerek 1'inci parti olarak çıkıp hükümeti kurduğunda -ben de televizyon başında- bu oturduğunuz koltuklarda sizden önce oturan o dönemin milletvekilleri bir seçim kazanmışlardı ama yürekleri buruktu çünkü partinizin Genel Başkanı Sayın Erdoğan 1998 yılında Siirt Meydanı'nda bir şiir okudu ve bu şiirden dolayı dönemin yargısı, makamları, savcılığı soruşturma açarak 26 Mart 1999 tarihinde Pınarhisar Cezaevinde dört ay yatırıp 24 Temmuz 1999'da yani dört aylık süre dolduktan sonra tahliye edildi. Bir şiirle hapis cezasına çarptırıldığı yetmemiş gibi ayrıca 14 Ağustos 2001 yılında kurduğu partisinin Genel Başkanı olmasına rağmen seçme ve seçilme hakkı elinden alınmıştı. Burada seçim zaferini burukça hissedenler bir gün herkese ama herkese lazım olan dediğim, dediğimiz yine o adaletin tecellisiyle 11 Mart 2003 yılında 59'uncu Hükümetin Başbakanı olarak göreve başladı. Bu konuyu, bu anekdotu niye anlattım? İsmi, partisi hiç önemli değil, seçilmiş bir milletvekilinin hak gasbının ne olduğunu hep birlikte gördük, izledik. 599 kişi bu kürsüden Anayasa'ya sadakatle bağlı kalacağımıza yemin ettik. 13. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin verdiği bir kararla konu Yargıtay 3. Ceza Dairesine gönderildi. Yargıtay 3. Ceza Dairesinde bekleyen dava için burada Sayın Kurtulmuş, Meclis Başkanımız "Süreci bekleyelim, ona göre karar verelim." demişti. Süreç doldu, Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Anayasa Mahkemesini ve heyetini hedefine koyarak bir açıklamada bulundu. Bu açıklamanın esası ve arka planı -anayasal bir devlet olan- Anayasa teminatıyla bu yüce Meclisin çatısı altında yemin etmiş milletvekilleri olarak yasama tarafına da dil uzatarak bir meydan okumadır. Bunu kabul etmek asla mümkün değildir. Bir ekonomik krizin ayak seslerini duyamayan 57'nci Hükümetin yerine millet o dönem sizi tercih etti. Hak gasbına uğramış olan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yine adalet eliyle hakkı teslim edilmiştir. Dolayısıyla, bu konuyu burada noktalamış olayım.

Belki de Komisyon üyesi olmam hasebiyle, son dönemde atanamayan öğretmenlerden tutun, çeşitli kısımlandırma ve ifadelerle tanımlanmış öğretmen arkadaşlarımızdan, üniversite camiasından çokça sitem, çokça sitem, çokça soru aldım. Bir İzmir Milletvekili olarak temsil ettiğim şehirden de sizlere bahsedeceğim.

AK PARTİ hükümetlerinin bana göre en başarısız olduğu alan eğitim yani cumhuriyetin emanet edildiği gençlerin gördüğü eğitim sistemi. Bu nesli heba eden sistem de 4+4+4'tür. 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında hayata geçirilen 4+4+4 eğitim sistemiyle sekiz yıllık zorunlu eğitim son buldu, genel liseler tarih oldu, devlet okullarının sayısı azaldı, bütün Türkiye imam-hatip okullarına bağlandı bir yerde. İmam-hatip okulu sayısı yüzde 80, özel okul sayısı ise yüzde 20 civarında arttı. "İmam-hatip okulları niye arttı?" diye burada bir kelam edecek değilim. Ailemden, sülalemden pek çok imam yetişmiştir; pek çoğu Emniyet gücünde, Silahlı Kuvvetlerde yer almış bir ailenin mensubuyum.

Açık öğretime yönelim başladı. Bu sistemle pedagoji ve bilime aykırı olarak 72 aydan küçük 60 aylık çocuklar okula başlatıldı. Türkiye'de yirmi bir yılda "eğitim" diye bir şey maalesef kalmadı, zaten bilinçli, bilerek ve isteyerek içi boşaltıldı. Yine, yirmi bir yıllık iktidarda 9 bakan, 15 defa da eğitim programı değişti. 2023 yılında cumhuriyetin 100'üncü yılına giderken Türkiye'de 85 milyonun eğitim ortalaması orta 2 düzeyine geriledi. Yaklaşık 20 bin civarında köy okulunu kapattılar, taşınmalı eğitim sistemine geçtiler.

Değerli milletvekilleri, ideolojik görüşlerden arındırılmış bir eğitim modeliyle eğitim tam anlamıyla ulusal değerlere bağlı olmalı, parasız eğitimle fırsat eşitliği sağlanmalı ve millî çıkarların sağlanması için tüm imkânlar seferber edilmeli.

Mesleki eğitim tamamen yok edildi. İktidar son süreçte "Mesleki eğitimi yeniden canlandırıyoruz." diyor. Yirmi bir yıldır bunlar neden yapılmadı? Bu ülkede şu anda ara eleman sıkıntısı yaşıyor. Diploma zengini değil, beceri zengini gençleri yetiştirelim. "Okullarda bir öğün bedava yemek verilsin." çağrısına

İktidar kulak tıkıyor. Oysa biz İYİ Parti olarak devlet okullarında okuyan çocuklarımıza sabah kahvaltısı ve öğle yemeği verilmesini parti programımıza koyduk. Zonguldak Ereğli’de bulunan 2 Anadolu lisesinin kantininde bugün askıda simit uygulaması başladı. İktidar sadaka kültürünü genişletiyor. Her ile bir üniversite sözü verdiniz, ancak fiziki olarak bina ve kampüsler yapıldı, bilimsel anlamda yetersiz personel ve hocalarla öğrencilere eğitim vermeye çalışıyorsunuz. Tabela üniversiteleri olmaktan öteye geçemeyen, hoca bulamadığı için de fakülte açamayan, bazı bölümlerinde eğitim öğretime başlanamayan pek çok üniversite var. Her ilçeye meslek yüksekokulu yaptınız, onu da AB normlarına uyabilmek adına yaptığınız biliniyor. Bu okullarla ilçelerde sadece ticaret hayatına bir canlılık geldi, evlerini kiraya verenleri sevindirdi fakat mesele sonradan anlaşıldı ki siz, işsizliği azaltmaya yönelik yapmışsınız yani dört yıl ve iki yıl sonra iş arasınlar diye ama bu fakülte ve yüksekokulları bitirenlerin iş bulması mucizeye kaldı. Onlar da iş bulamayınca zamanlarını yüksek lisans ve doktora eğitimi yapalım bari diye değerlendirdiler, doktora ve yüksek lisansa başladılar; bitirdiklerinde de yine iş yok. Dünyanın 500 üniversitesi içinde yer alan kaç tane üniversitemiz var? Bugün, Sayın Millî Eğitim Bakanı müfredat değişikliğine gideceğini söylemeye başladı ki yap boz, sonra da boşluğa bak gibi bir durum oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar, lütfen tamamlayalım.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) - Büyük illerde üniversitelerde akademisyenlik yaparken milletvekili seçilen, milletvekilliği görevi sona erdiğinde de çalıştıkları üniversitelere rektör olarak atanan bazı milletvekilleri kendi başlarına buyruk hareket ediyorlar. Öyle ki yapılan harcamalar ve icraatlarını dahi Sayıştay denetimine sunmaya tenezzül bile etmiyorlar.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizin 100’üncü yılında öğretmenlerimiz için 100 bin atama istiyoruz. Öğretmen atamalarında adil dağılım da çok önemli. Öğretmen atamaları sadece kadrolu yapılmalı, ücretli öğretmenlik uygulaması ve sözleşmeli öğretmen ataması tedavülden kaldırılmalı. Ücretli öğretmenler ek ders karşılığı görev yapıyor, girdikleri ders sayısı kadar ücret alıyor ve SGK primi yatıyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat’a söz veriyorum.

Sayın Fırat, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Toplumların hızla değiştiği, bunun yarattığı sarsıntı, toplumsal ve inanç sistemlerinin uğradığı haksızlıklarla acı bir dönemi yaşıyoruz maalesef hep beraber. Bizde bir söz vardır “Doğru gez, dost gönlünü kırma.” diye ama maalesef burada çok acı kelimalar söylüyoruz. Yine, muhabbetle bulan buldu hakkı, muhabbetsiz kimin kimde var hakkı? Esasında en büyük sorunu bence Meclisin şu: Biz oturarak konuşmuyoruz, muhabbet edemiyoruz. Keşke arkada otururken lobilerde daha iç içe otursak, muhabbet edebilsek, birbirimizi tanısak inanın ki bu sorunların hepsinin üstesinden gelebiliriz ama iletişimin olmadığı bir süreci yaşıyoruz, birbirimizle iletişim kurmuyoruz; en büyük sorunun bu olduğuna inanıyorum. Maalesef, toplumlarımızın yoğun bir çerçevede sorunları var. Bu kelimaları kullanırken bazen acı kelimalar dillendiriyoruz ama gerçekten arzularız ki birbirimizi üzmeylem, birbirimizin sözlerini cankulağıyla dinleyelim ama bu, dediğim gibi, sadece kelamda kalıyor.

Devlet, sosyal adaleti, hukuku, refahı, eşitliği maalesef yok sayıyor; var sayılan temellere dayalı ayrımcılıkla insanları din, dil, mezhep üzerinden korkutarak, tehdit ederek ya da entrikalı yöntemlerle onları ayrımcılığa maruz bırakmaktadır. Toplumun büyük bir kısmı ekonomik, sosyal, kültürel bakımdan, hakları açısından mağdurdur ve nicel anlamda da yaşanan adaletsizlikler karşısında artık yorgundur. Umudunu kaybetmiş bir toplumun çocukları, gençleri, kadınları var. İktidar, kendi ideolojik kavramlarıyla toplumun sorunlarını bir kavram kargaşası içinde eriterek, politik kimliğini toplumlara dayatarak barışçıl birlikteliğimizi maalesef engelliyor. İktidar “vatandaşlık” tanımını kendi din anlayışı üzerinden yaparak etnik, inançsal, kültürel tüm farklılıkları yok sayıyor. Bugün sokakta vatandaşa “‘Devlet’ deyince aklınıza ne gelir?” diye sorduğunuzda söyleyeceği ilk şey şudur: Kaygı, korku, endişe, verilmeyen hak ve liyakatsizlik.

Sayın milletvekilleri, millet ağlıyor, bunu hepimiz acı bir çerçevede görüyoruz. Kısacası, farklı kimlikler kendi farklılıklarını ifade etmeye korkuyorlar. Kamu otoritesi, Hükûmetin tehditleri nedeniyle farklılıklar karşısında tarafsız kalamıyor. Toplum üzerindeki baskı her geçen gün artıyor. Farklılıkların bir arada, barış içinde yaşaması ancak karşılıklı saygı, tam demokratik bir ülke koşullarında mümkün olabilir.

Sayın milletvekilleri, Hatay’dan milletvekili seçilen Can Atalay, Anayasa’nın 83’üncü maddesine göre aramızda olması gerekirken altı aydır cezaevinde, maalesef bırakılamamıştır. En üst mahkeme olan Anayasa Mahkemesinin tahliye kararını yanlış bulan, Türkiye ve hatta evrensel hukuk tarihinde örneği olmayan kararlar Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunacak kadar ileri giden Yargıtay 3. Ceza Dairesi üyeleri bize göre halkın iradesine darbe vurmuştur. Bir an önce bu vahim yanlıştan geri dönülmeli, Can Atalay hakkında Anayasa Mahkemesinin verdiği tahliye kararı acilen uygulanmalı, Can Atalay hak ettiği şekilde aramızda olmalıdır diye düşünüyoruz.

Eşit vatandaşlık adına çıkarılmış bir anayasa mevcut hükûmetlerin adaletsizliklerini sınırlandıramıyorsa, insanlık gururunu, insana yakışacak erdemi koruyamıyorsa buna sesimizi elbette ki çıkaracağız. Bugün, özellikle Alevi ve Kürt vatandaşlarımızın üzerinde gizli-açık politikalar, asimilasyon uygulanmaktadır. Bu uydurma politikalarla tüm toplum tek tipleştirilmek istenmektedir.

Sayın milletvekilleri, “hukuk devleti” “eşit vatandaşlık” tanımlarını hak, adalet ilkesi üzerinden neden yapamıyoruz? Toplumsal sorunların eksik demokrasi, hak ihlalleri, eşitsizlikten kaynaklandığını neden cesurca söylemiyoruz? Oysa tüm sorunlarımızı toplumsal uzlaşmayla çözmemiz muhakkaktır. Yurttaşın eşit olması, kendisini özgür hissetmesi, siyasal-toplumsal barış ve istikrara katılmasının zararı nedir? Halkların farklı kimliklerini, kültürlerini, inançlarını hoşgörüyle karşılasak, bu hakları yasalarla korusak; sivil toplum örgütlenmesini kendimiz için değil, farklılıkların güveni ve özgürlüğü için desteklesek; vatandaşın, ideolojilere değil Anayasa’ya bağlı kalmasını ve onu kollayarak yüceltmesine izin versek; demokratik bir anayasayla onurlu yaşamının bilincini kazandırsak ne olur? Sevgi olur, barış olur, kardeşlik olur. Ama maalesef, devlet her şeye bir kılıf uydurarak Alevi toplumunu ve tüm diğer farklı toplum kesimlerini asimile etmeye gayret ediyor. Düşünün ki 21’inci yüzyıldayız, devlet Alevilerin cemevlerini ibadethane olarak kabul etmiyor. 21’inci yüzyılda Alevi köylerine cami yapıyor. Bir empati yapalım lütfen, bir Sünni köyüne cemevi yapılırsa tepkiniz ne olur? Bizim tepkimiz şiddetli olur, kesinlikle bunu kabul etmeyiz. Biz hiçbir inancı tarif etmediğimiz gibi bizlere de bir tarif uydurulmasına rızalık göstermeyiz. Alevilik inancı ve bu inancın mensuplarını yok saymaya devam eden bu zihniyet, Kültür ve Turizm Bakanlığı altında bir başkanlık kurarak kendi Alevilerini üretmeye gayret ediyor. Bizim inancımız yetmiş iki millete aynı nazarla bakan ocak sistemiyle rıza ilişkisidir. Yolumuz rızalık üzerine kurulmuştur. İnancımızın sınırları, kanunlar ya da kararnamelerle değil toplumsal rızalık esasıyla kendini ifade etmiştir. Şahimardan Ali’ye sormuşlar “Bir devletin dili ne olmalı?” diye, “Adalet olmalı.” demiş. Şu an bütün toplumun ve ülkemizin bu kavrama gerçekten ihtiyacı olduğunu acı bir şekilde görüyoruz.

Sayın milletvekilleri, devlet, eşit vatandaşlık ve laiklik ilkesini lafta bırakıyor. Devlet, inanç ve ibadethanelerimizi kabul etmiyor, bu hakkımızı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine âdeta sürgün ediyor. Devlet, Alevi inanç önderleri olan dedelere “dede” demiyor, bilirkişi damgasıyla yeşil pasaport veriyor. İbadethanelerimizi ticaret olarak görüyor. Temel ihtiyaçları olan su, elektrik, doğal gaz için tahsilata geliyor ya da bu hizmetleri keserek Alevileri cezalandırıyor. Kamuda, kamusal alanlara Alevileri katledenlerin isimlerini vererek Alevilere gözdağı veriyor, okullarda Alevi çocuklarına zorunlu din derslerini dayatıyor.

Yaşanan ekonomik, toplumsal, kültürel sorunlar, haksızlıklar toplumsal hareketlerin başlama nedenleridir. Tarih boyunca çıkan toplumsal hareketlerde Alevi katliamları üzerinden tüm farklı toplumlara gözdağı verilmiştir, bunu alışkanlık hâline getiren devletin ta kendisidir ancak tüm Alevi toplumunun devletin bu alışkanlığının deneyimini bilmesini arzuluyoruz.

Kısacası, bu ülkede Alevi olmak zordur. Biz “Bu ülkede Aleviler vardır, Aleviler vardır.” demeye devam edeceğiz sevgili dostlar. Eşit yurttaşlığı savunmaya devam edeceğiz, barışı, kardeşliği, demokrasiyi, özgürlüğü savunmaya gayret edeceğiz.

Hepinizi sevgiyle muhabbetle selamlıyorum.

Aşk ile.(HEDEP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Fırat, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Sibel Suiçmez’e söz veriyorum.

Sayın Suiçmez, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, değerli halkımız; sabahdan beri birçok hukukçu milletvekilimiz yaşadığımız süreci çok iyi şekilde özetlediler, Serap Hocamız hiç eksiksiz konuştu. Sayın Grup Başkan Vekilime de Serap Hocama da katılmadığım tek bir nokta var. Cumhuriyet’in milletvekillerinin vicdanına seslendi Serap Hoca, Sayın Grup Başkan Vekilim ise hem vicdanlarına hem de akıllarına seslendi; ciddi şüphelerim var, bu noktada katılamıyorum onlara maalesef. Ben, Hasan Hüseyin Korkmazgil’in ifadesiyle yine de sizlere seslenmek istiyorum: Bıçak kemikte/Eti geçti, duydunuz mu/Bıçak kemikte/Duymadıysan duy artık/behey Allah’ın kulu/bıçak kemikte./Duy da silkin ne olursun/Bu ne biçim uyku bu/Bıçak kemikte/bıçak kemikte. Tüm bu duyguyla yine de yine de sizlere sesleniyorum: Bıçak kemikte ve artık sesimizi duyun, görünmez olmayın, duymayan olmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, şimdi ben size birkaç şey okumak istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı filanca tarihte “Bu karara da uymuyorum.” dedi, “Aslında onlarla ilgili kararı veren mahkeme de direnebilirdi.” dedi. Devamında, Sayın Bahçeli “Anayasa Mahkemesi hukukun üstünlüğünden mi yanadır yoksa bölücülüğün mü şakşakçısıdır.” dedi. Diyen dedi, gelinen nokta bu.

Şimdi, ben size hukuken çok şey söyleyebilirim, zaten söylediler, hiç hukuken bir şey söylemeyi düşünmüyorum çünkü elimizdeki bu Yargıtay kararı hukuki bir karar değildir, tamamıyla siyasi bir karardır. Bu nasıl bir karardır? Bu nasıl bir çürettir? Diyor ki: “Anayasa Mahkemesi kararı hukuki değer ve geçerlilik izafi edilemeyecek cihette bir karardır, ben buna uymam.” Böyle bir şey olabilir mi? Arkadaşlar, hukukçular anlattı; en çok hukukçunun olduğu bir Meclisteyiz; ironi midir nedir bilmiyorum ama bugün Meclis Başkan Vekilimiz de önceki dönem Adalet Bakanımız. Böyle bir şey olabilir mi? Bugün bütün hukukçular Bilal’e anlatır gibi anlattılar. Neyi anlattılar? Anayasa Mahkemesi kararları kesindir, buna herkes uymak zorundadır. Elbette ki tartışabiliriz, elbette ki eleştirebiliriz ama buna herkes uymak zorundadır. Çıkmış bu arkadaşlar “Ben bu kararı dinlemiyorum.” demişler. Başka ne

demişler? Bütün mesele 14'üncü maddede saklanıyor; ne demişler burada? 14'üncü maddeyle ilgili, Anayasa Mahkemesi “Burada bir boşluk var, bu boşluk nedeniyle suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık var. O nedenle ben ihlal kararı veriyorum.” demiş. Bu arkadaşlar ne demiş? Diyor ki: “Anayasa koyucu hangi suçların Anayasa’nın 14'üncü maddesi kapsamında olduğunu tahdidi olarak belirlemişse de yukarıda sayılan ve bu kapsamda kaldığı kabul edilen mutlak terör suçları dışında suç olarak düzenlenen fiiller arasında da kapsamı belirleme görevini özellikle soruşturma makamı ile derece ve temyiz mahkemelerinin takdirine bırakmıştır.” Allah, Allah! Yeni yeni kavramlar... Ne demek istiyor? “Keyfi olarak ben yarın AKP milletvekillerinin de kapısını çalarım, MHP milletvekillerinin de kapısını çalarım -zaten bizim çalmalarını bekliyoruz, o sorun değil- istediğim gibi hakkınızda soruşturma, kovuşturma yaparım; yargılarım, sonra da siz bunu temyiz edersiniz, temyizde de biz bunun kararını veririz.” diyor. Yani bize, yasama görevini yürüten milletvekillerine şunu diyor: “Ey, yasama organı, siz bu kanundaki boşluğu dolduramazsınız. Bırakın, biz yargı olarak bunu dolduralım ama nasıl dolduralım; devletin bir sopası olarak, daha doğrusu iktidarın bir sopası olarak biz bunu kullanalım, istediğimiz zaman da herkesin kapısını çalım.”

Değerli arkadaşlar, yargı kararlarını beğeniriz beğenmeyiz ama yer yarılrsa, gök kubbe delinse yargı kararlarını uygulamak zorundayız. Bizim görevimiz budur. Şimdi, niye “Yapılan, yargı darbesidir.” diyoruz? Gerçekten hukuk devletini tamamiyle ortadan kaldıran bir sonuçtur bu yoksa ben artık bu kararı Can Atalay’la ilgili bir karar olarak görmüyorum, hiç de öyle yorumlamıyorum. “Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir.” diye yazıyor Anayasa’mızda. Ben size çok teşekkür ediyorum, Cumhur İttifakı iktidarına; öyle bir hâle getirdiniz ki Türkiye’yi, bütün devlet kurumlarının çivisi çıktı. Bugün de Yargıtay çıktı “Sizin ortadan kaldırdığımız hukuk devletinin olmadığını ben yargı kararıyla tüm dünyaya ilan ediyorum.” dedi. Böyle bir şey olabilir mi, bunun kabulü olabilir mi? Bugün yaşadığımız, hukuk devletine gelecek en büyük tehdidin, en büyük tehlikenin yargı aracılığıyla yapılacağını görmek olmuştur. Bu karar, hukuk tarihinde bir hukuk devletinin parti devleti eliyle yargıyı kullanarak nasıl darbe yapacağını göstermesi açısından da hukuk tarihine geçmiş bir karardır. Sorun, hukuk nosyonu olmayan, yeterince hukuk eğitimi almayan yargıçların hiçbir şey bilmeden verdiği bir karar değildir arkadaşlar, çok kıymetli milletvekilleri, çok bilinçli olarak yapılmış, çok bilinçli olarak alınmış bir karardır.

Futbol kentinin temsilcisi bir milletvekili olarak söyleyeyim, dün sabah yapacağım bir konuşmada şunu diyecektim: Top çeviriyorlar, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi pası attı, pası aldı -topu çeviriyorlar- Yargıtay 3. Dairesi de golü atacak yakında diyecektim ki golü attı. Golü kim yedi?

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Gol!

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – Siz öyle anlayın, kapınızı birileri çaldığında göreceksiniz ne olduğunu.

Şimdi golü Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası yemiş oldu. Bize buradan ne düşecek? Bize buradan şu düşecek: Gerçekten bilinçli bir şekilde yapılan Anayasa Mahkemesini yıpratmayı burada görüyoruz. Hedefinizin, Anayasa Mahkemesinin yetkilerini yeni yapacağınızı iddia ettiğiniz anayasada değiştirmek olduğunu çok iyi görüyoruz, gözlemliyoruz. Tehlikenin farkındayız, tehlikenin farkında olduğumuzu halkımızla bütünleşerek alanların her yerinde dikkate alacağız. Halkımızı direnmeye çağırarak kaos yaratmak değildir, halkın hukuka duyduğu güveni, halkın Anayasa’ya duyduğu bağlılığı ortaya koymaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Suuçmez, lütfen tamamlayın.

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – Siz halktan korkabilirsiniz, bence de korkun; bu halk, cumhuriyete bağlılığını, Anayasa’ya bağlılığını göstermeye devam edecektir. Kimse bizden Anayasa’yı ihlal edecek kararlara saygı göstermemizi beklemesin.

Bir AKP milletvekili o kadar basitleştirdi, dedi ki: “2 mahkeme arasında yorum farkı var.” Böyle algıyorsanız olmaz arkadaşlar, Bilal’e anlatır gibi o yüzden söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Terbiye sınırını aşıyorsun!

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – Sabahtan beri herkes diyor ki: “Bu bir yargı darbesidir, bu hukuk devletine yapılan bir darbedir.” diye anlatıyoruz.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Terbiye sınırını aşıyorsun, ayıp be!

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – Bu hukuk bir gün size de lazım olacaktır.

Bu duyularla hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bir kez daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – ...Atatürk’ü ölüm yıl dönümünde saygı ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, teşekkür ediyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Ya Bilal’den size ne oluyor?

BAŞKAN – Sayın Suiçmez...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sana ne oluyor asıl, sana? Sen asıl onu söyle, Bilal’den sana ne oluyor?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Bana çok şey oluyor da... Devletin vergilerini yolladığınız vakıflara bakın.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sana ne oluyor, sana ne yaptı?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – “Sana ne yaptı?” demeniz çok çirkin bir şey! Sana ne yaptıysa bana da onu yaptı.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Terbiyesiz!

BAŞKAN – Sayın Suiçmez... Sayın Suiçmez...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli Başkanım, şimdi...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, Sayın Bakan, gerçekten ben de duydum ve çok ayıp ya! Gerçekten çok ayıp! Bir kadın var karşınızda.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – “Terbiyesiz!” demek ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen buyurun, konuşun. Sizi dinliyoruz, niçin söz istediniz?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Arkadaşlar...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri...

SEMRA DİNÇER (Ankara) – “Terbiyesiz!” demek ne demek?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ayıp kardeşim, ayıp ya!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Ayıp ya!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, lütfen Genel Kurulun sağlıklı çalışmasına izin verin. Lütfen...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, Bakansın, Bakanlık yaptın; ayıp ya! Ayıp be!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – “Terbiyesiz” deme hakkını kim vermiş ona?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Lütfen, birbirimizle konuşmayalım, Genel Kurulun hatiplerini dinleyelim. Sözü olan olduğu zaman zaten veriyorum.

Evet, Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Aklınız fesatlığa çalışıyor.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Bir kadınla nasıl konuşacağınızı öğrenin önce.

BAŞKAN – Evet, lütfen...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.05

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.09****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Muhammed ADAK (Mardin)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

40 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi 3’üncü madde üzerinde soru-cevap işlemi yapacağım.

İlk soru, Kadim Durmaz...

Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – İlimiz Tokat, 3 büyük ovası ve sulu tarımın yapıldığı, AK PARTİ iktidarının cumhuriyetin 4’üncü şeker fabrikasını satın özelleştirdiği bir ildir. Yılda yaklaşık olarak 3 milyon ton domates üretilirken ne acı ki bu kıymetli ovalarda vahşi sulamayla çiftçi mısır ekerek günü kurtarmak zorunda bırakılmıştır. AK PARTİ’nin tarım politikasızlığı sonucu en son 15 Eylülde çıkan bir yönetmelikle yaş ortalaması kırsalda 58 ila 60 olan çaresiz köylünün süt desteklemesine de zarar verecek bir uygulama başlatılmıştır yani borcunu ödemekte zorda olan çiftçiye, ineğini de destek alabilmek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Aşkın Genç...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün ülke tarihimizin en büyük hukuk skandallarından birine şahitlik ettik. Yargıtay 3. Dairesi, Milletvekili Can Atalay hakkında verilen hak ihlali kararını tanımayarak bir hukuk garabetine imza atmıştır; bununla da yetinmemiş, kararı alan Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında da suç duyurusunda bulunmuştur. Gruplaşan, taraflaşan yargı adalet dağıtmıyor demektir. Yargı mensuplarının tek tarafı vardır, o da adalettir ancak görünen, yargının adalet değil adaletsizlik dağıttığıdır. Ortada bir milletvekilini hürriyetinden yoksun bırakma suçu varken tüm bunların üzerine bir de yargı üyeleri arasındaki çatışmanın alenen ortaya çıktığı ve yargıda belli başlı siyasi odaklara bağlılık gözler önüne serilmiştir.

Bugün Meclisimize çok büyük bir görev düşüyor, tüm milletvekilleri olarak demokrasinin ve adaletin tarafı olmak zorundayız. Can Atalay’ı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Namık Kemal Üniversitesi Saray Meslek Yüksekokulunda okuyan 50 öğrenci Saray ilçemizde KYK yurdu olmadığı için Kapaklı Karaağaç’ta yer alan KYK yurdunda misafir öğrenci olarak kalmaktadır. Yurtta Çerkezköy ve Saray Yüksekokullarında okuyan öğrenciler kalmakta ve aynı ücreti ödemektedirler. Yemek yemeye gelince Saray’daki öğrenciler “misafir öğrenci” denilerek kendilerinden günlük 120 lira alınmaktadır. Aylık 3.600 liraya tekabül eden bu ücret öğrenci ve aileleri için büyük bir yükür. Çerkezköy Yüksekokulu öğrencileri bedava yemek yerken Saray Yüksekokulundaki öğrencilerden ücret almak nasıl bir zihniyettir, anlamak mümkün değil. Öğrencilerin arasındaki bu eşitsizliğin acilen giderilmesini ve Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olan Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün bu yanlıştan dönmesini öğrencilerimiz adına talep ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, Gültan Kışanak 80'lerde cezaevinde kaldı, gazetecilik yaptı, yazarlık yaptı, bu Mecliste milletvekilliği yaptı, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanlığı yaptı ve partimizin Eş Genel Başkanlığını yaptı; maalesef, şu an yine cezaevinde -uzun tutukluluk- yedi yılı aşmasına rağmen maalesef serbest bırakılmıyor. Aynı zamanda da kadın özgürlük mücadelesinde büyük emekler verildi. Bu ülke âdeta bir açık cezaevine dönmüştür, yüzlerce kadın cezaevinde. Ben buradan tekrardan Gültan Kışanak'a, Sebahat Tuncel'e, Ayla Akat'a, Figen Yüksekdağ'a selamlarımı söylüyorum; özgür yarınlarda, özgür bir ülkede buluşma dileğiyle diyorum.

Saygılar.

İyi akşamlar.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, kara yolları müşavir personeli, Karayolları Genel Müdürlüğü adına yapılan yollar, viyadükler, köprüler gibi her konuda kontrollük işlerini takip eden personellerdir. Tüm işleri yapmalarına rağmen 2017 yılında ihale sözleşmesindeki “danışmanlık” tanımı nedeniyle kadro dışı bırakıldılar. 7/24 saat esasıyla devlet adına çalışan Karayolları müşavir personeli, asıl işleri yapmalarına rağmen kadroya geçememektedirler. 15 bin Karayolu taşıeron çalışanı müşavir personeli sürekli işçi kadrosuna alınmayı talep ediyorlar.

Bu vesileyle 85'inci ölüm yıl dönümünde Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ü saygılarımla, selamlarımla bir kez daha anıyorum.

BAŞKAN - Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz.

RİDVAN UZ (Çanakkale) – “BOP Eş Başkanınız.” dediniz, tamam; Yahudi Üstün Cesaret Madalyası'nı kalbine taktınız, tamam ama bu ne arkadaş ya! Sizin Cumhur İttifakı'nın 6'lı ittifakınızdan HÜDA PAR'ın Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili size soruyor efendim, diyor ki: “Üç gün önce ayın 6'sında Kocaeli Limanı'ndan kalkan, İsrail Hayfa kentine hareket eden ve tespitlerimize göre de üç dört saat sonra limana varacak gemide İsrail ve siyonizme siz yakıt taşıyorsunuz, kimyasal taşıyorsunuz. Ey AK PARTİ, ey ortağım! Filistin'e yardım gönderecek iken siyonizme neden hizmet ediyorsunuz?” diye size soruyor. Eğer bu doğruysa -umarım geminin sahibini de tespit edeceğiz- ben AK PARTİ'li bütün milletvekillerini Kocaeli'ye gitmeye, o Kocaeli'de o limanda kendini yakmaya ya da serin sulara atmaya davet ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Van Milletvekili Gülderen Varlı

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu ülke üstünlerin hukukunu, vesayet hukukunu en acı şekilde yaşamıştır. Hep birlikte bunu zamanında gözlemledik. Şu an AKP-MHP iktidarının yeniden dirilttiği vesayet hukuku, adalet katliamlarına devam ediyor. Helikopterden atılan sivil vatandaşları haber yaptıkları için Gazeteci İdris Yayla ve Ferhat Çelik'e bir yıl üç ay ceza verilmiş durumda. Unutmayın, bu hukuk garabeti bir gün size de musallat olabilir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon...

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyonumuzun görev alalına ilişkin herhangi bir soru yöneltilmemiştir.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 3'üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, üç dakika daha vardı.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 40 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 309

Kabul : 288

Ret : 19

Çekimser : 2 (*)

Kâtip Üye

Elvan Işık Gezmiş

Giresun

Kâtip Üye

Muhammed Adak

Mardin”

Bu sonuca göre teklif kabul edilmiş ve yasalaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2'nci sırada yer alan, 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 22 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/38) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 22)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karara gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Kasım 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.23

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 40) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi :

Sıra Sayısı : 40
Oylama Saati : 22:17
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 288
Reddedenler : 20
Çekimsizler : 2
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 310
Açık Üyelikler : 0
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Ret
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HEDEP	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurahman	CHP	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	HEDEP	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	HEDEP	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Sakık	Sırn	HEDEP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Kabul
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Kabul
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Kabul
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Denir	Deniz	CHP	Katılmadı
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Kabul
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Kabul
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı
Ankara	Fakobaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Kabul
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çorabatır	Sunuri	CHP	Kabul
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	HEDEP	Kabul
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Kabul
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Sanbaş	Seda	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Kabul
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Ret
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	HEDEP	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	HEDEP	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	HEDEP	Kabul
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Edkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Kabul
Bursa	Atmaca	Mehmet	SAADET P	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Kabul
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Ret
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Kabul
Çanakkale	Uz	Rudvan	İYİ PARTİ	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayncı	Vahit	MHP	Kabul
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Kabul
Denizli	Atpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Büçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cüpolo	Ceylan	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	HEDEP	Kabul
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	HEDEP	Kabul
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	HEDEP	Kabul
Diyarbakır	Kaya	Adalet	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Tamrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Ret
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Edirne	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazrılı	Mahmut Radvan	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Sargül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Betaş	Meral	HEDEP	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Kabul
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Kabul
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Eskişehir	Sülli	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Büyüamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul Gazi	DEVA	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Kabul
Hakkari	Bartın	Özür	HEDEP	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	HEDEP	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	HEDEP	Katılmadı
Hatay	Atalay	Şerafettin Can	TİP	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Kabul
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalın	CHP	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Ret
Mersin	Bozan	Ali	HEDEP	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekren	Mehmet Emin	DEVA	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kış	Gilcan	CHP	Kabul
Mersin	Koca Doğan	Perihan	HEDEP	Ret
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Kabul
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkaş İlgezi	Gançe	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Ayrın	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Ret
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Kabul
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Fırat	Celal	HEDEP	Kabul
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Kabul
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Kabul
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadığil Sütü	Salih Sera	TİP	Ret
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Çekimser
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılçgün Uçar	Çiğdem	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Kezban	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurum	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Kabul
İstanbul	Özdemir	Nimet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	YENİDEN RE	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	DEVA	Ret
İstanbul	Sakı	Özgül	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Sahıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yankömeroğlu	Ayşe Sibel	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Ret
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Kabul
İzmir	Akın	İbrahim	HEDEP	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Kabul
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Katılmadı
İzmir	Böllünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burçugül	HEDEP	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Kabul
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kaya Ösen	Seda	DEVA	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Kabul
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Ret
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Kabul
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Kabul
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HEDEP	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekeci	Fatma Serap	AK PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Kabul
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Böhtürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sançam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Aşıl	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı
Kocaeli	Bitmez	Hasan	SAADET P	Kabul
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gengerlioğlu	Ömer Faruk	HEDEP	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırlioğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Kabul
Kahramanmaraş	Kirişci	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	HEDEP	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salih	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	HEDEP	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	HEDEP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Oğöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Kabul
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	SAADET P	Kabul
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Kabul
Muş	Boz	Sümeyye	HEDEP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	HEDEP	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Güler	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Kabul
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Kabul
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Çan	Murat	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Kabul
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	HEDEP	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	HEDEP	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Kabul
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Ret
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Ret
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Kabul
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Hanşioğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Kabul
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Kabul
Trabzon	Büyükkaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Çekimser
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdülrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HEDEP	Kabul
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Katılmadı
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	HEDEP	Katılmadı
Van	Çiftyürek	Sinan	HEDEP	Kabul
Van	Dindar	Mahmut	HEDEP	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigüt	Gülcan	HEDEP	Katılmadı
Van	Kayattürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	HEDEP	Katılmadı
Van	Varlı	Gülderen	HEDEP	Kabul
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Avcı	Muanmer	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	HEDEP	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	HEDEP	Katılmadı
Şırnak	Doğan Dağlı	Ayşegül	HEDEP	Katılmadı
Şırnak	İmmez	Mehmet Zeki	HEDEP	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	HEDEP	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Kabul
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 40
Iğdır	Hun	Yılmaz	HEDEP	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı
Karabük	Keskinkeleş	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	MHP	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Kabul
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul

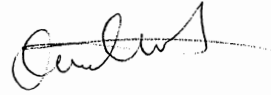

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/5167)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.05.10.2023

Nevroz uysal ASLAN

Şırnak Milletvekili

2023 yılı içerisinde TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na (İHİK);

1. Kaç başvuru yapılmıştır?
2. Bireysel yapılan başvuruların başvurunun yapıldığı cezaevine, başvuru konusuna, başvuranın yaşı ve cinsiyetine göre dağılımı nedir?
3. Söz konusu başvurulara İHİK tarafından verilen cevapların cezaevine göre dağılımı nasıldır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-**1321293**
Konu : Soru Önergesi

09.11.2023

Sayın Nevroz UYSAL ASLAN
Şırnak Milletvekili

İlgi : 05.10.2023 tarihli ve 7/5167 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1-) Soru Cevabı

EK-1

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2. ve 3.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna 1 Ocak 2023 tarihinden 18 Ekim 2023 tarihine kadar toplam 1.975 başvuru yapılmış olup, bu başvurulardan 1.371'i ceza infaz kurumları ile ilgilidir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna 1 Ocak 2023 tarihinden 18 Ekim 2023 tarihine kadar ceza infaz kurumları hakkında yapılan başvuruların konularına ve ihlal kodlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. **(Tablo 1).**

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurularda yaş ve cinsiyet bazlı istatistik tutulmamaktadır.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna 1 Ocak 2023 tarihinden 18 Ekim 2023 tarihine kadar ceza infaz kurumları hakkında yapılan başvurulara Komisyon tarafından verilen cevapların ceza infaz kurumuna göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. **(Tablo 2).**

TABLO 1		
BAŞVURULARIN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI		
KONU KODU	KONU AÇIKLAMA	Toplam
A	İŞLEME ALINMAYANLAR	43
A1	Ad-soyad, imza ve adresin bulunmaması	22
A2	Belli bir konuyu muhteva etmeme	9
A3	Şikâyet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmama	1
B2	Askerlik sırasında kötü muamele-işkence şikâyetleri	1
C1	Keyfi tutum ve işlemler	258
C2	Fiziki koşulların iyileştirilmesi	122
C3	Kötü muamele	103
C4	Nakil sorunları	155
C5	Sağlık sorunları	161
C6	Cezaevinde ölüm	2
C7	Cezaevindeki diğer sorunlar	178
C8	İşkence	6
G1	Hazine arazisi ihtilafı	1
K1	Kötü muamele	2
K4	Diğer kolluk sorunları	3
M7	Nakil talebi ve sorunları	5
Ö3	Diğer özürlü sorunları	2
S3	Yasal düzenlemelerden şikâyet	1
T2	Maddi yardım talebi	13
T3	Konut talebi	2
T5	Yardım (diğer)	2
U	Yargıya ilişkin sorunlar	1
U1	Avukat talebi	1
U10	Yargı kararından memnuniyetsizlik	181
U11	Bireysel af ve cezanın ertelenmesi talebi	12
U12	Yargı (diğer)	24
U2	Şartla tahliye ile ilgili sorunlar	49
U3	Duruşmaya çıkarılmama	1
U4	Genel af/özel af talebi	16
U5	Mahkeme kararının uygulanması talebi	1
U6	Yargılamanın uzun sürmesi	5
U7	Tutukluluk süresinden şikâyet	8
U8	Yargıtay yargılamaının uzun sürmesi	2
U9	Yeniden yargılanma talebi	14
V2	Yasal düzenlemelerden şikâyet	4
Y3	Yabancı (diğer)	1
Z10	Komisyonun girişimde bulunması talebi	1
Z11	Sosyal güvenlik işlemlerinden şikâyet	4
Z13	Şehitlik ve gazilik ile ilgili sorunlar	1
Z15	Cinsel taciz	1
Z16	Kaçak göçmenlerin sorunları	1
Z17	Sağlık sorunları	4
Z18	Diğer şikâyetler	13
Z19	Muhtelif	3
Z6	Yasal düzenleme talebi	91
Z9	Yerinde inceleme talebi	34
Genel Toplam		1565

TABLO 2			
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU TARAFINDAN VERİLEN CEVAPLARIN CEZA İNFAZ KURUMUNA GÖRE DAĞILIMI			
İL ADI	İLÇE ADI	ADRES	TOPLAM
ADANA		L TİPİ KAPALI ÇIK SULUCA	2
	Toplam		10
	POZANTI	M TİPİ KAPALI ÇIK	3
	Toplam POZANTI		3
	SARIÇAM	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇIK	3
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇIK	7
		F TİPİ KAPALI ÇIK	3
	Toplam SARIÇAM		13
	Toplam ADANA		18
AFYONKARAHİSAR	BOLVADİN	T TİPİ KAPALI ÇIK	7
	Toplam BOLVADİN		7
	DİNAR	T TİPİ KAPALI ÇIK	5
	Toplam DİNAR		5
	MERKEZ	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇIK	18
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇIK	6
		AÇIK ÇIK	1
		E TİPİ KAPALI ÇIK	7
	Toplam MERKEZ		32
	Toplam AFYONKARAHİSAR		44
AĞRI	PATNOS	L TİPİ KAPALI ÇIK	8
	Toplam PATNOS		8
Toplam AĞRI			8
AKSARAY	MERKEZ	T TİPİ KAPALI ÇIK	9
	Toplam MERKEZ		9
Toplam AKSARAY			9
ANKARA	SİNCAN	1 NOLU F TİPİ KAPALI ÇIK	10
		1 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇIK	14
		2 NOLU F TİPİ KAPALI ÇIK	3
		2 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇIK	6
		3 NOLU L TİPİ KAPALI ÇIK	3
		KADIN KAPALI ÇIK	6
		T TİPİ KAPALI ÇIK	7
	Toplam SİNCAN		49
	Toplam ANKARA		49
ANTALYA	ALANYA	L TİPİ KAPALI ÇIK	5
	Toplam ALANYA		5
	DÖŞEMEALTI	S TİPİ KAPALI ÇIK	7
		Y TİPİ KAPALI ÇIK	1
		YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇIK	9
		L TİPİ KAPALI ÇIK	3
	Toplam DÖŞEMEALTI		20
	ELMALI	T TİPİ KAPALI ÇIK	12
	Toplam ELMALI		12
	MANAVGAT	S TİPİ KAPALI ÇIK	4
	Toplam MANAVGAT		4
Toplam ANTALYA			41

ARDAHAN	MERKEZ	T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam MERKEZ		3
Toplam ARDAHAN			3
AYDIN	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam MERKEZ		4
	NAZİLLİ	E TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam NAZİLLİ		6
	SÖKE	T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam SÖKE		1
Toplam AYDIN			11
BALIKESİR	BANDIRMA	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	7
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	2
		M TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam BANDIRMA		10
	BURHANİYE	T TİPİ KAPALI ÇİK	5
	Toplam BURHANİYE		5
	KEPSUT	L TİPİ KAPALI ÇİK	11
	Toplam KEPSUT		11
Toplam BALIKESİR			26
BATMAN	BEŞİRİ	T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam BEŞİRİ		3
	MERKEZ	KAPALI ÇİK	3
	Toplam MERKEZ		3
Toplam BATMAN			6
BAYBURT	MERKEZ	M TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam BAYBURT			1
BİLECİK	MERKEZ	M TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam MERKEZ		4
Toplam BİLECİK			4
BITLİS	AHLAT	T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam AHLAT		3
	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MERKEZ		2
Toplam BİTLİS			5
BOLU	GEREDE	L TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam GEREDE		4
	MERKEZ	F TİPİ KAPALI ÇİK	10
		T TİPİ KAPALI ÇİK	7
	Toplam MERKEZ		17
Toplam BOLU			21
BURDUR	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam BURDUR			1
BURSA	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
		H TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		2
Toplam BURSA			2

ÇANAKKALE	MERKEZ	AÇIK ÇİK	1
		E TİPİ KAPALI ÇİK	5
	Toplam MERKEZ		6
Toplam ÇANAKKALE			6
ÇANKIRI	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MERKEZ		2
Toplam ÇANKIRI			2
ÇORUM	MERKEZ	L TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MERKEZ		2
	SUNGURLU	T TİPİ KAPALI ÇİK	17
	Toplam SUNGURLU		17
Toplam ÇORUM			19
DENİZLİ	MERKEZ	D TİPİ KAPALI ÇİK	2
		T TİPİ KAPALI ÇİK	11
	Toplam MERKEZ		13
Toplam DENİZLİ			13
DİYARBAKIR	KAYAPINAR	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	2
		1 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	2
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	2
		2 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	4
		3 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	6
		4 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	1
		KADIN KAPALI ÇİK	1
	Toplam KAYAPINAR		18
Toplam DİYARBAKIR			18
DÜZCE	MERKEZ	T TİPİ KAPALI ÇİK	8
	Toplam MERKEZ		8
Toplam DÜZCE			8
EDİRNE	MERKEZ	AÇIK ÇİK	1
		F TİPİ KAPALI ÇİK	7
	Toplam MERKEZ		8
Toplam EDİRNE			8
ELAZIĞ	MERKEZ	1 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	4
		2 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	7
		R TİPİ KAPALI ÇİK	1
		T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam MERKEZ		15
Toplam ELAZIĞ			15
ERZİNCAN	MERKEZ	AÇIK ÇİK	1
		L TİPİ KAPALI ÇİK	2
		T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		4
Toplam ERZİNCAN			4
ERZURUM		E TİPİ KAPALI ÇİK	4
		H TİPİ YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		5
	OLTU	T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam OLTU		1
	YAKUTİYE	1 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	17
		2 NOLU YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	14
		DUMLU AÇIK ÇİK	1

	Toplam YAKUTİYE		32
Toplam ERZURUM			38
ESKİŞEHİR	MERKEZ	H TİPİ KAPALI ÇİK	7
		L TİPİ KAPALI ÇİK	12
	Toplam MERKEZ		19
Toplam ESKİŞEHİR			19
GAZİANTEP	İSLAHİYE	T TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam İSLAHİYE		4
	MERKEZ	H TİPİ KAPALI ÇİK	4
		L TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		5
	NİZİP	T TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam NİZİP		2
Toplam GAZİANTEP			11
GİRESUN	ESPİYE	L TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam ESPİYE		6
Toplam GİRESUN			6
GÜMÜŞHANE	MERKEZ	KADIN KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam GÜMÜŞHANE			1
HATAY	İSKENDERUN	M TİPİ KAPALI ÇİK	1
		T TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam İSKENDERUN		7
Toplam HATAY			7
İĞDIR	MERKEZ	S TİPİ KAPALI ÇİK	11
	Toplam MERKEZ		11
Toplam İĞDIR			11
ISPARTA	TAVŞANLI	T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam TAVŞANLI		1
Toplam ISPARTA			1
İSTANBUL	BAKIRKÖY	KADIN KAPALI ÇİK	2
	Toplam BAKIRKÖY		2
	ESENLER	METRİS R TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam ESENLER		1
	KARTAL	H TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam KARTAL		4
	MALTEPE	1 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	4
		2 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MALTEPE		5
	SİLİVRİ	MARMARA 1 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	8
		MARMARA 2 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	4
		MARMARA 3 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	3
		MARMARA 4 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	4
		MARMARA 5 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	2
		MARMARA 6 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	4
		MARMARA 7 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	8
		MARMARA 8 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	6
		MARMARA KAPALI ÇİK	6
	Toplam SİLİVRİ		46
Toplam İSTANBUL			57

İZMİR	ALİAĞA	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	10
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	5
		3 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	3
		4 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	2
		KADIN KAPALI ÇİK	3
		KAPALI ÇİK	2
	Toplam ALİAĞA		25
	BUCA	1 NOLU F TİPİ KAPALI ÇİK	9
		2 NOLU F TİPİ KAPALI ÇİK	2
		YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	10
	Toplam BUCA		21
	MENEMEN	T TİPİ KAPALI ÇİK	2
		R TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MENEMEN		4
	ÖDEMiŞ	M TİPİ KAPALI ÇİK	2
		T TİPİ KAPALI ÇİK	8
	Toplam ÖDEMiŞ		10
	Toplam İZMİR		60
KAHRAMANMARAŞ	ELBİSTAN	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam ELBİSTAN		1
Toplam KAHRAMANMARAŞ			1
KARABÜK	MERKEZ	T TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam MERKEZ		6
Toplam KARABÜK			6
KARAMAN	MERKEZ	M TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam KARAMAN			1
KARS	MERKEZ	T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam KARS			1
KAYSERİ	BÜNYAN	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	6
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	8
		KADIN KAPALI ÇİK	8
	Toplam BÜNYAN		22
	MERKEZ	KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam KAYSERİ			23
KIRIKKALE	DELİCE	KAPALI ÇİK	1
	Toplam DELİCE		1
	HACILAR	F TİPİ KAPALI ÇİK	7
	Toplam HACILAR		3
	KESKİN	T TİPİ KAPALI ÇİK	12
	Toplam KESKİN		12
	SULAKYURT	KAPALI ÇİK	2
	Toplam SULAKYURT		2
Toplam KIRIKKALE			22
KIRKLARELİ	PINARHİSAR	KAPALI ÇİK	1
	Toplam PINARHİSAR		1
Toplam KIRKLARELİ			1
KIRŞEHİR	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
		S TİPİ KAPALI ÇİK	2

		YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	12
	Toplam MERKEZ		15
Toplam KIRŞEHİR			15
KİLİS	MERKEZ	L TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MERKEZ		2
Toplam KİLİS			2
KOCAELİ	GEBZE	KADIN KAPALI ÇİK	1
	Toplam GEBZE		1
	KANDIRA	1 NOLU F TİPİ KAPALI ÇİK	4
		1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	4
		2 NOLU F TİPİ KAPALI ÇİK	6
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam KANDIRA		18
Toplam KOCAELİ			19
KONYA	AKŞEHİR	T TİPİ KAPALI ÇİK	8
	Toplam AKŞEHİR		8
	EREĞLİ	T TİPİ KAPALI ÇİK	13
		YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	11
	Toplam EREĞLİ		24
	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam MERKEZ		4
	SEYDİŞEHİR	T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam SEYDİŞEHİR		3
Toplam KONYA			39
KÜTAHYA	MERKEZ	AÇIK ÇİK	1
		T TİPİ KAPALI ÇİK	15
	Toplam MERKEZ		16
	TAVŞANLI	T TİPİ KAPALI ÇİK	7
	Toplam TAVŞANLI		7
Toplam KÜTAHYA			23
MALATYA	AKÇADAĞ	T TİPİ KAPALI ÇİK	7
	Toplam AKÇADAĞ		7
	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MERKEZ		2
Toplam MALATYA			9
MANİSA	AKHİSAR	T TİPİ KAPALI ÇİK	7
	Toplam AKHİSAR		7
	ALAŞEHİR	M TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam ALAŞEHİR		2
	SALİHLİ	T TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam SALİHLİ		2
	ŞEHZADELER	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
		T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam ŞEHZADELER		2
Toplam MANİSA			13
MERSİN	AKDENİZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam AKDENİZ		1
	ANAMUR	T TİPİ KAPALI ÇİK	5
	Toplam ANAMUR		5
	SİLİFKE	M TİPİ KAPALI ÇİK	3

	Toplam SİLİFKE		3
	TARSUS	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	4
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	3
		3 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	9
		KADIN KAPALI ÇİK	7
	Toplam TARSUS		23
Toplam MERSİN			32
MUĞLA	BODRUM	S TİPİ KAPALI ÇİK	12
	Toplam BODRUM		12
	MENTEŞE	E TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MENTEŞE		1
	SEYDİKEMER	T TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam SEYDİKEMER		4
Toplam MUĞLA			17
MUŞ	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam MERKEZ		6
Toplam MUŞ			6
NİĞDE	MERKEZ	AÇIK ÇİK	1
		E TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		2
Toplam NİĞDE			2
ORDU	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam MERKEZ		6
Toplam ORDU			6
OSMANİYE	TOPRAKKALE	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	8
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	8
	Toplam TOPRAKKALE		16
Toplam OSMANİYE			16
RİZE	KALKANDERE	L TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam KALKANDERE		4
Toplam RİZE			4
SAKARYA	MERKEZ	1 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	6
		2 NOLU L TİPİ KAPALI ÇİK	14
	Toplam MERKEZ		20
Toplam SAKARYA			20
SAMSUN	BAFRA	T TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam BAFRA		4
	KAVAK	S TİPİ KAPALI ÇİK	13
	Toplam KAVAK		13
Toplam SAMSUN			17
SİVAS	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam MERKEZ		4
Toplam SİVAS			4
ŞANLIURFA	HİLVAN	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	4
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam HİLVAN		7
	SİVEREK	2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam SİVEREK		3
Toplam ŞANLIURFA			10

ŞIRNAK	MERKEZ	T TİPİ KAPALI ÇİK	5
	Toplam MERKEZ		5
Toplam ŞIRNAK			5
TEKİRDAĞ	ÇORLU	YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam ÇORLU		6
	MERKEZ	1 NOLU F TİPİ KAPALI ÇİK	2
		1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	1
		2 NOLU F TİPİ KAPALI ÇİK	6
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		10
Toplam TEKİRDAĞ			16
TOKAT		T TİPİ KAPALI ÇİK	6
	Toplam MERKEZ		6
	ZİLE	M TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam ZİLE		3
Toplam TOKAT			9
TRABZON	BEŞİKDÜZÜ	T TİPİ KAPALI ÇİK	3
	Toplam BEŞİKDÜZÜ		3
	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam MERKEZ		4
Toplam TRABZON			7
UŞAK	MERKEZ	E TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam MERKEZ		2
Toplam UŞAK			2
VAN	MERKEZ	F TİPİ KAPALI ÇİK	1
		M TİPİ KAPALI ÇİK	2
		T TİPİ KAPALI ÇİK	2
		YÜKSEK GÜVENLİKLİ KAPALI ÇİK	4
	Toplam MERKEZ		9
Toplam VAN			9
YOZGAT	BOĞAZLIYAN	T TİPİ KAPALI ÇİK	2
	Toplam BOĞAZLIYAN		2
	MERKEZ	1 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	1
		2 NOLU T TİPİ KAPALI ÇİK	8
		E TİPİ KAPALI ÇİK	10
	Toplam MERKEZ		19
Toplam YOZGAT			21
ZONGULDAK	MERKEZ	M TİPİ KAPALI ÇİK	1
	Toplam MERKEZ		1
Toplam ZONGULDAK			1
Genel Toplam			932

2.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, evi hasarlı olduğu için eşyalarını alamayan depremzedelere verilecek eşya yardımına dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/5456)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

Av. Abdurrahman TUTDERE
Adıyaman Milletvekili

19 Şubat 2023 tarihinde AFAD Başkanlığı tarafından yayınlanan genelgede özetle; “Yıkık veya acil yıktırılacak durumdaki evinize, iş yerinize girmeyin eşya tahliyesi yapılamayan vatandaşlarımız için ayrıca eşya yardımı yapılacaktır.” denilmiştir.

Ardından Gelir İdaresi Başkanlığının Zarar Tespit Komisyonu yetkilileri evi yıkık, acil yıktırılacak ve ağır hasarlı olan vatandaşlarımıza zigon sehpadan masa örtüsüne kadar 26 ayrı eşya kaleminden oluşan formlar doldurarak bu zararların karşılanacağını belirttiler. Ancak vatandaşın yitirdiği veya evi ağır hasarlı olduğu için alamadığı eşyalarına ilişkin sözü verilen nakdi yardım aradan geçen 8 aya rağmen yapılmadı.

Depremın üzerinden geçen süre, depremzedelerin yaşadıkları büyük mağduriyetler nazara alındığında bir de eşya yardımı sözünün yerine getirilmemiş olması bu mağduriyetlerin katlanarak artmasına sebebiyet vermektedir.

Bu bağlamda;

1. Eşya yardımına ilişkin detaylar bugüne kadar neden açıklanmamıştır? Eşya yardımı usul ve esasları ne şekilde olacaktır?
2. Deprem bölgesinde illere göre ayrı ayrı belirtilmek üzere kaç vatandaşımız eşya yardımı almak için başvuruda bulunmuştur?
3. Depremzede vatandaşların genelge doğrultusunda eşyalarını kontrollü şekilde almaları sağlanmış mıdır? Hangi ilde kaç vatandaşımızın ağır hasarlı evlerden eşyalarını almaları sağlanmıştır? İllere göre ayrı ayrı belirtilmek üzere “Ağır Hasarlı” evlerden eşyalarını alamayan vatandaşlarımızın sayısı kaçtır?
4. Yıkık ve Acil Yıktırılacak yapılardan eşyalarını alamayacak durumda olan vatandaşların eşyalarının tespiti yapılmış mıdır? Hangi ilde kaç vatandaşımızın zararı tespit edilmiştir? Tespit edilen toplam zarar miktarı nedir?
5. İllere göre ayrı ayrı belirtilmek üzere zarar tespit ve eşya yardımı başvurularının hane, işyeri vb. dağılımı ne şekildedir?
6. Bugüne kadar kaç vatandaşımıza ödeme yapılmıştır? Ödenen toplam zarar miktarı ne kadardır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-9261053

Konu : Soru Önergesi (7/5456)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.10.2023 tarihli ve 1307929 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman TUTDERE tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/5456 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/5456 Cevap Metni

Adıyaman Milletvekili Sayın **Abdurrahman TUTDERE**'ye Ait 7/5456 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Diğer taraftan, Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında “Ayni Bağış ve Depo Yönetimi Grubu” çalışmaları konusunda Bakanlığımız görevlendirilmiş olup afet ve acil durum hallerinde Bakanlığımızın asıl görevi herhangi bir süre sınırlandırması olmadan ayni bağışları toplamak ve dağıtımını gerçekleştirmektir.

Bakanlığımız tarafından afet ve acil durum hallerinde uygulanan sosyal yardımlardan biri olan “Ev Eşyası Zararı” kapsamında afetten etkilenen hanelerin zararları için destekleyici nitelikte yardımlar yapılmaktadır. Ev eşyası yardımları afetin meydana geldiği tarihten itibaren 60 gün içerisinde hanelerin sosyal güvenlik ve muhtaçlık şartına bakılmaksızın il/ilçede bulunan Defterdarlık, Mal Müdürlüğü, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı vb. kurum ve kuruluşların hanelerin eşya zararlarını tespit ettikten sonra her il ve ilçede bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) vakıfları aracılığıyla yapılmaktadır. SYD vakıflarınca yapılan söz konusu yardımlar ulusal çaplı büyük afetlerde nakdi bağış çağrısının yapıldığı durumlarda AFAD tarafından toplanmakta ve yürütülmektedir. Öte yandan AFAD sorumluluğunda olmayan daha küçük olaylarda ise yardımlar SYD vakıflarınca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında yapılmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.

3.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek'in, Van ilinde son beş yılda sosyal yardım alan vatandaş sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/5457)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmet Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sinan ÇİFTYÜREK

Van Milletvekili

1. Van ilinde ayni-nakdi olarak sosyal yardımlardan yararlanan kişi sayısı güncel olarak ne kadardır? Bu kişiler hangi sosyal yardım destek modellerinden yararlanmaktadır?
2. Son beş yıl içerisinde Van'da toplam kaç kişi sosyal yardımlardan faydalanmıştır? Bu kişiler hangi sosyal yardım destek modellerinden yararlanmıştır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-9260999

Konu : Soru Önergesi (7/5457)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.10.2023 tarihli ve 1307929 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Sinan ÇİFTYÜREK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/5457 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/5457 Cevap Metni

Van Milletvekili Sayın **Sinan ÇİFTYÜREK**'e Ait 7/5457 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda 2022 yılında ülkemiz genelinde yapılan düzenli ve süreli yardım programlarından toplam 4,4 milyon hane faydalanmıştır.

Öte yandan Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı veriler yıllık olarak yayımlanan Bakanlığımız faaliyet raporlarından takip edilebilmektedir.

4.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 28'inci Yasama Döneminde göreve başlayan milletvekillerine tahsis edilen makam odalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/5519)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 10/10/2023

Av. Mahmut Tanal
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM'nin 28. Döneminde milletvekilliğine hak kazanan ancak kendisine oda tahsis edilmeyen milletvekilleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Halkla İlişkiler Binasının zemin katında yer alan Ziyaretçi Kabul Salonları ve bazı birim odaları, milletvekili makam odasına dönüştürülmüştür. Bu kapsamda sorularımın cevaplandırılması gerekmektedir.

1. Bu çerçevede kaç milletvekili odası yaptırılmıştır? Bahsi geçen yapım işi, hangi firma tarafından üstlenilmiştir? Yüklenici firma, mezkur yapım işi görevini hangi usul ile almıştır? Bu firmaya toplamda ödenen para tutarı nedir? Toplamda tüm söz konusu bakım, onarım çalışmaları için yapılan harcamanın miktarı kaç liradır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-**1321288**
Konu : Soru Önergesi

09.11.2023

Sayın Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

İlgi : 18.10.2023 tarihli ve 7/5519 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

28. Yasama Döneminde göreve başlayan milletvekillerine tahsis edilen makam odalarına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorunuz ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1- Soru Cevabı

EK-1

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) arasında imzalanan 14.08.2023 tarihli ek protokol kapsamında TOKİ tarafından Halkla İlişkiler Binası zemin katında 10 adet milletvekili makam odası yaptırılmıştır.

Söz konusu protokol kapsamında gerçekleştirilen işe ait; işin ihalesi, firmanın belirlenmesi, sözleşme yapılması, kontrol ve kabul işlemleri vb. hususlara ilişkin tüm süreçler TOKİ tarafından yürütülmüştür.

TOKİ'nin 05.09.2023 tarih ve E-51280374-755.02.99-475174 sayılı yazısı ile "TBMM Halkla İlişkiler Binasında Eksik Olan Milletvekili Makam Odalarının Yapılması İnşaatı İş" ihalesinin 24.08.2023 tarihinde gerçekleştirildiği ve "İstanka İnşaat Mühendislik Müşavirlik Proje Nakliyat Taahhüt Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi" ile 04.09.2023 tarihinde 14.879.000,00 TL bedel ile sözleşme imzalandığı bildirilmiştir.

5.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde yaşandığı iddia edilen bir cinsel istismar vakasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/5679)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ* tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Halide Türkoğlu
Diyarbakır Milletvekili

12 Ekim 2023 tarihinde Urfa'nın Akçakale ilçesine bağlı bir okulda ilçe müftüsü Halil Bilik'in bir çocuğa cinsel istismarda bulunduğu bilgisi kamuoyuna yansımıştır. İstismara uğrayan çocuğun yaşadığı istismarı rehber öğretmenine anlatmasından sonra ailenin şikâyeti üzerine müftü Halil Bilik gözaltına alınarak tutuklanmıştır.

Fail müftünün Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Diyanet İşleri Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında imzalanan “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum” (ÇEDES) projesi kapsamında “manevi danışman” olarak okulda görevlendirildiği bilgisi kamuoyuna yansımıştır.

Bu bağlamda;

1. Çocuğa cinsel istismarda bulunduğu iddiasıyla tutuklanan Halil Bilik'in ÇEDES uygulaması ile okulda görevlendirildiği bilgisi doğru mudur?
2. ÇEDES projesi kapsamında görevlendirilen kişilerin dâhil olduğu bu suçların yaşanmaması için projede yeniden yapılanma sağlanacak mıdır?
3. ÇEDES yerine rehberlik düzeyinde donanımlı ve eğitimli PDR öğretmenlerinin sayısının çoğaltılması ve okullarda PDR öğretmenlerinin daha etkili çalışması için koşullarının iyileştirilmesi süreci hayata geçirilecek midir?
4. Bakanlığınız ÇEDES projesinin durdurulmasına ilişkin bir girişimde bulunacak mıdır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-9285705

Konu : Soru Önergeleri(75679)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.10.2023 tarihli ve 1312961 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Halide TÜRKOĞLU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/5679 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/5679 Cevap Metni

Diyarbakır Milletvekili Sayın **Halide TÜRKOĞLU**'na Ait 7/5679 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Çocuğun ihmali ve istismarı ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuklar ve aileleri hakkında sosyal inceleme yapılmakta ve uygun olan sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmaktadır.

Ayrıca 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un "Harçlar ve masraflardan, vergilerden muafiyet ve davaya katılma" başlıklı 20 inci maddesinin ikinci bendinde; "Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir." hükmüne istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmaktadır.

Soru önergesinde bahsi geçen olaya ilişkin soruşturma devam etmekte olup, dosya Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Soruşturma tamamlandığında davaya müdahil olunacaktır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.